בס"ד

קובץ כל ספרי כשרות

חלק י"ט

שער כללי

בס"ד

קובץ ספרים בעניני כשרות

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס,
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
Rabbi Sholom Yehuda Gross,
the head of the Rabbinical court of Holmin

לקבלת "קובץ ספרים בעניני כשרות" 26 כרכים בחינם: -
לרבנים, מנקרים, שוחטים, בודקים, ומנקרים, וכוללים,
נא להתקשר למנהל "חברה מזכי הרבים העולמי" הרב אברהם ווייס,
בבית המדרש "עטרת ישעיה"
רחוב נחל לכיש 24/3 - רמת בית שמש ארץ ישראל
011 972 548 436 784

קובץ ספרים בעניני כשרות

בו נקבצו מאות ספרים וקונטרסים אשר תוכנן רב גווני
שלא נראה עדיין כבושם הזה.

עשרים ושש אלף

26.000

הן הענינים הנידונים בקובץ הזה ומהם:

אטליז - אכילה - דגים - הכשרים - חלב עכו"ם - כשרות - שחיטה - בדיקה - בדיקה מתולעים - ניקור - מליחה - משגיחים - קצבים - רבנים - ועוד.

אשרי שיאחז בהם, לעולם לא ימוט עדי יבנה חרבות אריא-ל, כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל, (סוכה מה:).

יצא לאור על ידי "וועד הכשרות"
ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות, באמצעים של בירור, חקירה ודרישה, התיעצות, הודעה, והצעה

הוצאת אמונה פאבלישינג, ירושלים עיה"ק שנת תשס"ו לפ"ק

שער כללי חלק י"ט

10 ספרי מדריך לכשרות - 226 עמודים - חלק י"ט:

מדריך לכשרות דהתאחדות הקהילות דארצות הברית וקנדה

מדריך לכשרות	**ירחון דהתאחדות הקהלות, כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים, י"ל ע"י וועד הכשרות, ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות.** - ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות, ע"י הגה"צ רבי משה שטערן, זצ"ל, ולהבחל"ח הגה"צ רבי שלום יהודה גראס אבדק"ק האלמין שליט"א. Rabbi Moshe Stern Zt"l, Grand Rabbi Of Debretzin And Rabbi Sholom Yehuda Gross, the head of the Rabbinical court of Holmin.
21מדריך לכשרות	**ירחון דהתאחדות הקהלות**
22מדריך לכשרות	**ירחון דהתאחדות הקהלות**
25מדריך לכשרות	**ירחון דהתאחדות הקהלות**
26מדריך לכשרות	**ירחון דהתאחדות הקהלות**
27מדריך לכשרות	**ירחון דהתאחדות הקהלות**
28מדריך לכשרות	**ירחון דהתאחדות הקהלות**
מדריך לכשרות 30	**ירחון דהתאחדות הקהלות**
מודעות מוועד הכשרות	מודעות שיצאו לאור על ידי וועד הכשרות דהתאחדות הקהילות שנתייסד על ידי הגה"צ רבי משה מדעברעצין זצלה"ה אשר מסר נפשו להציל הכשרות בארצו הברית, ובעלי הבשר שותפם של עמלק כמעט והרגו אותו ואת משפחתו רח"ל. [ראה באריכות בספר בשר גלאט כשר בזמן הזה, ועוד]

בעזהי"ת

דהתאחדות הקהילות

בהשתתפות הרבנים והקהילות
ולומדי תורה דניו יארק

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

ב"ה. חודש תשרי־חשון ה'תשל"ח ♦ שנה ד' קונטרס כ"א (כרך ד')

„אונזערע פעסטשטעלונגען און באריכטען
זענען גילטיג נאר פאר די שטענדיגע לייענערס".

יוצא לאור ע"י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה
התיעצות, הודעה, והצעה

21

בס״ד

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

דהתאחדות הקהילות

בהשתתפות הרבנים והקהילות
ולומדי תורה דניו יארק

בפיקוח מוה״ר משה שטרן שליט״א
גאב״ד דקהל יסודי התורה
ומלפנים אב״ד דעברעצין

אַבאָנענטען בלאַנק און פרייזען
וועד הכשרות דהתאחדות הקהלות

בייגעלייגט איז די סומע פון ...... $
☐ 1 יאָר ☐ 2 יאָר ☐ 3 יאָר ☐ 1 יאָר לופט פּאָסט

אַבאָנענטען פרייזען (מוז איינגעצאָלט ווערען אין פאָראויס):

אין אַמעריקע

1 יאָר	$ 6.00
לופט פּאָסט 1 יאָר	$ 10.00
2 יאָר	$ 11.00
3 יאָר	$ 16.00

אין קאַנאַדע, אייראָפּע, א.ד.ג.

1 יאָר	$ 8.00
לופט פּאָסט 1 יאָר	$ 12.00
2 יאָר	$ 15.00
3 יאָר	$ 22.00

נאָמען ....

אַדרעס ....

שטאָט .... לאַנד .... זיפּ נומער (פּאָסט געגענט).......

צייכענט אָן אויב דאָס איז א באַנייאונג אָדער א נייע סובסקריפּשאָן.
☐ אלטער מעמבער
☐ נייער מעמבער

פאַר מער אינפאָרמאַציע שרייבט אָדער טעלעפאָנירט צו:

VAAD HAKASHRUS — 4810 16 Ave. - Tel. 435-2503

A Public Service Organization Dedicated to Strenghtening of Kashrus Through Research and Developement

דפוס אופסט ״מוריה״
MORIAH OFFSET CO.
160 JOHN STREET
Brooklyn, N. Y 11201
(212) 852-4141

מדריך לכשרות

דבר המערכת

היינט צו־טאג איז שוין ב״ה באקאנט פאר אונזערע אבאנענטען, אז דער „מדריך לכשרות״ איז געווידמעט נאר צו שטענדיגע לייענערס. זיי זענען שוין אביסעל באקאנט מיט אונזערע לשונות און ווייסן שוין אונזער מהלך.

אלע מיספארשטענדענישן אין די גאַס נעמען זיך נאר פון די וועלכע קוקען דאָ און דאָרט, און זאגן נאך שמועות, נישט פארשטייענדיג גרונטליך אונזער כוונה.

מען מוז אויך צוגעבן, טייערע לייענערס, אז א טייל פון אונזערע „פעסטשטעלונגען״ זענען געבויט אויף פריערדיגע באהאנדלונגען אין מדור „שימו לב״. די פונקטן וועלכע ווערן ארויסגעברענגט, אָן קיין פירוש, צי דאס איז א מעלה אדער חסרון, איז א דירעקטער תוצאה פון א באריכט אין מדור „שימו לב״ אין דעם זעלבען מדריך, אדער פון פארגאנגענע אדער קומענדיגע מדריכים.

אלגעמיין ווערט באצייכענט אין די פעסטשטעלונגען ווי צו קוקען כדי צו פארשטיין די כוונה פון באריכט.

ביטע לייענט גרונטליך אונזערע באהאנדלונגען אין מדור „שימו לב״ (כשמו כן הוא, במלוא המובן), כדי צו האבן א באגריף אין די שפייז אינדוסטרי און אין פעלד פון כשרות און אויך אין די פעסטשטעלונגען.

בכבוד רב,

המערכת

יעדער שומר תורה ומצוות שטרעבט צו עסען נאר פארלעסליכע, ריכטיג פעסטגעשטעלטע כשר׳ע מאכלים. די ציהל פון „וועד הכשרות״ איז דאס צו פארמעגליכען. דעריבער שטיצט אייער און אונזער ארבעט. פארשאפט נייע מעמבערס! שיקט אריין אייער דמי־חבר אין די צייט! טוהט נישט פארנאכלעסיגען אייער צאהלונג! דורך דעם וועט איהר שטארקען די ארבעט און די עקזיסטענץ פון **מדריך לכשרות**

מדריך לכשרות

המזון בהלכה

. . . אודות מה שכתבתם במדריכים הקודמים, שאתם משתוקקים לברר אמיתת דבריכם בעניני השחיטות בפני הרבנים שליט"א, ורק באופן זה יתוקן הדבר . . . כמדומה שכהיום אחרי שהרבנים שליט"א הכריזו בפומבי שלדעתם הענין מסודר היטב וגם הם נהנים מאותו הבשר, אין לסמוך אל מה שיתוועדו עכשיו לדון בדבר, שהרי נוגעים בדבר, ובודאי יצדיקו דבריהם ולא יסוגו אחור, מפני הבושה.

. . . עי' מה שכתב המהרלב"ח בקונטרס הסמיכה, שחכמי ירושלים לא רצו להחזיר את ענין הסמיכה וחכמי צפת כבר החליטו להחזירו. וכתב שם המהרלב"ח [שצידד עם חכמי ירושלים] שאף אם יאמרו [חכמי צפת] שיתוועדו עכשיו יחד לדון בדבר, זה לא מועיל, דכיון שכבר עשו מעשה עפ"י הוראתם הרי נוגעים בדבר, דכסופא להו מילתא למיהדר, **ומחמת אותה הנגיעה עושה נטיית הדעת לטעות בהאמת.**

. . . נחוץ למאוד להעתיק מה שמאריך בזה מרן הגאון הצדיק רשכבה"ג שליט"א בספרו ויואל משה, מאמר שלש שבועות, אות קע"ג . . .

המערכת:

לא אלמן ישראל, עוד ישנם רבנים גאונים שליט"א שלא אכלו מכל אלו השחיטות, ונאמנים לברר את הענין בלי נגיעות. לתועלת הענין נעתיק את מאמר הנ"ל שהעיר הכותב.

קע"ג

והמהרלב"ח בקונטרס הסמיכה בסוף הספר הביא כל הענין שחכמי צפת החליטו להחזיר הסמיכה, והמהרלב"ח עם חכמי ירושלים לא הסכימו לדבר, וכתב שם המהרלב"ח אף כי אמרו שעשו נגד חכמי צפת דעותי מיגו שבא, מ"מ אי אפשר לומר בזה אחרי רבים להטות כי לא נתוועדו יחד להיות שקיל וטרי בדעותיהם זה כנגד זה, ואין אומרים בכה"ג אחרי רבים להטות, אלא בהיות רובא מתוך כולא. ואף אם יאמרו שיתוועדו עכשיו יחד לדון בדבר, זה לא מועיל דכיון שכבר עשו מעשה עפ"י הוראתם הרי נוגעים בדבר דכסופא להו מילתא למיהדר ומחמת אותה הנגיעה עושה נטיית הדעת לטעות בהאמת ול"ל לגרסם למנין הרוב. והאריך בדבר להביא ראיות מן הש"ס דאף בחמורות בקדושים אחר שעשו מעשה עפ"י הוראתם חשבו להם לנוגעים מטעם זה דכסופא מילתא למיהדר וק"ו בחכמי דורינו, עיי"ש שהאריך. וכתב אני רואה עכשיו שיודע אני שיש גם בתוך האגודה רבנים וגם"כ יראי ה' שבודאי להם המעשים האלה אך אינם יכולים לעמוד דבר נגד המקבלים ולשוב אחור מן האגודה כיון שהם כבר בתוכה ועשו מעשים רבים כמפלגה זו, דכסופא להו מילתא למיהדר, ומחמת אותה הנגיעה עושים צדקי להצדיק השיטה ואינם מכוונים אל האמת.

ולפי דעתי אין הי' מציאות שיתאספו כל יראי ה' וכיו יכולים כהו"א לבנין דעתו בלי שום פחד ומורא ובלי שום נגיעה, כי' לנו רוב גדול מהיראים נגמת האמיתית אשר כתבתי, אבל כולא דבר שאי"ש כי ברבה היום וירא' מפחדים אף לגלות נפשם זה שאינו בדעה אחת עם מלב כדור שאינו מדרך האמת, ומכש"כ לגלות האמת אשר בלבבו שיפחד ולגורל עליו גלוין מבוכל. והאמיתית הנוגעים בשלם פרעונית גדולה ביניהם שיש בתוכם הרבה שיש להם דעת חכמות ונגיעות עצומות. וק"ו בישמה מבה טרפת משפטים כתב בפסוק כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים, דקשה הכפל וגם קשה וכי צדיקים מקבלי שוחד הם, וכתב לבאר דהמקבלי שוחד אף שהם חכמים באמת אי אפשר שלא יטעו, ומורים הם באמת, ואף שיהיו עמהם נקיים וצדיקים שאינם מקבלים שוחד הם מבלבלין ומסלפין את דבריהם, ושיים עיין בנ"ל בדור. גבל כתב כן אף שיש ה' שמקבל שוחד מבלבל ומסלף את היושבים עמו אף אם הם נקיים וצדיקים, ומכש"כ כשיש שם הרבה המוכרים מתוך נגיעות עצומות שמבלבלין ומסלפין הכל. ומבואר בשו"ע חו"מ סי' ג' ס"ב דאם יש בתוך הבי"ד גם אנשים שאינם מהוגנים לא הוי בכלל בית דין דהוי קשר בוגדים, ומקורו בסנהדרין דף כ"ו דפירש"י ז"ל ע"ה והיינו דבעינן בי"ד נמנין זה אינו מנין.

ויואל מאמר שלש שבועות משה

שימו לב

שאקאלאד באהאנדלונג

עס זענען פארהאנען צוויי מינים רוי שאקאלאד: ריינער שאקאלאד און קאמפאנד שאקאלאד.

די פראצעדורע פון מאכען שאקאלאד פאנגט זיך אָן מיט דעם צעמאָלן פון קאקוי בונדלעך (cocoa beans). עס ווערט פארוואנדעלט אין א פליסיגע פאָרם. עס ווערט אָנגערופען **שאקאלאד ליקער**. די ליקער ווערט אויסגעפרעסט דורך א געוויסע פראצעדורע. עס ווערט צעטיילט אויף צוויי פראדוקטן. עס קומט ארויס די פעטענס דערפון, וועלכע איז קאקוי פוטער און די איבעריגע בלייבט אין א פאָרם פון פאודער שטויב. דאס איז די קאקוי שטויב וועלכע מען קויפט אין געשעפט.

ריינער שאקאלאד — ווערט ערצייגט דורך נעמען די קאקוי פאודער און עס אויסמישען מיט די קאקוי פוטער (די פעטענס פון די קאקוי בונדל) און צוזאמען אויפקאָכן. מען מישט אבער נישט אריין קיין פרעמדע פעטענס.

קאנפעקשאנערע (קאמפאנד) שאקאלאד — ווערט אויך ערצייגט דורך נעמען די קאקוי און אויסמישען מיט פעטענס, אבער די פעטענס איז נישט קאקוי פוטער נאר אנדערע פעטענס, ווי צ.ב.ש. פון קאטען סיעד אדער פון אנדערע זאמען (seeds) און אויך מעגליך פעטענס פון א בעל חי.

רוב פאבריקען ערצייגעןביידע פאָרמאטן פון שאקאלאד, ריינער און אויך קאמפאנד.

אויסארבייטונג פון שאקאלאד:

נאך דעם ווי די שאקאלאד איז אויסגעמישט מיט די פעטענס ווערט דאס אויפגעקאָכט אין א קעסל וועלכע ווערט אָנגערופן א „קאנטש״. אויב די שאקאלאד ווערט אויסגעארבייט פאר מילך שאקאלאד, לייגט מען אריין אין דעם קאנטש, מילך פאודער אדער פוטער עס זאל זיך צוזאמען קאכען.

נאך דעם קאכען לאזט מען טריקענען דעם שאקאלאד. נאך דעם ווי די שאקאלאד איז אויסגעטריקענט לייגט מען דאס נאך אמאל אריין אין א קעסל וואו עס ווערט אויך אריינגעמישט פלייווארס, קאלערינג, אימאלסיפייערס, צוקער, זאַלץ, א.ד.ג., צו פערטיגן די שאקאלאד מיט א געשמאַק.

נאך דעם פראצעדורע איז שוין פארטיג די רוי שאקאלאד. עס איז אבער נאך נישט די אויספארמירטע שאקאלאד וועלכע די איינקויפער קויפען אין געשעפט צו עסען אדער באַקען.

עס זענען פארהאנען פאבריקאנטען וועלכע ערצייגן נאר די סאָרט רוי שאקאלאד און פערפערטיגען נישט די שאקאלאד ווייטער. זיי פארקויפען עס אין איין שטיק (בלאָק פאָרם) פאר ערצייגערס וועלכע ארבייטן עס אויס צו פארקויפען אין די געשעפטען.

עס זענען פארהאנען פאבריקען וועלכע ארבייטן נאר אויס די שאקאלאד. עס ווערט געפאָרמט מיט מוסטערן און צייכענונג. די פאבריקען מאכען נישט די רוי שאקאלאד.

פארשטענדליך אז א טייל פון די פאבריקען וועלכע ערצייגן אליין די שאקאלאד, טוען דאס דערנאך אליין אויך פארפערטיגן.

די פאָלגענדע זענען די חששות וועלכע געפינען זיך ביי שאקאלאד:

חשש א'

ביי קאמפאנד שאקאלאד איז די פראגע איינפאך, צי מען האט אויסגעמישט די קאקוי מיט פעטענס פון א בעל חי. אפילו אויב מען נוצט גרינצייג פעטענס דארף מען וויסן פון וועלכע פאבריקן עס קומט, ווייל מעגליך מאכט מען דארט אויך טריפה'נע פעטענס.

די שאקאלאד פאבריקן, אָן קיין אויסנאַם, מאכן נישט קיין אייגענע פעטענס, עס קומט פון אן אויל־ריפיינערי.

ביי ריינעם שאקאלאד פאדערט זיך אַן אריכות מבאר צו זיין דעם חשש.

די קאקוי פּוטער ווערט מערסטן טייל אימפּאָרטירט פון פארשידענע לענדער. אויף די קאקוי פּוטער אליין איז פארשטענדליך נישט דאָ קיין כשרות־פראַגע.

עס איז אבער אמאל געווען א צייט (אין מלחמה־צייט) ווען די קאקוי פּוטער איז געמישט געווארן מיט אנדערע פעטענס פון א בעל חי.

עס איז נישט דאָ קיין פראגע פון א בליעת איסור, ווייל אין די פּרעס וועלכע דריקט אויס די קאקוי פּוטער קוועטשט מען נישט אויס קיין אנדערע פעטענס פון א בעל חי. די צוויי פעטענס האבען אנדערע מעטאָדען זיי אויסצופּרעסען.

דער חשש וואס פלעגט זיין, אז מען מישט אריין אנדערע פעטענס אין ריינעם שאקאלאד איז א פראגע פון א תערובות איסור בעין. הגם אז א תערובות איסור בעין איז הארבער ווי א בליעה, איז דאך דאָ א צד קל ביי א תערובת בעין.

א תערובת איסור פון פעטענס בעין קען אנטדעקט ווערן דורך אן אנאליזע מיט כעמישע עלעמענטן. אויב עס איז נאר אריינגעמישט דורך א בליעה (נישט קיין פעטענס בעין) קען דער כעמיסט נישט פאנאנדערטיילן די פעטענס, כאטש עס האט בולע געווען גענוג איסור צו אסר'ן דעם מאכל.

ביטע לייענט מדריך נומער 6 עמוד קעה די בריוו פון פיטעלזאהן און אונזער פראבע).

כדי צו זיין זיכער הונדערט פראצענט איז א רב המכשיר, א בעל מהדר, נזהר אריינצוגעבן די קאקוי פוטער צו אנאליזירן אין א לאבאראטארי. דעריבער, כאטש **רוב קאקוי פוטער זענען נישט געמאכט מיט אן השגחה**, דאך איז ווי דערמאנט פארהאנען אן עצה אויסצעפינען צי עס איז אויסגעמישט מיט אן איסור.

חשש ב׳

אין די קעסלען (קאנטש) וואו מען קאָכט אויף די שאקאלאד, ווערט געקאכט מיליכיגע שאקאלאד, חלב עכו״ם, און אויך שאקאלאד אָן מילך.

כמעט איבעראל וואו מיר האבען באזוכט האט זיך אויסגעוויזען דער זעלבער גאַנג: **מען קאָכט מיליכיגע (חלב עכו״ם) און פארעווע שאקאלאד אין די זעלבע כלים.** לויט אונזערע אינפארמאציע ווערט אזוי געטאָן כמעט אין יעדע שאקאלאד־פאבריק אין די גאנצע וועלט.

דער קאנטש איז זייער דעליקאט (עמפינדליך) און עס טאָר נישט צוקומען קיין וואסער פון אינעווייניג. דעריבער איז נישט מעגליך בשום אופן צו כשר'ן דעם קאנטש מיט וואסער נאך דעם ווי מען האט געקאכט דערין חלב סתם. די קאנטש קען מען נאר כשר'ן מיט שאר משקים, ווי צ.ב.ש. אויל אדער קאקוי פוטער.

עס איז נאר דאָ איין פירמא וועלכע מיר האבן באזוכט „קאקאליין שאקאלאד קא.״ וועלכע האט א באזונדערע קאנטש און באזונדערע ליינס, פאר מילכיגע און פארווע שאקאלאד. זיי זענען ריכטיג באצייכענט. (די ליין וועלכע פירט דעם שאקאלאד צום טשיפס־מאַשין (chocolate chip) ווערט יאָ גענוצט פאר מילכיג און פארווע. עס ווערט אבער אויסגערייניגט. מען דארף נישט כשר'ן ווייל עס איז **קיינמאל** נישט יד סולדת).

די פאלגענדע שאקאלאד־פירמעס (וועלכע זענען אונז באקאנט) מאכען זייער פראדוקציע ביי „קאקאליין", און ממילא האבען זיי דעם הידור פון נישט סומך זיין אויף דעם היתר פון כשר'ן מיט שאר משקים:

Paskes — Madanim — Lieber, Brooklyn — David & Bedford

לויט אונזער אינפארמאציע וואס איז נאך נישט פעסטגעשטעלט איז דאָ נאך איין פירמא וועלכע פאבריצירט נאר פארווע שאקאלאד פאר אייגענעם געברויך, ריינער און אויך קאמפאנד — „שופרא" (Shufra Brooklyn).

עס איז אויך דאָ נאך איין גרויסער פאבריק אין אויסלאנד וועלכער מאכט אויך פארווע און מילך שאקאלאד, און האט באזונדערע כלים דערויף: Calebaut Wieze, Belgie.

די אלע אנדערע וועלכע פארקויפען פארווע שאקאלאד און מכ"ש מילך־שאקאלאד, אפי' אָנגעבליך חלב ישראל און אפי' מיט אן אָנגעבליכע פארלעסליכע השגחה, זענען זיך סומך אויף דעם בדיעבד'דיגן היתר פון כשר'ן מיט שאר משקים. אפילו די שאקאלאד פון די פירמא „מגדים" פון בני ברק, א"י, וועלכע אימפאָרטירט אויך צו אמעריקע — נוצט שאקאלאד וועלכע איז געקאָכט אין די זעלבע קאנטש וואו מען קאָכט אויך מיט סתם חלב. זיי כשר'ן די קעסל מיט שאר משקים, כאטש עס איז א בן יומו.

חשש ג'

לויט דעם געזעץ פון לאנד מוז מען אריינלייגן אין מילך־שאקאלאד צום וויייניגסטן 12% מילך אין די פראדוקט, אז מען זאל מעגען און דארפען מעלדען דערויף אז עס איז מילך־שאקאלאד. אויב עס האט וויייניגער ווי 12% מילך, טאָר מען עס נישט רופען מילך־שאקאלאד, און מען דארף עס נישט מעלדען אין שפּייז אינהאלט (אינגרידיענטס). עס איז זייער מעגליך אז „ביטערסוויט" שאקאלאד זאל זיין מילכיג כאטש עס איז נישט געמאלדען מילך אין די אינגרידיענטס.

אסאך פירמעס לייגען אריין פּוטער אדער קרים אין די שאקאלאד אז עס זאל צוריקהאלטען דעם שאקאלאד עס זאל נישט ווערן גרוי (grey). דאס ווערט אָנגערופען „בלום רעזיסטענט" (Bloom Resistant). די פירמעס מעלדען נישט די מילך אין דעם אינהאַלט.

חשש ד'

ביים פארפערטיגען דעם שאקאלאד ווערט אריינגעלייגט **פלייוואָרס**.

זעה מדריך נומ. יב עמוד ר, וועגען באריכט איבער אירע חששות.

חשש ה׳

עס ווערט אריינגעמישט אימאלסיפייערס.

עס איז מעגליך אז עס זאל זיין לעציטין. אבער מען דארף זיין זיכער אז מען ניצט נישט גליצירייד אדער אנדערע פעטענס. ביטע לייענט מדריך נומ. יא עמוד קסא, וועגען א פולען באריכט.

חשש ו׳

שאקאלאד איז איינע פון די סטאנדארט פודס (Standard Foods) אויף וועלכע עס העלפט נישט צו לייענען די אינגרידיענטס.

ווי געמאלדען אין מדריך נומ. 9 — אז דער אינהאלט מעלדעט נאר די מישונגען וועלכע זענען אנדערש ווי די געזעצליכע רעצעפט. עס זענען פארהאנען אסאך שפייזען וועלכע מעלדען גארנישט די אינהאלט, ווייל עס ווערט געמאכט לויט די פאָרגעשריבענע מישונגען, ווי צ.ב.ש. ווין, אייז קרים, מאייאנעיז, קעט־שאַפּ וכו׳.

חשש ז׳

צום מערסטן נוצט מען אן אימאלסיפייער „לעציטין" (Lechitin) וועלכע איז געמאכט פון סאיא ביען(Soyabeans).לגבי פסח איז דאָ די שאלה פון קטניות. עס זענען פארהאנען שאקאלאד וועלכע האבען אַן הכשר און זענען פארצייכענט „כשר לפסח" כאטש עס ערהאלט לעציטין (קטניות).

מיר האפען אז דער באהאנדלונג וועט קלאָר מאכען אסאך פראגען. איבערהויפט אז עס איז דאָ א שמועה אז אלע שאקאלאד זענען אייניג. א טייל געדענקען נאך דעם טומעל וועגן קאקוי־פוטער, אז מען מישט אריין פעטענס.

טייערע לייענערס ! די שפייז־אינדוסטרי פאדערט, דורך אירע שטענדיגע שינויים, אז איר זאָלט זיין פאָרזיכטיג וואס איר נעמט אריין אין מויל. ניצט נאר די עסענוואַרג וועלכע איז ריכטיג פעסטגעשטעלט און באשטעטיגט געווארן אלס כשר.

****

ועי׳ במו״ש סוף פ׳ שמיני, וזל״ק שמי שמיקל לעצמו אפילו בדבר שאינו רק הומרא בעלמא, אפילו יתנהג בדרכי החסידות והפרישות מכל הצדדים ושוקד על פתחי תורה יום ולילה, לא יוכל להשיג התורה והקדושה כמו שמובא בתוס׳ בשם ירושלמי, עכ״ל

אזהרות הוועד

וויכטיגע ערקלערונגען וועגן די השגחות אונטער די או־יו Ⓤ

ווי די לייענערס געדענקען, האבען מיר אין מדריך נומ. 14 באשריבען א באריכט וועגן א טייל פון די אומארדענונגען ביי די השגחות וועלכע זענען אונטער די Ⓤ.

עס איז צו באדויערן אז ביז צום היינטיגן טאג איז נאך נישט איינגעטראָטן קיין ערנסטע ענדערונגען (לטובה) ביי זייערע השגחות.

באמת האבן זיי אביסעל אנגעפאנגען משנה זיין זייער דרך, דורך מודעות אין די צייטונגען. עס איז אויך לייריג געווארן במשך הזמן דער הויפט פּאָסטן פון ארמיניסטראציע. אבער קיין ערנסטע שינויים וועלכע וואָלטן מתקן געווען דעם סיסטעם און נאכגעפאָלגט די טענות פון דעם ציבור, וכדומה, איז נאך נישט געטאָן געווארן.

עס ווייטאגט באזונדער די השגחות אויף די פליישן, בהמות און עופות. ביי זייערע גלאַטע שחיטות ווי צ.ב.ש. Cross Bros. אין Sunflower וואו עס איז נאך נישט מתוקן געווארן דער מצב. עס איז לעצטענס באקאנט געווארן אז א טייל פון די שוחטים ביי די סאנפלאער שחיטה רעדן זיך זייער אָפּ וועגן דעם מצב הכשרות וועלכע איז זייער שטארק נישט בסדר דארט, און דאך האט די Ⓤ נישט געפונען פאר נויטיג צו נעמען ערנסטע שריט מתקן צו זיין דעם מצב.

נאך דעם ווי די מדריך איז ארויס פון דרוק האט מען אונז מודע געווען אז די Ⓤ האט אנגעבליך אראפגענומען די השגחה פון די "סאנפלאער שחיטה".

דאס זעלבע איז אויך ביי די שחיטה פון עופות, ווי צ.ב.ש. Empire ארער Falls וואו עס ווערט נאך אלץ גע'שחט'ן העכער טויזענט (1000) עופות אין איין שעה. און אויך די אנדערע חסרונות וועלכע איז באריכטעט געווארן, זענען נאך נישט מתוקן.

די הפקרות וועלכע מיר האבן באשריבן וועגן זייערע רעסטאראנטס, זענען נאך אלץ אקטועל.

א ביישפיל: דעם זומער (תשל"ז) איז אין שאנק חי (Shang Chai) רעסטאראנט (וואס דער אייגענטימער איז נישט קיין איד) איז געווען א משגיח, א בחור, וועלכער איז נישט גענוג עקספיריענסר אין פעלר פון השגחה, במילא איז נישט געווען מעגליך זיך צו פארלאזן אויף די השגחה אויף אזא אָרט.

מדריך לכשרות

לעצטענס האט מען געשטעלט א משגיח וועלכער איז בכלל נישט צוגעפאסט צו א משגיח־פאָסטן (לויט די עדות פון די וועלכע קענען אים). מען האט אויפמערקזאם געמאכט די פירערשאפט פון Ⓤ און ביז איצט איז נישט אריינגעטראטען א שינוי. מען האט אפילו נישט גענומען די מיה נאך־צו־פרעגן ביי די אנגעגעבענע עדות.

דעריבער בעפאָר איר טראכט צו עסען פון פראדוקטן אויף וועלכע עס פארלאנגט זיך אן השגחה, איבערהויפט די פליישען אדער רעסטאראנען, זאלט איר זיך גוט מתבונן זיין וועגן די אחריות וואס איר גייט נעמען אויף זיך. וד״ל.

אין דער לעצטער מינוט ווען מיר האבן אדיינגעגעבן צום דדוק דעם „מדריך לכשרות״, איז צו אונז אנגעקומען א ידיעה פון פארלעסליכע קוועלן, אז דער קאָאָרדינייטאר פון Ⓤ האַלט ביים פארלאָזן דעם פאָסטן, אזוי, אז פיל בני תורה וועלכע האבן זיך איינגערעדט אז מען קען זיך פארלאָזן אויף די Ⓤ צוליב דעם אנגעבליכן פארלעסליכקייט פונם קאָאָרדינייטאר, וועלן שוין נישט מער קענען געניסן פון דעם דאזיגן גלייכגילטיגקייט

מדריך לכשרות

פעסטשטעלונגען

גסות־שחיטה

כדי גרינטליך צו פארשטיין די פונקטען וועלכע ווערן דא באטאנט — מוז מען קודם דורכלייענען די באהאנדלונג וועגען שחיטות אין מדור „שימו לב" אין מדריך נומ. 15 און 16.

מיר האבען באזוכט די **גסות־שחיטה** אונטער די השגחה פון הרב ממארגארעטען שליט"א:

א) די שוחטים ובודקים זענען מומחים יראי השם וועלכע פירן זיך בדרך המסורה.

ב) די שוחטים ובודקים ווערן באצאָלט פון רב המכשיר און נישט פון בעה"ב פון שחיטה.

ג) די בהמה הענגט אין די לופט מיט די פיס צוגעבונדען צו א קייט. די בהמה ווערט אנגעהאלטען ביים קאפ און ביי די פיס דורך צוויי גוים.

ד) עס ווערט גע'שחט'ן צום מערסטן זעקס אדער זיבען בהמות אין איין שעה.

ו) די בדיקת הראי' (בדיקת פנים און אויך בדיקת חוץ) ווערט געמאכט זייער לאנגזאם און געלאסען, מיט ישוב הדעת.

ז) עס קען נישט פאָרקומען, בדרך הטבע, אז דער בודק זאל אָפרייסען אדער צעשיידען א סירכא בשעת די בדיקה.

ח) אפילו אויב מען פילט גארנישט ביים בדיקת פנים, בלאָזט מען אויף די לונג און מען מאכט א בדיקת חוץ.

ט) אויף דעם אופן פון בדיקה ווערט נישט גלאַט נאר פינף און צוואנציג פראצענט (25%). צום מערסטען קען ווערן גלאַט א דריטל (33%) פראצענט (עי' תשו' טוב טעם ודעת, יו"ד מהד"ת סי' צ"ט בסוף התשובה).

י) עס ווערט נאר גענומען די גלאטע בהמות, די איבעריגע בלייבען אין שלאכט־הויז.

יא) עס ווערט אויך נבדק די טרפש.

מדריך לכשרות

יב) דער זעלבער מענטש מאכט די בדיקת פנים און אויך דעם בדיקת חוץ. (דער בודק פנים דארף נישט אויפצייכענען אויף א טאָוועל וכדו׳ פאר דעם בודק חוץ, ווי ביי מקומות וואו עס זענען פארהאנען באזונדערע בודקים פאר פנים און חוץ).

יג) עס זענען פארהאנען צוויי מענטשען ביי די בדיקה (עי׳ חת״ס יו״ד סי׳ י״ג). נאך דעם בדיקת פנים זאגט דער בודק פאר דעם צווייטען דעם מצב פון די לונג.

יד) עס איז דאָ גענוג צייט בודק צו זיין דעם חלף כדבעי נאך יעדע בהמה.

טו) עס איז דאָ א באזונדער משגיח (נישט דער שוחט ובודק) וועלכער בלאָמבירט די בהמה מיט אירע חלקים.

טז) מען איז פאָרזיכטיג אז עס זאל זיך נישט אויסמישען די חלקים פון די בהמה. ווי צ.ב.ש. די לונג, א זייטל, קאפ, צונג, לעבער א.א.וו. ווייל עס ווערט אלעס פעסטגעשטעלט און פלאמבירט בעפאָר מען צעטיילט די צווייטע בהמה.

יז) אלעס ווערט געטאן אויף דעם זעלבען אופן ווי אין א קליין שטעטל, כשנים קדמוניות [אויסער די עצם מעשה השחיטה, אז עס פלעגט ליגען די בהמה אויף דער ערד און נישט הענגען אויף א קייט].

יח) לעמער ווערט נישט גע׳שחט׳ן צוליב די קאמפליקאציעס און חששות ביי די שחיטה (זעה מעשה השחיטה פון לעמער, מדריך נומ. 15).

יט) מען איז מדקדק אז די וואָרע מיט וועלכע מען וויקעלט איין די פלייש אין קוהל־צימער (פריזער) זאל נישט ערהאלטן זאַלץ (שאלה פון נמלך בלא הדחה).

כ) דער בעל הבית פון פלייש־געשעפט נעמט דעם פלייש דירעקט פון שלאכט־הויז. עס פארמיידט די שאלות וועלכע טרעפען זיך ביי טראנספארטאציע. אויך די חששות וועלכע מאכען זיך ביי א גרויס־הענדלער (האָלסיילער) טרעפט זיך נישט אויף דעם אופן.

כא) עס איז לייכט צו קאנטראלירען וויפיל עס איז גע׳שחט׳ן געווארען אויף גלאט און וויפיל איז פארקויפט געווארן. ווייל די פלייש קומט נאר אריין אין איין געוויסען פלייש־געשעפט. זייערע ביכער זענען שטענדיג אָפען פאר קאָנטראָל.

דער נאָמען פון פלייש־געשעפט איז:

.(Food Service of Kolel Lomdei Torah, Brooklyn, N.Y.)

שחיטת עופות

ביטע לייענט מדריך נומ. 16 כדי גרינטליך צו פארשטיין די נקודות וועלכע ווערן דא ארויסגעברענגט.

מיר האבען באזוכט די שחיטת עופות אונטער די השגחה פון התאחה״ר דארה״ב וקנדה, All City Poultry אין ברוקלין. עס ווערט אויך אנגערופען פעקס. אדער נארט פאָהר (North 4).

א) אין די שלאכט מארקעט ווערן די עופות נאר גע׳שחט׳ן, אבער נישט גערפעגט, נישט געזאלצען און ממילא נישט באקוקט. די פלייש געשעפט דארף טאָן די ארבעט.

ב) די שוחטים זענען מומחים יראי השם וועלכע פירן זיך בדרך המסורה.

ג) די שחיטה איז לאנגזאם און געלאסען. בערך 250-200 עופות אין איין שעה. אויך האט דער שוחט צייט זיך אָפצורוען נאך געוויסע קורצע פעריאָדן.

ד) דער שוחט האט גענוג צייט צו באמערקען דעם מצב פון זיין שחיטה (אויף דעם אופן קען מען טאקע באמערקען אסאך טריפות בשעת השחיטה).

ה) א גוי האלט דעם עוף בשעת די שחיטה. דער שוחט האלט נאר אָן דעם קאפ פון עוף.

ו) דער חלף ווערט נבדק נאך יעדע עטליכע עופות וועלכע ווערן גע׳שחט׳ן. עס איז דאָ צייט בודק זיין דעם חלף כדבעי.

ז) די שוחטים זענען די נאמנים. עס איז נישט דאָ קיין באזונדער משגיח אויף די מהלך השחיטה.

ח) עס איז דאָ א באזונדערער משגיח וועלכער לייגט אַרויף די פלאמבעס.

ט) די פלאמבעס ווערן באהאלטען, אבער עס ווערט נישט מיט־גענומען מיט דעם משגיח.

י) דער בעה״ב פון שלאכט־מארקעט איז נישט קיין שומר תומ״צ.

יא) דער משגיח ווערט באצאָלט פון בעה״ב און נישט פון בעל המכשיר *.

*) עס זענען פארהאנען אסאך קונדען וועלכע פארלאנגען נאר עופות פון די שחיטה, דעריבער געפינען זיך די עופות אין עטליכע געשעפטען, פריוואטע אדער קהלה׳שע, ווי צ.ב.ש. די פלייש־געשעפטען פון קהלת יטב לב, קהלת יעקב מפאפא, ועוד. א טייל פון די געשעפטען פארקויפען אויך עופות פון אנדערע שחיטות. עס זענען אויך פארהאנען געשעפטען וועלכע זענען מהדר נאר צו קויפען פון אט־די עופות, און נעמען נישט אריין קיין אנדערע עופות, ווי צ.ב.ש. צעהלימער פלייש־געשעפט.

עפ״י פארלעסליכע ידיעות

מדריך לכשרות

שחיטת עופות תחת השגחת קהלת בעלז או סקווער

אין דעם זעלבען מארקעט (All City Poultry) ווערט אויך גע׳שחט׳ן אונטער די השגחה פון קהלת בעלז, סקווער און טיילמאל פאר דעם פלייש־געשעפט פון קהל לומדי כולל. די שחיטות האבען פארשידענע הידורים.

1) אדער עס שעכט א ספעציעלער שוחט פון די באטרעפענדע קהלה.

2) אדער עס שטייט א באזונדערער משגיח און עס ווערט תיכף נאך די שחיטה אוועקגעפירט.

3) א טייל זענען מהדר אז איינער פון די שוחטים זאל באזונדער פאר׳חתמ׳נען די שאכטלען.

דאס אלעס ווערט געטאָן צו פארמיידען מעגליכע פעלשונגען וועלכע זענען מעגליך ביי עופות וועלכע בלייבן איבער ביי א בעה״ב וועלכער איז נישט קיין שומר תומ״צ.

שחיטת עופות תחת השגחת הרה״ג מדעברעצין שליט״א

מיר האבען באזוכט די Sullivan County Poultry, אונטער דעברעצינער רב׳ס שליט״א השגחה, אין ליבערטי, נ.י.:

א) די שוחטים ובודקים זענען מומחים יראי השם וועלכע פירען זיך בדרך המסורה.

ב) די שחיטה איז לאנגזאם און געלאסען, ארום 200־250 עופות אין איין שעה. אויך האט דער שוחט צייט זיך אָפצורוען נאך געוויסע קורצע פעריאָדן.

ג) ביי אזא סאָרט מהלך השחיטה קען מען טאקע באמערקען אסאך טריפות בשעת השחיטה.

ד) דער גוי האלט דעם עוף בשעת השחיטה און דער שוחט האלט נאר דעם קאפ פון עוף.

ה) דער חלף ווערט נבדק נאך יעדע 10־12 עופות וועלכע ווערן גע׳שחט׳ן. עס איז דאָ צייט בודק זיין דעם חלף כדבעי.

ו) עס איז דאָ א משגיח תמידי אויף דעם גאנצן מהלך השחיטה. ער איז אויך א בעל הוראה און בודק חלפים, און דער בלאָמבירער.

ז) אין דעם שלאכט־מארקעט עפענט מען די עופות און מען זאַלצט דאס דארט. די עופות ווערן אינגאנצען געעפנט נישט נאר דורכגעלעכערט אדער א טייל געעפנט.

ח) אלע בני מעיים, לונג, גאַל, לעבער און צומת הגידין ווערן נבדק דורך א ספעציעלן משגיח.

ט) די האַלז־אָדערן ווערן רורכגעשניטן דורך אן איש מהימן.

י) די נירען ווערען ארויסגענומען כדי עס זאלן נישט ווערן צוזאמען געזאַלצען.

יא) דאס זאַלצען ווערט געטאָן **נאר** דורך אן איד אן איש מהימן.

יב) מען איז פּאָרזיכטיג נישט צו זאַלצען בעפאָר עס ווערט אראָפּגענומען דער דם בעין.

יג) מען ווייקט די עופות אין א קעסל וואַסער כדת וכדין, נישט נאר ארומגעדרייט אין וואסער. ראס וואסער ווערט געטוישט אָפט.

יד) מען זאלצט די עופות אויף א לעכעריגע כלי, אזוי ווי אמאָל. די עופות ליגען איינער אויף דעם צווייטען, אבער דער רוקען איז אויבען כדי עס זאל קענען אראָפרינען די בלוט.

טו) דאס אחריות פון צאָלען דעם משגיח און שוחטים איז אויף דעם רב המכשיר און / אָדער די קהלה וועלכע איז פאראנטוואָרטליך אויף די שחיטה.

טז) די בלאָמבעס ווערן אהיים־גענומען דורך דעם משגיח.

יז) די בעלי בתים זענען שומרי תומ״צ.

שחיטת עופות בווינלאנד

מיר האבען באזוכט די שחיטת עופות אונטער די השגחה פון התאחה״ר דארצה״ב וקנדה, אין ווינלאנד, ניו דזשורזי:

א) די שוחטים זענען מומחים וועלכע פירען זיך בדרך המסורה.

ב) א גוי האלט דעם עוף בשעת דער שוחט שעכט, דער שוחט האלט דעם קאפּ אין די האנט בשעת די שחיטה.

ג) נאך דעם שעכטן לייגט דאס ארויף א גוי אויף א האָק פון עלעקטערישן קייט און עס פאָרט ווייטער ביז צום פליק־מאַשין, עס האַקט אראָפּ דעם קאפּ און נעמט אראפּ די פעדערן.

ד) די ליין איז אָנגעשטעלט אויף בערך 1,800 עופות א שעה. געוועונטליך שעכטן דריי שוחטים אין די זעלבע צייט. עס קומט אויס בערך 600 עופות א שעה פאר יעדן שוחט *.

*) עס טרעפט זיך פון צייט צו צייט אז איין שוחט פעלט, וכדומה, און עס ווערט גע׳שחט׳ן די זעלבע צאָל דורך צוויי שוחטים, בערך 900 עופות א שעה (עפ״י עדות).

ה) דער חלף ווערט נבדק נאך יעדער 25 אדער 30 אדער 40 עופות וועלכע ווערן גע׳שחט׳ן. עס איז נישט דאָ א באשטימטע מאָס נאך וועלכע מען מוז בודק זיין.

ו) עס איז נישט דאָ קיין באזונדערער משגיח אויף די מהלך השחיטה, אדער בדיקת החלפים.

ז) עס זענען פאַרהאַנען צוויי גרופען פון דריי שוחטים. נאך א געוויסע צייט טוישען זיי זיך מיט די ארבייט, און במשך דעם זמן שטעלט זיך די ערשטע גרופע אָפּ פון די ארבייט.

ח) אין דעם שלאכט־מאַרקעט עפענט מען די עופות און מען זאלצט זיי דאָרט.

ט) מען עפענט **נישט** אויף דעם גאנצען עוף. מען עפענט נאר די הינטערשטע טייל און מען וואַרפט אריין זאַלץ דערין **.

י) מען נעמט **נישט** ארויס די נירען. עס ווערט אויסגעזאַלצען צוזאמען מיט דעם עוף.

יא) א גויטע שניידט אויף די האלז־אָדערן און **נישט** קיין איש מהימן.

יב) עס זענען נאר פאַרהאַנען צוויי בודקים וועלכע באקוקען די קישקעס פון די עופות. איין מענטש איז בודק בערך 1000־900 עופות אין איין שעה, און ארבייט עטליכע שעה אָן אָפּטויש.

יג) די פּופּיקלעך, לעבער, גאַל, לונג — ווערן בכלל **נישט** נבדק.

איבער דעם טרעפט זיך אז מען מוז זיך פאַרלאָזען אויף רוב. ווען דער קונה טרעפט אז א לעבער אדער אן אנדערער חלק איז טריפה, קען קיינער נישט וויסען פון וועלכע עוף עס קומט. און אזוי ווי עס איז נישט שייך מטריף צו זיין אלע עופות, איז בלית ברירה פאַרלאָזט מען זיך אויף רוב.
זאמען יט דעם עוף.

יד) מען קען **נישט** זיין גענוג פאָרזיכטיג אראפּצושניידען אלע דעם בעין בעפאָר מען זאלצט אויס דעם עוף.

טו) אין אלגעמיין וואַרפען אידן אריין די זאלץ אין דעם עוף, און נישט מיט א מאַשין ***.

טז) נאך דעם זאלצען בלייבט די עוף הענגען מיט די זאלץ אין דער לופטען און ליגט **נישט** אויף א כלי.

יז) עס איז נישט פאַרהאַנען קיין שטענדיגער בעל הוראה אין שלאכט־מאַרקעט וועלכער איז געשטעלט צו פסק׳נען שאלות.

יח) די בלאָמבעס ווערן באהאלטן און בלייבן אין שלאכט־מאַרקעט.

**) פאר דעם געברויך פון וועד הכשרות דיטב לב מיט זייערע בלאָמבעס עפענט מען די עופות אינגאנצען (לויט די אינפאָרמאַציע).

***) עס טרעפט אָבער פון צייט צו צייט אז גוים זאלצען אויך (עפ״י עדים).

מדריך לכשרות

שמע בני

אין שנת תשל"ג איז, ווי באוואוסט, געווען א טומעל וועגען שחיטות, היתכן ?! מען שעכט אזוי פיהל עופות א שעה ! דער ברייטער ציבור האט גענוצט א דרוק, און אויך די רבנים גאונים שליט"א האבען געהאלטען אז מען זאל נישט שחט'ן מער ווי א געוויסע מאָס עופות א שעה.

הרה"ג משאקאווע שליט"א האט באגרינדעט זיינע טעמים אין א באזונדערן בריוו, וועלכע מיר דרוקען דאָ איבער :

ב"ה ב' כסלו תשל"א

לכבוד הנהלת התאחדות הרבנים, הי"ו
בניו-יארק

שלו' וברכה !

הנה כרצוני לעורר אודות ענין שצריכין להציעו לפני וועד ההנהלה ולפני הנהלת וועד הכשרות,

היות כאשר הייתי בווינלאנד להשגיח אודות ~~...~~ נחינת תותמות של התאחדות הרבנים על עופות, וראיתי השחיטה ההולכת על חלוין, אשר כל פעולות בהעופות מתחילה ועד סוף מסובכים ומקושרים לאחרים, ומעולה אחת דוחפת ודוחקת האחרת, הנני רואה נחיצות להגביל על סדר מספר עופות הנשחטים ע"י שו"ב במשך שעה אחת, כי בלא מרדים אצים וממהרים הפעולות על השו"בים כדי למהר מעשהרוחמזון כזה איננו מעלה הן בשחיטה והן בבדיקת הסכין, ובפרט בהרבה שובי"ם, ישנם שובי"ם זריזים ומאומנים לשחום הרבה כוריזות, וזה יוכל לגרום ח"ו מכשול בהשובי"ם שאינם מאומנים לזה, והסבה והפועלים אשר ראו אומנות השו"ב הזה ממהרים על כל השובי"ם להחיש מעשיהם ולגמור הפעולו במוקדם, כדי להרויח ממון או הרווחת הזמן, ומה יוכל לעשות השו"ב הנה אשר הוא תלוי בכבודו ופרנסתו בהם, ומוכרת לעשות בזריזות ובחפיזה, וכבר למני ~~...~~ התנצל לפני שו"בלפני איזה שנים אודות המצב הזה, ואני אעתיק את הניטוקים שלי והסראה מקומות לזה

לשון השמ"ח סי' י"ח ס"ז שיבדוק מתון מתון וכו' ולכן אין למנות ע"ז כ"א יראי ד' ביותר וחרדים על דבר ד' ואינם נבהלים ונחפזים כדעתם וכו', ומה לי אם הוא נחפז מטבעו, או הוא נחפז ע"י אחרים,

דברי התעוררות של הספה אפרים בסי' תר"ת ס"ז שמעורר כמוסר כשחיטת הכפרות " שהרצים יצאו רחופים ופו' ומקול המונם ראשו נמלא עד שאין לו כוונה לשחיטו רק על דרך הרגל ומזה יצאו מכשולים רבים ואין האשמה על השוחט רק על הפוחזים עליו וכו' - ומה באמר באם יש לו פוחזים מכל רוח מחבע"כ ומהפועלים התצופלם וכו'

ידוע התקנת של חכמי וצדיקי הדור ז"ל המובא בדרכ"ת סי' ל"ט סקכ"ו אודות שלא יעמוד בעל השור על שורו בעת בדיקת הריאה, שנש חשש גדול שהבעל השור הוא אדון שלו ונותן לו מחייתו, וממילא השו"ב שהוא רך הלבב יוכל לבוא לידי מכשול, ולכן אפי' יאסר שו"ב אחר שלו אינו מזיק, והוא עושה כרת, לא יועיל וכו', וכ"ש דבר הנוגע לשחיטה ולבדיקת הסכין חמור הענין ביותר -

ע"כ הצעתי 1.) מקודם לכל לפרסם מכתבי כתוך שיוכל להביא רק היזק ולא תועלת. 2.) שהועד הכשרות ישאלו לכל שו"כ ביחוד חוו"ד בזה, ולהשגיח שלא יבוא לו עיבום ~~...~~ ע"י תשוכתו כזה וד"ל 3.) לעשות העתקה ממכתבי ולשלוח מקודם להרבנים המכשירים שליט"א, אשר המה ראשונים לגלות חוו"ד בזה. 4.) בוועד הכשרות אגלה יותר נימוקים בזה, - אך יען שנוגע הענין לענין רציני לכן הנני ממהר במכתבי זה.

שמואל אברהם ~~...~~
שמואל אברהם וועלטפרייד

מדריך לכשרות

טראץ דעם וואס הרה"ג משאקאווע שליט"א האט געבעטן מען זאל נישט מפרסם זיין דעם בריוו, זענען מיר געצווינגען געווארן דאס דא איבערדרוקען צוליב צוויי טעמים:

א) געוויסע קוועלן ווילן איינרערן א טייל פון די מאסען אז אונזערע באריבטען וועגן שחיטות זענען נישט ריכטיג באגרינדעט.

ב) טייל שטעלען פאר די פראגע, פארוואס מען האט נישט געהערט מיט די רבנים וועגן די פראבלעמען (זעה מדריך נומ. 20 עמוד כט).

אין דעם בריוו ווערן ארויסגעברענגט **אלע** אונזערע טענות בקיצור. מיט עטליבע שורות ווערט דערמאנט דער שורש פון פראבלעם וועלבער איז מסבב אלע אנדערע פונקטען.

צווייטענס: איז דען נישט גענוג די ווענדונג צו רבנים, אז א חבר פון וועד הפועל של התאחה"ר, הרה"ג משאקאווע שליט"א האט פארגעלייגט זיינע טענות, און דערצו געבעטן צו באטראבטען דעם ענין ערנסט און מתקן זיין ברבעי, און עס איז דעמאלט גארנישט געטאן געווארן.

ערשט אין שנת תשל"ג ווען עס איז עפענטליך ענטשטאנען דער באקאנטער שטורם, דערצו האט א באוואוסטער מורה הוראה פון בארא פארק (וואס האט אויך א טייל גענומען אין די ווייטער געמאלדענע אסיפה) גע'דרש'נט ברבים און פארלאנגט תיקונים, דורך דעם האבן די בני ישיבות וועלבע פאלגען אויס זיינע פסקים, אויסגעאיבט א דרוק. נאר דענסמאל האט מען זיך גענומען צו באהאנדלען וועגן תיקונים. נאר די גאס האט געקענט משפיע זיין לטובה!

אלס א דירעקטער רעזולטאט פון דעם שטורם איז פארענפענטליך געווארן די פאלגענדע מודעה אין צייטונג.

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקנדא

מודעה נחוצה

היות שבשבועיה האחרונות יצא קול רינון על העופות ה־נשחטים בבית המטבחיים (טשיקן מארקעט) של הפירמא

„וויינלענד כשר פאולטרי" בוויינלאנד, יע"א,

ששוחטים שם מאלף עד חמשה עשר מאות עופות בשעה אחד, ע"י שו"ב אחד.

דין נרשא שביום ג' פ' וארא העעל"ט שלחנו משלחת חשובה מארבעה חברי התאחדות הרבנים, הרבנים הגאונים — ממשעש־קאווא, משארכאש, מטאקאי, מבאמור, שליט"א, כדי ליתן דין וחשבון בפרטיות ממצב הכשרות של המארקעט הנ"ל.

וביום ג' פ' בא כ"ח להרש טבת העעל"ט נתקיימה אסיפה מחברי ועד ההנהלה — והכשרות שע"י התאחדות הרבנים, באולם האסיפות שלנו, אשר בה נכחו הרבנים הגאונים שליט"א: מ־שארכאש מפאפא, מסיגעט, הרה"ג ר' משה צבי ארי' ביק — סוואידיסלאוו, מבאמור, מטאקאי, מסארטיקאוו, מכאסבאטהעלי, והרה"ג ר' נהן יוסף מיועלס.

הרה"ג משטשאקאווא שליט"א נתן דין וחשבון פרטי — בכתב על כל מצב הכשרות של המארקעט, ואחריו מילא את דברו הרה"ג מבאמור שליט"א בעל פה.

אחרי שנשאו ונתנו הרבנים הג' שליט"א בכל פרט ופרט,

נתברר שאין שום ממש בקול ריגון הנ"ל ח"ו, והוא עקר מוחלט,

כי אין במציאות שש"ב אחד ישחט שם בשעה אחד יותר בששה מאות עופות. *

והודגש עוה"פ שהשוחטים המה מובהקים ויראי ה', כמו כן המשגיחים, ונוסף ע"ז הבעלי בתים מבית המטבחיים של עופות (טשיקן מארקעט) „וויינלענד כשר פאולטרי" הם שומרי תורה ומצוה, והוץ מהמשגיחים התמידיים מבקרים את המארקעט מזמן לזמן רבנים מובהקים, הנשלחים ע"י ועד הכשרות של התאחדות הרבנים, והכל הוא ב"ה על צד היותר טוב.

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקאנאדא

Friday, January 25, 1974

*) זעה פנקסטעלונגען און די וועגן שחיטות עופות דווינלאנדו.

מדריך לכשרות

א טייל פון די רבנים וועלבע האבען טייל געמענוען (ווי אויך ווי באוואוסט אנדערע רבנים שליט"א) האלטן אז מען זאל נישט שחט'ן מער פון זעקס הונדערט עופות אין איין שעה דורך איין שוחט. גלייכצייטיג זענען דא רבנים גאונים שליט"א וועלבע האלטען אז א מאסען פראדוקציע פון זעקס הונדערט עופות א שעה איז אויך צופיל [זעה בריוו פון ביד"צ מירושלים עיה"ק, אין מדור „המתרחש בעולם הכשרות", מורעה].

אין מדריך נומ. 20 (עמוד כז) האבען מיר באטאנט וייער א וויכטיגען פונקט. מיר ווילען עס דא נאך אמאל איבערחזר'ן: „יעצט איז דער ריכטיגער שעת הכושר מתקן צו זיין די שחיטה אויף צוקונפטיגע דורות. אוועקשטעלן יסורות וועלבע וועלן פארשטארקען און **באווארענען אז די פראבלעמען זאלען נישט פארקומען**".

מיר ווילען באגרינדען אונזערע רייד דורך פארעפענטליכען א וויכטיגען פרט וועלבע איז רן אויפן כלל. באטש מיר האלטען זיך צוריק צו ברייננגען אלע פרטים וועלבע זענען אונז באקאנט אויף פארשידענע שחיטות (אויף וועלבע מיר האבען א באזונדערן חיבור וואס צוליב כבוד אלקים הסתר דבר האבען מיר פארלייפיג דאס נישט פארעפענטליכט געמאכט), איז דאך וויכטיג צו ווארפען א ליכט אויף די ענדערונגען וועלבע ברענגען ארויס א באגריף אויף די שחיטה פראבלעמען.

עס איז לעצטענס דערוואוסט געווארן אז ביי די אויבען־דערמאנטע שחיטה שעכט מען שוין צווישען זיבען און אכט הונדערט עופות א שעה דורך איין שוחט (אזוי האט אויך באשטעטיגט א חשוב'ער מיטגליד פון וועד הנהלה פון התאחדה"ר).

שטעלט זיך די פראגע, וועלבע איז ווייטאגליך, און פארערט אן ענטפער:

1) היתכן אז מען האט נישט מודיע געווען דעם ענדערונג פאר אלע אינטערעסירטע רבנים שליט"א וועלבע האבען זיך באטייליגט אין די אויבען־דערמאנטע אסיפה?

2) פארוואס האט מען נישט געפילט פאר א חוב מפרסם צו זיין דעם אריינגעטרעטענעם ענדערונג פאר דעם ציבור וועלבער פאלגט נאך זייערע רבנים וועלבע האלטען אז מען זאל נישט שחט'ן מער ווי זעקס הונדערט עופות א שעה.

דעם ענטפער אויף אט־די קשיא האבען מיר שוין אפט מאל מבאר געווען באריכות (מדריך 15, 16, 20):

די עניני שחיטות ווערן מאניפולירט אויף אזא אופן, אז טייל מאל קען דערויף נישט העלפען נישט דער שוחט און נישט דער רב המכשיר.

די איינציגע עצה איז ווי געמאלדען אין מדריך נומ. 20.

ראוי
להחמיר האדם על עצמו במאכלו שלא יהי' בו צד איסור כלל, שהרי יחזקאל הנביא הי' משבח את עצמו שלא אכל מבהמה שהורה בה חכם אפי' שהיא מותרת, כיון שנפל בה ספק איסור. וכתב ההובת הלבבות שהחסידים הראשונים היו פורשים משבעים שערים משערי המותר, מיראתם שלא יפגעו בשער א' משערי האיסור, עכ"ל הראשית הכמה (הועתק בשל"ה)

מדריך לכשרות

בולעטין פון
בי"ד המיוחד לעניני כשרות
שע"י התאחדות הרבנים דארה"ב וקאנאדא

מיר האבן שוין עטליכע מאהל מעורר געווען או אזוי ווי טבילת כלים איז מדאורייתא, דארף מען נזהר זיין או די מקוואות וואס געפינען זיך אין די הארדוועיר סטאר'ס פאר טבילת כלים, זאלען האבן א השגחה מעולה. מיר האבן זיך איבערציינט או ס'איז פארהאנען אזעלכע מקוואות וואס ס'איז שוין פאריבער יאהרן או א מורה הוראה איז בכלל נישט געווען דארט.

דערפאר האבן מיר אויף אונזער זיצונג — די סקן העעל"ט — באשלאסען ווי פאלגענד:

א. אויפצופאדערן די בעלי בתים פון הארדוועיר סטאר'ס או זייערע מקוואות מוזען זיין אונטער די אויפזיכט פון א רב מובהק, וואס זאל טראגען דעם אחריות אויפן כשרות פון די מקוה.

ב. ס'איז נישט גענוג וואס כשעת'ן מאכן די מקוה איז אלעס געמאכט געווארן לויט די אנווייזונגען פון א מורה הוראה. נאר די מקוה מוז אויך פון צייט צו צייט קאנטראלירט ווערן אויב זי איז [illegible].

ג. מפרסם זיין א רשימה פון די מקוואות וואס זענען אונטער די אויפזיכט פון הרבנים הגאונים שליט"א, חברי התאחדות הרבנים.

דא איז א ציימווייליגע רשימה ווי פאלגענד:

וויליאמסבורג

- שלעזינגער'ס הארדוועיר סטאר, 116 ליע עוועניו — הרה"ג מוה"ר יוסף אלי' הכהן שטיינער שליט"א, דומ"ץ דקהל עדת יראים.
- טיב טוב (ליכטענשטיין) הארדוועיר סטאר, 125 ליע עווע. — בי"ד המיוחד לעניני כשרות.
- טעגעריט'ס הארדוועיר סטאר, 179 ליע עוועניו — בי"ד המיוחד לעניני כשרות.

בארא פארק

- בארא פארק האוז פורנישונג (יוזיס), 4912 13טע עוועניו — הרה"ג מוה"ר הלל' מיכל ראזענבערג שליט"א, אבד"ק דעברעצין.
- 18טע עוועניו האוזוועיר (דרעזדנער), 4908 18טע עוועניו — הרה"ג מוה"ר יחזקאל ראטה שליט"א, דומ"ץ דקהל יטב לב דסאטמאר, ב. פ.

נ. ב. די הארדוועיר סטאר'ס וואס וועלן אונז מודיע זיין או אויך זייערע מקוואות זענען אונטער די אויפזיכט פון הרה"ג שליט"א חברי התאחדות הרבנים, וועלן מיר דאס מפרסם זיין אין די קומענדיגע מודעות.

המערכת:

גלייכצייטיג איז נויטיג מעורר צו זיין אז עס טרעפט אָפט אז די בעלי בתים פון געשיר־געשעפט טובל'ען נישט די כלים עפ"י הלכה. צ.ב.ש. עס ווערט נישט אראפגענומען די צוגעקלעפטע צעטל אדער די זיגעל אדער א שטיקעל שמוץ וכדומה, צוליב די איילעניש. טייל מאל טובל'ט מען צופיעל געשיר אויף איין מאָל און עס קומט נישט צו וואַסער אינעווייניג פון יעדן כלי.

עס איז אויך וויכטיג אז די איינקויפער זאלן פארלאנגען אז די מקוה זאל האבן אן השגחה (זעה מדריך נומ. יג עמוד כ"ו).

כרוז שנתפרסם מהבד"צ:

הוראות מהגבד"צ
לאפרושי מאיסורא
אזהרה
בענין תרנגולי הודו (אינדיקעס)

היות שהוברר בפני רבותינו הביד"צ שליט"א כי במדגרות מזריקים את האפרוחי הודו בשטח שבין הראש והצואר ע"כ אנו מודיעים בזה בשם הביד"צ כי **אין לאכול תרנגולי הודו רק באותם שיבורר שלא הוזרקו.**

(—)

היות ומצוי מחלת ריאות בעופות וכן עושים זריקות ע"י צומת הגידין, ע"כ יש לבדוק היטב ועל כל שינוי איזה שהוא בהריאות או ברגל חייבים לעשות שאלת חכם.

*

על דבר הריעותא המצויה בצומת הגידין החיצוניים של העופות שהליחה הטבעי שבין הגידין מתקשה במין גלד לבן, שהוכחה לבנוניתו אדוק על הגידין ובין הגידין, ושכיח מאד שהגידין בעצמם הם ג"כ לקוים, או שנפסקין לגמרי, (הן הגיד העב ורחב שמתחת העור הן שאר גידין הקטנים שבין גיד העב ובין העצם) והוא ניכר מבחוץ כמין גבשושית קשה, לפעמים בולט הרבה ולפעמים רק מעט, ולפעמים משתנה גם המראה מבחוץ למראה אדמימות או כהול או ירוק.

אשר על כן הננו להזהיר שעל כל שינוי כל דהו שימצא במקום צומת הגידין שלא להעלים עין מזה ולעשות ביה שאלת חכם כדי שלא להכשל באיסור טריפות ח"ו.

ולהשומעים ינעם ותבוא עליהם ברכת טוב.

(—)

ואלו הן הידורים של עופות עם בלומבעם

א) חברי הביד"צ מבקרים ועומדים ב־מקום מזמן לזמן, מו"צ ומומחה לענייני שחיטה מבקר לכל הפחות פעם ל־שבוע, נוסף למשגיח קבוע המפקח מדי יום ביומו על ביצוע כל ההוראות של הגבד"צ.

ב) השוחטים הבודק והמשגיחים אינם מתחילים בעבודתם לפני שעה 5.30 בבוקר, וממילא הם מנוחים ורגועים.

ג) הסכינים נבדקים ע"י בודק מיוחד היושב ובודק את הסכינים אחרי שחי־טת כל 12 עופות.

ד) אחרי כל חצי שעה של שחיטה מפסיקים את השחיטה למנוחה של 10 דקות.

ה) כל עוף עובר בלול מסודר (המיוחד לכך) יותר מד' אמות.

ו) כל עוף חי נבדק ע"י השוחטים בדיקת חוץ.

ז) אחרי השחיטה, שמים העוף בקערה עד שיזוב הדם היטב.

ח) מרכיבים תיכף על הרגל של העוף הבלומבע, ואין חשש של „בשר שנת־עלם מן העין" בין המורטים והעובדים הערבים.

ט) השוחטים והמשגיחים אינם מקבלים שכרם מהסוחר, כך שאין ממהרים בה־שחיטה.

י) אין כאן שרשרת של סרט נע...

יא) השגחה מיוחדת כי העופות עם הבלומבעס לא נעשו בהם זריקה (היסון, תרופות), והם ללא חשש על בשרות העופות.

ועד השחיטה שע"י העדה החרדית

Truly, these are the rights of the manufacturer. What about the rights of the consumers. A solution has to be found to accomadate both rights.

As the law stands now, the name of an organization is sufficient to certify the status of kashrus. In reality their name is not enough information to the consumer.

The certification on a particular product is totally dependent on the qualifications of the mashgiach. Thus the name of the organization is no indication of who certifies the product. There is a definite need to print the name of the actual Rabbi who certifies that the product is kosher.

We urge the public to show their interest and write to the kashrus organizations requesting the names of the mashgichim who certify the particular products of their interest.

Urge Caution On 'Kosher' Labels

New York has recently enacted legislation limiting the use of the symbols "K" or "KP" to designate items as kosher. The law, which goes into effect January 1, 1978 provides that "K" or "KP" may only be used either as a "kosher" designation or as a registered trademark. Under the law, if the symbols are to refer to Kashruth, the name, address and telephone number of the supervising rabbi or certifying organization must be registered with the New York State Department of Agriculture and Markets, Division of Kosher Law Enforcement.

While the law seems to have been designed to eliminate the confusion regarding these symbols, Sidney Kwestel, President of the National Jewish Commission on Law and Public Affairs (COLPA), issued a note of warning. He said that the utility of the law would lie in how it will be perceived. The law, he said, only provides a means for an individual to pursue the question of a product's kashruth — it does not provide a government regulated certification system. Thus when seeing either a "K" or "KP" on an item the consumer should immediately follow through with determining whether it is being used as a trademark or as a kosher designation at all. If the latter, investigation should follow as to the reliability of the certifying rabbi or organization. It would be tragic, he said, if this law would be viewed as requiring orthodox rabbinic supervision as a condition for the use of the "K" or "KP" which symbols would then be uncritically accepted as necessarily denoting generally accepted certification of Kashruth.

Kashruth Notice

Dear Editor:

In a recent article in your September 30th edition I was referred to as granting kashruth supervision at a restaurant in New Jersey. Please be informed that I have no association as kashruth supervisor or otherwise with any restaurant or any food concern and that I am also no longer the Rabbinic Administrator of the Kashruth Division of the Union of Orthodox Jewish Congregations of America.

Rabbi Berel Wein
Monsey, N.Y.

JP

KOSHER FOOD LAW

By now the public is well aware about the new kosher food law. All advertisers, legally, must identify the name of the certifying Rabbi or organization, if kashrus is mentioned in the ad.

This law is important from a legal stand point. But, it does not help the consumer, unless there is a proper follow up from the consumers side.

If we look at the food advertisements we see no changes, yet. On a daily basis we still see kosher ads without mentioning the name of the certifying Rabbi.

It is your duty as a kashrus consumer to notify the Kosher Law Enforcement Division of N.Y. State Dept. of Agriculture to do something about enforcing the law.

This law should be extended to include labeling, too, not only advertisements. The consumer that picks up a product has a fundamental right to know who certifies that it is kosher.

We know that there might be opposition to this law from some manufacturers. They would rather not have an hashgocha than having to indicate the Rabbi's name on the wrapper. They sometimes find that they are being boycotted f.om anti-Semitic groups. There has been official boycotts from groups such as the Revolutionary Daughters, who feel that by buying a product bearing a kosher symbol, they promote Jewish causes.

This is the reason why products bearing a symbol i.e. Ⓤ or Ⓚ etc. dont indicate dairy, parve or otherwise. The companies feel that a symbol without any additional writing is not as provocative to the gentile (not knowing exactly what it stands for and mostly not being noticed at all). But any additional markings clearly denote a kosher symbol, and might cause them problems.

The matter was brought to the attention of the leaders of the Ⓤ, but no change has been made to date. No effort was even made to question the references given.

Therefore, before one considers eating products which require a hashgocho, especially meat products or at restaurants, one should think into the great responsibility which is taken upon oneself.

At the time that this Madrich is going to press, we were informed through highly reliable sources that the coordinator of the Ⓤ is about to leave his post.

---

44 Violate Kosher Labeling Law

The Kosher Law Enforcement of the New York State Department of Agriculture and Markets reports that 44 cases have been referred to the Legal Department for penalty during the period of July 26 to October 31, in violation of the Kosher labeling law.

The violations were found in counties throughout the state, through the routine system of kosher food inspection services in supermarkets, kosher restaurants, kosher resort hotels, kosher caterers, kosher butchers, a wholesale provision factory and a kosher camp.

The types of violations issued were 120 lbs. of non-kosher sweetbreads to be sold as kosher, hundreds of non-kosherized tongues irreversibly made non-kosher after being found soaking in barrels filled with brine salt water, non soaked and salted meat being sold as soaked and salted, non-kosher food, ingredients or additives used in kosher restaurants and hotels.

During the same period in 1976 our records indicate 19 violations.

The Kosher Law Enforcement Divison stresses with great emphasis that the majority of the kosher industry is aware of its responsibility to meet the requirements of the kosher labeling laws as specified by the Department of Agriculture and Markets. However, for the few who do not comply with these laws the division protects the consumer from misrepresentation, mislabeling, misbranding and deception.

The division also appeals to all kosher consumers to be on the alert and kindly call 488-4830, the special complaint number, on any matter that seems suspicious. All complaints are taken seriously and investigated within 24 hours with the name of the caller remaining anonymous.

Kosher consumer protection will be greatly enhanced by the assistance of the concerned consumer.

Important Observations Concerning Hashgachos Under the ⓤ

As the reader will recall, in Madrich No. 14, we described the chaos which exists by the hashgachos that are under the ⓤ. It is sad to see that till this day no serious steps were taken to rectify the situation.

Actually some minor steps have been taken by the ⓤ, such as putting certain notices in newspapers. Also during this time the highest post of the administration became vacant. However, no serious changes which would alter the system, and follow up the complaints of the public, has taken place.

Especially distressing are the *Hashgochos* on the *meat products*. By their *Glatt* shchitos such as Cros Bros., and Sunflower, where nothing has been done to remedy the situation, Some of the Shochtim at the Sunflower plant claim that the Kashrus is not as it should be. The ⓤ has not found it important enough to improve the situation.

After the Madrich was released, we were notified that the ⓤ will withdraw their hashgocho from Sunflower

The same holds true by the Shchita of poultry, such as Empire or Falls, where more than 1,000 birds are slaughtered per hour. Also the other problems have not been corrected.

The irresponsibility (free for all) which exists at restaurants under the ⓤ hechsher is still actual. One example takes place as recently as the summer of '77 at the "Shang Chai" Restaurant (of which the owner is a non-Jew), the Mashgiach was a young boy, a Bochur not experienced enough in the field of hashgochos. Therefore it was impossible to rely on the hechsher Recently a new Mashgiach was posted, but one who is not at all suited to the post of a Mashgiach

hechsher. The key factor is that you should not feel ashamed; if you approach it in a respectful and diplomatic manner, any honorable *Machshir* or *Mashgiach* will be glad to help you.

Kashrus is without doubt one of the most important areas of every Jew's life. In previous generations, people were not as dependant on packaged products as they are today. Their eating habits were simpler. Much of their food was homegrown, and mass production was virtually non-existant. Today, though, the large majority of our diet consists of items which has undergone processing, passd through countless hands, and require strict supervision.

We simply can not afford to take chances with the foods we eat; our spiritual nourishment depends to a large extent on the physical nourishment we incorporate into our bodies. In these troubled times, he who makes the effort of trying to ascertain that any food he eats is one hundred percent Kosher is surely worthy of great reward in the World to Come.

(Reprinted from *Zeirei Forum*)

Editors Note: Although the recommendations are worth trying, they are by no means the ultimate solution. Unfortunately, some machshirim would give answers without knowing the actual facts. Some would just twist the facts. Ultimately a physical verification has to be done through checking the plant, to know what is actually being used.

An estimated 35 to 40 percent of all fresh apples are coated with a layer of wax. Fifty percent of fresh tomatoes and about 75 percent of all cucumbers are also coated with the material. Now the Center for Science in the Public Interest is asking the Food and Drug Administration to insure that restrictions on the use of such waxes be strictly enforced. In addition, the CSPI has noted that waxes have not been tested for carcinogenicity or other possibly harmful effects, and has asked the FDA to require those tests.

PREVENTION is a registered trademark owned by Rodale Press, Inc.
33 East Minor St., Emmaus, Pa. 18049. Phone (215) 967-5171.

— Regarding the *dinim* of *bishul Yisroel* and pas Yisroel, there are a number of difficult questions. If a Jew puts on the flame which cooks or bakes the food, there is no problem. A pilot light, on the other hand, is held by most *poskim* to be insufficient to remove the *issur* of *bishul acum*, and should be relied on only in extreme circumstances. This problem often arises in restaurants, many of which use the pilot light *heter*. Another debatable *shitoh* relied upon is the one which holds that steaming a product in which there is water negates any problem of *bishul acum*, a *shitoh* which is rejected by many *poskim*.

These are just a sampling of cases where a *hechsher* on a product only signifies that there exists some *posek* who would allow the food to be eaten. As in all *shaalos* of *halacha*, *B'nai Torah* should consult their individual *posek* for his opinion regarding any particular food. Aside from that basic step, there are a number of other suggestions which I would make to all those who feel uncomfortable about the idea that the food they eat may be considered unkosher by various *poskim*.

1) When going to a restaurant or a catering hall, speak to the *Mashgiach* personally and find out whatever interests you: whether he relies on the pilot light *heter* mentioned earlier (I know of a case where the *Rav Hamachshir* was under the impression that the *Mashgiach* turned on the actual flame, when in reality he only ignited the pilot light), whether or not a particular type of glatt kosher meat is used exclusively (some restaurants use three or four brands of glatt, and they may serve you a brand you would prefer to stay away from), and any other question you may have.

2) If you have a question about a particular product, call up the *Rav Hamachshir* and ask him how often the *Mashgiach* visits the plant (there is one plant I know of which was last visited fifteen years ago). and whether there are any specific קולות upon which he relied in giving his

מדריך לכשרות

— Two of the more obvious *halachos* involve Glatt Kosher and Cholov Yisroel. While we all know that many *poskim* are *machmir* when it comes to these requirements, *hechsherim* abound on countless products which do not measure up to these standards. Thus, when one hears of a *hechsher* on a certain brand of ice cream or a particular type of cheese, he should be aware that they are not necessarily Cholov Yisroel. Similarly, a butcher store proclaiming that it sells *bossor kosher* does not mean to say that its meat is glatt. *Boruch Hashem,* those in the Orthodox community who insist on Cholov Yisroel and glatt have become sophisticated enough to recognize the need for specific mention of these attributes on the products they use, so that these categories do not pose a major stumbling block for many people.

— There is a *machlokes haposkim* whether or not it is permissible to cut the brisket before making בדיקת פנים in an animal, with the majority view being that the *shechita* is invalid. Yet, there are some glatt kosher meats on the market which rely on the minority *shitoh.*

— While it is well kmown that חמץ שעבר עליו הפסח is prohibited *mi'derabonon,* there are companies which are owned by Jews, sell their *chometz* before Pesach, and remain open during the *Yom Tov* doing business as usual. Many *poskim* hold that this is a sham sale and hence invalid, and even those *poskim* who are *meikel* agree that it is better to avoid purchasing from these companies during the period immediately following Pesach. Again, one can find *hechsheirim* on the products of these companies, based on the *b'dieved shitoh* mentioned above.

— Bread which was baked with milk is not permitted to be placed on the table unless there is a clear *simon* that it was made with milk. While one can find marketed bread with a "D" or the word "dairy" printed on the label, some *poskim* hold that this is not an adequate *simon.*

HOW KOSHER IS IT?

While shopping in my local supermarket, recently, I picked up a product which displayed a well-kmown *kashrus* symbol on the front of its label. As I was about to place it in my basket, I noticed that the side of the package was inscribed with the warning that the product was only to be eaten by sick people. When I came to the counter, I saw a lady who was in the process of purchasing this product, and I told her that she could eat it only if she were sick. The lady looked at me as if I were sick. She could not believe that anyone would give a *hechsher* on a product which was not Kosher for everyone. (After doing a bit of research, I discovered that a different company which produced a similar product labelled it Kosher with the name of the *Rav Hamachshir* printed in English, while printing in Hebrew that anyone wishing to eat this food should first learn the appropriate *halachos* in *Shulchan Aruch*.)

Generally, people think that if a product has a *hechsher*, that product is certainly Kosher and can be eaten by anyone. After all, the rule is that עד אחד נאמן באיסורין, and if someone says that it is Kosher, then so it is. Kosher is Kosher, and there are no two ways about it.

The truth, however, is that a *hechsher* on a product often means only that it is Kosher according to at least one *shitoh* or for a certain class of people. In no way does it mean that it is Kosher *l'chol hadeios* or *lemehadrin min hamehadrin*. Indeed, many times a *rov* will give a *hechsher* on a certain food which he himself would never eat. All he is saying with his *hechsher*, in effect, is that if you want to eat this product, יש על מי לסמוך, you have on whom to rely. Let us examine a number of common examples of קולות relied upon by many *machshirim* which in reality are the subjects of great debate :

Enclosed please find $ ....

I would like to subscribe to the VAAD HAKASHRUS

O 1 Year O 2 Years O 3 Years O Air Mail

Name ____________________

Address ____________________

City ____________ State ____________ Zip ____________

Subscription Rates (PAID IN ADVANCE)

IN U.S.A.

1 Year.	$ 6.00
Air Mail 1 Year.	$ 10.00
2 Years.	$ 11.00
3 Years.	$ 16.00

IN CANADA, EUROPE ETC.

1 Year.	$ 8.00
Air Mail 1 Year.	$ 12.00
2 Years	$ 15.00
3 Years	$ 22.00

For Further information please feel free to write or call the:

VAAD HAKASHRUS

4810 16 Ave.

Tel. 435-2503

MADRICH LAKASHRUS

OCT.-NOV., 1977 5738 Vol. 4, No. 21

וועד הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strenghtening of Kashrus
Through Research and Developement

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

בעזהי"ת

מדריך לכשרות

כולל ידיעות, דיונים ובירורים בעניני כשרות

חודש כסלו־טבת ה'תשל"ח

קונטרס כ"ב שנה ד'

יוצא לאור ע"י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה.

התיעצות, הודעה, והצעה

התוכן

דבר המערכת.
המזון בהלכה. תשובות בענין שחיטה.
שימו לב. דיון בענין חלב ישראל, ענף א.
שמע בני. די פאַך פון השגחה.

מדריך לכשרות — ירחון המקיף עניני כשרות
יו״ל ע״י וועד הכשרות, ברוקלין יצ״ו — ארגון מוקדש
לתיקון מצב הכשרות בהשתתפות רבנים ולומדי תורה שליט״א
נתיסדה בפיקוח הרה״ג המפורסם מוהר״ר משה שטערן שליט״א
גאב״ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב״ד דעברעצין)

די פעסטשטעלונגען און באריכטען
זענען געווידמעט נאר צו די שטענדיגע לייענערס.

דפוס אופסט „מוריה״
MORIAH OFFSET CO.
160 JOHN STREET
Brooklyn, N. Y. 11201
(212) 852-4141

דבר המערכת

מיר ווילן פראבירן צו ענטפערן אויף די פאלגענדע פראַגע וועלכע ווערט ארויסגעברענגט כמעט אין אלע בריווען: פארוואס ווערט נישט געדרוקט דער מדריך רעגעלמעסיג, יעדע צוויי חדשים?

דער ענטפער בקיצור:

1) דער מדריך האט נישט קיין באצאָלטע שטאַב פון עורכים, מגיהים, שרייבערס וכו'. עס איז אויך נישט פארהאנען מענטשן וועלכע גיבען זיך אָפּ מיט די ארבייט א גאנצע צייט („פול טיים").

די ארבייט ווערט געטאן דורך מענטשען וועלכע נאך א טאג פון זייער אייגענע ארבייט אין אָפיס, געשעפט, ביי די מאשין, אין כולל, אדער ביי מלמדות, זענען מנדב זייער אנדערע צייט (ביינאכט, נאך זייער שיעור) צו ארבייטן לטובת הכלל.

2) די ארבייטער ארבייטן נישט צוזאמען אויף איין אָרט, במילא נעמט אסאך צייט ביז ווען עס קומט ארויס א באריכט בשלימות.

3) דער מדריך איז נישט קיין צייטונג. עס איז נישט געבונדן צו א צייט, עס איז געבונדן צו דעם ענין. דער תכלית איז נישט אַבִּי צו דרוקען א מדריך. ווען עס זענען פארהאנען וויכטיגע ענינים מודיע צו זיין, און די צייט איז רייף דערצו, דרוקט מען א מדריך.

4) קיינער האט נישט קיין שאָדן וועגן די אומרעגלמעסיקייט פון מדריך. די אבאנענטען צאָלונג לויפט נישט אָפּ נאך א יאר. עס איז גוט אויף זעקס מדריכים, באיזה זמן שיהי'.

מיר שטרעבן שטענדיג צו פארברייטערן און פארבעסרן אונזער ארבייט. דאס קען נאר ערמעגליכט ווערן, בעזר השם, דורך אייער געדולד און הילף.

בתודה ובכבוד רב,

המערכת

המזון בהלכה

. . . אחרי שנתעוררו רבים בענין השחיטה שבארצה״ב, ראיתי שנכונים הדברים ומצות לתקן. אחרי שבקרתי בבתי מטבחים שונים וביניהם גם מאלו ששוחטים שם עבור: קהלת עדת ישורן, ליובאוויטש, וויינשטאק־מיעל־מאַרט והנקראת צעהלימער שחיטה — ראיתי שישנה נקודה נחוצה למאוד שאין איש שם על לב, ולא שמעתי ערעור בנידון זה.

ישנו חשש שהסירכות מתנתקים עוד קודם הבדיקה. תהליך הבדיקה „בפען״ (ארגז מהודק בעלעקטריק ששם עומדת הבהמה בשעת השחיטה ונתפסת במאשין שלא יתנענע בעת השחיטה) הוא שאחר השחיטה נתפסת הבהמה בשתי רגלי׳ ובכח החזק של הזרם האלעקטרי נמשכת כעשרה אמות למעלה ונשארת תלוי׳ למעלה, בשעת ההמשכה מתנענעת הבהמה לצדדים, כמו כדור.

הרי מבואר בפוסקים שהבדיקה צריכה להיות בעודה שוכבת על הארץ, כי ע״י נענוע והמשכה קודם הבדיקה מנתקים הסירכות. הפוסקים מזכירים איסורם בבני אדם המושכים, אף שאין כוחם חזק כ״כ לנענע הבהמה, ומכ״ש בנידן דידן שהמאשין יותר חזק מכחם של מאה אנשים בודאי לא נתברר להיתר עם הבדיקה שאחרי כן, שאפשר שנעתק הסירכה.

. . . עי׳ פרי תבואה לבעל בית אפרים זצ״ל סי׳ ל״ט אות קכ״ה . . . עי׳ דמשק אליעזר בחולין דף צ״ט ע״א אודות קהלת פינסק, רדב״ז ח״ב סי׳ תש״ה, פר״ח סי׳ ל״ט ס״ק ה׳, זבחי צדק סי׳ ל״ט אות כ״ח, כף החיים סי׳ לט ס״ק ל״ב לבושי מרדכי, חו״מ סי׳ ט׳.

כבר הצעתי שאלה זו אל גדולי הוראה שבזמנינו, רובם לא פסיקא לי׳ מילתא דידן בדבר מבורר. הרבה אסרו, ויש שהניחו בספק, וישנם גם מקילים בדבר.

בבקשה להעתיק שתי תשובות שרצוני לפרסם. בתשובה אחת בולט בפירוש להתיר ובתשובה שני׳ במיוחד לאיסור.

שמואל שווארצמאן

ב"ה.

כ' הוו"ח וי"א מוהר"ר וכו' שמוא' שווארצמן יחי'

שלו' וברכה!

במענה על מכתבך, שבו אתה כותב . . . שלפי דעתך יש בזה חשש טריפות ח"ו, ובנית יסודך על ספר פרי תבואה מהגאון המפורסם רא"ז מרגליות זצ"ל, ע"כ כשראית בבית המטבחיים שתולין הבהמה תיכף אחר שחיטה ע"י מאשין הנהוג עתה בפה, נהיית מרעיד דהלא הוא ספק טריפה ח"ו שמא הי' שם סירכות וניתקו ע"י הנענוע, אשאלך ומדוע לא חששת על הבשר שנשחטו בפה טרם הי' המאשין, הלא פה בכל המטבחיים שוחטים הבהמה כשהיא תלוי', ובאמת בכל ערי רוסיא הגדולים ששוחטים שם שחיטה מושכבת על הארץ, אבל אין קושרים שם הרגלים, הבהמה מפרכסת שם מאד עד אשר נשמטת מזוית זו לזוית אחרת, האם כל קדושי ארץ הגאונים והצדיקים מדור שלפנינו נ"ע האם אכלו בשר שיש עליהם איזה חשש טריפה?

אבל באמת כי דייקת שפיר לשון הפר"ת ובפרט במקודו מספר דמשק אליעזר תראה שלא זו הדרך כמו שאתה מבין שאסרו משום שהקצבים בעת משיכת הבהמה למעלה „הי' מנענעים הראי' ומנתקים הסירכות" ומשו"ה אסרו למשוך הבהמה ולתלות אותה, וביאר בספר זכור לאברהם שלכאורה אם החשש שהקצבים מנענעים, הלא אפי' כשהבהמה מושכבת יכולים ג"כ לנענע ולנתק הסירכות, ומבאר כשהבהמה תלוי' אז אינו יכול הבודק לעשות בדיקת פנים עד אשר יסירו מהבהמה הכרס ובני מעיים והושט, אז בנקל להושיט היד דדך בית השחיטה ולאחוז הקנה ולנענע בחוזק ואז באמת יוכל להנתק הסירכות, וגם כשהיא תלוי' אז בית השחיטה מפורעת ומרווחת ויכול בקל הקצב להושיט ידו דרך בית השחיטה אפי' עד הראי' ולנתק הסירכות אבל כשהיא מושכבת אינו יכול להושיט ידו כמובן והחוש מסייעו, ומעתה מובן ג"כ תשו' הרדב"ז, כי הוא סובר אפי' ניח שהטבח הושיט ידו ואחז בהקנה ונענע אינו מוציא מחזקת כשרות הבהמה וכו'. ומעתה מובן שבניד"ד אין מקום להחשש הזה כי הקצב אינו בנמצא אפי' קרוב לבית המטבחיים והבהמה אינה שלו והוא קונה בשר כשר ולא הבהמה . . .

ובזה אסיים ואומר שלו' תקבל החוה"ש מאדה"ש,
כברכת ידידו הדו"ש

זלמן שמעון דווארקין

עש"ק בהעלותך תשל"ז לפ"ק.

אחדשה"ט וש"ת באהבה, יקרתו גם השני קבלתי, ואני תמה לכ' שלא קבל תשובה ואני השבתי במועדו בקצור. ודעתי העני' שבנדון שהציע מעל' יש נענוע גדול עד כדי חשש של נתוק הסירכות כיון שכ' כ' שהבהמה פורחת כמו כדור, ומי בקי בנענוע להכריע שכזאת אינו בספק נתוק הסירכות וכבר כתב בפרי

תבואה סי' ל"ט ס' קנ"ה שאין לבדוק רק בעודה שוכבת על הארץ, ובנ"ד גם אם יבדקו בעודה שוכבת מה מועיל זה כיון שפעולת הנענוע שלפני זה עשתה את שלה, ובענין הנענוע שלפני הבדיקה שהוזכרה בדברי הגאונים מסקנת הפוסקים סי' ל"ט סו"ס יו"ד שאין אנו בקיאין, אע"פ שעושה בשימת לב ע"מ לבדוק כהלכה, מכ"ש בנ"ד, ועי"ש בטו"ז ס"ק ט"ו כ' בשם מהרש"ל דאפי' להמתירין נענוע צריך לחתוך הכבד קודם, והיינו כמש"כ בד"ת שם ס"ק שנ"ח כי כבדת הכבד יכולה להשפיע על נתוק שלא כדין, ומכ"ש בנ"ד, ע"כ. . .

והואיל הדברים פשוטים אין מקבלים אריכות.

הדיני דוש"ת בידידות מצפה לרחמי ה'

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר
אב"ד ור"מ
[illegible]מאיר, בני-ברק

ב"ה. יום עש"ק [illegible] לפ"ק

[illegible] יקרת [illegible] - ואני [illegible] שלא קבל תשובה
ואני השבתי בתשובה בקיצור - ודעתי העני' בנדון [illegible] נענוע
לבדוק עד [illegible] חשש של נתוק הסירכות כיון [illegible] פורחת
כמו כדור, [illegible] בנענוע [illegible] בספק נתוק הסירכות
[illegible] בפרי תבואה סי' ל"ט ס' קנ"ה שאין לבדוק רק בעודה שוכבת על הארץ,
ובנ"ד גם אם יבדקו בעודה שוכבת מה מועיל זה כיון שפעולת הנענוע שלפני
זה עשתה את שלה, ובענין הנענוע שלפני הבדיקה שהוזכרה בדברי הגאונים
מסקנת הפוסקים סי' ל"ט סו"ס יו"ד שאין אנו בקיאין, אע"פ שעושה בשימת לב ע"מ
לבדוק כהלכה, מכ"ש בנ"ד, ועי"ש בטו"ז ס"ק ט"ו כ' בשם מהרש"ל דאפי' להמתירין
נענוע צריך לחתוך הכבד קודם, והיינו כמש"כ בד"ת שם ס"ק שנ"ח כי כבדת
הכבד יכולה להשפיע על נתוק שלא כדין, ומכ"ש בנ"ד, [illegible]
[illegible]
[illegible] והואיל הדברים פשוטים אין מקבלים
אריכות - הדיני דוש"ת בידידות - מצפה לרחמי ה'
שמואל הלוי ואזנר

מדריך לכשרות

הרב זלמן שמעון דווארקין

RABBI Z. DWORKIN
760 Eastern Parkway
Brooklyn, New York 11213
PResident 8-5030

כ' הרה"ח וו"ח הרב ר' שמואל שווארצמן
יחי'

שלו' וברכה!

ראיתי על ורחשך, שהרי אתה כותב שלך עוסק על אשר אכלת בשר לע"ג
שלפי דעתך יש בזה חשש טריפות ח"ו, ורצית יוסף על
ספר שהי' תמוה והאמין העגלים חוץ ורגליות בלע, ע"כ נראית דרית
השוחטים שחלק הדבוה תוך אחס שחיטה ע"י ואין הבין זהו רפה,
נראית ודעיז דבזה הוא ספק טריפה ח"ו שלא הי' של סירכות וניתקו ע"י הנוצץ.
מאוחר ומדוע לא תחשוב על הבשר שנשחטו קנה טרם הי' האמין
רק הסוחרים שוחטין הדבוה נשאר תלוי, ורואת כל עי', הלא פה
שוחטין שם שחיטה ומשנת על האוף, אבל אין קושרים שם הרגלים, רואים הגבול,
וסירכות שם ומה על אשר נשאר ונשאר בו לצות יותר. הדבוה
הבאים והצריכים ודור שלפנינו ע"פ האם אתם דבר שיש עליהם איזה חשש טריפה
אבל ראות כו בדיקת שניר לשון הקהלת ודבר' דאיזהו ניכר בוסף אליעזר חשש טריפה,
שלא בו הדרך כזו שאתה ודין שאסרו נשום יכשהדבוה תלוי אצלו.
שינוי ומתחקים הסירכות רק משום שהקצבים דעת הוסיפת הדבוה לאצי'
הי' ואמיר הדאה - ומתקים הסירכות ומשה יסירו לאחר הדבוה ולתלות אותה
ודיש דיעך בעים לאחרים, שלפני אך החשש שהקצבים ישנו', הלא אפי'
כשהדבוה ומשנת יכלו גם לעשו ולנתק הסירכות, ומכאר כשהדבוה תלוי
אין אינו יכול הדובק לעשות דבירת פנים עד אשר יסירו והדבוה הנרם ורק
ועוד והושט, אין רשות להושט הוא דרך בית השחיטה ולאחוז הקנה ולעשות דחוצק
ואין ראות יפה להפסק הסירכות. וגם כשהוא תלוי אל בית השחיטה ולפירות ורואות
ויפה רק הקצב להושט ידו דרך בית השחיטה לא אפי' עד הריאה ולנתק הסירכות
אבל כשהוא ומשנת יאות יכול להושט ידו בפנים והחוש ובפיו.
ומעיקר ודן גם תשו' הדרך. כי הוא סודר אני' עניה שהסלות הושט
ידו ואחוז דהקנה ומשו אינו ומצא ומצקת כשרות הדבוה ושו
ומעתה ודן שרוב"ב אין מקום להחשש הנ"ל כי הקצב אינו
רעשו אפי' קרוב לבית הסוחרים והדבוה אינה שלו והוא
קונה בשר כשר ולא הדבוה. עכ"פ תוכל לקנות בשר גלאט כשר
והשוחטים היראים ושלום ואין בזה שום חשש ח"ו ואתה עושה שרוצו
לה לא נכר הייתי דרית הסוחרים ששם שוחטים שו"ב ליובאוויטש
ויקהלו ערוגת הרושם ודאית החלונים והשחיטה, ודביקת פנים
ורבינו חוף הכל ותודה לה' כי שום ספק.
ורבה מכיום ומאור שלו' מוקירו המוקיר ומכבדו כדרכו ומנע
ידידו הדו"ש

זלמן שמעון דווארקין

שימו לב

מילך פראדוקטען

— ענף א —

באמת פאָדערט זיך בכלל נישט קיין באהאנדלונג וואס מילך איז און פון וואו עס קומט. דער צוועק פון די ארטיקלען איז נאר צו פארברייטערן דעם שמועס וועגען דעם ענין, ווייל עס זענען פראהאנען אינפאָרמאַציעס וועלכע זענען אינטערעסאנט און עס באַרירט אויך צו כשרות.

בכללות

זייער אסאך פארשידענע בהמות און חיות גיבען מילך. אסאך פון די בהמות און חיות וועלכע גיבען מילך זענען נישט כשר, און עפ״י הלכה איז די מילך וועלכע קומט פון אזא בהמה נישט כשר (איסור דאורייתא).

די מילך וועלכע ווערט פארקויפט פאר פאבריוכערס אין אמעריקע קומט פון קוהען. לויט דעם אָפיציעלען געזעץ אין לאַנד טאָר נישט פארקויפט ווערען קיין מילך וועלכע קומט נישט פון קיין קוה.

די מילך ווערט פארקויפט אין צוואַנציג פארשידענע פאָרמאַליטעטן. צ.ב.ש. מיט פעטענס, פארשידענע פראָצענט פון פעטנס, מיט וואַסער, אָן וואסער, מיט וויטעמינס, מילך־שטויב, קולטיווירט, מיט שאָקאָלאַד, א.א.וו.

אין אנדערע טיילן פון דער וועלט ניצט מען מילך פון אנדערע בהמות וחיות, צ.ב.ש. (Reindeer) ריינדיר־מילך אין אלאסקע, יאַק־מילך (Yak) אין אסיע, קעמעל־מילך אין אפריקע, שאָף־מילך אין שפאניע, בופעל אָקס־מילך אין מצרים, לאמע־מילך אין פערא, פערד־מילך אין רוסלאַנד. אויך ווערט גענוצט זעברא־מילך (Zebra) און אייזל־מילך.

חלב עכו״ם

די חז״ל האבן גוזר געווען אז מילך וואס א גוי מעלקט טאָר מען נישט טרינקען, נאר אויב א איד איז געשטאנען ביים מעלקען און געזעהן ווי די מילך קומט פון א כשר׳ע בהמה. ער דארף אויך זיכער זיין אז עס איז נישט געווען קיין אנדערע מילך אין די כלי בעפאָר מען האט אָנגעפאַנגען צו מעלקען; אזא סאַרט מילך ווערט אנגערופן חלב ישראל. מילך וועלכע איז געמאָלקען געווארן דורך א גוי און א איד איז נישט דארט געשטאנען האט אויף זיך די גזירה פון חלב עכו״ם, אפילו עס קומט באמת פון א כשר׳ע בהמה.

במשך התקופות פון די גדולים, זכרון צדיקים לברכה, האבען א טייל מתיר געווען צו נוצען מילך פון א פלאַץ וואו עס איז נישט פארהאנען קיין

בהמה אדער חי' טמאה (אין דבר טמא בעדר), אפילו אויב א איד איז נישט געשטאנען ביים מעלקען.

רוב גדולים זצ"ל אויף וועלכע די יהדות החרדית זענען זיך סומך, היינט צו טאָג, ווי צ.ב.ש. חתם סופר, גר"א, צמח צדק וכו', אסר'ן די מילך אויב עס איז נישט געשטאנען דערביי א איד ביים מעלקען, כאטש עס איז נישט געווען א דבר טמא בעדר. דער טעם איז ווייל די גזירה איז א דבר שבמנין וועלכע א שפעטערדיגער בי"ד קען נישט מבטל זיין אפילו עס איז נישט פארהאנען דער טעם פון גזירה דערביי.

אין אלע דורות פון די תקנת חז"ל ביז צום אמעריקאנער גלות האט מען זיך געהאלטן ביי די גזירה און עס האט נישט עולה געווען קיין דעה מתיר צו זיין אויב עס איז פארהאנען א דבר טמא בעדר.

חלב־קאָמפּאַני

ווי פריער דערמאנט ערלויבט נישט די אמעריקאנער רעגירונג צו פארקויפן נאר מילך פון קועץ. די מילך אינדוסטרי האט אויף זיך א רעגירונגס־קאנטראל וועלכע אינספעקטירט די פאַרמס צו מאכען זיכער אז דער געזעץ ווערט אויסגעפירט.

דער סאָרט קאנטראל האט געשאַפן, צום ערשטן מאָל במשך דורות, א נייעם צד של היתר אויף חלב עכו"ם.

טייל מורי הוראות שליט"א האבען מחדש געווען אז די רעגירונגס־קאנטראל איז גענוג אראָפּצונעמען די גזירה פון חלב עכו"ם, אפילו אויב עס איז פארהאנען א דבר טמא בעדר. דער היתר איז אויסגעארבייט געווארן צוליב דעם שעת הדחק וועלכע האט דעמאלט געהערשט אין אמעריקע. עס איז נישט געווען צו באקומען חלב ישראל אין געשעפטן, מען האט געמוזט גיין אין פאַרם צו באקומען חלב ישראל.

אין א גרויסען טייל פון פאַרמס אין אמעריקע מעלקט מען אויך היינט חזירים. דאס איז ריכטיג אפילו ביי די פאַרמס וואו מען מעלקט פאר חלב ישראל געברויכען. די טמא'נע מילך טאָר נישט פארקויפט ווערן פאר קאָמערשל געברויכערס.

עס איז ענטשטאנען פיל טענות געגן דעם היתר צוליב פארשידענע טעמים. צ.ב.ש. אז די קאנטראל האט נישט קיין ווערט, אויב מען טרעפט אז מען האט גענוצט אנדערע מילך שטראָפט מען נאר מיט א מינימאַלע געלט־שטראָף א.א.וו.

די הויפט־התנגדות פון די גדולים געגען דעם היתר איז, ווי אויבן דערמאנט, אז די גזירת חז"ל וועגען חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו שאַפט אן איסור אפילו ווען דער טעם פון די גזירה ווערט בטל (מאיזה טעם

שיהי׳). עס איז אזא סאָרט תקנה אויף וועלכע מען דארף האבען א בית־דין גרעסער בחכמה ובמנין (ווי די וועלכע האבן דאס מתקן געווען) כדי צו קענען אראָפּנעמען די גזירה פון חלב עכו״ם.

ווי אויבן דערמאנט, האבן די פוסקים, אויף וועלכע דער ציבור איז זיך סומך, גע׳אסר׳ט די מילך אפילו ווען עס איז נישט דאָ א דבר טמא בעדר, ובמילא לויט די אלע גדולים האט אויך א חלב־קאמפאני דעם דין פון חלב עכו״ם [און פארשטענדליך אז מען דארף כשר׳ן די כלים פון חלב עכו״ם כדי צו קענען נוצען אויף אנדערע געברויכען. צ.ב.ש. די וועלכע קאָכען אויף „סימילאַק״ אין א כלי דארפן עס דערנאך כשר׳ן].

דער טייל ציבור וועלכער פארלאזט זיך אויף די מתירים, ווייסען נישט אז אפילו דער „היתר״ איז אויך נאר אויף „בשעת הדחק״ ווען עס איז נישט דאָ קיין חלב ישראל (זעה בריוועץ פון הגר״מ פיינשטיין שליט״א, איבערגעדרוקט אין דעם מדריך. נאך מער, זיי פארשטייען נישט אויף וואס דער היתר איז געבוֹיט. מען האט נאר מתיר געווען די מילך פון קאמפאניס אין אמעריקע פאר פּריוואַטע געברויכערס. דער איסור פון חלב עכו״ם שטייט נאך בתקפו אויף מילך דירעקט פון פאַרם אדער מילך אין דער גאנצער וועלט אפילו פון קאמפאניס.

בע״ה.

הנה ברבר החלב שזה הרבה שנים שיראי השי״ת אשר בטאראנטא נזדרזו בהסכם הרבנים וכל החרדים למצות התורה ותקנות חז״ל וראו שיהיה קאמפאניא לחלב שנחלב ע״פ השגחת ישראל וכן כל הדברים הנעשים מחלב כגבינה וחמאה וקרים מחלב זה ע״פ השגחת ישראל, ועתה נתרשל הדבר מצד שעולה ביוקר מעט והרבה לוקחים חלב מסתם קאמפאניעס אף מאלו שלקחו כל השנים מהחלב והגבינה וכל המינים מהחלב שתחת השגחה, איברא דאיכא טעמים להקל במרינה אשר מריני המדינה אסור למכור חלב שיש בו עירוב חלב טמא הוא דק בשעת הרחק אף אם גם בטאראנטא איכא איסור מריני המרינה, ולא בשביל יוקר מעט, ובפרט אלו שכבר נהגו הרבה שנים שלא לסמוך על הטעמים להקל אלא על השגחת ישראל כרין שעליהם יש איסור מרין נדר דהנהגה הרבה שנים, וגם על גבינות הא ליכא היתר ההוא ומצר שמקילין בחלב מקילין גם בגבינות. ולכן ודאי יש להזדרז בזה ביותר ולחזק ידי יראי השי״ת העוסקים בזה שיתקיים החלב שתחת השגחת ישראל בטאראנטא ויתרבו חרדים לרברי התורה שיקחו חלב זה וכל המינים מהחלב שתחת השגחה אשר ממילא גם יוזל המקח ולא יקשה הדבר לשום אדם. ובזכות הזהירות והזריזות ומצות השי״ת ותקנות חז״ל נזכה כולנו לגאולה השלימה אשר אנחנו מצפים ומקוים כל הימים. ובאתי על החתום בכ״ח תמוז שנת תשכ״ח

נאום משה פיינשטיין

מדריך לכשרות

ב׳ דר״ח תמוז תשט״ז

מע״כ ידידי הדב המוה״ג מהר״ר אברהם וויינפעלד שליט״א.

שלום וברכה כל הימים:

הנה בדבר חלב הקאמפאניעס שבמדינותינו ודאי יש טעמים להתיר לומר שאינם בכלל האיסור שאסרו חז״ל וכדחזינן שהרבה מקילין בזה מפני הדוחק, בהרבה מקומות. אבל במקום שאפשר להשיג — **אף שעולה בקצת טרחא יותר ואף ביוקר מעט — חלב ישראל, אין מן הראוי להקל בזה וצריכין להשיג חלב של ישראל.**

והנני ידידו

משה פיינשטיין

היות שבזמן האחרון נפרץ גם בין אנ״ש המדקדקים במצוות, שקונים תפילין ומזוזות מן הבא בידים, ומהמת חסרון ידיעה נכשלים לפעמים במצוות עשה דאורייתא, משום שאינם מדקדקים להזהר ממי נכתב. וביותר נפרץ הדבר בהבתים של תפילין הן בהבתים שנעשו בא״י והן בהבתים שנעשו בחו״ל, כי נמצא כמה שנעבדו ע״י אנשים יר״ש שנעשה בתחלה באופן שיש חשש בכשרותם. ע״כ ראינו לנכון להודיע לאנ״ש המדקדקים במצוות שיהי׳ בלי שום פקפוק ובפרט במצוות עשה דאורייתא שנוהג בכל יום ויום, שיזהרו עכ״פ בכל הדברים שאזכור להלן. והגם שא״א להעמיד הדת על תלה, מ״מ במה דאפשר צריכים להזהר.

א) שלא לקנות תו״מ רק מסופר מובהק שהוא יר״ש וכן לא יקנה בתים רק מאומן מומחה שהוא יר״ש ועושה הכל ע״פ הוראת מו״צ ודלא כההמון שדי להם שיהי׳ היימישער אין חסידישער איד אבל באמת צריך שיהי׳ נעשה הכל ע״פ הוראת מו״צ.

ב) שלא לדקדק במחירם רק ישלם כפי אשר יושת עלין כדי שיהי׳ כשרים ומהודרים אפי׳ למהדרין מן המהדרין.

ג) כשקונה בתים יזהר לראותן כשהם עדיין לבנים כדי שלא יהי׳ טוח או דבק במקום שמעכב לריבוע ולשלימות הבתים, וכדי שיהי׳ נראה החריץ בין בית לבית במקומם ממש, ודלא כמו שהרבה עושין שאחר שמשהירין את הבתים עושים חריץ שלא במקומם כדי שיהי׳ נאה ומהודר יותר.

ד) שכל הדברים שצריך להעשות יהא נעשה רק ע״י עבודת יד בלא שום מאשין.

ה) השי״ן של הבתים יהי׳ נעשה בידים ע״י צבת ולא ע״י דפוס כדי לצאת דעת המחמירין שסוברים שזהו נקרא חק תוכות.

וז״ל הקול סופרים (באגרת שב׳ לאחיו באות ט׳) וכאשר תסדר תפילין תמדוד מקודם רבוע הבתים **כי אין לסמוך על חזקת אומן כי עינינו רואות עד היכן מגיע חזקתן**, כי בתחלה היו עושין הסופרים גם הבתים משא״כ עתה. גם ישלחו לך הבתים לבינים למען תוכל לראות מה נשעה בהן אם אין בהם נקבים וכ״ש שלא יהי׳ מוטחים בטיחה עבה שיש בהם ממש עכ״ל. וכ״ז כתב בדור הקדום וכ״ש עכשיו שבודאי צריכים להזהר עכ״פ בכל הנ״ל.

המעוררים

שמע בני

די פאַך פון השגחה

אזוי ווי אין אמעריקע איז די השגחה־פאַך געווארן א גרויס געשעפט [עס ווערט גערעכנט אלס א גוט פארדינענדיגע פאַך], דעריבער מוז באשריבן ווערן די קוואַליפיקאציעס פון א מכשיר, און די ארבייט וועלכע עס דארף אריין געלייגט ווערן כדי אויסצופירען די ארבייט בשלימות.

אַ מכשיר מוז זיין: 1) א ירא שמים, 2) א תלמיד־חכם, 3) באַהאַווענט אין רויע מאטריאלען און פראצידורע, 4) האבן א פראקטישען צוגאַנג צו מעכאנישע און טעכנאלאגישע אנטוויקלונגען, 5) איבערגעגעבנקייט און בעל אחראי, 6) האבן א שטענדיגן קאנטראל, 7) שטארקער כאראקטער, 8) אומאָפהענגיק.

ירא שמים

פארשטענדליך אז א מכשיר מוז זיין א ירא השם, כדי צו זיין פאָרזיכטיג אין יעדן פרט פון פראדוקציע און האבן געדולד נאכצופאלגן און באקוקן דעם גאנצען סיסטעם און רויע מאטריאלן, פון וואו עס קומט, וואו עס גייט, וואס גייט אריין דערין, טוישונג מעגליכקייטן, וכדומה.

ביישפיל פון פראבלעמען

1) עס זענען פאראנען מכשירים וועלכע גיבען אן השגחה פאר קאמפאניס וועלכע ארבייטן שבת, כאטש די בעלי־בתים זענען אידען.

2) עס זענען פאראנען מכשירים וועלכע גיבען השגחות אויף בעקעריס וועלכע נעמען נישט קיין חלה.

אויף די פראגע ווי קען מען געבן אזעלכע השגחות, ענטפערט מען: „די השגחה ווערט געגעבן אויף די אינהאלט, אז עס איז כשר. אבער די זייטיגע זאכען, ווי ארבייטן שבת, ר״ל, אדער נישט נעמען חלה, איז נישט זייער אויפגאבע״. עס אינטערעסירט זיי נישט. אזעלכע מכשירים קענען נישט אנגערופן ווערן יראי השם. כאטש זיי קענען זיין תלמידי חכמים און אויך באקאנט אין די שפייז־אינדוסטרי.

3) עס זענען אויך פאראנען מכשירים וועלכע זוכען, אדער טרעפן, אן היתר אויף יעדער זאך אדער מאטריאל. אויב עס איז נאר פאראנען אפילו איין שיטה וועלכע איז מקיל, איז טיילמאל שוין גענוג פאר אים. דער פראבלעם טרעפט זיך אָפט ביי תלמידי חכמים וועלכע זענען נישט קיין יראי הוראה.

4) עס זענען פארהאנען מכשירים וועלכע זענען תלמידי חכמים און אויך באקאנט אין שפייז־אינדוסטרי. זיי מאכען א קאנטראקט מיט די פירמא אז זיי טארען נישט טוישען די אינהאלט אָן מודיע זיין דעם מכשיר, אדער אן ענליכער קאנטראקט צו נוצען נאר די געוויסע אינהאלטען וכדומה. דער מכשיר פארלאזט זיך אויף דעם קאנטראקט, צוזאמען מיט די חזקה אז אן אומן פאַרדאַרבט נישט זיין געשעפט. דער גאנצער סמך פון השגחה איז דער קאנטראקט און מען באזוכט נישט די קאמפאני צו זעהן צי עס ווערט עפעס געענדערט. מיט די צייט, אז א קאמפאני זעהט אז עס איז נישט דאָ קיין כשרות־קאנטראל, פארשטייט זיך אז אויב עס איז מעגליך מאכט מען שינויים. ביי אזא סארט מכשיר פעלט די נקודה פון יראת השם.

5) אויך טרעפט מען מכשירים וועלכע פארלאזען זיך אויף די קאנטראל פון רעגירונג, ודי בזה.

תלמיד חכם

דער מכשיר מוז זיין א תלמיד חכם צו וויסען וואס צו טאָן מיט א תערובת איסור און בעיקר ווי אזוי צו כשר'ן, הגעלה, ליבון, צי עס העלפט כשר'ן, צי מען דארף כשר'ן א.ד.ג.

ער דארף זיין באקאנט מיט די הלכות וועלכע זענען שייך ביי די פראדוקט אויף וועלכע ער גיט אן השגחה, צ.ב.ש. ביי ברויט: חלה נעמען, פת ישראל א.א.וו., ביי מילך: חלב עכו"ם. ביי פלייש: שחיטה, מליחה, ניקור א.א.וו.

באהאוונט אין שפייז־אינדוסטרי

די קוואַליפיקאציע פון זיין באהאוונט אין שפייז־אינדוסטרי איז איינע פון די פונקטן וועלכע טייל פון המון פארשטייען נאך אלץ נישט.

אמאליגע צייטען איז גענוג געווען אז דער מכשיר איז געווען א תלמיד חכם ויירא השם, און אביסעל באקאנט אין די פאבריק וואו ער האט געדארפט באזוכען. עס זענען נאך נישט געווען אזוי פיל קאמפליצירטע פראצידורען, אזוי פיל מישונגען און נייע ענטוויקלונגען.

היינט צו־טאג, מעג דער מכשיר זיין א גרויסער תלמיד־חכם ויירא השם — איז דאס נישט גענוג. ווייל אויב ער ליגט נישט ראשו ורובו אין די שפייז־אינדוסטרי איז מעגליך אז ער ווייסט נישט פינקטליך וואס די פראגע קען זיין און ווי צו קוקען, און בעיקר ווייסט ער נישט ווען עס ווערט א שינוי אין געזעץ, אדער אין מאַרקעט־פרייזען וועלכע האבען א דירעקטע השפעה, וואס פאר א רויע מאטריאל מען וועט ניצען.

צ.ב.ש.: דער מכשיר מוז וויסען דעם אונטערשייד אין מארקעט־פרייזען אויף רויע מאטריאלן, ווייל פירמעס וועלכע נוצען שטענדיג נאר גרינצייג־אויל אדער גליצערין פון פעטראליום, טוישען זיי אויף פעטענס אדער

גליצערין פון בעל־חי — אויב די פרייז האט זיך געענדערט, אדער עס איז פארהאנען א מאַנגעל פון א מאטריאל, ווי צ.ב.ש. די לעצטע אויל־מאַנגעל אין לאַנד. דער מכשיר מוז וויסען דערפון און קאנטראלירן דעם מקור פון מאטריאל.

דער מכשיר מוז וויסען די רעגירונג־געזעצען, צ.ב.ש. דער געזעץ ערלויבט אויף צו נוצען לייבעלס כאטש מען האט שוין געענדערט דעם שפּייז־אינהאַלט פון דעם וואס איז געדרוקט דערויף.

צוגאנג צו טעכנאלאגיע

ער מוז וויסען דעם צאַמשטעל פון מאשינערי, פון וואו עס קומט די רערל, ווי צו ליינען א גיידזש (gauge) פון וואו קומט די וואַסער, ווי אזוי פאַנאַנדערצוגעמען די מאשינען צום כשר׳ן א.ד.ג.

צ.ב.ש. ביי געוויסע מאשינען [וואו מען דארף כשר׳ן], קען מען נאר נוצען די זעלבע וואסער צו ווארעמען די רערלעך וואו מען נוצט פאר די נישט כשר׳ע פּראדוקטן. מען דארף זיין באקאנט ווי אזוי די מאשין ארבייט, וואס צו פרעגן, ווי צו קוקען א.א.וו.

אַ משגיח האט אונז איבערגעגעבן די פאָלגענדע מעשה: ער האט געגעבן אן השגחה אויף מצה עשירה וועלכע דארף זיין געמאכט עפ״י הלכה נאר מיט דזשוס אָן וואַסער. ווען ער איז געווען ביים מאכען די דזשוס האָט ער באמערקט אז מען עפענט אויף צוויי ווענטילן (Valves). נאך אלע חקירות איז מען געוואויר געווארן אז עס עפענט אויף די וואסער־לייטונג כדי עס זאל ווערען געמישט מיט דזשוס. אויב דער משגיח איז באקאנט מיט די מאשינען ווייסט ער פאַדזיכטיג זיין אז אינמיטן זאל מען נישט עפענען אנדערע עפענונגען, ער ווייסט ווי צו קוקען אויב עס ארבייט נאך עפּעס אנדערש, א.ד.ג.

איבערגעגעבנקייט

„השגחה״ איז א פאַך וועלכע פארלאנגט אסאך צייט. מען דארף עס מאכען פאר א קביעות׳דיגע ארבייט, נישט נאר א זייטיגע זאך. א ראש ישיבה אדער א פארנומענער רב וועלכער נימט אן השגחה נאר ארויסצוהעלפען זיין מצב הפרנסה איז נישט אלץ פאסענדיג צו די פאך. ער מוז זיך אויסלערנען אלע לשונות וועלכע ווערען געניצט אין שפייז־אינדוסטרי, אלע אינגרידיענטס, און מוז שטענדיג האבען א קאנטאקט מיט די אינדוסטרי צו וויסען וואס טוט זיך. א רב וועלכער קען נישט רעדן קיין ענגליש איז נישט געוואונטשען צו דעם פאך.

צום ביישפּיל: אין א פאבריק מאכט מען פינף פּראדוקטען. אין יעדער פּראדוקט לייגט מען אריין בערך פינף ביז צעהן אינהאלטען. פון די אינהאלטען זענען פארהאנען דריי אדער פיער וועלכע זענען נישט נאַטירליך

און ווערן פראדוצירט אין אנדערע פאבריקען. אין די אנדערע פאבריקען וואו מען מאכט דעם אינהאלט מישט מען אריין פינף אנדערע רוי־מאטריאלען אין יעדען אינהאלט. די רויע מאטריאלען קומען פון פארשידענע פלעצער. יעצט שטעלט אייך פאָר וואס פאר א סאָרט ארבייט גייט אריין אין אונטערזוכען דעם פראדוקט. א פּאַרט־טיים זשאָב (Part-Time Job) איז זיכער נישט גענוג דערפאר.

נאך דעם ווי עס ווערט שוין אלעס אונטערזוכט מוז מען זיין זיכער אז שפעטער ווערט נישט געטוישט דער אינהאַלט.

אין פאבריקען וואו מען ניצט נאר נאטירליכע רוי־מאטריאלען דארף מען (טייל מאל) מאכען זיכער אז עס זאל נישט זיין קיין בישול עכו״ם, און אזוי טרעפט זיך אין יעדען פראצירורע זאכען וועלכע מען דארף א שטענדיגען קאנטראל.

קאָנטראָל

דער מכשיר דארף פלאנירען מיטלען ווי אזוי צו וויסען וואס גייט פאָר אין פאבריק, און האבען א קאנטראל אפילו ווען ער איז נישט דאָרט. ער דארף וויסען ווי אזוי ארויסצונעמען אינפאָרמאַציע פון רעכענונגס־בילס און וואהרע צעטלעך (Shipping Memos) א.ד.ג.

די אויסצוג פון אונזערע רייד זענען, אז עס פאָדערט זיך א שטענדיגע ארבייט צו קענען אויספירען אן השגחה ווי עס דארף זיין. מען דארף ליגען אין דעם ראשו ורובו.

כאַראַקטער

א וויכטיגע קוואַליפיקאַציע וועלכע העלפט צו אז די השגחה זאל זיין כדבעי איז — א שטארקען כאראקטער.

א מענטש וועלכער לאָזט זיך נישט איינרעדען תירוצים אדער פאלשע אינפאָרמאציע; א מענטש וועלכער וואַרפט א פאָרכט אויף דעם פאבריקאנט. דער פאבריקאנט האט מורא צו טאן עפעס אָן דער ערלויבעניש פון מכשיר, ווייל ער ווייסט אז אויב דער מכשיר וועט געוואויר ווערן וועט ער אים נישט קענען מדחה זיין בקש.

אומאָפּהענגיקייט

דער מכשיר זאל נישט זיין אפהענגיק אויף דעם בעל־הבית. דער מכשיר קען נישט שטראָשען אז ער נעמט אראָפּ די השגחה, אויב ער האט פרנסה פון דעם בעל־הבית. אפילו אויף א ירא השם איז די תורה מעיד „כי השוחד יעוור עיני **חכמים** ויסלף דברי **צדיקים**״, דער מענטש קען זיך נישט העלפן דערויף.

מדריך לכשרות

משגיח

אויב דער מכשיר דינגט א משגיח מוז ער אויך האבען א טייל פון די קוואליפיקאַציעס פון א מכשיר.

ער מוז זיין א ירא השם, א יודע ספר צו וויסען וואס איז א שאלה וועלכע מען דארף פרעגען דעם מכשיר, גוט באקאנט אין די אינדוסטרי, האבען א שטארקען כאראקטער, בעל אחריות, און בעיקר — אַן איש מהימן בכל מעשיו.

ער מוז זיין נכנע אונטער די אָנווייזונגען פון רב המכשיר, נישט צו טאָן אויף זיין אייגענער איניציאַטיוו.

דער משגיח מוז זיין אחראי מודיע צו זיין דעם בעל המכשיר ווען ער גייט אויף וואַקאַציע, כדי צו קענען שטעלן א שטעלפאַרטרעטער וועלכער זאל זיין ראוי צו דעם פאַך.

בס"ד

צייטשריפט פאַר יהדות און מדות טובות

פאַרהאַנען, וועלכע האַלטן עס פאַר גרינג אַריינצוגיין אין אַ טריפה'נעם רעסטאַראַן, און טרינקען דאָרט קאַווע, זעלבסטפאַרשטענדליך אָן מילך, בלויז דאָס איינגעקאָכטע וואַסער, מיט'ן אויס רייד, אַז עס איז גאָרניט אַריינגעמישט וואָס זאָל מאַכן צווייפלהאַפטיג דאָס כשרות דערפון.

וואָלט איך געוואָלט איבערגעבן דאָס פאָלגענדע.

אין דעם פלאַץ וואו איך אַרבעט, איז פאַרהאַנען אַ קאָך וואו עס איז אויך דאָ אַ סאַמאָוואַר, אַ וואַסער־קאָכער פון וואָס די איינגעשטעלטע — אידישע און להבדיל גוי'אישע — קענען זיך נעמען שטענדיג קאַווע צו טרינקען.

איינמאָל האָט איינע פון די גוי־אישע איינגעשטעלטע מיר דערציילט, אַז זי וועט היינט האָבן אַ פיינעם וואַ־רעמען לאַנטש.

עס האָט מיך שטאַרק געוואונדערט „וויאַזוי קענסטו האַלטן דאָס עסן וואַ־רעם?" האָב איך איר געפרעגט.

האָט זי אַ צופרידענע מיר איבער־געגעבן איר ערפינדונג, און געזאָגט, „אַסאַך מאָל ווען איך ברענג אויף לאַנטש „פּאָרק־סטאַפּ", שטעל איך עס אַריין אין סאַ־מאָוער, ווי די קאַווע קאָכט זיך, און אַזוי וואַרעמט זיך עס איבער".

אַזוי האָב איך זיך ווידעראַמאָל איבערצייגט, דאָס וויכטיגקייט פון זיין אָפּגעהיטן און נישט עסן ווי עס איז נישט פאַרלעסליך כשר. ווי מען ווייסט נישט מיט וואָס די טעפּ ווערן גערייניגט און אַנדערע זאַכן וואָס קענען עווענטועל פאָרקומען און טריפה מאַכן דאָס עסנ־וואַרג. אַז מען איז פאָרזיכטיג, קען מען זיין רואיג, אַז מען ווערט נישט נכשל אין מאכלות אסורות.

ש. לייגערין

דער אידישער קוואל פ' פקודי תשל"ד

Subscription Rates
(PAID IN ADVANCE)
VAAD HAKASHRUS

אַבאָנעמענט פרייזען
(מוז איינגעצאָלט ווערן אין פאָראויס) :
וועד הכשרות

IN U.S.A.		אין אַמעריקע
1 Year	$ 6.00	1 יאָר
Air Mail 1 Year	$ 10.00	לופט פאסט 1 יאָר
2 Years	$ 11.00	2 יאָר
3 Years	$ 16.00	3 יאָר

IN CANADA, EUROPE ETC.		אין קאַנאַדע, איירָאפּע, א.ד.ג.
1 Year	$ 8.00	1 יאָר
Air Mail 1 Year	$ 12.00	לופט פאָסט 1 יאָר
2 Years	$ 15.00	2 יאָר
3 Years	$ 22.00	3 יאָר

Enclosed please find $ ....
I would like to subscribe to the
VAAD HAKASHRUS
O 1 Year O 2 Years O 3 Years
O Air Mail

בייגעלייגט איז די סומע פון ...... $
☐ 1 יאָר ☐ 2 יאָר ☐ 3 יאָר
☐ 1 יאָר לופט פאָסט

Name ______________________ נאָמען

Address ______________________ אַדרעס

City ______________ State ______________ Zip ______________

New subscriber ☐ אלטער מעמבער
Old subscriber ☐ נייער מעמבער

VAAD HAKASHRUS
1474 44th St. Brooklyn, N.Y. 11219

מאחר שבזמן האחרון אירע כמה מכשולים בענין שעטנז ע״כ באנו לעורר שאין לסמוך בענין שעטנז על המוכר אפילו אם הוא שומר תורה ומצות כיון שהבגדים שמוכר תפורים אצל קאנטראקטאר שאינו נאמן אם לא שנבדקו אחר העשיה ממומחה ומבין ונאמן.

יוסף גרינוואלד אב״ד דק״ק קהילת יעקב	ישכר דוב ראטטענבערג אב״ד דק״ק וואדיסלאוו	לוי יצחק גרינוואלד אב״ד דק״ק ערוגת הבושם
מנחם זאב שיק אב״ד דק״ק טאלאי יצ״ו	נפתלי הירצקא העניג אבדק״ק שארמאש יצ״ו	רפאל בלום אב״ד דק״ק קאשוי

איבערזעצונג: אזוי ווי לעצטענס האבען פאסירט מכשולים ביי שעטנז, זיינען מיר מזהיר אז מען זאל זיך

נישט פארלאזען אויף דעם מוכר אפילו ער איז א שומר תו״מ,

ווייל די בגדים ווערען גענעהט ביי קאנטראקטארס וועלכע זיינען נישט בא גלויבט. נאר אז מען לאזט עס איבערזוכען פון א מומחה.

די פאלגענדע סטארס לאזען אונטערזוכען אייער בגד פון דער שעטנז לאבאראטארי אויב איר פארלאנגט עס, און אויב מען געפינט ליגנט, הא(?) עס אומגעבייט אומזיסט, און וועלכען שאדען פאר דעם בגד קוקט פאר דעם גלעכענעם טיעל ... לייבל אליין איז נישט פארלעסליך

NEW YORK
Irving Baron Clothes
313 Grand St., New York
Blitmore Cloth. Mfg.
149 – 5th Ave., N. Y.
—BARNEY CLOTHES
111 –7th Ave.
BOND CLOTHES
Addresses in Telephone Book
GINSBURG CLOTHES
162 - 5th Ave. (Cor. 21st St.) 7th Floor.
Bilgreen Factory Outlet
149 - 5th Ave. New York
• —CHATHAM CLOTHES
52 East Broadway, N. Y.
•Clothes for All
123 Lafayette St., N.Y.C.
Gilcrest Clothes
141—5th Ave., N.Y.C.

Howard Clothes
Addresses in Telephone Book
Hasid Clothes
171 Canal Street, N.Y.C.
JOSEPH M. KLEIN
118 Stanton St., N.Y.C.
Louis Levy Clothes
8 Elizabeth St., New York
• L.B.C. Clothing
90 Rivington St., N. Y. C.
Lebowitz & Noble's Sons
83 Stanton St., N. Y. C.
LESH Clothing Mfg.
100 - 5th Ave.
—Newman Bros.
84 Stanton Street
PARK KENNY Clothes Co.
141 - 5th Ave. 2nd Floor
RIPLEY CLOTHES
Addresses in Telephone Book
—Harry Rotman
111 - 5th Avenue

THREE B CLOTHES
80 Delancey St., New York
Louis Zuflacht & Sons
134 Stanton Street
Garments can be tested at
Any Department Store
if you phone us before buying
BROOKLYN
Abraham & Straus
420 Fulton Street
• —Crown Clothiers bet. Aves.
1434 Co. Island Ave. J & K
• ENGLENDER Clothes
1218 Avenue J, Brooklyn
•Park Avenue Fashion
4203 - 13th Avenue, B'klyn
Yacob Jacobowitz
74 Lee Ave., Chasidic Taylor
• JJJ Clothing
313A Kingston Ave B'klyn
•—Frankfurter
314 Roebling St., **Brooklyn**

• G & I CLOTHING
1368 Coney Island Ave.
THE MALE SHOP
1974 Ralph Ave B'klyn
•MARCY CLOTHING
210 Broadway, Brooklyn
4109 - 13th Ave. B'klyn
May's Dept. Stores
510 Fulton St. Brooklyn
• REINHOLD CLOTHES
4421 14th Ave.
RICHFIELD CLOTHES
Kings Plaza, Brooklyn
—•Ch. Roth Clothing Co.
234 Keap St. Brooklyn
• SINGER'S Quality Clothes
157 Hooper St. Brooklyn
TALL MENS STORE
913 KINGS HWY. B'KLYN., N.Y.
TUXEDOS TO HIRE
Ask for Information.

wallachs at New York: Fifth Ave. at 46th St.; Fifth Ave. at 33rd St.; 253 Broadway; White Plains; Nanuet Mall; Cross County Ctr.; Brooklyn at Kings Plaza; Manhasset at Americana Ctr.; Roosevelt Field Ctr.; Huntington at Walt Whitman Ctr.; Smith Haven Mall. N.J.: Paramus Garden State Plaza; Menlo Park; Willowbrook Mall

LONG ISLAND
LADIES COATS & SPORTSWEAR
Burlington Coat Factory
and Warehouse
• 1187 Sunrise H'wy., Copague

• מיינט דער סטאר איז שבת פערמאכט. א שטריכעלע, דעש — מיינט, ווי האבען אויך קינדער קליידער.

SHATNES LABORATORY of Torah Umitzvoth

203 Lee Avenue EVergreen 7-8520 Brooklyn, N. Y.

Open 10 a.m. to 10 p.m., Sunday to 6 p.m., Testing while you wait: Sunday and Friday, or any time.
OVER 40 SAMPLE TAKERS IN GREATER N. Y.
BRANCHES: Garments can be tested in, or near your home. For Information call EVergreen 7-8520

redemption of the *ma'asser shaini*. One *lira* may be used 40 times, a half-*lira* 20 times (see notes 7 and 8).

The separated *trumos* must be disposed of but not abused. Solids should be wrapped in paper before being placed in the garbage can. Liquids may be washed down the kitchen drain (but not the toilet or bathroom drains).

NOTES

1. When dealing with very small quantities of food, the words "on 1 *pruta*" in the above text, are replaced by "on its value." In such a case, the coin used for the redemption must have been used at least once before for a redemption over which the *brocha* is said (see note 9).
2. *Trumos* and *ma'asros* must be taken from each type of food separately. Similarly, *trumos* and *ma'asros* should be taken separately, even from two lots of the same type of food, if purchased in different shops or on different dates.
3. When taking *trumos* and *ma'asros* from foods containing different foodstuffs in combination, such as salads or pies or soups, care must be taken to separate slightly more than one hundredth of each and every sort of food included.
4. The separated *trumos* must not be in motion while the text is being said: special care must be taken with liquids.
5. *Trumos* and *ma'asros* may not be separated on Shaboss or Yomtov. Everything required must be dealt with in advance.
6. Children under the age of Bar-Mitzva are not qualified to take *trumos* and *ma'asros*.
7. When the coin set aside for the redemption has been used the maximum possible number of times (i.e., a *lira* 40 times, a half-*lira* 20 times), it must be redeemed. Take a 5-*agora* coin and say, "The *pruta chamura* of *ma'asser shaini* in this coin remains *ma'asser shaini*. The remainder of *ma'asser shaini* and of *r'voy* in this coin plus 25% of its value (if necessary) is *mechulal* on this coin."

The original coin may then be used again. After each redemption of the coin, the 5-*agora* coin used must be destroyed. It is advisable to redeem the coin regularly on a fixed date (every *erev* Shaboss) so that between one redemption and the next the coin will not be used more than the maximum possible number of times.
8. The number of times the coin may be used depends on the number of *prutos* it contains. At present (Tamuz 5734) one *lira* contains about 40 *prutos*. This number varies with the price of silver (1 gram of silver = 40 *prutos*), and should be checked from time to time, especially after a devaluation.
9. In general, the *brochos* are not said.

LIGHT Sivon 5734

Even if you don't live in Eretz Yisroel, so long as you buy food grown in Israel, you must know

How to Separate Trumos and Ma'asros

All food grown in Eretz Yisroel may be eaten only after trumos *and* ma'asros *have been taken. You must therefore take* trumos *and* ma'asros *from all foods grown in Israel, unless a reliable* hechsher *certifies that they have already been taken.*

NUSACH FOR SEPARATING TRUMOS AND MA'ASROS

Separate 1% plus a bit more, from each kind of food

Say: What's more than 1% on this (point to it) side is *truma g'dola*. The 1% plus 9 more parts of equal volume from the right side (or "from the top") is *ma'asser rishon* for the whole thing. The 1% itself is *trumass ma'asser* for the *ma'asser rishon.*

If this food is from a *ma'asser shaini* year, 10% of the remainder—from the left side (or "from the bottom")—is *ma'asser shaini* for the whole thing. This *ma'asser shaini* plus 25% of its value is *mechulal* on 1 *pruta* (if the total is less than 1 *pruta*, say "on its value") in the coin I have set aside for *chilul ma'asser shaini* and *r'voy.*

If this food is from a *ma'asser onni* year, the 10% on the left side (or "on the bottom") is *ma'asser onni.*

For fruits say: If this fruit is *r'voy*, let it plus 25% of its value be *mechulal* on 1 *pruta* (if the total is less than 1 *pruta*, say "on its value") in the coin I have set aside for *chilul ma'asser shaini* and *r'voy.*

According to the Chazon Ish, if it is inconvenient to say the full text, you may say instead (after having separated slightly more than 1% of the food), "Let all the *hafroshos* as well as the *chilulim* of *ma'asser shaini* and *r'voy* be *chal* as in the printed text in accord with the *psokim* of the Chazon Ish."

A coin, such as a *lira*, or half-*lira*, should be set aside for the

Our Readers Report

Dear Editors,

. . . It is a disgrace for Rabonim to give hechsherim on establishments that promote New Years Eve parties, R"L. Just to name a few, the OU in Shang-Chai on Flatbush Ave., Rabbi Shmuel Walkin in Bernstein on Essex St., Vaad Harabonim of queens promoting single mixers, and so on.

Above all, there is a need to publicize the names of members of the Vaad Harabonim of queens that dare give a hechsher on a shameful event such as a mixer. Being "machti as horabim" is the only incentive at such an affair.

Enclosed you'll find some ad clippings of the above mentioned affairs, from the anglo-Jewish paper.

David Unger (Brooklyn)

Dear Editors: All lotions commonly used on the hand have non kosher ingredients. The ingredients usually include the following: stearic acid, glyceryl stearate, polysorbate, gylcerine, sorbitan. All of these inert ingredients have non kosher fats. Even if we are not "machmir" on "sicho" to be prohibited because it is not considered as drinking the lotion never the less caution should be taken not to eat while there is some actual lotion on the hand.

Mrs. Kranz (Brooklyn)

Editors Note: Special care should be given to lip moisturizer, Most sticks for chapped lips have non kosher fats such as Lipids e.g. "Chap Stick". The moist lip comes in direct contact with the food and the utensils, which in return is being swallowed by the person. The same might apply to some non Kosher lipsticks.

EL SAN JUAN HOTEL
Is
NOT Under Our
(K) KOSHER Supervision
O.K. Laboratories, P.O.B. 218 B'klyn, N.Y. 11204

once-long-ago fervor of upholding the strictest tenets of Yiddishkeit so that it may once again flourish and be respected for the authentic work it can and should do and so that other organizations may work side-by-side with it for a common ideal—for a united purpose—of promoting unadulterated kashrus standards to the Jewish masses. We stand constantly ready—and indeed would consider it our moral obligation—to reinvestigate and report rectifications if and when we are notified of them. In the meantime, until the OU reconstructs itself and proves its compliance with the letter and to the uncompromising spirit of the Shulchan Aruch, we advise our readers to beware of the mass-produced product and to always be certain that purchased food is kosher, beyond a doubt.

It is interesting to note that the OU has not made known to the public the vacancies which have recently occurred in its top-level positions. Moreover, since the resignation of the Administrator several months ago and of the Coordinator (effective 1/15/78), who was the only individual who was supposedly conversant with all kashrus matters in the U.S.A. and relied upon by Bnei Torah, OU symbols have continued to be liberally dispensed—with no notification by the OU to the consumer that there is no longer a sanctioning force behind its endorsements.

[Let the reader imagine an operation without guidance and administration!]

Daas Torah of Hagaon Harav Moshe Feinstein shlita against College Education

---

In a public address delivered in the spring of 5735, Hagaon Harav Moshe Feinstein shlita vigorously urged Yeshiva youth not to follow the "advice of the wicked" to turn from the sanctity of Torah to the atheism and immorality of the university.

Inveighing against the materialistic sense of values that has stolen into the structure of Jewish life in America, he refuted the contention that college is justified for the sake of 'parnasah' and called upon Yeshiva youth to abstain from college even in face of their parents' insistence to the contrary.

public is not notified through the media. If a baal hamachshir finds that a problem exists with a certain product he should feel it is his responsibility to inform the consumer that this product is questionable.

Unfortunately, the administrators of the OU choose to evade the problems that even they themselves discover.

A) For example: Heinz Vegetarian Beans carried an OU on the label, although the ingredients listed clams. The public was not notified.

B) Cookies with an OU symbol were marked Parve but were actually milchig. The mistake on the label was not publicized in the Jewish newspapers or elsewhere. It was also not publicized that cookies which listed gelatin as an ingredient were not to be used.

C) A company having an OU endorsement concocted a new product. The company attached a sample of the new item, gravy containing meat, to its regular product. The new item was unquestionably non-kosher; however, since the big box carried the OU, the public assumed that the small packet was equally reliable. Even after the OU realized its error, it did not inform the public through the media that this new product is not endorsed by the OU and is not kosher.

D) In several hotels under the OU hechsher, where "matzho ashirah" is served, even at the first seder, many of the participants, who are neither sick nor old, would unquestionably prefer matzo shmura, but they are not given the privilege of selection.

CONCLUSION

It is with agonizing regret and shamefaced remorse that we have felt it incumbent upon us to disclose the findings of our study. But we have done so in a spirit of hope for the future, hope that—perhaps conscience-stricken and aroused by public demand for a higher standard—the OU will begin to look introspectively into the disorder of its house and the bewilderment of its constituents, the chaotic dilemma which it has created for those who have entrusted it with their very soul. We urge the OU to rededicate itself with its

For Example: (A) A cheese-smoking company, where kosher and non-kosher cheeses are smoked, processes cheeses which bear the OU symbol. We were made aware that in the last 15 years no one from the OU has visited its plant. (Regarding cheese, there are questions of cholov akum, gvinas akum and non-kosher ingredients). We confronted the administrator of the OU with this startling disclosure (at a meeting in the Novominsker Rebbe's z't'l' house), and he assured us that an investigation would be undertaken to rectify the matter. Since that time, more than two years have elapsed, and still the OU has not inspected this company.

(B) An OU mashgiach assigned to an OU-endorsed company where both kosher and non-kosher turkey rolls and salami are made complained that it is very difficult for one supervisor to prevent a mix-up of kosher with non-kosher. He stressed that he is reasonably certain that when he turns his back for a moment they do mix kosher with non-kosher. The OU ignored his request for corrective measures or an additional supervisor.

(C) The Buitoni Foods Plant (noodles, soups, etc.) produces similar kosher and non-kosher products (kosher soups, non-kosher soups). The cooking vessels are directly next to one another. The mashgiach explained the following to us:

(1) Prior to the assignment of a mashgiach to this plant, labels were attached arbitrarily, and there is a possibility that the labels carrying the OU symbol were mistakenly put on the non-kosher foods.

(2) Due to the complexity of the plant, it is impossible for one mashgiach alone to control the kashrus.

It is noteworthy that after the aforementioned points were brought to our attention it was discovered that Buitoni soup made with non-kosher meat was labeled with the OU symbol, probably because there was no mashgiach present at the labeling (due to insufficiency of mashgichim).

PUBLIC NOTIFICATION

1. Where grievous kashrus errors are found to have occurred (possibly rendering the product unkosher), the

employ such mashgichim. (B) A rav who gives a hechsher for a cookie factory which bakes with kosher and non-kosher oils and who is never present when the kosher cookies are baked is employed by the OU as mashgiach for another plant! (C) A rav who gives hashgochos on bakeries in which the owners are Yidden and the bakery works on Shaboss, is also employed as an OU mashgiach.

2. The OU employs some shochtim and mashgichim who do not observe the strict criteria of Shomrei Torah U'mitzvos befitting of their position. It is very difficult to find mashgichim for factories which are located in small, remote towns, and the OU has to resort to local supervisors who are not actualy qualified or fit to be mashgichim and who may not always be relied upon in matters of kashrus.

LABELING

1. Labelling and listing of ingredients are sometimes inaccurate and misleading. The average consumer, for example, is not aware that whey and lactose are dairy derivatives, rendering the product milchig. And sometimes, even if the ingredients are not milchig, the product might have been prepared in dairy vessels. In either case, the OU does not notify the consumer that the product is milchig, even in their directory. Moreover, the OU issues several kinds of hechsherim: on products which are very questionable and which may be used only "bedieved" (post factum, when already done) and on products which would be kosher in any event with or without the OU symbol. The consumer is not made aware of the category under which a given hechsher falls.

2. The OU principle that its symbol must be printed on the label is not strictly enforced. Many products on the market bear only an adhesive OU sticker, which a company may attach at random. There are also rubber-stamped OU symbols. We have discussed this problem with the OU, and we have received nothing more than promises.

RECTIFICATIONS

1. Rectifications promised by the OU are not always implemented.

(C) In the recent past we notified the OU that the oil used by Wise Potato Chip Co. for manufacturing potato chips should have a reliable hechsher inasmuch as it is refined by a company which also refines trefeh oil. The coordinator stated that he confirmed the matter with the mashgiach, who assured him that the oil from that company was not being used. At the same time, we visited the Wise Potato Chip Co. and saw that the suspected oil was definitely being used. This information was at that time confirmed in writing by the Company.

(D) When the president of the R.C.A. was asked who the mashgiach is at the Sunflower shechita, he named Horav . . . and stated that the latter visits the plant every two weeks. When asked, Horav . . . admitted that not only does he not visit the plant once in two weeks, but he is not even its machgiach. He was only present when the OU took over the plant, and he was not certain if rectifications which he recommended were undertaken.

(E) When asked if a specific restaurant is cautious to avoid "bishul akum", the OU reported that the mashgiach comes in every morning to turn on the stove. The mashgiach, however, stated that he definitely does *not* come in every morning to turn it on.

MASHGICHIM

1. Some of the mashgichim at OU-endorsed plants can not be considered reliable. Where the OU assumes the supervision of a factory which already employs a mashgiach, it does not always appoint a new mashgiach from its own staff but usually reinstates the same mashgiach even though he may not be qualified for his post. Moreover, a mashgiach might go on vacation and leave no substitute. Even if he does leave a substitute, he does not discuss the matter with the OU. The substitute might not be a qualified or responsible person.

The OU employs some mashgichim who should not be relied upon in matters of kashrus. For example: (A) a mashgiach who holds a position as rabbi in a shul without a mechitza. According to the OU, however, it endeavors not to

accepted at face value, since it is not always possible to assign someone else to visit the plants and verify the statements made. The OU ordinarily investigates a factory once before it gives its endorsement. Thereafter, the word of the mashgiach (no matter who he is) is of necessity considered accurate. Since the OU is constantly preoccupied with accepting lucrative new hashgochos and new mashgichim it has become very hard to cope with pre existing hashgocha.

Since the OU office can not control what transpires in the factories, quite often a mashgiach will allow the use of a certain product which he assumes is permissible but which actually might be incompatible with OU regulations. For example, certain OU-endorsed restaurants use butter and margarines that are foridden according to even OU standards.

3. It is OU policy that its hashgochos may not be investigated by outsiders. This applies even to the R.C.A. Kashrus Commission. Since no one is permitted to visit the OU-endorsed plants, the OU always remains seemingly faultless—a condition which obstructs the revelation of the facts to the public.

OBTAINING INFORMATION

1. The public cannot always obtain accurate or reliable information from the OU as to its hechsherim.

Examples: (A) When the OU was asked if the Brenner Biscuit Co. has a steady mashgiach, the answer was in the affirmative. But the Company itself verified in writing that the mashgiach visits the plant only once a week.

(B) Regarding a refinery, which refines kosher and non-kosher oils and where oil runs through many lines, and it is an impossible task to maintain control of the kosher and non-kosher lines. Therefore the previous OU administrator, Rav Rosenberg, a'h, who visited the refinery and realized that it is futile to attempt to keep proper control, and thereby forbade the OU producers from using the oil. The present administrator insists that the oil has not been used. However, investigations have revealed that the refinery does in fact sell its oil to OU producers.

use them *without* separation.) At the same time, however, the OU office will not reveal the facts of the situation to the unknowing inquirer.

(B) There are many who do not rely on OU hashgochos on Glatt kosher meats. They inquire as to whose meats certain caterers use, but the truth is seldom revealed. For example: when the OU office was asked whose shechita is used by Wilton Caterers (which packages meats for airlines and hospitals), the response was Satmar and Zelhem only, whereupon the caterer's employees confirmed that they use meat from either Cross Bros. or Sunflower shechita.

(C) The consumer is not informed that grape juice is used as an ingredient in various food products so that those who wish to rely on the opinion that the product should not be used may have this alternative.

KASHRUS STRUCTURE

1. The internal structure of the OU is and has been in a state of flux. Its turnover in administration, together with its R.C.A.-affiliated arms, contributes to the credibility gap surrounding the entire OU organization and its endorsements. Due to internal political difficulties existing between the OU and Histadrus, no member of the Kashrus Commission would dare venture to comment openly against the leaders of the OU Kashrus Division.

2. The OU Kashrus Division employs only three key individuals. They are the only ones who have knowledge of the many hundreds of OU hashgochos, and they are required to report to the Kashrus Commission of the R.C.A. In reality, however, they do not feel obligated to report in detail, adequatly to anyone. Due to the insufficiency in its personnel, the OU is incapable of adequately administering its hundreds of endorsed plants or even attempting to keep apprised of the status of its manifold hechsherim. The OU employs a few transient mashgichim throughout the country to oversee on other mashgichim. But the OU leaders are not able to keep a close watch on whether or not mashgichim are visiting the plants regularly and submitting regular reports. Those reports which are sent in fact presented must be

responsible for the kashrus of the OU. Due to the fact that some of its "modern Orthodox" members are associated with the New York Board of Rabbis (which consists of Reform, Conservative and Orthodox rabbis and which has been banned by the gedolei horabonim), the R.C.A. has lost some of its credibility in the eyes of Bnei Torah.

Officially, the OU is required to submit detailed reports of its activities every few weeks at meetings with the Kashrus Commission of the Histadrus; however, the only matters routinely discussed are questions of policy or the undertaking of new hashgochos, etc. Problems pertaining to existing hashgochos are by and large not seriously considered.

2. The OU is not directly responsible to any halachic individual or group other than the official Rabbinical Council of America. The constitution of the Kashrus Commission can not be strictly enforced by the R.C.A. In reality, the OU directs the entire kashrus system without any significant responsibility to any halachic group.

3. The OU or the R.C.A. sometime improvises halachic decisions to serve its needs. Discovering heterim or relying on minority opinions of rabbis is not the major objection, however. The overriding problem is that it does not notify the public of the basis of its findings. Morever, regarding its halachic policies, false information is from time to time disseminated to the consumer.

OU-endorsed plants utilize ingredients which may not be accepted by all halachic authorities.

Examples: (A) Canned fruits imported from Israel pose a problem of trumos and maasros. There are some rabbonim who maintain that these fruits require hafrosha (separation) only in Eretz Yisroel. However, not all poskim agree. When the office of the OU was asked if it allows the use of fruits without separation, the answer was that trumos *are* separated from these fruits. The fact, however, is that caterers under the OU hashgocha use canned fruits from Israel which have not been separated for hafroshas truma. (The rav who is the mashgiach paskens that it is permitted to

REVIEW OF THE "O.U."

INTRODUCTION

In response to an overwhelming public demand, we are presenting here an English synopsis of our previous report in Yiddish (Madrich #14) of a thus-far 3 year, community-inspired investigation of OU practices and endorsements. As a preface to this report, we must state that we have never been motivated by a desire to compete with—or to cast aspersions upon—any individual, group of individuals or organization but, rather, a conscientious responsibility (despite all obstacles) of fulfilling the monumental task with which a discerning public has charged us, that is, to investigate and to report the truth surrounding the kashrus of food products. We are continuously aware that we bear the burden of a dual mission: to avoid embarrassing exposures but to reveal the realities to our readers. To fail to disclose the substance of our investigations would thwart—and indeed defeat—the purpose for which we exist, and we would be remiss in our obligation towards those who look to us for guidance. The subject of kashrus is far too serious and too important to allow us to be permissive, tolerant or agreeable to anything less than absolute adherence to uncompromising and unchanging standards.

(All references to the OU apply only to the Kashrus Division.)

FINDINGS

Our files are replete with reports of meetings and telephone calls with the OU, letters from OU-endorsed companies, legal decisions from Gedolim, letters from OU mashgichim, reports of visits to OU-endorsed factories, etc., etc., files which anyone who is genuinely interested may inspect, but the essence of our findings, based on intensive investigations, can be summarized as follows:

HALACHIC DECISIONS

1. The official halachic authority of the OU is the Histadrus Harabonim, known as the R.C.A., which is

CONTENTS

Review of the O.U.

Our Readers Report

Trumos and Maasros

News Reprints

MADRICH LAKASHRUS – "The Guide to Kashrus" Yiddish and English periodical published by the Vaad Hakashrus, 1474 – 44th St., Brooklyn, N.Y. 11219, a non-profit public service organization dedicated to strengthening of Kashrus through research and development,

Founded under the auspices of leading rabbonim headed by Rabbi Moshe Stern Shlita Rav of Cong. Khal Yesode Hatorah, Brooklyn (Debreciner Rav)

MADRICH LAKASHRUS

"THE GUIDE TO KASHRUS"

November-December '77 Issue No. 22, Vol.4

ועד הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

If your label indicates that your subscription has expired PLEASE!!
Renew it now. Please don't wait for reminders.

בעזהי"ת

מדריך לכשרות

כולל ידיעות, דיונים ובירורים בעניני כשרות

חודש סיון תמוז ה' תשל"ח

קונטרס כ"ה שנה ה'

יוצא לאור ע"י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה, התיעצות, הודעה, והצעה

מדריך לכשרות

התוכן

מילך פראדוקטן – רענעט
מילך פראדוקטן –קאלטשור
מילך פראדוקטן – קעז
הערת הוועד
הערת הציבור
המזון בהלכה
פעסטשטעלונגען

מדריך לכשרות – ירחון המקיף עניני כשרות

יו"ל ע"י וועד הכשרות, ברוקלין יצ"ו — ארגון מוקדש
לתיקון מצב הכשרות בהשתתפות רבנים ולומדי תורה שליט"א

נתיסדה בפיקוח הרה"ג המפורסם מוהר"ר משה שטערן שליט"א
גאב"ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

די פעסטשטעלונגען און באריכטען
זענען געווידמעט נאר צו די שטענדיגע ליינערס.

דפוס אופסט „מוריה"
MORIAH OFFSET CO.
160 JOHN STREET
Brooklyn, N. Y. 11201
(212) 852-4141

מדריך לכשרות

מילך פראדוקטען, ענף ה׳

רענעט – Rennet

איינע פון די עלטסטע מעטאדען פון זויער מאכען מילך [פאר׳ן צוועק פון מאכען קעז] איז געווען זיך צו באנוצן מיט א קעלבערנע מעגעלע.

די אינערליכע זייטען פון דעם מאגען, פון א יונג קעלבעל, וועלכע זייגט נאך פון איהר מוטער, האט א נאטירליכע זויערקייט. די זויערקייט פארדיכט די מילך אין פארוואנדעלט עס אין צווארעך עס צוטיילט די וואסער טיילען פון מילך. [די פראצידורע פון פערגליווערן די מילך ווערט אנגערופען אין ענגליש קוירדל – (Curdle).]

דער ווארט „רענעט״ באציהט זיך סיי אויף דעם קעלבער־מאגען אליין, סיי אויף דער מילך וועלכע מען געפינט אין מאגען ווען מען עפענט די קעלבעל, אין סיי אויף דעם אויסצוג פון זוירקייט וועלכע קוירדלט די מילך. עס זענען פארהאנען פיהל אופנים ווי אזוי צו נוצען די מאגען זוירקייט כדי צו מאכען קעז דערמיט.

1. דורך „מעמיד״ זיין די קעז אין דעם מאגען אין עס בלייבט דורט ביז עס ווערט גרייט צום עסען.
2. דורך ווייקען די מעגעלע אין וואסער מיט פארשידענע עסידס (Acids). דער וואסער באקומט די קראפט פון די מאגען־זוירקייט.
3. דער עקסטראקט פון דעם תמצית ווערט ארויסגעברענגט דורך געוויסע מאטאדען ווי צ.ב.ש. די בלומענטאל פראצידורע (Blumenthal Procss), די הייטראקלאריק פראסעס (Hydrochloric Process) אין די קויל פראסעס (Keil Process).
4. אלע פראצידורן נוצען זייער אסאך עסידס ווי צ.ב.ש. הייטראקלאריק, וואס דאס ברענגט צו א כעמישע ענדערונג אין די רענעט.
5. היינטיגע קאמערשיאלע רענעט ווערט געמישט מיט אנדערע מישונגען ווי צ.ב.ש. פראפילין גלייקאל (Propylene Glycol), סיטריק עסיד (Citric Acid) סאדיום קלארייד (Sodium Chloride) גליצערין, ברוינע צוקער, סאדיום פאספעיט (Sodium Phosphate) פלעווארס, קאליר, א.א.וו.
6. עס איז אויך פארהאנען א כעמישע מישונג וועלכע ווערט גענוצט אלץ א רענעט.
7. מען קען אויך „מעמיד״ זיין קעז אין געוויסע בלומען וועלכע צוטיילן (קורדלן) אויך דעם מילך.
8. עס איז אויך פארהאנען „רענעט״ וועלכע באשטייט פון א גרינצייג צוזאמענשטעל. עס ווערט ארויסגעצויגען די זוירקייט פון פארשידענע געוויסע גרינצייגן.

די לעצטע דריי סארטן רענעט ערהאלטן נישט קיין מאגען־זוירקייט פון קעלבער.

מדריך לכשרות

הלכה'דיגע באהאנדלונגן

אסאך איז באשריבן אויף די שאלה פון ,,רענעט". רענעט ווערט צום ערשטן מאל באהאנדעלט דורך אונזערע חז"ל, אין די גמרא. עס ווערט צ.ב.ש. באהאנדעלט די הלכות פון מעמיד זיין בקיבה של נבלה, קיבת העולה, קיבת עגלי עבודה זרה, קיבת טריפה שינקה מן הכשרה, מעמיד בעור של קיבה כשירה וישנו בנותן טעם, די שאלה פון בשר בחלב, וכדומה.

זייער אסאך ראשונים ואחרונים באפאסען זיך מיט די פארצווייגטע כשרות פראבלעמן פון מאכען קעז מיט מעגעלך וועלכע זענען נישט פון קיין געשחט'נע כשר'ע קעלבער נאר פון נבלה אדער טריפה. טייל פאבירן מתיר צו זיין צוליעב די כעמישע ווירקייט (Acids) וועלכע ענדערן די מעגעלע, אדער צוליעב דעם וואס דער מאגען ווערט אויסגעטריקענט (בלאמענטאל פראצידורע) אזוי ווי א שטיק האלץ, אדער ווייל די רענעט ווערט בטל כאטש עס איז א מעמיד, די רענעט איז נישט ריין א.א.וו.

רוב דאשונים ואחרונים אויף וועלכע מיר זענען זיך סומך אסר'ן רענעט וועלכע איז פון נבילה אדער טריפה.

די רענעט וועלכע ווערט היינט־צו־טאג באנוצט פאר די חלב ישראל קעזען אין ניו יארק, ווערט געמאכט פון געשח'טענע קעלבער־מעגלעך. עס ווערט געוויקט אין וואסער מיט אנדערע עסידס ארויסצובריינגען די שטארקע ווירקייט כדי די וואסער זאלל באקומען דעם טעם דערפון. איינציגע פידמעס נוצען רענעט געמאכט פון א גרינצייג קאמפאונט (Compound).

רענעט כשרות פראבלעמען

1. מען דארף שטענדיג זיין זיכער פון ווי עס קומען די מעגעלעך פאר די רענעט, אויב עס איז נישט פון גרינצייג. אין אויך פון וועלכע שחיטה עס קומט.
2. אויב עס איז נישט אריינגעמישט גליצערין אין די רענעט. דאס איז נוגע אפי' צו די גרינצייג רענעט.
3. מען דארף זיין פארזיכטיג נישט צו ווייקען די מעגעלעך 24 שעה אלס די שאלה פון בשר בחלב (כבש כמבושל).

אויב מען קען געפינען שעטנז ביי דיזע ערלעכע סוחרים וואס קען מען שוין ערווארטן פון אלע אנדערע סוחרים

אַזוי ווי כמעט אַלע סוטס און קאָוטס ווערען געמאַכט ביי קאָנטראַקטאָרס אָהן השגחה, איז דאָ אַ מעגליכקייט זיי זאָלן נוצען לינען וואָס ליגט אין דער פאַבריק, און מאַכען דעם בגד שעטנז געגען אונזער ווילען און וויסען. מיר ראַטען דערפאַר אַז מען זאָל די בגדים לאָזען בודק זיין. —

חיים לעפלער CLOTHES

חיים ראָט CLOTHING

אברהם מאָנצער CROWN CLOTHIER

מלך פראנקפורטער PARK AVE. FASHION

דוד נייסטיין Broadway CLOTHES

משה סינגער CLOTHES

ישראל שם טוב J J J CLOTHING

סויל דייטש CHATHAM CLOTHES

מרדכי הארשטיין CLOTHES

יצחק ליכטשטיין MARCY CLOTHING

מילך פּראָדוקטן – ענף ד׳

קאָלטשור (סטאַרטער) – Culture-Starter

קולטיווירטע און ענטוויקעלטע פּראָדוקטן בעאַרבייט מיט „קאָלטשור״ (culture) – אַלע קרימס, האַרטע און ווייכע קעזן, באָטער מילך, יאָגארט וכדומה, ווערן ענטוויקעלט דורך קאָלטשור וועלכע פּארדיכטעט די מילך און ברענגט עס, צו דעם געוואונטשענעם פאָרם.

אופן פון מאַכען קאָלטשור

1 – אין אַלגעמיינע. מילך איז פאַרהאַנען באַצילען (בעפאָר עס ווערט פּעסטורייזט). דער כעמיסט נעמט די מילך און גיסט עס אַרויף אויף „אַגאַר״ (agar) אדער זשעלאַטין. אויף די אגאַר מעהרן זיך די באַצילען און וואַקסען אויס גאַנצע „קאָלאָניעס פון פאַרשידענע באַקטעריעס״ [עס איז די טבע פון אגאַר אדער זשעלאטין, צו מאַכען וואַקסען באַצילען] מיט דעם אַרבייטען אַלע כעמיסטן פאַר זייערע געוואוקסען. די אגאַר איז אַ מין שוועמעל. זשעלאטין איז א שטאָף וואָס ווערט אַרויסגענומען פון פעל (הויט) פון בהמות (פאַרשטענדליך נבילות וטריפות).

2 – דער כעמיסט דערקענט יעדער קאָלאָני פון (באַקטעריע) באַצילען דורך די מייכראָסקאָף. פאַר יעדע פּראָדוקט איז פארהאַנן אַן אנדערע סארט. באַקטעריע וועלכע איז דערצו געוואונטשן, ווי צ.ב.ש. Strepto-coccus Lactis, וועלכע איז באשטימט פאַר קעז.

3 – די באַקטעריע לייגט מען אַרויף אויף אַ „מידיאָם״ (culture medium) פון פליסיגע צוקער אַדער מאלאסעס. דורך דעם ווערט פאַרוואַנדעלט די באַקטעריע אויף אַ פליסיגען פאָרם. טייל מאל ווערט דאָט געשיקט צום לאַבראַטאָרי אין א שטויב געפּרווירענע פארמאט (Freeze-Dried powder).

4 – די פליסיגע באַקטעריע ווערט געשיקט צו אַ מילך לאַבראַטאָרי (Dairy Lab) די לאַבראַטאָרי נעמט אַראָפּ אַ טייל פון באַקטעריע און טוהט עס איינשפּריצען מיט אַ נודעל (inject) און סטעריליזירטע מילך. העצטיגע צייטען ווערט די באַקטעריא קולטיווירט אין מילך אַליין ווען עס שטייט אונטער אַ געוויסע טעמפּעראַטור, דערנאָך ווערט דאָס פילטרירט און אַרבעט דאָס אויס אין דעם געוואונטשענעם פורמאַט, פליסיג אָדער געפּרווירען.

5 – טייל ערטער ארבייטן אויס דעם קאָלטשור אויף דעם פאלגענדע גאנג; נאָך אַ צייט [אָדער אַ פּאָר טעג] אונטער אַ געוויסן טעמפּעראַטור ווערט פון סטעריליזירטע מילך [ווי מען האָט אריינגעלייגט די באַקטעריע] פאָרמירט אַ קאָלטשור. די מילך ווערט אָנגערופען, אַ „מוטער קאָלטשור״ (mother culture). פון דעם מאַכט מען אַנדערע קאָלטשור פאַר קרים, קעז, פּוטערמילך, יאָגארט, א.א.וו. די קאָלטשור איז אַ לעבעדיגע באַקטעריע, אויב מען לייגט עס אַריין אין אַנדערע מילך ווערט עס זויער און מען קען דערפון ניצען צו מאַכען זויער אַנדערע מילך, און אַזוי ווייטער.

אין פאָרגעשריטענע לאַבראַטאריעס ווערט ארויסגעברענגט דער זעלבער פּראָצידורע אין עטליכע שעה.

6 – לויט די שטאַרקייט, די מאָס, די סארט באַקטעריע, און דער אופן פון מישונג פון די קאָלטשור און די מילך, לויט דעם מאַכט זיך די פאַרשידענע

פאַרמוליטעטן פון מילך פראָדוקטען. צ.ב.ש. באָטערמילך, יאָגארט, קעז, א.ז.וו.

7 – דער קאָלטשור ווערט נישט געמאַכט טעגליך, עס ווערט גענוצט פאַר אַ לאַנגע צייט. מיט אַ קליינע מאָס פון קאָלטשור קען מען זויער מאַכען אַ גאַנצע טראַנספּאָרט (batch) פון מילך.

8 – די קאָלטשור ווערט געהאַלטן אין אַ באַשטימטע טעמפעראַטור (temperature) פאַר אַ לאַנגע צייט.

חלב ישראל קאָלטשור

בערך, פינף און צוואַנציג יאָהר צוריק ווען מען האט אָנגעפאַנגן צו מאַכען חלב ישראל קעזען און אַנדערע מיליכיגע פראָדוקטן האָט זיך געשאַפען די פראָבלעם פון מאַכען קאָלטשור פאַר חלב ישראל געברויך.

א – דער אריגינאַלער מילך פון וועלכע מען נעמט די באַצילען איז נישט פון חלב ישראל.

ב – די מילך וועלכע מען נוצט צו מאַכען די „מוטער קאָלטשור" מוז זיין פון חלב ישראל.

ג – עס איז אויסגעאַרבייט געוואָרען דער פאלגענדע היתר כדי צו נוצען דעם קאָלטשור. די קאלטשור ווערט איינגעשפריצט אין חלב ישראל. און פון די חלב ישראל מאַכט מען זויער אַנדערע חלב ישראל. נאָך דעם דריטען תולדה פון דעם אריגינאַלעם באַקטעריע ווערט גענוצט פאַר חלב ישראל געברויך (זעה תשו' מנחת יצחק חלק ו' סי' ע"ג).

ד – ביי די ערטער ווי די גאנג נעט א לענגערע צייט ליגט די קאָלטשור אין איין ארט צוזאמען מיט אַנדערע קאָלטשורס נישט פון חלב ישראל. די קאָלטשורס ליגען נישט פאַרזיגעלט, וכדומה, ווייל דער כעמיסט מוז האַלטען אַ שטענדיגע אויג, צו זעהן צו דער געוויקס גייט ווי עס דאַרף זיין, צו מען דאַרף טוישען די טעמפעראַטור. א.ד.ג. עס מוז ליגען פריי פאַר דעם שטענדיגן אונטערזוכאונג פון כעמיסט. די חלב ישראל קאָלטשור איז בלויז פאַרצייכענט, און נישט פארזיגעלט.

ה – דער כעמיסט איז נישט קיין איד. אָנגעבליך האָט ער נישט קיין אינטערעס צו טוישען די קאָלטשורס.

ו – **כשרות פראגע** – 1. מען דארף זיין פארזיכטיג אז עס זאלל אויסגעפירט ווערן לויט דעם דערמאנטע היתר. 2. ביי די ערטער ווי די פראצידורע איז א לענגערע, און אזוי ווי עס קען נישט זיין קיין ספּעציעלן וואַכזאַמקייט אָדער סיי וועלכע סאָרט פון השגחה אָדער קאָנטראָל, אויף די חלב ישראל קאָלטשור, איז מעגליך אַז אומוועלנדיג פאַרטוישט זיך די קאָלטשור. דער כעמיסט איז נישט אחראי אַז מען זאלל נישט טוישען די קאָלטשור פון חלב עכו"ם מיט חלב ישראל.

ז – לעצטענס האָט אַ חלב ישראל קומפאני זיך באמיט און געמאַכט אַ געפּרוּירענעם קאָלטשור פון חלב ישראל (עס נור אקטיווירט געווארן דורך חלב עכו"ם) וואס לויט די הלכה פארשפארט דאָס איין אַ טייל פון ד אויבענדערמאנטע פראבלעמען.

מדריך לכשרות

מילך פראדוקטן (ענף ו׳)

קעז – (טשיז – Cheese)

[ביטע לײנט די ערשטע טײל פון די מילך באריכטן וועלכע באהאנדעלט דעם צוגאנג אין די כשרות פראגן וועגן דעם סיסטעם פון מעלקען און טראנספארטירן די מילך פאר חלב ישראל געברויכן. יענע אינפארמאציע איז אויך נוגע צו דעם באריכט פון קעז. מדריך נום כ״ג עמוד 7.]

קעז, אמאל

אטײל לײנער וועלען נאך געדענקען ווי אזוי מען פלעגט מאכען קעז ביי זיי אין שטוב. מען פלעגט ארײנלײגן די מילך אין א שמאטע און עס אויפהענגן אויף א פאר טעג (לויט די קוואנטיטעט). נוך דעם ווי די וואסער טײלן פון מילך (ווײ–Whey) טראפען אראפ בלײבט די געזעצטע טײל געדעכט אין עס ווערט א צווארעך וועלכע מען פלעג נוצען פאר קעז. א טײל פלעגן אויף קאכן די מילך בעפאר די פראצידורע.

עס זענען געווען אזעלכע וועלכע פלעגן „מעמיד״ זיין די קעז אין קעלבערנע מעגלעך. (זעה רענעט באריכט).

דאס איז געווען די אמאליגע אײנפאכע פראצידורע פון מאכען קעז. אהן קײן מישאונגן אדער קאמפליצירטע מאשינערי.

קעז היינט

עס איז פארהאנען בערך פיר הונדערט סארטן פון קעזן. די מעטאדען און אינהאלטן טוישען זיך פון סארט צו סארט. די פונדאמענטאלע פראצידורע ענדעלט ביי אלע קעזען.

דער אופן פון אויסארבײטן קעז איז ווי פאלגענד:

1. עס ווערט גענוצט פרישע, זיסע, סקים מילך וועלכע ווערט אויפגעקאכט דורך די פעסטוירײזינג פראסעס.
2. די מילך פליסט ארײן פון פעסטויריײזער אין סטעינלעס־סטיל (Stainless Steel) ביטלעך (וואנעס־Vats). די וועט אנטהאלטן פון 8,000 ביז 20,000 פונט פון מילך. [פון, בערך, עלף פונט מילך ווערט געמאכט אײן פונט קעז].
3. צו מאכען קעז דארף מען צוטײלן (קורדל curdle) די סאליד טײלן פון די וואסער טײלן (ווײ–Whey). די קריעמערי נוצט א באקטעריע צו ערדרײכען דעם צוטײלונג. דאס ווערט אנגערופן אן „אנפאנגער (סטארטער״–״Starter). עס אײלט צו די גדעכטיגונג אין די פראצידורע פון מאכען קעז.
4. די סטארטער קאלטויר לאקטיק עסיד ווערט ארײנגעלײגט אין יעדן „וועט״ (ביטעל) און עס ווערט אײניג אויסגעמישט דורך אויטאמישע רודער (Paddles).
5. דער מישונג פון קולטור ווערט אלגעמײן קודם ארײנגעלײגט אין א קאננע מילך וועלכע ווערט דערנאך אויפגעקאכט ביז צו א געוויסע גראד. הערשט דערנאך גיסט מען ארײן די אויפגעקאכטע קאננע מילך וועלכע ערהאלט די

קולטור אין דעם ביטעל ווי עס ווערט פארמירט די קעז אדער סמייטע.

6. די מילך הייבט אן צו יעהרן (Ferment-Ripen), און דערנאך ווערט צו געגעבן אן אויסצוג פון רענעט, וועלכע „קוירדלט" די מילך. די רודער מישן־עס־צוזאמען בערך דריי מינוט און ווערט שוין פארמירט א האלב מאסיווע פראדוקט וועלכע ווערט אנגערופען דער „קוירד".

7. די וועלכע ווילן נישט נוצען קיין רענעט וועגן די כשרות פראגן וועלכע זענן פארהאנן דערביי, נוצען אנשטאט אַן ענזיים (Enzyme) [וועלכע ווערט גערופען „מארזיים" (Marzime)] מיט כעמישע און/אדער ארגאנישע באקטעריע פון ים־גראזן (Sea-weeds) א.ד.ג. וועלכע האט די זעלבע ווירקונג ווי רענעט.

8. דערנאך ווערט די קוירד געשניטען, גערדרייט, גיִשטופט און גערוקט פון זייט צו זייט כדי אויס צו לעהרן און אפצוהעין די וואסער טיילן דערפון, און דורך פארשידענע אופנים מאכט מען הארטער די קעז.

9. עס ווערט אריינגעלייגט פארשידענע סטאבילייזער וועלכע העלפן פארמירן די קעז וו. צ.ב.ש. Gumbean, Carrageenan א.ד.ג.

10. די געוויסע טעמפעראטורן און/אדער אנדערע מאס פון זאלץ, און/אדער ווי פיל וואסער ווערט ארויסגענומן פון קעז, און/אדער ווי לאנג עס ווערט געטריקענט, געזאלצן און קורירט (Cured) אדער וואס פאר א סארט קולטויר מען נוצט באשטימען וואס פאר א סארט קעז עס זאלל ווערן.

11. במשך די גאנצע צייט ווען די מילך איז אין ביטעל ווערט עס געווארעמט מיט א טעמפעראטור פון 102° פערנהייט. דער ביטעל ווערט געהייצט דורך הייס וואסער וועלכע צירקולירט אויסענווייניג ארום די ווענט אדער דורך עלעקטראנישע פאלען (עלעקטראד – electrode) וועלכע הייצען די אייזען פון ביטעל.

12. די מילך בלייבט 8־7 שעה אין ביטעל איןווארעם וואסער און ווען עס ווערט שוין א „קוירד" בלייבט עס נאך 10־8 שעה און במשך די צייט ווערט שטענדיג געטוישט די וואסער מיט געוויסע קאלטע טעמפעראטורן כדי געהעריג צו פארמירן לויט דעם געוואונטשענעם קעז פארם.

כשרות פראבלעמן ביי קעז

א. זע ענף ב׳ וועגן די מילך פראגעס.

ב. זע ענף ד׳ וועגן די קולטור פראגעס.

ג. זע ענף ה׳ וועגן די רענעט פראגעס.

ד. מען דארף זיין פארזיכטיג אז די מישונגען זענן כשר. אזוי ווי עס איז נישט פארהאנען קיין קרימערי וועלכע מאכט נאר חלב ישראל קעז פראדוקטן, חאטש געוועינטליך האבן די חלב ישראל קאמפאניעס באשטימטע וועטס־ביטלעך וועלכע זיי נוצן פאר זייער געברויך, מוז מען דאך זיין פארזיכטיג אין פאלגענדעס;

ה. דער משגיח דארף אכט געבן אז מען זאלל נישט נוצן די זעלבע וואסער צו פעסטויראייזן די חלב ישראל ווי די וועלכע מען האט גענוצט פאר חלב עכו״ם.

ו. מען זאל נישט קאכען די זעלבע צייט חלב עכו״ם קעז אין די אנדערע ביטלעך. ווייל די זעלבע וואסער צירקולירט און ווערט גענוצט צו קאכן די אנדערע ביטלעך אין די זעלבע צייט.

ז. די קעסל אין וועלכן מען קאכט די קולטור דארף ווערן געכשרט ווייל מען קאכט דערון אויף חלב עכו״ם. עס איז איבעריג צו שרייבן אז מען זאל נישט קאכן די חלב ישראל קולטור צוזאמן מיט די חלב עכו״ם קולטור (אזוי ווי עס פלעגט ליידער זיין פיעל יארן ביי די חלב ישראל קעזן).

ח. טייל מאל ליגט דער קעז איבער נאכט אין ביטעל, דארף דער משגיח געדענקן וועלכע ביטעל האט די חלב ישראל קעז כדי צו דערקענן אז עס איז נישט גערירט געווארן. עס ווערט נישט פארזיגעלט צוליב דעם סמך אז דער גוי וועט נישט טוישן ווייל עס ווערט געשעדיגקט די קעז אויב מען נעמט עס ארויס אינמיטן.

Please be advised that the

COLONY HOTEL

IN ATLANTIC CITY

Is no longer observing DIETARY LAWS

IS NOT KOSHER

A future announcement will be made as to the resuming of Kashruth at a later date.
I wish to thank you for your patronage and look forward to serving you again in the near future.

Thank You
Alan Meltzer

Monthly Report On Kosher Violators

Governor Hugh L. Carey has announced that the Kosher Law Enforcement Division of the Dept. of Agriculture & Markets will issue a monthly report on kosher cases in which civil penalties of $200 or more have been collected by the Dept. of Ag & Mkts., as well as a list of cases which have been referred by the Dept. to the Attorney General's office.

The names appearing on the monthly report are persons or companies who have been charged with violations of the Kosher Labelling Laws. Since no trial or hearing has been held, no inference of legal guilt can be drawn.

Payment of a civil penalty does not constitute an admission of guilt. Cases referred to the Attorney General's office are subject to adjudication in court.

The cases involved a variety of matters in which the State has alleged violations of the labelling laws concerning offering for sale of non-kosher products for kosher; use of non-kosher products by food establishments represented as kosher.

Comm. of Ag & Mkts, J. Roger Barber, stated that the level of civil penalties will reflect the seriousness of the violations alleged and the amount of penalty also depends upon a defendants prior record of compliance or non compliance of the law.

For further nformation contact Rabbi Schulem Rubin, Chief Supervisor, of the Kosher Law Enforcement Division, at 2 World Trade Center, New York (212) 488-4830.

מדריך לכשרות

הערות הועד

שחיטת „פען״

אין די לעצטע פאר מדריכים זענן גערדוקט געווארן עטליכע בריוען ווערכע האבן באריירט שחיטה פונקטן וועלכע זענען נישט באטאנט געווארן דורך דעם ווער׳ס שחיטה באריכטן. אויף די פאדערונג פון די חשוב׳ע ליינער, ווערט דא געברענגט אן ערקלערונג צו באהאנדלען די פראגע פון שחיטת גסות דורך די סיסטעם פון א „פען״.

אזוי ווי עס איז קעגען אונזער פרינציפ צו פסק׳ענען שאלות, ווערט דא נישט געברענגט די הלכה׳ישע שטעלונג פון אונזער רבניש׳ן ראט אין דעם ענין. עס ווערט נאר אראפגעברענגט די פאקטישע זייטן פון דעם פראבלעם.

א – ווי דערמאנט אין מדריך נומי 15 איז אין אמעריקע פארהאנען צוויי אופנים פון מעשה השחיטה ביי בהמות. איין אופן איז דורך אויפהענגען אין דער לופט די בהמה מיט די פוס אויף א קייט. איינס אדער צוויי העלפער האלטן די בהמה בשעת די שחיטה און איינער ציעט די קאפ צום רוקען זייט. די סארט גערופענע, „שחיטה תלוי״ איז געווען איינגעפירט זייער לאנגע יאהרן דא אין לאנד. (אויך אין א טייל פלעצער אין די יוראפייאישע שטעט פלעגט ווערן באנוצט דער סיסטעם ביי קעלבער).

ב – די צווייטע אופן השחיטה וועלכע איז ערשט איינגעפירט געווארן די לעצטע פאר יאהרן, איז שחיטת „פען״. די בהמה ווערט אריינגעפירט אין א קאסטן. דער גוף אין דער קאפ פון בהמה ווערט אויטאמאטיש באפעסטיגט. מיט א דרוק אויף א קנעפל הייבט זיך אן אייזען וועלכע שטופט און הייבט אויף דעם קאָפּ כדי דער שוחט זאלל קענען שחטן.

ג – נאך די שחיטה ווערט די בהמה ארויסגעשלעפט מיט זייער א שטארקען עלעקטרישען כח, מיט די פוס, ארויף אין דער לופטן.

ד – די שחיטת „פען״ האלטן די שוחטים פאר א מעלה, ווייל די בהמה איז גוט באפעסטיגט און שאקעלט זיך נישט בשעת די שחיטה, (מען דארף נישט האלטן די בהמה מיט מענטשליכע כחות) [ווי עס קען זיך פאסירן ביי שחיטה תלוי׳ אויב מען האלט נישט גענוג פעסט די בהמה].

ה – דאס וואלט געווען ריכטיג ווען די שחיטה גייט אויף א געלאסענעם אופן. אבער ביי א שנעלע שחיטה גייט אלעס אזוי גיך אז עס טרעפט זיך אז דער ארבייטער דרוקט דעם קנעפל צו הייבן די קאפ פון בהמה דורך די מאשין בשעת די שחיטה. ווייל דער ארבייטער האט א „רימאָט קאנטראל״ (דערווייטערטע באזונדערע קאנטראל – Remote Control) דער שוחט ווייסט נישט ווען דער גוי–ארבייטער וועט דרוקן דעם קנעפל אויפצוהייבן אדער נודערן דעם קאפ פון בהמה.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארן אז ביי די מאסען גלאטע שחיטות קומט פאָר די ־ערמאנטע ערנסטע פראבלעם, און עס איז א פאקט אז דער שוחט איז דאס מכשיר. עס איז געגוג ערנסט די פראבלעם, און כמובן זייער וויכטיג אז עס דארף גענומען ווערן א שטעלונג לגבי דעם מכשול וועלכע איז א תוצאה פון מאסן פראדוקציע.

ו –די נאכטייל וועלכע מיר האבן דערמאנט ביי שחיטה תלוי׳, אז עס איז מעגליך אז די בהמה שאקעלט זיך בשעת די שחיטה איז מער אקטועל ביי א שנעלע שחיטה. ווייל, נאך דעם ווי מען הענגט אויף די בהמה אין די לופט מיט די פוס קעמפט די בהמה מיט א רעבעלישע ווידער שטאנד, און נאך א פאר מינוט הענגענדיג מיט די קאפ פון אונטן, וואקעלדיג, ווערט אפגעשוואכט דער כח פון די בהמה, און גיט זיך אונטער בלייבענדיג געלאסן. דאן העלפט שוין דאס וואס די ארבייטער האלטן אן די בהמה בשעת מען שחט.

ז– די ריכטיגע פראבלעם פון שחיטת ,,פען״ איז נישט באופן ספק ושמא (אפשר וועט דער גוי עס רירן בשעת די שחיטה און מען וועט עס מכשיד זיין) נאר א ווירקליכע זיכערע שאלה. די שאלה מאכט זיך דורך דעם וואס די בהמה ווערט ארויף געוואדפן מיט א שטאדקן עלעקטדישן כח נאך די שחיטה. די בהמה ווערט געטרייסעלט אין עס קען זיך אראפ רייסן די סירכות באפאר די בדיקה.

די פוסקים אסרן אזא בדיקה וועלכע איז געמאכט געווארן נאך דעם ווי מען האט געשלעפט די בהמה נאכן שחטן. דער איסור איז געזאגט געווארן אפילו מען שלעפט מיט מענטשליכע כחות וועלכע קומען בכלל נישט אין פאדמעסט מיט די עלעקטרישן כח, ומכ״ש ביי דעם אופן ווי דער כח איז אויסערגעווענטליך שטארק און עס שאקעלט ווי א באל. (זה מדריך 22 עמוד 4).

עס איז פעסטגעשטעלט געווארן אז פיעל דבנים שליט״א אסרן די שחיטת ,,פען״ צוליב די פעולה. דער היתר פון די מקילים איז נאך נישט מבורר.

ח – עס קען מעגליך זיין אז די פעולה, איז אויך דער סיבה אויף די באוואוסטע רעטעניש, פארוואס ביי שחיטת ,,פען״ ווערן מעד בהמות גלאט, העכער 40%, און לעומת זה ביי אנדערע אופני השחיטה איז נאר גלאט לערך 25־30%.

די פראגען אין הערות מחן גוט באטראכט ווערן באפאר מען עדלויבט זיך צו עסען פון דעם סארט נייע אויפגעקומענע גלאטע שלאכט הייזער.

ברויט — געבאקענע פראדוקטען

זומער זענען א טייל נישט פארזיכטיג אין קויפן געבאקענע פראדוקטען וועלכע מעגליך זענען פת פלטר אדער פת הגילושה בחָלב כאטש עס האט א הכשר.

אגב : עס ווערט פארקויפט ברויט אונטער די השגחה פון Ⓤ Ⓚ כ וועלכע זענען פת פלטר, עס ווערט אויך פארקויפט מילכיגע ברויט, פת הנלושה בחָלב מיט דעם כשרות צייכען Ⓤ כ .

קויפט נאר ביי א היימישען בעקערי א שומד תומ״צ, וועלכע איז אויך באקאנט מיט די כשרות פון די אינהאלט (מישונגען).

מדריך לכשרות

הערת הציבור

לכבוד . . . העומדים על משמרת הקודש . . . עורכים, מאוד נעלים, ד׳ עליכם יחי׳

. . . ובכן הננו בבקשה להודיע לאלפי ישראל שבמחוזכם, שכאן בלונדון ישנו שתי סוגים של בתי דינים שנותנים הכשרים, ושונים זה מזה לגמרי . . . האחת ה״ה הנקראת ,,כרתיא״ תחת החרדים . . . והשנית הוא בי״ד של לונדון . . .

כשבקרתי בניו יארק ראיתי וופלים נמכרים אצל החרדים עם חותמו של בי״ד של לונדון . . . ומצאתי לחוב לפרסם שזה אינו ,,כדתיא״ . . .

ובטח תמלאו את בקשתי ע״י הודעתכם.

יחזקאל בערגער (לונדון, אנגלי׳)

נ.ב.; ענין ,,הוואדקע״ ששאלתם דברתי עם המומחים וכולם אמרו לי שבענגלאנד ופראנקרייך מערבים גם בוואדקע, יין. כמדומה שבארצות הברית אינו כן, שחוק המדינה אינו מרשה לערב יין בוואדקע . . .

ביטע דרוקען:

דער היימישער עולם וועלכע פארט אויף מיאמי לעבן אין א טעות. זיי שטייען איין אין האטעלן וועלכע נוצען נישט די זעלבע פליישן ווי די וועלכע זיי זענען געוואונט מדקדק צו זיין, און נוצען אינדערהיים. אפילו ביי די אזוי־גערופענע היימישע האטעלן. טייל נוצען חסידישע פליישן אין אויך אוי.יו. Ⓤ פליישן אין זייערע האטעלן. ווי צ.ב.ש. קראַון האטעל (Crown Hotel) סי גאָלל (Sea Gull) סאקסעני (Saxony) א.א.וו. אפגעזעהן דערפון אז דער בעה״ב האט נישט קיין שטארקע נאמנות . . .

ש.י. פריעדמאן

מילך

אין די פראווינץ ווערט פארקויפט זומער־צייט חלב ישראל וועלכע מען באנוצט זיך מיט א היתר, זיי כשר׳ן די כלים וועלעכע זענען בן יומו פון סתם מילך, מיט א דבר הפוגם, ביטע פרעגט א שאלה ביי אייער מורה הוראה.

פיש — פיללעי

עפ״י שו״ע דארף יעדער פיש וועלעכע קומט אהן די הויט האבן א הכשר אדער א ריכטיגע צייכען אז עס איז א כשר׳ע פיש.

פיללעי איז א פארמאט פון צוגרייטן פיש (נישט א מין פיש), עס האט נישט קיין הויט אדער ביינער. אלע פיללעי דארפן א הכשר ווייל מען קען נישט פעסטשטעלן דעם מין פיש.

מדריך לכשרות

פעסטשטעלונג

עס איז באַזוכט געוואָרן די בעקעריי Cedar Bakery אין Staten Island ווי עס ווערט געבאַקן „פּיתא" די באַשטימטע ברויטען וועלכע ווערן גענוצט פאר „פלאָפל".

(חאטש מיר פאַדצירען נישט קיין פּראָדוקטן וועלכע ווערן אויסדרוקליך נאָר גענוצט אין אַ פּיצעריע, צוליעב די באַוואוסטע הפקרות וועלכע טרעפען זיך ליידער אין אַזעלכע ערטער, דאָך איז וויכטיג איבער צו געבן די פאַקטען פאַר דעם ציבור כדי די וועלכע קויפען יאָ די פּראָדוקטן זאָללען חאטשיק נזהר זיין מיט די כשרות פון די מאכלים).

ביי די דערמאנטע בעקערי ווערט די פיתא געמאַכט דורך שותומ"ץ נאָר מיט וואסער און מעהל. עס ווערט גענוצט די אלגעמיינע פּריסיפדעט מעהל (presifted). אויף די פיתא דאַרף מען מאַכען המוציא. פת ישראל בתכלית הכשרות.

אויף דעם פאַדלאַנג פון אַ טייל פּיצעדיעס ווערט אויך געמאַכט פיתא מיט עפּיל זאפט [כדי מען זאלל זיך נישט דאַרפען וואַשען דערצו „מזונות פיתא"].

די בעקערי וועט זיך בקרוב ענדערן איהר נאָמען צו Yehuda Bakery.

אכטונג — די אלגעמיינע פיתא וועלכע ווערט באַנוצט דורך די פּיצעריעס זענען נישט קיין פת ישראל.

ארענדזש־געטראנקען orange drinks ווערען אפטמאל אויפגעקאכט (פאסטוריזירט) אין די זעלבע כלים ווי מילך אדער גרייפ־דזשוס.

סיריאַלס

אכטונג; Post, C. W. Post, fortified oat-flakes איז מילכיג, נישט פון חלב ישראל. גרעיפ־נאטס (נישט צו פארטווישן מיט גרעיפ נאט פלאיקס) ווערט געמאכט פון נארמאלע ברויט, עס ווערט נאר צוריבען און צוגעלייגט וויטאמינס. די גרעיפ־נאטס זענען פת פלתר.

מודעה צו די גראסעריעס

אַלע שותומ"ץ גראָסערי געשעפטסלייט וועלכע ווילען זיין נזהר אין דעם לאו פון „לפני עיור לא תתן מכשול" און ווילען נישט פאַרקויפען נאר די פּראָדוקטן וועלכע זענען הונדערט פּראָצענטיג כשר זאָללען זיך פאַרבונדען שריפטלעך מיט דעם אָפיס פון „וועד". מיד וועלן בעזהשי"ת שיקען אַ פארשטייער וועלכער וועט איבערקוקן אייער וואַרע און דערנאך אייך איבערגעבען אַ באַדיכט וועגן זייער שטופע לגבי כשרות.

באמערקונג אין צוזאמענהאנג מיט די פעסטשטעלונג וועגן אטלעס דזשעמס (Atlas Preserves). אויף די פראגע צו מען באקוקט די קארשען אדער די רעסבערי בנוגע צו ווערים, ווילען מיר מודיע זיין אז עס איז איינגעפירט געווארן מחזיק צו זיין די פרוכט בחזקת שאינו מתולעים. דאס ווערט געטוהן דורך ארויסנעמען א האנטפול פרוכט פון דעם דראַם, אין מאכען זיכער אז עס האט נישט קיין ווערים.

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE
SCIENCE AND EDUCATION ADMINISTRATION

FEDERAL RESEARCH
NORTHEASTERN REGION
EASTERN REGIONAL RESEARCH CENTER
600 EAST MERMAID LANE
PHILADELPHIA, PENNSYLVANIA 19118

June 8, 1978

Dear Rabbi Lichtenstein:

This is in response to your May 31 telephone request for information on lactose processing, dairy starters, and fruit waxes.

We are pleased to forward under separate cover Proceedings of the Whey Products Conferences. These describe some of the most recent processing technology of whey, a byproduct of cheese manufacture. The lactose normally used in foods and other edible purposes is usually obtained from the whey. Also, we have enclosed a list of companies supplying lactose to the food industry.

As you know, surface coatings, mostly waxes are applied to certain fruits and vegetables primarily to reduce moisture loss. This prevents shriveling, wilting and in some cases improves sales appeal. Waxing is at best a useful adjunct to good handling, it cannot improve the quality of inferior produce. Sprout inhibitors may be incorporated into waxes. The addition of dyes to wax, principally to enhance color is now prohibited or restricted by law. The formulations of these waxes are mostly proprietary, but generally contain some combination of carnauba wax, beeswax, or paraffin and emulsifiers. A list of companies supplying wax to the industry is enclosed.

Fermented milk products normally include cheese, sour cream, buttermilk and yogurt. Dairy starters used in the production of these products are cultures of harmless, active bacteria, normally grown in milk or whey, which are used to impart certain characteristics and predictable qualities to various milk products. The culture may be one strain of one species of microorganism, called a single-strain culture, or a number of strains and/or species called a multi-strain or mixed-strain culture. Starter cultures are generally lyophilized (freeze-dried) with milk components and distributed commercially in the dry state, or are prepared frozen. There is a new type of starter being sold which is added direct to the vat. These microorganisms are being sold frozen in a very highly concentrated form. The formulations and processing of these concentrates are mostly proprietary information. We do not know of any additional suppliers of cultures other than those of which you are already aware.

We hope this information will be helpful.

Sincerely,

Robert L. Miller
Program Assistant

Why is the Consumer Guilty?

In reference to your article about the OU, I would like to know why are we, as consumers, guilty of doing anything wrong when we are relying on an organization of rabbis? Let them suffer the punishment. We have to rely on someone. People must eat, and each of us cannot go around checking out manufacturers for kashrus.

Charles Rendell

THE VAAD ANSWERS: One should not place his trust in people who, for some reason, are negligent in their area of responsibility. Every Jew is obligated to make certain that every morsel of food that enters his mouth is 100% kosher. A merchant generally checks the quality and price of the merchandise he wishes to buy to make sure it is right; he does not rely on the manufacturer no matter how reputable. If the consumer hears only a remote hearsay report that a particular food contains red dye, cyclamates, etc., he will refrain from eating that product; he does not rely on the word of the vendor. A parent is careful with the formula or mixture the child is to eat lest it contain some unhealthy ingredient or be found to be stale. The consumer does not cry "I couldn't care less! Let them suffer the punishment!" when his own health (or that of his loved ones) is at stake. How much more so should one be careful of his soul, which must suffer eternal punishment for each bite of unkosher food consumed in the course of a lifetime.

(2) Since not everyone can go around checking, someone has to assume this responsibility, which the creation of the Vaad fulfilled.

Lasher's Rabbinical Supervisory Bill Awaits Governor's Signature

The organization who supervises the preparation of any product labeled "kosher" must register with the state, under legislation which has passed the State Senate and Assembly and awaits the Governor's signature.

Howard L. Lasher (D-L Brooklyn), sponsor of the Assembly bill, said this law will help consumers who follow the kosher dietary law to make sure that a product does conform to these laws.

Assemblyman Lasher said he has learned of products which list fictional or deceased rabbis as having supervised their preparation.

Under the new legislation, manufacturers or producers must register the name and current address and telephone number of who is supervising the Kashruth with the State Department of Agriculture and Markets.

The registration will be directed by Rabbi Sholem Rubin, director of the department's Division of Kosher Law Enforcement. Assemblyman Lasher was informed by Rabbi Rubin that his office is distributing registration forms to the major producers and these forms are available from that office, at Two World Trade Center, New York City.

The law will go into effect three months after signing.

This is the fourth in a series of new laws sponsored by Assemblyman Lasher within the past two years. Earlier bills require registration of supervising organizations for products labeled "k," "kosher for Passover" of "K.P."

Responses to "Review of the OU" Article

The Vaad is sorry that space does not allow publication of all the letters of commendation we received on this article (Madrich No. 22). Only a few have been chosen to allow space for the letters which contain specific questions, require additional clarification or are considered generally enlightening.

Your article entitled *Review of the OU* was very interesting. It is unbelievable that all these years the public has naively believed that the OU hechsher was "Toras Moshe".
Thanks for calling this information to our attention.

E. Glickenberg

I must commend you on your bravery in reporting the truth about the OU. You are doing a great public service, for which you probably receive plenty of criticism and opposition. But keep up the good work, because this is what the Torah community needs.

Zalman Reich

I have been a subscriber to your Madrich Lakashrus since you began, and I think it is a guiding light in these times of confusion. I think the public has been defrauded by companies and by some organizations which claim to uphold the strictest criteria of kashrus. It is about time someone did something about reporting all the facts and making the consumer aware of the deceptions.

Sam B. Solomon

Objection to OU Article

The article you featured recently about the OU leaves a lot to be desired. First of all, what right do you have to expose rabbinical supervisions? Aren't you afraid of being sued? Secondly, how do we know that what you write is correct?

Mrs. R. E. Schwartz

THE VAAD ANSWERS: (1) Our purpose is not to expose supervisions as such, but to fulfill our obligation to strengthen kashrus through relaying the truth as it is. Naturally, this was done as a last resort, after all other efforts toward rectification had failed. The goal is not to slander hashgochos, but to restore their due respect, which will result in a more stabilized and firmer hashgocha born of public demand. (Even if there is no intimation of an aveiroh per se, the public is nevertheless entitled to know the unvarnished truth. No one wants to be defrauded. People rely on us for this service.) (2) No one can sue us for reporting the truth. (3) What we report can be corroborated by letters in our files, visits, and frank admissions of manufacturers, all of which has been substantiated by investigations.

ווער הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

ADVERTISING PRICES

אדווערטייזינג פרייזען

NAME .... נאמען

ADDRESS .... אדרעס

CITY .... STATE .... ZIP ....

TELEPHONE .... טלפון

אויב די מודעה דארף נישט ווערען געזעצט זענען די פרייזען ווי פאָלגענד:

IF THE ADD REQUIRES OFFSET ONLY, PRICES ARE AS FOLLOWS:

Full Page	5 x 8	גאנצע עמוד	☐	$60.00
Half Page	5 x 4	האלבע עמוד	☐	$30.00
Quarter Page	2½ x 4	פערטעל עמוד	☐	$15.00
Eighth Page	2½ x 2	אכטעל עמוד	☐	$ 7.50

אויב די מודעה דארף ווערען געזעצט קומט צו די פאָלגענדע פרייזען אויסער די אויבענדערמאָנטע פרייזען:

IF THE AD REQUIRES TYPESETTING THERE IS AN ADDITIONAL COST OF:

Full Page	5 x 8	גאנצע עמוד	☐	$20.00
Half Page	5 x 4	האלבע עמוד	☐	$10.00
Quarter Page	2½ x 4	פערטעל עמוד	☐	$ 5.00
Eighth Page	2½ x 2	אכטעל עמוד	☐	$ 3.00

Enclosed You Will Find The Sum of $................ for..................... Page.

Please Advertise the Following: ביטע רעקלאמירט ווי פאלגענדע:

____

____

____

פאר מער אינפאָרמאציע שרייבט אָדער טעלעפאָנירט צו:

VAAD HAKASHRUS

1474 44th St. Brooklyn, N.Y. 11219

For information call 436-3711.

PRETZELS
Paskesz, Brooklyn — with ® symbol.
Madanim, Brooklyn — with ® symbol.
Ostreicher, New Square
Essen Kosher, Brooklyn — frozen pretzel

POTATO CHIPS
Lieber (Williamsburgh)
Madanim, Brooklyn —
Paskesz, Brooklyn

PUDDINGS & COOL AIDS
Victor Victor, Brooklyn
Lieber (Williamsburgh)
Haddar, Brooklyn

PEANUT & NUT PRODUCTS
Planter's Peanut Co., Suffolk, Va.
Almonds, Cashews, Jumbo Block, Old Fashioned Peanut Bar, Dip Peanuts, Peanuts (chopped, roasted & salted), Peanuts (dry roasted), Pecans, Pecans (dry roasted), Old Fashion Peanut Candy.

All Planter's products containing chocolate are milchig (not Cholov Yisroel) and made on separate machinery.

SPICES
Schiff Food Products, Brooklyn, N.Y.
Gel Spice Co., Brooklyn
Haddar, Brooklyn

SUGAR
Amstar Co. (Domino), Brooklyn, N.Y.
Crystal Domino Tablets, Hostess Tablets, Granulated Sugar, Confection Sugar, Brownulated Sugar, Sugar 'N Cinnamon

VINEGAR
Mayer's Mehadrin, Brooklyn
Ungar's, New Square

LEKVAR
Lieber (Williamsburgh)
David & Bedford Brand, Brooklyn

MEAT
Kollel Food Service
Butcher Store, Brooklyn

MILK PRODUCTS
J & J Dairy, Brooklyn

MAYONNAISE
Ungar's, New Sqare — fresh egg
Haddar, Brooklyn — frozen eggs
Mayer's Mehadrin — frozen egg

Mustard
Ungar's, New Square
Mayer's Mehadrin, Brooklyn

MACARONI SPAGHETTI
Paramount — without hashgocha, no eggs used.

MARGARINE
Weight Watchers Brand —
Capitol City Products
NOODLES
Benned Food Co., L.I.C. N.Y.

NOODLES, FERFEL
Haddar, Brooklyn
Chuster, Brooklyn
(Pre-sifted flour, canned eggs with hechsher from Quality Egg Co.)

OIL & SHORTENING
Planter's 100% Peanut Oil
Wesson Oil
Dyber, Brooklyn (with CRC sticker)
King Taste Shortening

CANNED FRUITS & VEGETABLES
Ungar's (New Square) — Bishul Yisroel
Harvest Moon Brand — Not Bishul Yisroel
Clover Orchard Brand — Not Bishul Yisroel
White House Brand — Not Bishul Yisroel

CONDIMENTS
Batampte Pickle Co., Brooklyn
Pickles and pickled tomatoes
Ungar Food Co., New Square, N.Y.
Pickles — steady mashgiach
Mayer's Mehadrin, Brooklyn
Made in their own plant by Shomrei Torah:
Fresh Pickles
Horseradish & Borsht

FISH PRODUCTS
Tauber's Fish, Brooklyn
Mayer's Mahadrin, Brooklyn

HERRINGS
Ungar's, New Square
Herrings

FLAVORINGS
Lieber's (Williamsburg)
Paskesz, Brooklyn (with ® symbol)

ICES
Real Kosher, Brooklyn

ICE POPS
Lieber (Williamsburgh)

JAMS & JELLIES
Haddar, Brooklyn
Lieber (Williamsburgh)
Atlas Preserves, N.Y.

COFFEE
General Foods Co., Hoboken N.J.
Maxwell House
Maxim
Brim — regular and freeze-dried
Sanka — regular and freeze-dried
Yuban — regular and freeze-dried

Lieber Chocolate Co., Brooklyn
Leiber's Coffee
Brown Gold Coffee
Medaglia D'oro Coffee
El Pico Coffee
Savarin Coffee
Instant
Freeze- Dried
Regular
Decaffinated

CEREALS
Van Brode Milling Co., Clinton, Mass.
Corn Flakes
Crisp Rice

Post Cereals
Rice Krinkles
(same as Rice Crispies)
40% Bran Flakes
Post Toasties
(same as Corn Flakes)
Sugar Sparkled Flakes
Grape Nut Flakes
Raisin Bran
Frosted Rice Krinkles
Pebbles Fruity
Cellese

COOKIES & WAFERS
Paskesz, Brooklyn — Steady Mashgiach frozen eggs.
Madanim, Brooklyn — Steady Mashgiach frozen eggs.
Pollack's, Brooklyn — Produced by owner frozen eggs.
Ostreicher (New Square) — Produced by owner fresh eggs..

מדריך לכשרות

VERIFICATIONS

We are listing below the companies and products which the Vaad has investigated and found to be satisfactory. We are verifying only the those products listed and not for any other products made by the same companies.

APPLE JUICE
Ungar's (New Square) —steady Mashgiach.
Apple Dandy (Hudson Valley Apple Products)
Pathmark
Shopwell
Walbaum's
Key Food
Shoprite (with code #C.T. 251 on can) — without Mashgiach.

APPLESAUCE
Ungar's (New Square) — steady mashgiach
Harvest Moon (Marion Food) — without hashgocho
White House (National Fruit Co.) — without hashgocho.

APPLE CIDER
White House Brand

BREAD & ROLLS
Breads baked under the supervison of the Ⓤ Ⓚ Ⓒ
1. In most cases are pas palter.
2. May be milchig. Even though it is clearly marked dairy, it presents the problems of, cholov akum and palter.

BEVERAGES
Kirsch
All Flavors, Except Grape
Cherry not checked
Hammer
Lemon, Orange, Ginger Ale

CONFECTIONERIES, Chocolate, Candy, etc.
Lieber (Williamsburgh)
Madanim, Brooklyn (with Ⓚ symbol) — steady mashgiach
Paskesz, Brooklyn (withⓀ symbol) — steady mashgiach.

מדריך לכשרות

ARE YOU REALLY INFORMED ON THE SUBJECT OF KASHRUS?

* DON'T BE DEFRAUDED BY KASHRUS SYMBOLS AND CLAIMS!
* LEARN THE TRUTH ABOUT SO-CALLED HALACHIC PRONOUNCEMENTS!
* BE SURE THAT THE FOOD PRODUCT YOU EAT IS ENDORSED BY AN UNDENIABLY RELIABLE PERSON OR GROUP!
* KEEP INFORMED OF CURRENT INVESTIGATIONS AND RESEARCH INTO THE RELIABILITY OF FOOD PRODUCTS AND PLANTS! LEARN WHICH PRODUCTS YOU MAY AND WHICH YOU MAY NOT RELY UPON!
* READ AND PARTICIPATE IN READERS' REPORTS OF THEIR REACTIONS AND EXPERIENCES!
* READ WHY YOU SHOULD NOT ACCEPT ANYTHING LESS THAN ULTIMATE KASHRUS!
* BECOME ENLIGHTENED AND LEARN THE METHODS OF TODAY'S MASS FOOD PRODUCTION AND HOW KASHRUS IS ADVERSELY AFFECTED!
* READ EDUCATIONAL AND INFORMATIVE REPORTS!
* READ AND PARTICIPATE IN HALACHIC QUESTIONS AND EXPLANATIONS.

HOW TO BECOME INFORMED:

SUBSCRIBE TO MADRISH LAKASHRUS, a bi-monthly Yiddish-and-English publication, a courageous and dedicated service to a public which demands to know the truth. Complete and mail this coupon today:

....

VAAD HAKASHRUS
1474-44th Street
Brooklyn, New York 11219

Enclosed is my check for $6 for a one-year membership and subcription to Madrich Lakashrus.

Name ....
Address ....
City, State, Zip ....

Support the Vaad Hakashrus, which is a non-profit public service organization dedicated to the strengthening of kashrus through research and investigation. Contributions and subscriptions are tax deductible.

Hilchos Yom Tov

Your Madrich No. 24 containting halochos for Pesach and important information regarding medicines was excellent — if only it had arrived *before* Pesach. It would be good if the Madrich would review some dinim before every Yom Tov. It might also be a good idea to have regular articles which discuss the laws of Shabbos, brochos, or various "shailos" which people should be aware of. May you grow from strength to strength.

Rabbi M. M.

THE VAAD ANSWERS: The Vaad does not wish the Madrich to compete with or copy any other halachic publication or to be known as a halachic journal. As the name denotes, the Madrich Lakashrus is published solely as a guide to kashrus and matters surrounding kashrus, but we might later consider giving more extensive coverage to halochos within the areas of our framework. Thank you for your helpful suggestion and for writing.

A Jew's Mission in Life: Not Money

It is hard to accept the current practice of religious storekeepers in overcharging for kosher products. Every Jew has a mission in life. Those who have the zchiya to provide the pillar of life, food, for a klal Yisroel should feel it their sacred obligation to make that food readily accessible and at reasonable prices, so that when the day comes that they have to account for their life's deeds, they can proudly cite a lifetime of being mechazek the klal with kosher provisions. The sole purpose of one's existence is not — and must not be — profiteering. One must gear his life, including his business, to a higher goal.

A. Lieber

פארזיכערט אייער געוויסן — פארבינדעט אייך מיט אייערע פראגען מיטן ,,וועד הכשרות", וועלכע איז די איינציגע אומפארטייאישע ארגאניזאציע וואס ברענגט פארלעסליכע, גרונטליכע און נויטיגע ידיעות אין דעם געביט פון כשרות.

READERS VIEW

READERS ARE INVITED TO SUBMIT LETTERS TO "READERS VIEW". LETTERS SHOULD BE EITHER TYPEWRITTEN OR IN LEGIBLE HANDWRITING. ONLY THOSE PARTS WHICH THE EDITORS CONSIDER MOST APPROPRIATE WILL BE PRINTED. LETTERS MUST BE SIGNED AND MUST BEAR A RETURN ADDRESS FOR PURPOSES OF VERIFICATION, BUT READERS MAY REQUEST THAT THEIR NAME BE WITHHELD. ADDRESS LETTERS TO "READERS VIEW", c/o VAAD HAKASHRUS, 1474-44TH ST., BROOKLYN, NEW YORK 11219.

Hotel and Motels

As a salesman, I frequently travel throughout the country and am always in search of strictly kosher hotel or motel accommodations. Many of the facilities which profess, through advertisements, to be strictly kosher and to have mashgichim on the premises do not in reality, live up to their newspaper, promises.

Recently, I stayed at a motel which had advertised just the previous week in the Jewish Press that it had a mashgiach on the premises. When I arrived I was astonished to learn that the management was not even aware that the motel was supposed to be kosher. Since the food was unquestionably non-kosher, I had no alternative but to seek fresh fruits and vegetables for the duration of my stay. There should be stronger surveillance of these establishments to insure public protection. **A. Friedkopf**

THE VAAD ANSWERS:

As difficult as it may seem, the only solution to this type of situation is either to take food from home or to buy basic foods on the trip which can be eaten raw, or both. This is what most religious salesmen do.

Baby Food

I live in Boro Park, and every time I go shopping in the grocery or super market I see "fruma" people buying Beech-Nut baby foods, which I notice have no OU or other endorsement. Are these baby foods kosher?

Mrs. Shirley Koenig

THE VAAD ANSWERS: Beech-Nut, Gerber and Heinz baby foods are definitely not considered kosher, as by and large they contain treife liver, chicken, beef, etc. Even the pure vegetable or fruit baby foods are not kosher, as they are cooked and prepared in the same treife utensils. Beech-Nut does make some special production runs under OU supervision, but, before those runs are commenced, the machines have to be kashered. The product of those runs bears an OU on the label. We can only attribute the purchasing of unendorsed baby foods to mere ignorance or apathy on the part of the consumer. We have written about this problem in four previous Madrich issues.

earmarked for this project. We will place as many advertisements as funds donated for this purpose allow.

(2) stationery — Since we were compelled to relocate, we are now in need of new letterhead and envelopes (bearing our new address), which is essential for correspondence with companies. Perhaps our readers who are in the printing business could accommodate us in this respect; or those who wish to donate funds for this purpose, should mail their contribution, dsignated for this purpose. Once the required sum has been met, we will not accept additional funds for stationery.

(3) ads in Madrich — Readers who wish to promote their business or service by advertising in the Madrich would be doing a triple service,. Not only would the ad stimulate business for the advertiser and earn recognition and respect for his charitable participation, but it would give us the financial backing which we so desperately need. Advertising rates are listed in this issue. Please mail your advertisement copy and payment to us. those who do not wish their name and contribution to be publicized in the Madrich should so state, as we would like to show our appreciation by publicly acknowledging the help we hope to receive.

The Vaad extends its heartfelt appreciation to each of you. Combining your efforts with ours will enable us to continue in our holy work of providing the Orthodox public with the service it expects of us and which we earnestly strive to render.

EFFECTIVE IMMEDIATELY
O.K. LABORATORIES
No Longer Supervises or Endorses the Kashruth of
JOY CATERERS, INC.
Flushing, N.Y.

PUBLIC NOTICE

This is to advise that the Union of Orthodox Jewish Congregations of America,Ⓤ, DOES NOT ENDORSE, NOR IS RESPONSIBLE for the Kashruth of 'Deli-Nosh', 420 Arthur Godfrey Rd. (41st Street), Miami Beach, Florida.

Union of Orthodox Jewish Congregations of America
Ⓤ KASHRUTH DIVISION

level of kashrus observance in manufacture and consumption. Your moral and financial support gives life and impetus to our work and is the wellspring of our success.

The Vaad Hakashrus does not aspire to achieve financial gain from its mammoth undertaking. The sacred conviction that food produced for and consumed by a Jewish populace must be kosher beyond a doubt is the only force which motivates us to challenge what sometimes seems to be unsurmountable odds and to forge ahead carrying the banner of, and buttressed by, the Shulchan Aruch and the edicts of rabbinical authorities. We know that a pure and sincere incentive must stimulate positive action, and we are heartened and encouraged by the results we have so far accomplished.

But it is not enough that the already mindfully-religious Jew is apprised of the outgrowth of our work; we want to disseminate our work wherever Jewish people reside, to guide them to beware of the pitfalls of mass production so that their blood and soul and that which is transmitted to their children will not be tainted by forbidden victuals.

While the impressive treasuries of other non-profit enterprises boast expenditures for fundraisers' salaries, expense accounts, office personnel, etc., the Vaad operates at an inenviable and unhealthy net loss. Because its total revenues, which accrue only from subscriptions and insubstantial contributions, must be allocated to defray the expense of rent and for printing and mailing the Madrich, there never remains a surplus for bare essentials such as stationery, advertising, supplies, etc. The Vaad employs no paid personnel; every writer, investigator, clerical assistant, etc. is a volunteer. The Vaad does not wish to become a business endeavor; it is profoundly gratified that its work is "lishmoh" but it must subsist.

It is for this reason that we must appeal to our readers to come to our assistance at this time for a three-fold purpose:

(1) advertising — We are certain that our dear readers will agree that any reach-out effort requires publicity, but advertisements in newspapers and journals are expensive. Those who are willing to sponsor one or more of our anticipated advertisements should mail their contribution

It seems that the Orthodox producer, as well as the consumer, would benefit by individual and concerted consumer pressure for saner business practices to induce the producer to ground his business on affordable and competitive prices and not on exploitation of the kosher market demand. The clamor of the Orthodox producers — when the Madrich occasionally prints a favorable report on products manufactured by non-Jews — that "... and your brother shall live among you..." (meaning that the Orthodox consumer should support *only* the Orthodox producer) should be redirected to the producer, who — because of his unfair price hikes, does not make it possible for "... and your brother (i.e. the consumer) shall live among you..."

The real blame lies with the Shomer Shabbos grocer, who, despite the fact that he usually pays no more for products with a hechsher than he does for those without, seizes upon the opportunity to extort excessive prices from the innocent, religious customer, who feels frustratedly powerless to rebel. (Although there may be some merit to the grocer's assertion that he is entitled to a higher return before Pesach because of the overwhelming amount of work which the holiday necessitates, there is no defense to the indiscriminate practice of raising year-round prices on kosher essentials. Since commercial manufacturers do not raise the grocers' prices before Pesach, the grocer should likewise maintain regular prices or, at most, allow only a minimal mark-up for Pesachdike foods).

This notice is a request on behalf of the public. To assure that every Jew may have the opportunity to adhere to strict standards of kashrus, we ask all producers and, in particular, grocers to stabilize and control kosher food prices in order to make them comparable with those of the market at large.

A TRIBUTE AND AN APPEAL TO OUR READERS

You, as subscribers to the Madrich Lakashrus, and we, as publishers, are united in a joint effort not only to halt the current decline in kashrus standards but, also, to elevate the

than 1/1000 of a cent more per article sold. Even considering a steady mashgiach and smaller-scale sales, the price difference per article would never exceed more than a few cents at the most.

It is unfortunate that the retailers' sharp boosting of prices only works to create more leniency in kashrus among those consumers who cannot or will not pay the increased costs.

We receive many letters from our readers, constantly lamenting the steep differences in prices, sometimes 20-50%, between products with a hechsher and those without. One member recently sent us the following comparison:

Chocolate Pudding with hechsher (3-1/4 oz.) 2/63, without hechsher (4 oz.).21

Cream Cheese with hechsher $1.10, without a hechsher .73

Evaporated Milk with hechsher .65, without a hechsher 2/89

Farmer Cheese with hechsher 1.75, without hechsher 1.29

Frozen Cheese Pizza with hechsher (14 oz.) 1.39, without hechsher (16 oz.) 1.09

Green Beans with hechsher (16 oz.) .45, without hechsher (15-1/2) 2/65

Mayonnaise with hechsher 1.65, without hechsher 1.23

Milk with hechsher .54, without hechsher .47

Mustard with hechsher .43, without hechsher .33

Peanut Butter with hechsher 1.19, without hechsher .99

Peas & Carrots with hechsher 2/87, without hechsher 2=75

Tuna with hechsher 1.05, without hechsher .93

Salmon with hechsher 1.83, without hechsher 1.79

Toothpaste with hechsher (4 oz.) 1.73, without hechsher (5 oz.) 1.20

Yogurt with hechsher .53, without hechsher .42

We have questioned the Orthodox producers, and they insist that their profit is minimal. They argue "small volume and relatively high overhead", creating an escalation in basic cost price. But the unanswered question is, with the lucrative market potential that a truly kosher product holds, why hasn't volume grown to a point where prices can be reduced?

מדריך לכשרות

Violators Of The Law

The following cases were settled during the month of June through the civil penalty procedure by the New York State Department of Agriculture & Markets for violations of kosher food misrepresentation.

1. Stampler Meats Inc., 1617 Watson Ave., Bronx N.Y. 10472, represented as a kosher meat jobber and processor. A violation was issued on 4/6/78 for improper preparation of a substantial amount of meat.

2. New Pines Hotel Inc., d/b/a Pines Hotel, So. Fallsburg, New York 12779, represented as a kosher hotel. A violation was issued on 2/16/78 for allegedly mixing milk and meat ingredients.

3. Lebourne Realties, d/b/a Aladdin Hotel, Woodbourne, N.Y. 12788, represented as a kosher hotel. A violation was issued on 6/3/77 for allegedly mixing meat and dairy products, and for improper preparation of kosher meat and use of non-kosher ingredients.

The following cases were referred to the Attorney General's Office to recover the amount of civil penalty levied.

1. Moe & Anne Kaplan, 319 Broadway, Monticello N.Y. 12701, represented as a kosher restaurant was referred to the Attorney General's Office to recover amount of penalty recommended for alleged violation of 4/25/77 for mixing meat and dairy ingredients.

2. Lebourne Realties Corp., d/b/a Aladdin Hotel, Woodbourne NY 12788, represented as a kosher hotel was referred to the Attorney General's Office to recover amount of penalty recommended for alleged violation of 7/3/77 for the use of non-kosher ingredients in preparation of kosher food.

CONSUMERS' RIGHTS

Inasmuch as the Vaad is dedicated to fortifying kashrus in every possible way, we feel it is our duty to promote fairness in pricing so that consumers may purchase kosher products at reasonable prices. There is no genuine justification for exorbitant price differences between kosher and non-kosher products.

Every Orthodox manufacturer, retailer or packer who leads a Torah way of life is dutibound to keep kosher products within the financial reach of the consumer. His business growth should be based on quality, service and competitive prices, and he should not capitalize on kashrus for ever-increasing profits. An Orthodox businessman should make commercialism the handimaid of business, not its master.

It is interesting to note that large companies do not provide hechsherim in order to profit, but only as an accommodation to the consumer. According to studies made by these companies, the added expense of retaining a mashgiach is less

מדריך לכשרות

CONTENTS IN THIS ISSUE

A Tribute and An Appeal to Our Readers
Readers View
Consumers' Rights
News Reprints
Verifications

MADRICH LAKASHRUS — "The Guide to Kashrus" Yiddish and English periodical published by the Vaad Hakashrus, 1474 — 44th St., Brooklyn, N.Y. 11219, a non-profit public service organization dedicated to strengthening of Kashrus through research and development,

Founded under the auspices of leading rabbonim headed by Rabbi Moshe Stern Shlita Rav of Cong. Khal Yesode Hatorah, Brooklyn (Debreciner Rav)

MADRICH LAKASHRUS

"THE GUIDE TO KASHRUS"

May-July '78 Issue No. 25, Vol.5

וועד הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

25

If your label indicates that your subscription has expired, renew it now. Please don't wait for reminders.

בעזהי״ת

מדריך לכשרות

כולל ידיעות, דיונים ובירורים בעניני כשרות

שבט - אדר ה׳ תשל״ט

קונטרס כ״ו גליון ה׳

יוצא לאור ע״י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה, התיעצות, הודעה, והצעה

התוכן

המזון בהלכה.
הלכות פסח
אזהרות הוועד
המתרחש בעולם הכשרות
מעדיצינען לגבי פסח.

מדריך לכשרות — ירחון המקיף עניני כשרות

יו״ל ע״י וועד הכשרות, ברוקלין יצ״ו — ארגון מוקדש
לתיקון מצב הכשרות בהשתתפות רבנים ולומדי תורה שליט״א

נתיסדה בפיקוח הרה״ג המפורסם מוהר״ר משה שטערן שליט״א
גאב״ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב״ד דעברעצין)

די פעסטשטעלונגען און באריכטען
זענען געווידמעט נאר צו די שטענדיגע לייענערס.

המזון בהלכה

ידיעה והערה

בדבר חיוב הפרשת חלה

היות שנהוג בשעה שאופים בבית, עוגות ומיני מזונות שונים, ועפ"י רוב אין במין אחד בעיסה שיעור חלה, ואע"פ שהנשים נוהגות שמפרישות חלה בלי ברכה, אפילו כשאין בהעיסה שיעור לחלה, אח"כ מכניסים לפעמים את כל המינים בכלי אחד גדול (קופסא, ניילון, קרטון, פריג'ידר) ואז הכלי הגדול מצרף אותם ויתכן שמתחייבים בחלה, כדין סל מצרפן ולא נפטרו ע"י ההפרשה הקודמת.

כמו"כ לפעמים מכניסים ביחד מיני מאפה הנ"ל שמקבלים מאנשים שונים, אשר חלק מהם לא הי' בעיסה שיעור חלה, — ומצוי ביותר בשמחות כ"י, וב"משלוח מנות" בפורים — וע"י צירוף הסל נתחייבו בחלה.

במקרים כאלו התיקון של הפרשת חלה מסובכת, כי אי אפשר להפריש מתוך התערובת שצורפו בסל, משום שיתכן שחלק מהם היו פטור, ואין מפרישין מפטור על החיוב.

לכן העצה היעוצה א) לא להכניס את העוגות והמזונות שיש בו שיעור חלה לתוך כלי אחד. ב) לעשות עיסה שחייבה בחלה ובשעת הפרשה לכוין לתקן גם את כל שנתחייבו בחלה ע"י הסל. ג) להפריש חלה מכל אחד ואחד מיני' ובי' מטעם ספק.

(ויעויין בספר "חק לישראל" מהגר"י וועלץ זצ"ל דף קמ"ד)

להסיר מכשול

היות ונפוץ באחרונה מכירת דגים טחונים (מוכנים בשקיות) אשר אין אפשרות לבדוק כדין את סימני הטהרה הקשקשים.

כמו"כ נפוץ מין דגים בלי העור שחייבים למצוא קשקשים אצלם הרינו מודיעים בזה בשם הרה"ג הבד"צ שליט"א שחייבים בבדיקת הקשקשים וכל דג שאין מוצאים אצלו קשקשים, הרי יש חיוב להקפיד שיהיה בהשגחה מעולה.

ואם אין כנ"ל אסור לאוכלם.

ואין לסמוך על שם הדג שעל האריזה המודפס, ללא השגחה.

בזכות טהרת השלחן נזכה לכט"ס.

ט"ז טבת תשל"ח.

ועד הכשרות
שע"י העדה החרדית
פעיה"ק ירושלים ת"ו.

מדריך לכשרות

עפ״י הוראת הגאב״ד מדעברעצין שליט״א

בדיקת וביעור חמץ:

א) הבדיקה צריכה להיות לאור נר יחידי, ולכתחילה צריך להיות נר של שעוה. בכל מקום שאפשר יבדוק דוקא לאור הנר ולא בפלעש־לייט. במקומות שא״א לבדוק לאור הנר, יבדוק ע״י פלעש־לייט.

א) ידקדקו שלא להניח חמץ גמור בכלי האשפה שבחצר אם אינו ידוע בבירור שיקחום קודם שעה חמישית שבע״פ. אם כלי האשפה מונחים ברה״ר אז שרי להריק חמצו, מאחר שאינם ברשותו.

ג) נכון לדקדק אחר שהוריקו מלקטי האשפה את הפח, שלא יעזבו שום חמץ גמור שם. ובאם ישנו חמץ מודבק בכותלי כלי האשפה יש ליצוק עליו נפט שלא יהי׳ ראוי לאכילת כלב.

ד) שיניים תותבות (פאלשע ציין) יגעלם ברותחים בערב פסח. אם ירא שיפסידו ע״י הרותחים יניחם ג׳ ימים במים ובכל יום יחליף המים. אם צריך להם תמיד וא״א בזה, אזעכ״פ יניחם במים במשך יום אחד. ואם גם זה א״א לא יאכל ג׳ ימים חמץ גמור. **ונכון לשאול שאלה.**

ה) צריך לבדוק המכונית (קאר). יש להסיר הכסאות ולנקות מה שנמצא תחתיהם, ואם א״א להסירם יש לשים הידים מתחתיהם ולבדוק עד שידו מגעת, שלרוב מצוי שם חמץ.

ו) צריך לבדוק הארנק (פאקעט־בוק) ולהסיר הבושם (פערפיום) וליפסטיק, וכדומה.

ז) יש להצניע סידור ברכת המזון (בענטשערלעך) שמשתמשים בה כל השנה על השולחן.

ח) יבדוק היטב הקאפס של המכנסיים, התיק של הילדים, עגלת תינוקות, תיק של טלית, הפנים של הטעלעפאן, והראדיעטאר ששם נמצא כמה פעמים חמץ.

ט) נחוץ מאוד שלא לשכוח לזרוק הכיס של הוועקיום־קלינער קודם זמן ביעור חמץ.

י) אין להכשיר שום כלי פארצעלאן, פלעסטיק, כלים שמכוסין בטעפלאן, כלי חרס, כלי אדמה, כלים שנדבקו יחד. ונכון שלא להכשיר כלים בלי הצעת או פיקוח מורה הוראה.

יא) כיור (סינק), תנור (געז־רענדזש, ברוילער, אויוען) וכוסות של יין שרף, קשה מאוד להכשיר ונכון למנוע ממנו. מי שמוכרח להכשירם ישאל שאלה.

יב) הנוסע מביתו עם כל בני משפחתו קודם אור לי״ד, אם יוצא לאחר פורים, הגם שאינו חוזר עד לאחר פסח, יבדוק בנר אור ליום היציאה בלא ברכה.

יג) מי שבודק חנותו ואח״כ ביתו יכול לבדוק בברכה אחת אם אינו מסיח דעת מהבדיקה. אם הוא מנהיג מכונה שבע״כ יסיח דעתו מהבדיקה בשעת הנהגת המכונה, וכן אם הוא בא ממקום רחוק בבאס או בסאבוועי יברך שנית בביתו.

יד) אם חנותו או בית החרושת הוא במקום שא״א להתעכב עד הלילה, אז יבדוק חנותו לעת ערב בעוד יום ולא יברך, וכשיבדוק בביתו יברך.

טו) המוציא חמץ בפסח ח״ו, ביו״ט יכפה עליו כלי, ובחוה״מ ישרפנו בלא ברכה, היות כי בזה״ז כל אחד אומר כל חמירא.

מדריך לכשרות

מכירת חמץ:

א) יש לאדם למנוע עצמו מלמכור חמץ גמור.

ב) קמח בארצה"ב חמץ גמור הוא.

ג) רוב חומץ (וויניגער) בארצה"ב הוא חמץ גמור.

ד) בעלי חנות וסוחרים מותרים למכור חמץ גמור אף לכתחילה. וטוב שיסדרו מכירה בפנ"ע, ולא במכירה הנהוגה בערבוביא, עם המון מוכרים.

ה) כל מי שיש לו שותפות במשקאות כגון "סקאטש" באנגלי' או פאריז צריך ליזהר במאוד למכור התעודות ולרשום מספרם, כי בלא"ה יש חשש שהמכידה לא נחשבת לכלום, והחמץ ברשותו בפסח, ואחר הפסח דינו כחמץ שעבר עליו הפסח.

ו) הנוסע לא"י לא יניח שליח למכור חמצו שבארצה"ב, אם אין מוכרין אותו עד ער"פ, לפי כשמוכרין כאן בארצה"ב כבר חל איסור חמץ עליו בא"י. ע"כ מוכרח ליתנו במתנה גמורה לאחד וכשמגיע זמן המכירה כאן ימכרנו.

ז) למכירת חמץ יותר טוב קנין שליחות.

זהירות בפסח:

א) אין להשתמש בשום דבר שמערבין בו עטיל אלקאהאל, כגון: רחיצת פה (מאוט־וואש); בושם נשים (פערפיום); רסוס שער (העיר־ספרעי); מפיג ריח רע (דיאדערענט).

ב) מאלטאס, דבר שמכסים בו רפואות, הוי חמץ.

ג) נירות אלומיניום אין בהם חשש חמץ.

ד) אין להכשיר דיש־וואשער שרוחצים בה כלים כל השנה.

ה) הדרכה מיוחדת נצרכת האיך להשתמש בתנורים בעד פסח, היות שהרבה הלכות תלויות בו צריך לשאול שאלה.

ו) כלים שהצניעו מפסח שעבר, ושכחו אם הם של בשר או של חלב יעשה שאלת חכם (ועי' תשובות מהר"ש ענגיל ח"י סי' כ"ז).

ז) מותר להשתמש בבגדים שיש בהם עמילן (סטארדזש), אבל אין להשתמש במפה על השולחן שיש בה עמילן הרבה.

ח) פירות שאפשר לקלוף טוב לקלוף, ושא"א יש להדיח וסגי.

ט) מפות ניילאן אין בהם שום חשש.

י) ביצים נקיים שהדחו (געוואשען), לפי דעת הבקיאים אין עליהם עתה בזמנינו שום חשש, ונכון לייחד כלי מיוחד בשביל ביצים.

יא) לפי דעת הבקיאים אין חשש בלליטשד אגוזים.

יב) בכלי נייר יש להחמיר שלא להשתמש בהם בדבר חם, לצונן שרי.

יג) אלו שמגדלים עופות ודגים וכדו' בביתם לשחוק, צריכים להיות מאוד נזהר במאכלם, כי רובם חמץ גמור הוא.

מדריך לכשרות

אזהרות הוועד

דער המון עם פארלאנגט אז עס זאלל געדרוקט ווערן א ליסטע פון די פראדוקטן וועלכע קענען גענוצט ווערן פאר פסח׳דיגע געברויכען. עס קען אבער נישט ערפילט ווערן דער וואונטש, צוליב א גע׳ירש׳נטע מנהג און אויך א קארדינאל פרינציפ

דער מנהג איז שטענדיג געווען, און וועט שטענדיג ווייטער זיין אז **אין פסח מישט מען זיך נישט** מיט קיינעם. אויף די פראדוקטן וועלכע מען קויפט אין געשעפט איז אויך געזאגט געווארן דעם זעלבן יסוד. סוף כל סוף מישט מען זיך מיט דעם פאבריקאנט [וועלכע איז פארשטענדליך מער ערנסט ווי מיט א חבר זיינעם] דורך עסען זיין פראדוקט.

אין פסח זאלל מען נאר ניצען פראדוקטן וועלכע מען מוז ניצען, ניצט ווי ווייניגער מאסען פראדוצירטע פראדוקטן און בלית ברירה, נאר די וועלבע זענען צום ווייניגסטן קאמפליצירט, מינימאלע מישונגען, איינפאכע פראדוקציע, און בעיקור וויכטיג צום לעבן. דאס איז כנוגע אפילו פראדוקטן מיט השגחות.

באמת, איז ווי באוואוסט דוכאויס אונזער גאנג אויפא גאנץ יאהר, אז מאסען פראדוצירטע פראדוקטן, אפילו מיט השגחות, זענען נישט רי זעלבע לגבי כשרות, ווי די פראדוקטן וועלכע זענען געמאכט ביי זיך אין קאך.

און עס איז נישט מער ווי רעכט אז עס זאלל זיך דערקענען א חיליק צווישען פסח און א גאנץ יאר.

אזוי ווי פראצוראַרן טוישען זיך שטענדיג, און זענען כדרך כלל זייער קאמפליצירט נאכפאלגן, און פסח איז צו הארב, אז מען זאלל זיך קענען ערלויבן פעסטשטעלן א רייע פראדוקטן פאר די געברויכען פון איינקויפער.

אויף די פראדוקטן וועלכע מוזען געקויפט ווערן זאלל מען זיך נאכפארשען אלע פונקטליכע פאקטן.

> עס איז בכלל נישט פארהאנען קיין שום זיסע סאדע געטראנק, ,,כשר לפסח״ אפילו מיט א ״שטרענגע השגחה״, וועלכע נוצט באזינדע אדער ספעציעלע ציקער וועלכע זאלל הייסען דוקא למהדרין.

פעסטשטעלונגען

. . . עס איז באזיכט געווארען די פאבריק ווי עס ווערט געמאכט די ריי־ניגונגס פראדוקטן פאר די ברענד נאמען ״נקיון״. עס ווערט פאבריצירט פליסיגע האנט זייף און פליסיגע זייף פאר וואשען געשיר. די צוויי פראדוקטען זענען כשר צו נוצען א גאנץ יאהר און אויך פאר פסח׳דיגע געברויכען.

לאקשען

די לאקשען וועלכע ווערן געמאכט מיט דעם נאמען Landau Noodles (״לאנדוי״) צייכענען זיך אויס מיט די פאלגענדע כשרות פונקטען. 1־ געמאכט דורך שותומ״צ אויף א היימישען שטייגער. 2־ די מעהל ווערט געזיפט צו פארמיידען פראגעס וועגען ווערים. 3־ עס ווערט גענוצט אייער וועלכע ווערן באקיקט צי פארמיידען בלוטס־טראפען. 4־ עס ווערט גענוצט אייער וועלכע ווערן געעפענט תיכף פארן ניצען און נעבטיגען נישט איבער נאכט. 5־ מען נעמט חלה.

די מעלות זענען גילטיג נאר פאר לאקשען מיטן ״לאנדוי״ נאמען, און נישט פאר די אנדערע ברענדס וועלכע ווערן אויך געמאכט און פארקויפט דורך דער זעלבער פירמא און מיט דער זעלבע השגחה.

הערות הוועד

צעהלימער שחיטה

. . בערך א האלב יאהר צוריק האט זיך פארמאכט א גרויסער גסות שלאכט־הויז אין ניו דזשורסי ״.Allen Packing Co״. די שלאכט הויז איז געווען אונטער די השגחה פון הרב טייץ פון עליזאבעט. אויסער די בשר כשר שחיטה פין הרב טייץ פלעגען דארט אויך שחט׳ן די פאלגענדע גלאט כשרע שחיטות: צעהלים, לויבאוויטש און עדת ישורון (ברויער).

נאך דעם ווי די שלאכט הויז האט זיך פארמאכט (צוליעב די פינאנציעלע באנקראט פון W.C. Field וועלכע פלעגט אויך אנפירען מיט עטליכע ״סופערמארקעט טשעינס״). האבען זיך די גלאטע שחיטות געזוכט אנדערע ערטער ווי צו שחט׳ן.

פרינץ (צעהלימער שחיטה) האט זיך נישט אנגעהאלטן מיט א באזונדערע שחיטה. זיי האבען זיך פאראייניגט מיט די וויינשטאק גסות שחיטה. די אזוי גערופענע **צעהלימער שחיטה** עקזיסטירט שוין מעהר נישט. עס זענען נאך אלץ פארהאנען באזונדערע פלאמבעס אבער עס איז נישט פארהאנען א באזונדערע שחיטה. דער גרויסהענדלער פון די שחיטה איז וויינשטאק און די שוחטים זענען אונטער זייער אויפזיכט.

אגב מעג מען באמערקען אז די לעצטע יאהרען איז נישט געווען קיין פערזענליכע השגחה פון דעם צעהלימער רב שליט״א. די שחיטה האט בלויז געהאט דעם קהלי׳שען נאמען.

הערת הציבור

לכבוד. . . .

. . . האיך כתבתם שהוועסען אויל (Wesson oil) כשר בלי חשש הלא עושים שם גם שמן שאינו כשר יחד עם שמן צמחי? . . .

יוסף בג (ניו יארק)

תשובה: האַנט־וועסען (Hunt-Wesson) האט עטליכע ערטער ווי מען רעפינירט נאר גרינצייג אויל און פעטענס. נאר אויף איין פלאץ אין שיקאגא רעפינירן זיי אנדערע פעטענס נישט פון גרינצייג. אין יענים פאבריק זענען פארהאנען צוויי באזינדערע 'ליינס' פאר כשר'ע געברויכען און פאר נישט כשר'ע. א משגיח גייט אריין יעדן טאג. עס איז נישט פערהאנען מען זאל טוישען די 'ליינס': עס נעמט עטליכע שעה'ן צוזאמענשטעלן די רערלרך וכדומה.

לכבוד . . .

נאכן ליינען דעם לעצטע מדריך וועגן "ביטש נאט" האב איך נאך־געקוקט אין א סאך געשעפטען אין בארא פארק, און האב געפינען אז אלע זענען געסטאקט מיט די Beech Nut גרינצייג און פרוכט זשארס אהן די או. יו. (Ⓤ) אויף דעם פאפיר. זיי זענען אלגעמיין אויסגעמישט ציזאם מיט די אנדערע זשארס וועלכע האבן יא די או. יו. עס איז ממש א שאנדע אז נאך אזוי פיהל שרייבען דערפין, איז מען נאך אלץ נישט פארזיכטיג . . .

מרדכי שניידער (ברוקלין)

טבילת כלים – די עלעקטרישע עפלייענסעס (Electrical Appliances) וועלכע זענען מחויב בטבילה קען מען אינגאנצען איינטונגען אין וואסער. דאס וואס די פאבריק שרייבט אז מען זאלל נישט אריינלייגען די עלעקטערישע מאכאניזם אין וואסער איז נאר ווייל עס איז א סכנה דאס נוצען ווען עס איז נאך נאס. אבער אויב מען ווארט 42 שעה נאך דעם טובל'ן איז בכלל נישט פארהאנען קיין סכנה. די כלי ווערט בכלל נישט פארדארבען דורך די וואסער.

געשיר געשעפטען

עס ווערט פארקויפט גענוצטע כלים אלץ נייע, אין עטליכע געשיר געשעפטען. דעריבער זייט פארזיכטיג אז איהר זאלט נאר קויפען כלים אין די אריגינעלע פאקונג, **איבערהויפט פאר פסח.**

אויב די געשעפט האט א מקוה אין פלאץ, ביטע ווערט געוואויר ווער עס האט מכשיר געווען די מקוה, און ווען עס איז לעצטענס אונטערזוכט געווארען. א טייל פון די מקואות וועלכע געפינען זיך אין געשעפטען זענען נישט כשר עפ"י הלכה.

Keebler Products Not Kosher

(Editor's Note: Mr. Kramer had inquired of Keebler Co. if their cookies & crackers could use vegetable shortening. The follow ing is the response)

Dear Mr. Kramer:

Thank you for your letter regarding the use of animal shortenings in Keebler Hearty Wheat.

I am sure you realize that there are many factors we have to consider when choosing a shortening ingredient. We want to please the majority of our customers, while keeping the price as low as possible. But we are also very concerned with producing the tastiest snack foods. Traditionally, animal shortenings have been used in the baking industry because they are preferable in many products, and we like to bake our goods in the traditional way.

The formulations we are using are those which produce cookies and crackers which have been determined to appeal to the largest number of consumers possible. We are aware of customers with special dietary needs and preferences, and they are constantly being kept in mind. In fact, our Marketing Department receives a detailed tabulation of letters such as yours, so they may be aware of specific interest in this area.

It is essential that we hear honest comments from our customers, and we thank you for expressing your opinion.

Judy Peters
Supervisor Customer Relations
Keebler Co.

Unnecessary labeling

I am all for label information as a form of consumer education and the "right to know." But the purpose of this information is, in my opinion, occasionally carried too far—so far that it becomes confusing to those it is supposed to serve.

A case right now is baking powder. If a current regulation is not taken back shortly, labels on bakery products will no longer be permitted to say "baking powder" but will have to state the chemical ingredients, such as sodium bicarbonate, of this long-familiar product.

Would you want salt listed as "sodium chloride" and other common substances spelled out the same way? If not, this is a "recall" we should call for by writing the Food and Drug Administration, Parklawn Building, 5600 Fishers Lane, Rockville, Md. 20852.

WOULD YOU EAT

NOBODY WATCHED HIM NOT TO USE LINEN

MATZOS BAKED WITHOUT SUPERVISION?

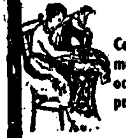

Certainly not. But all garments even those where the store keeper asserts he made it himself, are sewn at contractors without supervision. The workers use occasionally linen lying in the factory. The same Torah which prohibits Chometz prohibits Shatnes i.e. Linen in a Wool garment (15:22).

THE FOLLOWING FIRMS HAVE YOUR GARMENTS TESTED BY THE SHATNES LABORATORY — IF YOU REQUEST IT, ANY LINEN WILL BE REPLACED FREE WITHOUT ANY HARM TO GARMENT. ASK YOUR FRIENDS TO OBSERVE "SHATNES." SEAL OR LABEL ALONE ARE NOT RELIABLE. AT SOME IT IS "FREE" ONLY WHEN YOU SHOW OR MENTION THIS ADVERTISEMENT.

NEW YORK
— BARNEY CLOTHES 111 7th Ave.
IRVING BARON CLOTHES 343 Grand St.
BILTMORE CLOTH. 149 5th Ave.
— BOND CLOTHES Addr. in Tel. Book
● — CHATHAM CLOTHES 53 East Broadway
GILCREST CLOTHES 141 5th Ave.
MOE GINSBURG CLOT. 162 5th Ave.
HASID CLOTHES 171 Canal St.
JOSEPH M. KLEIN 118 Stanton St.
● L B C DISC. CNTR. 90 Rivington St.
LEBOWITZ 93 Stanton St.
LOUIS LEVY CLOTHES 8 Elizabeth St.
LESH. CLOTH. MFG. 100 5th Ave.
NEWMAN BROS. 84 Stanton St.
PARK KENNY CLOTH. 141 5th Ave. 2nd fl.
RIPLEY CLOTHES Addrs. in Tel. Book
— HARRY ROTHMAN 111 5th Ave.

BROOKLYN
● G&F CLOTHING 1360 Coney Island Ave.
● — CROWN CLOTHIERS 1434 Coney Island Ave.
● ENGLENDER CLTHS. 1218 Ave. J
● — FRANKFURTER 314 Roebling St.
● JJJ CLOTH. PRINCE 333A Kingston Ave. Albert
THE MALE SHOP 1974 Ralph Ave.
● — MARCY CLOTHING 210 Broadway 4409 13th Ave.
PARK AVE. FASHION 4203 13 Ave.
— RICHFIELD CLOTHES Kings Plaza
● — ROTH CLOTH. CO. 234 Keap St.
● SINGER QUAL. CLOTH 157 Hooper St.
TALL MEN STORE 10 Kings H'way

LONG ISLAND
LONG ISLAND COAT & SPORTWEAR
Burlington Coat Factory Warehouse 1187 Sunrise H'way Copiague

TUXEDOS TO HIRE
ASK FOR INFORMATION

LADIES GARMENTS
● DANIELLE SHOP 4911 13 Ave., B'klyn

wallachs
New York: Fifth Ave. at 46th St., Fifth Ave. at 33rd St., 253 Broadway, White Plains Mount Mall, Cross County Ctr., Brooklyn: at Kings Plaza, Manhasset at Americana Ctr. Roosevelt Field Ctr., Huntington at Walt Whitman Ctr., Smith Haven Mall, N.J.: Paramus Garden State Plaza, Menlo Park, Willowbrook Mall.

● MEANS THE STORE IS CLOSED SATURDAY; — MEANS STORE CARRIES CHILDRENS CLOTHING
ASK FOR FREE LITERATURE AND COMPLETE LISTING OF OVER 100 FIRMS

SHATNES LABORATORY: "Torah Umitzvoth"
203 LEE AVENUE, BROOKLYN, N.Y. — TEL.: EV 7-8520 (10 AM to 6 PM)
TESTING WHILE YOU WAIT — SUN. & FRI. ALL DAY, OR BY APPOINTMENT
BRANCHES: GARMENTS CAN BE TESTED IN OR NEAR YOUR HOME — PHONE

מדריך לכשרות

Vaad Hakashrus

The Jewish community has been witnessing present-day innovations with a feeling of bewilderment. On the kashrus scene, there has been an upsurge in kosher certifications, with new symbols and endorsements making their debut. In contrasts, some manufacturers have plants that are not supervised, and maintain that their products are kosher nevertheless. Still other products are endorsed by rabbis who are not accepted authorities on kashrus or manufacture. Products certified to be 100% kosher have been found to contain unkosher ingredients. All this adds up to uncertainty and confusion in the mind of the well-intentioned consumer, who does not know on whom to rely and to what extent a product is actually kosher.

A group of leading rabbis, yeshiva alumni and lay leaders met to find a solution to these growing kashrus problems and quandries in America and formed a public service organization known as Vaad Hakashrus. Under the aegis of the famed Rabbi Moshe Stern, rabbi of Congregation Khal Yesode Haotrah, in Brooklyn, New York, and prominent halachic authority, the organization closely resembles the well-known Consumers Union, which issues periodic public reports of its research. The Vaad Hakashrus is comprised of concerned volunteers, who contribute their talents and time as investigators, researchers, clerical workers, writers and editors. The basic requirement for volunteer eligibility, in addition to ability and incentive, is a genuine interest in strengthening Kashrus.

The purpose of this organization is to investigate and to present candid and impartial reports on the status and reliability of products, plants and endorsements.

The work of the Vaad consists of visiting food processing plants; consulting with technical and rabbinical experts and with individuals and groups involved in Kashrus supervision; counselling manufacturers on improving or initiating kashrus standards; and keeping the public informed. Many manufacturers have changed ingredients and methods of manufacture on the Vaad's advice. The Vaad Hakashrus does not give or solicit endorsements, and vehemently declines offers of monetary compensation for a positive product report. The Vaad has also been instrumental in fighting to stabilize kosher food prices.

The Vaad's counselling service is not limited to manufacturers. It answers questions from the public and publishes its research, investigation, substantiation or disapproval of endorsements, factual findings, halachic interpretations and other noteworthy news in a bi-monthly English-Yiddish magazine called Madrich Lakashrus.

"We know our work is needed and appreciated," says Mr. Friedman, one of the Vaad's most energetic workers and writers," because the subscription list to our publication has climbed to 3,000 and continues to increase. People don't want to be defrauded. Today's consumer is sophisticated; he will not accept half-truths. We provide the service and information he wants."

"We want the Vaad Hakashrus to continuously increase its service to the community," added Rabbi Lichtenstein, Special Adviser to the organization. "We are dedicated to working for the benefit of the community, to improve kashrus standards, to correct prohibited practices, and to guard against deception. Although it is difficult to reach us by telephone because, in addition to our regular occupation, we do most of our work outside the office, people should not hesitate to write to us in any language to ask questions; report on something; comment on, contribute material or subscribe to the Madrich; or to volunteer their services. Our address is 1476-44th Street, Brooklyn, New York 11219." To those who are concerned to subscribe to the "Madrich Lakashrus" and to become a member of the organization, the amount is $6 for a year. Membership is tax deductible.

Boro Park takes pride in being the home of this praiseworthy enterprise.

BORO PARK COMMUNITY NEWS • NOVEMBER 1, 1978 • 15

ARE YOU REALLY INFORMED ON THE SUBJECT OF KASHRUS?

* DON'T BE DEFRAUDED BY KASHRUS SYMBOLS AND CLAIMS!
* LEARN THE TRUTH ABOUT SO-CALLED HALACHIC PRONOUNCEMENTS!
* BE SURE THAT THE FOOD PRODUCT YOU EAT IS ENDORSED BY AN UNDENIABLY RELIABLE PERSON OR GROUP!
* KEEP INFORMED OF CURRENT INVESTIGATIONS AND RESEARCH INTO THE RELIABILITY OF FOOD PRODUCTS AND PLANTS! LEARN WHICH PRODUCTS YOU MAY AND WHICH YOU MAY NOT RELY UPON!
* READ AND PARTICIPATE IN READERS' REPORTS OF THEIR REACTIONS AND EXPERIENCES!
* READ WHY YOU SHOULD NOT ACCEPT ANYTHING LESS THAN ULTIMATE KASHRUS!
* BECOME ENLIGHTENED AND LEARN THE METHODS OF TODAY'S MASS FOOD PRODUCTION AND HOW KASHRUS IS ADVERSELY AFFECTED!
* READ EDUCATIONAL AND INFORMATIVE REPORTS!
* READ AND PARTICIPATE IN HALACHIC QUESTIONS AND EXPLANATIONS.

HOW TO BECOME INFORMED:

SUBSCRIBE TO MADRISH LAKASHRUS, a bi-monthly Yiddish-and-English publication, a courageous and dedicated service to a public which demands to know the truth. Complete and mail this coupon today:

....

VAAD HAKASHRUS
1474-44th Street
Brooklyn, New York 11219

Enclosed is my check for $6 for a one-year membership and subcription to Madrich Lakashrus.

Name ....
Address ....
City, State, Zip ....

Support the Vaad Hakashrus, which is a non-profit public service organization dedicated to the strengthening of kashrus through research and investigation. Contributions and subscriptions are tax deductible.

The Dilemma of the Religious Consumer

continued from page 13

each component of every food entering the home is beyond his ability. He has no choice other than reliance on competent rabbinic supervision. On the other hand, competence here has expanded beyond the ability of any human being to fulfill all its criteria. It is therefore incumbent upon us, the consumers - aware of these problems and frightened by their implications - to determine what can be done to bring together pertinent scientific information and halachic expertise.

Silver Bill Specifies Kosher Poultry Regulations

ALBANY, — Assemblyman Sheldon Silver (D-Manhattan) Chairman of the Assembly Sub Committee on Food Products, has announced that legislation amending the Agriculture and Markets Law to require the dating and washing of kosher poultry which has not been soaked and salted immediately after slaughter passed in the Assembly.

The bill provides that such poultry must have a tag or plumba affixed which states the date and time of day, either a.m. or p.m., of slaughter and must be washed in accordance with orthodox Hebrew religious requirements within 72 hours after slaughter by a rabbi or a person authorized by him. The tag must then legibly indicate the date and time of day of each washing and the person who performed the washing. These washing requirements will not apply to poultry which is continuously packed in ice in containers which are sufficiently perforated to permit the free flow of water out of the containers.

The existing Agriculture and Markets Law requires that any food product which is offered for sale as kosher must, in fact, have been prepared in accordance with orthodox Hebrew religious requirements. However, there are no statutory provisions directly addressed to the dating and handling of kosher poultry as there are to the dating and handling of kosher meat.

Most kosher poultry sold in New York is soaked and salted immediately after slaughter and bears a plumba or tag indicating that fact. However, there is still a significant quantity of poultry sold in the state which is not soaked and salted. It is estimated that 60,000 to 100,000 pounds of poultry is non-eviscerated poultry, commonly known as "New York dressed poultry."

The consumer who purchases this poultry has no way of knowing when the bird was slaughtered nor whether it has been washed within the prescribed time. Although it may be labeled or offered for sale as kosher, neither the consumer nor inspectors responsible for enforcing truth-in-labeling requirements have any way of knowing if the "kosher" representation is in fact true.

This bill will provide consumers with essential information and assist inspectors in removing mislabeled products from the channels of trade. Consumers pay premium prices for kosher poultry. To some degree these prices reflect the additonal costs which processors and handlers incur by observing kosher procedures. If those procedures are not in fact observed, the misrepresentation of the product as kosher is a serious consumer fraud. This bill will provide an important protection against that type of economic fraud.

Perhaps most insidious is the large body of imported foods available both to the consumer and to industry. For example, colorfully-wrapped candies are available in almost every grocery store in the land, and the countries of manufacture are clearly printed on the wrappers: Italy, Japan, Belgium, France, England, Germany, and Denmark. These are the most common, and never a trace of a *hechsher* on 99 percent of them. How can possible problems in all those items be traced, let alone solved?

As always in the past, the Jew turns to his rabbi. Where a competent *mashgiach* is in charge, we say none need have further qualms; this is indisputable. But even assuming the impeccable integrity of every *mashgiach*, assuming he truly supervises as scrupulously as possible, what about the definition of "competence"? Can each *mashgiach* and rabbi be a scientist, a legal jargonist, a food technologist? Does the rabbi who is himself not competent in these areas – does he have access to unbiased professionals in these fields?

The Mashgiach's burden

Let us suppose that flour arrives at a bakery after having been spun in a centrifuge, and that all the insect eggs therein were disintegrated. How was this done? To what purpose? What is the halachic status of this flour now?

A cereal manufacturer receives from abroad a shipment of a chemical used to lengthen shelf life. What is its origin? What are its properties? Does it have a stabilizing effect on the product in addition to its durability-enhancing quality? May it be halachically ignored regardless of origin? Only a properly informed rabbi can make these decisions.

Gelatin is a product for which *heteirim* from rabbis of past generations can be quoted. Does gelatin production today follow the same procedure as it did when those rabbis made their decisions? Fact: modern methods enable gelatin to be produced without the total dehydration and subsequent pulverization of bones and skin of non-kosher animals. The factors in its permissibility have been altered.

Halachic sources are the natural habitat of the *mashgiach*; chemistry and food technology sources, the province of the scientist. Are the sources being suitably applied to the technological situation of present-day food production?

There is no turning back. In a sophisticated civilization, even the most industrious housewife, with even the most available, skilled, and knowledgeable husband, cannot be in full control of all that she puts on her table. If she raises and he *shechts* their own chickens, can she also mine her own salt? When we are told that ground pepper can be falsified in a dozen ways, it seems unarguable that black-and-white categories are no longer applicable to edible products.

Clearly then, today's religious consumer finds himself on the horns of a dilemma. On the one hand, determination of the halachic status of

composed of its own list of esoteric ingredients. Stabilizers, emulsifiers, oxides, glycerides – new ones are discovered and new names coined constantly. If appearance, shelf life, or marketability can be enhanced by a new component, it is immediately accepted, be its origin animal, vegetable, or unknown!

Further, the modern age has seen international trade grow to embrace innumerable and unexpected products. A finished food product manufactured in one country may well contain components originating in three or more other countries. The government of each country may control (or not!) food processing in accordance with a totally different set of laws.

Treif till proven kosher.

In the United States, it has been apparent to the religious consumer for some years now that everything is *treif* until proven or certified kosher. Diligent research reveals that the U.S. labeling laws, while stringent in certain respects, constitute no assurance of *kashrus.* For one thing, certain types of food – ice cream, for example – require no listing of ingredients at all, though gelatin may well be among them. For another, definitions of terminology are specifically assigned by the government. "100% pure vegetable shortening" may include up to 2% animal fat according to law. "Non-dairy" has a legal definition that has nothing to do with halachic definitions, much to the chagrin of the uninformed. "Tuna" is a label permitted on eleven different species of fish, of which only four may be eaten by a Jew. Ingredients which constitute under 2% of the finished product need not be listed at all. A prominent *kashrus* authority in the U.S. tells a harrowing tale of labeling legality: One cookie manufacturer, upon replacing all the vegetable shortening in his factory with pure lard, had no difficulty obtaining permission to use up his old labels on products made with the new recipe, though the labels would last two more years!

Such information long ago led the religious consumer in the U.S. to the conclusion that rabbinical supervision is the *sine qua non* for nearly all processed foods entering his home.

Consumer awareness in Israel

In Israel, consumer awareness of this type of problem has been slower to devleop. First, one assumes that typically, a manufacturer in Israel has at least a concept of *kashrus.* For another, the *treif* animal is simply not as readily available to industry here as outside Israel. Unfortunately, even granting complete truth to these assumptions, stumbling-blocks are legion. In Israel, as in all of the industrialized world, the complexity of the finished food product is the core of the problem. What is the origin of the artificial color listed on this candy label? (A source for one red color is dried insect bodies). Whence this ever-present glyceride, acid, or stearate? That sourmilk product taken for granted by so many consumers – how is the culture started? What additives does it contain?

Shifra Slater | *Light 169* | *20 Teiveiss 5738*

The Dilemma of the Religious Consumer

TODAY'S intelligent, educated Jew, in his effort to observe the mitzvos to the best of his ability, faces obstacles and challenges unknown to his grandparents. Perhaps the most frightening and paradoxical of these is the problem of *kashrus* in our time.

Housewife of an earlier age

The housewife of an earlier age had little trouble keeping her kitchen kosher. The stumbling-blocks were known to all:

* Meat and fish which did not fulfill the well-known criteria of fins and scales were avoided.

* Milk and its products – finite in number – were kept separate from meat and its products, as were utensils.

* Fruits and vegetables were checked for worms and insects; eggs were checked for blood.

* Certain precautions – with wine, baked goods, and milk and its products – were taken to ensure a distance between gentile and Jew.

* The Jew in Eretz Yisroel took care to observe its specific mitzvos.

* On Pesach, similarly, the housewife could supervise the food she brought into her home to ensure its compliance with Halocha.

There were some additional points of concern, certainly, but all would agree that in a simpler age the problems were finite – black and white – and a query brought to the neighborhood *rov* could always be handled with clarity.

At mercy of scientists

Slowly but inexorably, however, the industrial revolution and ever-progressing refinements in food technology have invaded (yes, *invaded*) our kitchens. Today's religious consumer, as he (or she) will henceforth be called, is at the mercy of a veritable host of scientists – some are even professional food "counterfeiters" – whose aims frequently clash with those of Halocha.

For the convenience and variety afforded us by the availability of prepared foods, we pay a handsome price indeed. It could almost be said that the ingredients in edible products on today's market are infinite in number. The artificial flavor in a listing of ingredients may in turn be

Seek To Prohibit The Identification And Labeling Of Non-Dairy Products Which Contain Milk

A bill now pending before the agriculture committee by Assemblyman Howard L. Lasher (D-Brooklyn), prohibits the labeling of milk and cream substitutes which contain milk as non-dairy products.

The Assemblyman was quoted as saying: "At the present time, there are companies producing creamers and milk substitutes who are printing on the label 'non-dairy creamer' or 'not a dairy products' when, in fact, the product contains a milk derivative and is therefore dairy. There is no provision in the law which prevents them from doing this. As a matter of fact, the law now prohibits the advertising of such articles without the words 'not a dairy product' or 'non dairy'."

Lasher explained that the problem lies in the ingredient Sodium Caseinate, which is commonly used in creamers, as being a phosphor protein of milk. Although Jewish law states that the product is a dairy product, the N.Y. State law considers the product as non-dairy.

Assemblyman Lasher further defined Sodium Caseinate as being a product which is produced when milk is curdled by rennet. "It is obvious that the Sodium Caseinate is a dairy product and should be denoted as such." Besides prohibiting the use of words non-dairy or not a dairy product the bill also mandates that the producer or manufacturer are to place a capital "D" on the label which will identify the product as being dairy.

"This bill is most important to religious Jews who adhere to the Kosher Dietary Laws and are misled by the 'non-dairy' designation on the label", said Assemblyman Lasher.

Assemblyman Lasher further stated that it is not only the religious Jewish person that is being helped, but would put on guard those who are not allowed to eat or drink a milk or dairy derivative for health reasons.

The bill will begin to untangle a maze which faces the consumer as to which milk substitutes contain any dairy ingredient or derivative.

Agudath Harabanim Issues Regulation On Weddings In Non-Kosher Hotels

The office of Agudath Harabanim has recently been receiving deplorable reports concerning various distortions which occur by Kosher Caterers, especially by caterers who arrange weddings in non-kosher hotels.

According to reports presented by Rabbi Chaim Yitzchak Pupko and Rabbi Chaim Baruch Faskowitz, there is a terrible disorder during the procedure of koshering the kitchens and vessels of non-kosher hotels, and despite the fact that at every engagement a "mashgiach" is present, it is very far from a guarantee for authentic Kashruth.

A special meeting of the Vaad Hakashruth of Agudath Harabanim convened last week to consider what actions to be taken to insure that the koshering of the kitchens and vessels should be attended to with greatest precaution, according to Halacha.

This problem was also discussed at a meeting of the Administrative Comm. After long deliberations, it was resolved along with the approval of the President, HaGaon Rav Moshe Feinstein, to issue a regulation which should state explicitly that the procedure of koshering, must always be in the presence, besides a "mashgiach", of a Rav who is an expert in the laws of Hagalas Keilim.

REGULATION FOR THE IMPROVEMENT OF KASHRUTH

After a thorough search and investigation of the procedures being used in Hagalah and Libun of Trefa kitchens and vessels in non-kosher hotels, even in the presence of a "mashgiach", we have found in many cases that it is not being done according to Halacha. We therefore feel it is our duty to establish the following regulation and thereby prevent thousands of Jews from eating Trefa:

"IN ALL PLACES WHERE HAGALAH AND LIBUN ARE REQUIRED, A RAV WHO IS AN EXPERT IN THE LAWS OF HAGALAH AND LIBUN MUST BE PRESENT — FROM THE BEGINNING UNTIL THE END OF THE PROCESS OF HAGALAH".

We request and demand from all organizations and individuals who engage in Kashruth supervision that this regulation be immediately enforced. Therefore, when a "Mashgiach" is to be sent to supervise in Hagalah a Rav who is an expert in Hagalah must also be present.

Union of Orthodox Rabbis of U.S.A. & Canada
RABBI MOSHE FEINSTEIN, President

SHAIN WIGS

At A Low Price You Can Have One Thing In Your Life Thats Absolutely Perfect

Super Savings On Brand Name Wigs

JACQUELYN • GEORGI • OSSNATH • VENUS

1532-45th St., Brooklyn, N.Y. 633-7785

TRUCKING

G. MELTSER

Free & Bonded Trucking

Pier & Local Pick Up

Any Deliveries — Fast and Reliable

Looking For New Customers

New York — New Jersey

Tel. 212-435-7973 Call after 6 P.M.

NOW! YOU CAN BUY PIECE OF MIND -FOR- LESS THAN YOU IMAGINED

TO BE CONVINCED CALL

MURRAY STERNFELD

1757 51st ST., B'KLYN N.Y. 11204

BUSINESS: 633-1956 HOME: 837-3314

* LIFE * PENSION
* HEALTH * BUSINESS
* DISABILITY INSURANCE

Unionmutual

SPECIALIST IN MORTGAGE PROTECTION PLANS

Carpenter Specializing in Seforim Shranks And Wall Units

M. Kessler Tel. 212-854-0751

מעירים בזה להזהר בשבת קודש בעת בציעת הפת לא לחתוך הפתקאות ה- מודבקות על החלות.

UNION MUTUAL LIFE INSURANCE COMPANY

proudly declared an

18% Performance Dividend

UNION MUTUAL, America's fastest growing Life Insurance Company declared an 18% Performance Dividend for 1979. This Performance Dividend is paid above the normal dividend schedule and is Union Mutual's unique way of sharing its success with its individual participating life policy owners.

UNION MUTUAL's goal is THE LOWEST NET COST for its family of policy holders, and the Performance Dividend is one way to achieve this goal.

10% Performance Dividend in 1976
13% Performance Dividend in 1977
13% Performance Dividend in 1978
18% Performance Dividend in 1979

If you are a UNION MUTUAL policy holder you are already reaping the benefits of this unique plan.

If not, join our growing family of insureds and let us share our success with YOU!

UNION MUTUAL

1757 - 51 Street
Brooklyn, N.Y. 11204
633-1956

The Following Products
Recently Have Printed Our
Ⓚ on Their Packages
WITHOUT OUR PERMISSION
MAGIC MOMMY BROWNIES
August Bros. Bread and Rolls — Miami, Florida
Lady Fair - Pantry Pride Bread and Rolls
— Miami Florida
Swiss Valley Farms Pasteurized Cream Cheese
— Davenport, Iowa

These products are NOT under our supervision and have NEVER been endorsed by us. ONLY Lady Fair - Pantry Pride Bread and Rolls FROM JACKSONVILLE, FLORIDA are under our Kosher Certification.

Streeter Quality Bakery in Florida is NOT and has NEVER been under our supervision.

O.K. LABORATORIES
P.O. Box 218, Brooklyn, N.Y. 11204
Rabbi Bernard Levy Kashruth Administrator

PUBLIC NOTICE

This is to inform the public that Mazzola Bread and Rolls were not produced under Ⓤ supervision and we are not responsible for its Kashruth.

Ⓤ KASHRUTH DIVISION

MC CORMICK'S CREAM OF TARTAR and SHERRY WINE EXTRACT

with the letter "K" on the package are NOT under Rabbinic supervision and are NOT under our Kosher certification. The letter "K" was printed in error and is being recalled.

KOSHER SUPERVISION SERVICE
Teaneck, NJ 07666

'JEWISH FAMILY PURITY'

Write to J.F.P.
1/0 Ross St., B'klyn, N.Y. 11211

IT IS AVAILABLE IN HEBREW, ENGLISH, YIDDISH, FRENCH, HUNGARIAN, SPANISH AND RUSSIAN
WE ALSO HAVE A WOMAN TO LECTURE TO A GROUP OF WOMEN ON
Taharas Hamishpacha
Call 782-0997; 387-6736

The Vaad Harabonim of Queens wishes to advise the public that the following establishments are no longer under our Hashgacha (supervision).

North Shore Caterers
of the Flushing Jewish Center
Flushing, New York
and
MEHADRIN KOSHER MEATS
97-16 66th Ave., Rego Park, N.Y.

PUBLIC NOTICE

The Ⓤ on Zausner Caviar spread is NOT AUTHORIZED. It is NOT a kosher product and is being removed from the market.

Ⓤ KASHRUTH DIVISION
UNION OF ORTHODOX JEWISH CONGREGATI S OF AMERICA

Violators Of The Kosher Food Law

The following cases were settled during the months of September, October, and November through the civil penalty procedure by the New York State Department of Agriculture & Markets for violations of kosher food misrepresentation.

1. **ECLAIR INC.**, 141 West 72nd Street, New York, NY 10023, represented as a restaurant & bakery. A violation was issued on 4/19/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell non-kosher for Passover food as kosher for Passover food.

2. **BAGEL COFFEE INC.**, 111 Court Street, Brooklyn, NY 11201. A violation was issued on 6/21/78 for allegedly offering for sale non-kosher food as kosher.

3. House of Joy Inc., **AVON LODGE, SOUTH FALLSBURG**, NY 12779, represented as a kosher hotel. A violation was issued on 4/24/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non-kosher for Passover food during the Passover Holiday.

4. **GLICK SAM & SONS INC.**, 72-09 Kissena Blvd., Queens, NY 11367, represented as a kosher butcher. A violation was issued on 9/14/78 for alleged non-compliance with the soaking and salting of kosher meat. (Note: This store has no relation to the Herman Glick of Queens Blvd).

5. H & G Operating Corp., d/b/a **RALEIGH HOTEL**, Thompsonville Rd., S. Fallsburgh, NY 12779, represented as a kosher hotel. A violation was issued on 2/16/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non-kosher food as kosher.

6. **ACME MARKETS INC.**, 416 486 Kenmore, Kenmore, 14223. A violation was issued on 2/1/78 for non-compliance with regulations 255.3 of Agriculture and Markets which states, "No person other than manufacturer of packer, shall possess or affix kosher labels of identification".

7. **SHOPWELL INC.**, 176-60 Union Tpke., Queens, NY 11366. A violation was issued on 7/3/78 for allegedly not complying with the proper posting of signs seperating kosher from non-kosher food. Prior violation issued for similar unsatisfactory conditions.

8. Supermarkets General Corp., **PATHMARK** at Whitestone, 31-06 Farrington St., Queens, NY 11354. A violation was issued on 7/24/78 for allegedly not complying with the posting of signs separating kosher from non-kosher food. Prior violation and warnings issued for similar unsatisfactory conditions.

9. Big Mef of Levittown Inc., d/b/a **FOODTOWN**, 3550 Hempstead Tpke., Levittown, NY 11756. A violation was issued on 8/9/78 for allegedly not complying with the posting of signs separating kosher from non-kosher food. Prior violation and warning issued for similar unsatisfactory conditions.

The following cases were referred to the Attorney General's Office to recover the amount of civil penalty levied.

1. **NIGRI BENJAMIN**, 1214 Ave. J, Brooklyn, NY 11230. A violation was issued on 4/26/78 for offering for sale non-kosher for Passover food as kosher for Passover during the Passover Holiday.

2. **OCEANSIDE KOSHER MEAT MARKET INC.**, 18 Atlantic Ave., Oceanside, NY 11572, represented as a kosher butcher. A violation was issued. on 4/13/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell non-kosher slaughtered fowl as kosher.

3. Royal Knights Entr. Inc., d/b/a **FAMOUS, 222 WEST 72nd STREET**, NY 10023. A violation was issued on 4/26/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non-kosher for Passover food during the Passover Holiday.

4. 49th Street Farmfood Inc., d/b/a **Farmfood**, 142 West 49th Street,NY 10019. A violation was issued on 4/24/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non-kosher for Passover food as kosher for Passover food during the Passover Holiday.

5. Tarrybrae Hotel Inc., **GILBERTS HOTEL, S. FALLSBURG**, NY 12779, represented as a Kosher Hotel. A violation was issued on 7/11/78 for alleged improper preparation of food to be served as kosher.

6. Cohen Irving, **GIBBERS COFFEE SHOP, KIAMESHA LAKE** 12751, represented as a kosher restaurant. A violation was issued on 7/27/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non-kosher fowl as kosher.

7. Rowab Enterprises Inc., **CARNEGIE DELICATESSEN**, 854-7th Ave., Manhattan 10019, A violation was issued on 6/29/78 for allegedly offering to sell non-kosher as kosher.

8. **GOLDEN CATERERS INC.**, 1416 Ave. J, Brooklyn NY 11230, represented as a kosher delicatessen restaurant. A violation was issued on 4/20/78 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell non-kosher for Passover food as kosher for Passover during the Passover Holiday.

9. **HILLS SUPERMARKET INC.**, 600 Hempstead Tpke., Elmont, NY 11003. A violation was issued on 5/18/78 for allegedly not complying with separation of kosher and non-kosher food. Previous violation was issued for similar unsatisfactory condition.

March 16, 1979

JEWISH PRESS

די פסח׳דיגע חששות אויף מעדיצינען

אויף פסח מוז מען זיין פארזיכטיג וועלעכע מעדיצינען מען ניצט, צוליב די פאלגענדע טעמים:

א) אלע טאבלעטען און אפט מאהל אויך קעפסאלס ערהאלטען מאטריאלען אין וועלעכע מען צושפרייט די רפואה, עס ווערט גערופען ,,ביינדערס״ וכדומה, עס ווערט גענוצט סטארטש דערצו, עס קען זיין אן ערנסטער חשש פון ווייץ (מאלט) און חמשת מיני דגן דערין.

ב) די סטארטש קען באשטיין פון מאטריאלען וועלעכע זענען קטניות. די פוסקים זענען נישט מחמיר אויף קטניות ביי א חולה שאין בו סכנה.

ג) אין די פליסיגע רפואות ווערט געמישט אלקאהאל וועלעכע טוהט ערהאלטען די רפואה וכדו׳, הגם עס איז אויך פארהאנען אלקאהאל וועלעכע איז נישט פון חמץ, מוז דאס ווערען ריכטיג פעסטגעשטעלט. אויב נישט קען מען נישט נוצען קיין פליסיגע מעדעצין אויף פסח (עס איז נישט שלא כדרך אכילתן, עס האט א גוטען טעם, ועוד).

אויב עס איז מעגליך זאל מען נעמען נידעלס, אנשטאט די אויבנדערמאנטע אופנים.

די אפטייקערס דארפען פארקויפען זייערע חמץ, זיי מוזען אויך פרעגען א שאלה מיט וועלעכע מערעצינען זיי מעגען האנדלען, וועלכע זיי מעגען אנרירען אין פסח וכדומה.

ווען מעגליך זאלען די אפטייקערס נוצען איבעראל נאר נייע פלעשלעך אויף פסח.

איבעראל וואו איהר זעהט דעם סימן • איז קטניות, און מען זאל פרעגען א שאלה.

וואו איהר זעהט דעם סימן •• איז א שאלה אויף כשרות א גאנץ יאהר, פרעגט א מורה הוראה.

עס זענען שטענדיג פארהאנען טעכנאלאגישע און וויסענשאפטליכע שינויים פון צייט צו צייט, ביטע פאלגט נאך.

N

NEMBUTAL—*SLEEP*
NITROGLYCERIN TABLETS—*HEART*
NOLUDAR TABLETS—*SLEEP*
NORGESIC—*PAIN*

O

ORINASE—*DIABETES*
•• ORTHO-NOVUM—*(ONLY WITH PERMISSION OF A ROV)*
OTRIVIN DROPS—*COLDS*
OVRAL—*(ONLY WITH PERMISSION OF A ROV)*
• OVULEN—*(ONLY WITH PERMISSION OF A ROV)*

P

PAVABID—*CIRCULATION*
PENBRITIN—*ANTIBIOTIC*
PENTIDS TABLETS — *ANTIBIOTIC*
PEN-VEE-K—*ANTIBIOTIC*
•PERCODAN—*PAIN*
PERITRATE—*HEART*
PHENAPHEN—*PAIN*
PHENERGAN TABLETS—*ANTI-HISTAMINE*
POLYCILLIN CAPSULES—*ANTI-BIOTIC*
•• POVAN—*WORMS*
•• PROBANTHINE TABLETS—*STOMACH*
PROLOID—*THYROID*
•• PREMARIN—*ESTROGEN*
• PYRIBENZAMINE TABLETS—(Not The 25mg. Tablets) *ALLERGY*
•PROBITAL TABLETS

Q

QUAALUDE—*SLEEP*
QUADRINAL—*ASTHMA*
QUINAGLUTE DURATABS—*HEART*
QUINIDINE SULFATE CAPSULES (LILLY)—*HEART*

R

ROBAXISAL—*PAIN*
REGROTON—*BLOOD PRESSURE*
RESERPINE—*(See Serpasil)*

S

SALUTENSION—*PRESSURE*
•SECONAL SODIUM CAPSULES—*SLEEP*
SER-AP-ES—*BLOOD PRESSURE*
SERPASIL—*PRESSURE*
SINEQUAN—*NERVES AND DEPRESSION*

T

TALWIN TABLETS—*PAIN*
TAPAZOLE—*THYROID*
TEDRAL TABLETS—*ASTHMA*
••TELDRIN—*ANTI-HISTAMINE*
••TOFRANIL—*DEPRESSION*
TERRAMYCIN CAPSULE—*ANTI-BIOTIC*
TETREX—*ANTI-BIOTIC*
••THORAZINE TABLETS—*NERVES*
TIGAN CAPSULES AND SUPPOSITORY—*NAUSEA*
TRANXENE—*NERVES*
••TRIAVIL—*NERVES AND DEPRESSION*
TUINAL—*SLEEP*
TITRALAC—*ANTACID*

U

URISPAS—*URINARY CONDITION*

V

VALIUM—*NERVES*
VASODILAN—*BLOOD CIRCULATION*
VIBRAMYCIN—*ANTI-BIOTIC*
VISTARIL—*NERVES*

Z

ZACTIRIN—*PAIN*
ZYLOPRIM—*GOUT*

•DORBAN—*LAXATIVE*
DRAMAMINE (TABLETS ONLY) —*TRAVEL SICKNESS*
DULCOLAX SUPPOSITORIES—*LAXATIVE*
DYAZIDE—*WATER AND BLOOD PRESSURE*
DYMELOR—*DIABETES*
DYRENIUM—*WATER PRESSURE*

E

••ELAVIL—*DEPRESSION*
EMETROL LIQUID—*NAUSEA*
EMPERIN WITH CODEINE — *PAIN*
ENDURONYL—*PRESSURE AND WATER*
•ENOVID—*(ONLY WITH PERMISSION OF A ROV)*
•ENOVID-E—*(ONLY WITH PERMISSION OF A ROV)*
•EQUAGESIC—*PAIN AND HEADACHE*
••EQUANIL—*NERVES*
••ERYTHROCIN—*ANTI-BIOTIC*
ESIDREX—*PRESSURE AND WATER*
ESIMIL—*PRESSURE*
••ETRAFON—*DEPRESSION AND NERVES*

F

FIORINAL CAPSULE,TABLETS —*HEADACHE*
FLAGYL—*VAGINAL INFECTION*
FULVICIN—*FUNGI*

G

GANTANOL—*URINARY INFECTION*
GANTRISIN—*URINARY INFECTION*
GAVISCON—*ANTACID*
GRISACTIN—*FUNGI*

H

HALDOL—*NERVES*
HIPREX—*URINARY CONDITION*
HYCOMINE COMPOUND, TABLETS—*COUGH*
HYDRODIURIL—*WATER AND BLOOD PRESSURE*
HYDROPRES—*PRESSURE*
HYGROTON—*PRESSURE*

I

INDERAL—*HEART*
INDOCIN—*PAIN*
ISMELIN—*PRESSURE*
ISORDIL—*HEART*
ISUPREL (MISTOMETER) —*ASTHMA*

K

••KAON TABLETS—*POTASSIUM*
KAOPACTATE—*DIARRHEA*

L

LANOXIN—*HEART*
LASIX TABLETS—*WATER*
LETTER—*THYROID*

M

MACRODANTIN—*URINARY CONDITION*
MARAX (TABLETS)—*ASTHMA*
MEPHYTON—*VITAMIN K*
MINOCIN CAPSULES—*ANTIBIOTIC*
•MYLANTA TABLETS, LIQUID—*ANTACID*
MYSOLINE—*EPILEPSY*
MYSTECLIN-F—*ANTI-BIOTIC*

MEDICINES

Medicines that are marked with one DOT • contain starches which are from kitniyos.

Medicines that are marked with two DOTS • • should, most preferably, be taken covered in a thin tissue paper or by using other such Halachic solutions as mentioned before in the article entitled Kashrus and Medicine, paragraphic C, even for year round use. Please see note no. 5, above.

A

ACHROMYCIN–*ANTIBIOTIC*
AFRIN DROPS–*NASAL CONDITION*
ALDACTAZIDE–*PRESSURE*
ALDACTONE–*PRESSURE*
• AMODRINE
ANTIVERT–*DIZZINESS* (not the chewable tablets)
APRESOLINE–*PRESSURE*
ARMOUR THYROID–*THYROID*
ARTANE–*NERVES*
•• ATROMID–S-CHOLESTROL
AZULFIDINE–*TABLETS COLITIS*

B

BACTRIM–*URINARY CONDITION*
BENADRYL CAPSULES–*ANTI-HISTAMINE*
BENEMID – GOUT
•• BENDECTIN–*NAUSEA IN PREGNANCY*
• BUTAZOLIDIN ALKA–*PAINS, ARTHRITIS–THYROID*

C

CARBRITAL CAPSULES, TABLETS–*SLEEP*
CARDILATE–*HEART*
CHLORTRIMETON 4 M.G.–*ANTIHISTAMINE*
••CHYMORAL–*ENZYME*
CLEOCIN–*ANTIBIOTIC*
• CLOMID–*FERTILITY*
COGENTIN–*TREMOR*
••COMBID–*STOMACH*
COPYRONIL–*ANTI-HISTAMINE*
COUMADIN–*BLOOD THINNER*
CYCLOSPASMOL–*CIRCULATION*
••CYTOMEL–*THYROID*

D

•DALMANE–*SLEEP*
••DARVOCET-N–*PAIN*
•DARVON–PAIN
DECHLOMYCIN CAPSULES–*ANTI BIOTIC*
•DEMULEN–*(ONLY WITH PERMISSION OF A ROV)*
DIAMOX (TABLETS ONLY) –*PRESSURE-EYE*
DICUMEROL (TABLETS ONLY) –*HEART*
DIGOXIN–*HEART* (see Lanoxin)
DILANTIN KAPSEALS–*EPILEPSY*
••DISOPHROL–*COLDS AND ANTI-HISTAMINE*
DIUPRES–*PRESSURE*
DIURIL–*WATER AND BLOOD PRESSURE*
DONNATAL TABLETS–*STOMACH*

IMPORTANT INFORMATION REGARDING MEDICINES

1. For medicines that are prepared by the druggist or any medicine that is not listed herein, consultation with a Rav is necessary. For additional information on MEDICINES which are not mentioned here please write to the Vaad — 1474-44th St., Brooklyn, N.Y. 11204. Or call: 436-3711 bet. 7-9 p.m.

2. All medicines, capsules, or liquids must be placed in new bottles.

3. If possible, it is preferred that medicines should be prepared before Pesach.

4. Permissibility of medicines that are questionable varies according to individual medical circumstances.

5. Any medicine not marked by two dots, is assumed to be topically bitter or otherwise comparably inedible. If the fact is contrary to this assumption then follow the procedure mentioned in note no. 9 below.

6. Please note that our printed list includes medicines that have kitniyos.

7. Most poskim agree that kitniyos may be used for a sick person on Pesach. However, it is preferable to consult a Rav to determine the person's circumstances as to its necessity.

8. Medicines that are marked with one DOT • contain starches which are from kitniyos.

9. Medicines that are marked with two DOTS • • should, most preferably, be taken covered in a thin tissue paper or by using other such Halachic solutions as mentioned before in the article entitled Kashrus and Medicine, paragraphic C, even for year round use. Please see note no. 5, above.

ANTACIDS—Bicarbonate Of Soda, Citra Carbonate—Unflavored, Milk of Magnesia—Unflavored, anti-gas-flothylin

ANTI-BIOTICS (LIQUID) — Keflex, Liquipren, Mysteclin-F, Pen-Vee-K, V-Cillin-K,

LAXATIVES (In general-new containers)—• Dorbane, • Dulcolax Suppositories, Epsom Salt, Freedas, Glycerine Suppositories, Milk of Magnesia-Unflavored, Mineral Oil, Senna Leaves, Webers Tea

PAIN, HEADACHES, AND FEVER—Alka-Seltzer, • Anacin, Bayer's White Aspirin, • Bufferin, Empirin, •Excedrin, Freeda's Aspirin, Tylenol Standard Tablets (not in any liquid form or chewables).

COLDS—••*Contac*

SACHARINE—*Freedas*

NOSE DROPS—*Neosynephrine*

The correct approach to take is as follows;

A) If necessary, any medicine or vitamin that can be obtained with a reliable hechsher (endorsement) and that can be used effectively, should be bought.

B) Concerning those that don't have hechsherim — (the vast majority of medicines) — it is best to consult your Rav or the Vaad Hakashrus which will try as best as possible to answer and assist you.

C) However, if there is an immediate necessity to take the medicine, and there is no time to inquire, the following factors should rule:

1) *Bitter, noxious, nauseating,* or the like, uncoated tablets or preparations, or *Hard* capsules, are usually permissible.

2) The addition of a bitter substance to the medicine making it inedible, per say, usually makes it permissible to be taken.

3) The swallowing of the medicine surrounded by a thin piece of tissue paper usually makes it permissible to be taken.

4) In certain situations it is halachically permissable to be Mevatel (to mix the item in a certain percentage of permissible food) the medicine in a permissible liquid. (Consult your Rav for the general criteria about Bitul). However from a medical standpoint, not all tablets (capsules) may be crushed and mixed.

5) In general, concerning Pesach, notes C) 1, 2 and 4 must be done before Pesach at the time when it is still permissible to use Chometz.

Please feel free to contact us about any questions you might have. Yidden, zeit gezunt and be blessed with all the best.

וויכטיגע מעלדונג

די עפעל דזשוס פון

Shoprite - Shopwell - Keyfood - Pathmark - Waldbaum

זענען כשר נאָר מיט דעם Code # CT251

אַלע אַנדערע דזשוסעס זענען נישט פעסטגעשטעלט
פון אונז אַלס כשר

וועד הכשרות

1474 — 44th St., Brooklyn, N.Y.

KASHRUS & MEDICINE

Though one should not necessarily be machmir (prohibitne) on health questions, yet, practical and halachic knowledge is quite necessary for a proper approach to kashrus and medicine.

As a general rule, the actual medicinal ingredient (the "active ingredient") is usually permitted, either due to its source or due to its state of edibility and the like.

The inactive ingredients, "excipients", "fillers", etc., are often questionable with respect to kashrus. It is quite hard to allow, on a general basis, the use of a true non-kosher edible substance just because it contains within it a different medicinal ingredient.

Let us just mention a few of the problems:

1) Wheat, rice and (or) corn starch are often used to form a tablet or the powder in the capsule. (Pesach Shealo)

2) Lactose (which is a milk sugar) is often used in tablets and capsule powders. (Eating after meat meals, Shealo. Cholov Israel, Shealo)

3) Stearic acid, magnesium stearate, and (or) calcium stearate — often of animal source derivation — are *generally* used in tablet and capsule formulations. (Kashrus Shealo)

4) Both the hard & soft capsules, are made of gelatin, an animal derivative. (Kashrus Shealo)

5) Gelatin (of animal origin) coatings are often used in tablet formulations. Also (Kashrus Shealo)

6) Liquid medicines often contain alcohol. (Pesach Shealo)

7) Alcohol is often used in the process of production of tablets, and capsule powders in sufficient quantities to warrant Pesach kashrus consideration. It is evaporated in the drying process using a heated oven or the like. (Pesach Shealo)

8) Glycerine — often of animal derivative — is used in many liquid preparations. It is also used in some tablets and in many soft capsule formulations.

9) These are just some common problems. There are still some other possible kashrus questions.

Vitamins, in general, are *very* problematic, both as pertaining to Pesach and concerning year round kashrus.

Reason being, when the selling takes place in the U.S. (between the Rav and the gentile) prohibition of chometz has already taken effect in Eretz Israel. Therefore one should give the chometz as a gift to another who will sell it here (in the U.S.) at the proper time.

GENERAL LAWS CONCERNING PESACH

1. One should not use anything containing ethyl alcohol on Pesach. (e.g. mouthwash, perfume, hairspray, deoderant.)

2.Maltose, an ingredient in medicine coatings, is chometz

3. There need not be suspicion of chometz in aluminum foil.

4. A dishwasher that is used all year round should not be kashered.

5. One should seek special instruction on how to use ovens for Pesach. Many halochos are connected in its use and a reliable, Orthodox Rabbi should be consulted.

6. Dishes that were put away since last Pesach and it was forgotten if they are milchig or fleishig, consult a reliable Orthodox Rabbi.

7. It is permited to use starched clothing; however, a tablecloth that is heavily starched should not be used on the table.

8. Fruits that can be peeled should be peeled. Those that cannot, must be thoroughly washed.

9. Plastic tablecloths may be used.

10. Commercially washed eggs can be used, but must be in a pot that is set aside specifically for eggs.

11. Bleached nuts may be used.

12. Paper plates can be used for cold foods but not for warm foods.

13. People with pets should not use or buy pet foods during Pesach. Most of them are Chometz.

before the time that all chometz must be burned at 10:35 A.M.

10. Porcelain, plasticware, teflon-coated utensils, earthenware, or utensils that are pasted together, should not be Kashered. It is proper to Kasher utensils only with the adive or supervision of a competent Orthodox Rabbi.

11. Sinks, gas ranges, ovens, broilers and whiskey glasses are extremely difficult to kasher and it is better not to attempt kashering them. If it is absolutely necessary to kasher them for use on Pesach, a competent Orthodox Rabbi should be consulted as to the procedure.

12. An entire household who leaves its home before the night of the 14th of Nissan(Erev Pesach) must make a Bedika without a B'rocho the night before he leaves,)if he leaves after Purim).

13. A person who makes a Bedika, both in his store and in his home, may do so with one B'rocho if his train of thought is not interrupted between them. If he must drive, or if he must come from far away by bus or train he must make a second B'rocho.

14. If his store or factory is in a place where he can not stay until night then he should make a Bedika in his store or factory towards evening when it is still day without a B'rocho. When making the Bekika in his home at night he should make the Brocho.

15. If chometz is found on Yom-Tov it should be covered in its place (where it was found). It has to be burned without a Brocho on Chol-Hamoed.

SELLING CHOMETZ

1. Everyone should refrain from selling absolute chometz. (chometz gomur).

2. Flour in the United States is chometz gomur.

3. Most vinegar in the United States is chometz gomur.

4. Store keepers and wholsalers are permitted to sell chometz gomur.

5. One who travels to Eretz Israel should not leave a third party to sell the chometz for him in the United States.

IMPORTANT HALOCHOS FOR PESACH

According to Rabbi Moshe Stern-Debrecin

SEARCHING (BEDIKA) AND BURNING OF THE CHOMETZ

1. The bedika should be conducted by the light of a single candle, preferably a wax candle. In any event, one should begin the bedika with a candle and not with a flashlight. In places where it is impossible to check by candle one may check by flashlight.

2. One should be careful not to place chometz gomur in garbage cans that are in his yard, unless he is certain that they will be taken out before the fifth hour on erev Pesach (10:35 A.M.). If the garbage cans are in the public domain then it is permitted to throw chometz in it since they are not in his property.

3. It is proper to check the garbage cans after they have been emptied if chometz gomur has been left behind. If indeed there is some chometz stuck to the garbage can, one should pour petroleum over it so it shouldn't even be edible for a dog.

4. Dentures should be kashered in boiling water on erev Pesach. If they will spoil in the process, then they should be left in water for three days, changing the water every day. If one cannot be without them for days then the dentures should be left in water at least for one complete day. If this is also impossible, do not eat chometz gomur for 3 days. It is proper to ask a competent Orthodox Rabbi in this matter.

5. One should check the car for chometz. The seats should be taken out and cleaned underneath. If it is impossible one should check with his hands as far as possible under the seats, since there is usually chometz there.

6. Pocketbooks should be checked. Perfume, lipstick and the like should be removed.

7. "Benchers" that are used on the table all year-round should be put away for Pesach.

8.Cuffs of trousers, children's briefcases, carriages, and talis bags should all be checked. Telephone receivers should be unscrewed and cleaned. Radiators should be checked. These places very often have chometz.

9. Do not forget to throw away the vacuum cleaner bag

CONTENTS

Laws pertaining to Pesach
Kashrus and Medicine
Medicine Information
Medicine List
Correspondence

MADRICH LAKASHRUS – "The Guide to Kashrus" Yiddish and English periodical published by the Vaad Hakashrus, 1474 – 44th St., Brooklyn, N.Y. 11219, a non-profit public service organization dedicated to strengthening of Kashrus through research and development,

Founded under the auspices of leading rabbonim headed by Rabbi Moshe Stern Shlita Rav of Cong. Khal Yesode Hatorah, Brooklyn (Debreciner Rav)

MADRICH LAKASHRUS

"THE GUIDE TO KASHRUS"

Jan. - Feb. '79 issue No. 26 Vol. 5

ווער הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

If your label indicates that your subscription has expired, renew it now. Please don't wait for reminders.

בעזהי״ת

מדריך לכשרות

כולל ידיעות, דיונים ובירורים בעניני כשרות

ניסן - אייר ה'תשל״ט

קונטרס כ״ז כרך ה'

יוצא לאור ע״י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה,
התיעצות, הודעה, והצעה

מדריך לכשרות

התוכן

המזון בהלכה
רעסטעראנטס און קעיטערערס
אופן פין כשרן
פעסטשטעלונגען
פסח׳גע הזהרה
הלכות פסח

מדריך לכשרות — ירחון המקיף עניני כשרות
יו״ל ע״י וועד הכשרות, ברוקלין יצ״ו — ארגון מוקדש
לתיקון מצב הכשרות בהשתתפות רבנים ולומדי תורה שליט״א
נתיסדה בפיקוח הרה״ג המפורסם מוהר״ר משה שטערן שליט״א
גאב״ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב״ד דעברעצין)

די פעסטשטעלונגען און באריכטען
זענען געווידמעט נאר צו די שטענדיגע לייענערס.

יש במיוחד להקפיד לקנות כל צרכי פסח מיר"ש, המקפיד על כל הכלים והמאזנים וכו' שלא יהא שום מגע עם החמץ או חשש חמץ.

בעלי החנויות מוזהרים לא לקבל שום חמץ או בירה בערב פסח אחרי זמן איסור חמץ, אפילו סחורה שנמכרה במכירת חמץ.

הלכות פסח הנחוצות ביותר ושאינם ידועים לכל עפ"י הוראת הגאב"ד מדעברעצין שליט"א

ערב פסח:

א) הבכורים מתענים ערב פסח, ועתה בזמנינו המנהג לאכול בסעודת סיום מסכתא, אין בכור מתענה.

ב) בין בכור לאב (שלקח אשה שכבר ילדה ולא הי' לו זרע עדיין), בין בכור לאם (שלו יש בנים ולה לא הי' עד עתה) חייבים להתענות.

ג) בכור יוצא דופן אין צריך שיתענה, אבל מהיות טוב שיאכל בסעודת סיום מסכתא (כאשר מבואר בספר באר משה ח"ה כ"י).

ד) בכורי כהנים ולוים יתענו.

ה) בכור אחר נפל ודאי יתענה. אבל אם בא אחר תנוק שמת בתוך ל' לא יתענה.

ו) האב מתענה תחת בנו הבכור עד שיגדל ויהיה בן י"ג. ואם גם האב בכור אז תתענה האם. ועתה שסומכים על סעודת מצוה ילך הקטן ויאכל על הסעודה. וכן המנהג עתה.

ז) מעוברת או חי' כל ל' או מניקה אינה מתענה בשביל בנה הבכור גם כשהאב בכור ומתענה בשביל עצמו, דזכרון אחד עולה לכאו ולכאן (עיין בכה"ח סימן ת"ע).

ח) בשביל תינוק הנולד בתוך ל' דע"פ, יש מקילין ויש מחמירים, ע"כ טוב שיאכל האב בסעודת מצוה.

ט) על תינוק הנולד אחר חצות לילה דע"פ ג"כ טוב שהאב יאכל בבוקר בסעודת מצוה (עיי"ש).

י) אבל כשהוא בכור חייב להתענות, ואם אפשר יעשה סעודת סיום בביתו בחדר אחר שלא במקום שהוא יושב ויאכל ממנו (בתשו' באר משה ח"ה).

יא) על סעודת ברית מילה אבי הבן, המוהל הסנדק והקוואטער מותרים לאכול, ושאר הבכורים אם נמצאים שם יתירו להם ע"פ שאלה וחרטה, אם יש עשרה בסעודה גם בלעדו.

יב) וכן בסעודת פדיון הבן הבכור אוכל אם הוא מעשרה ואין עשרה בלעדו (ראה חיי"א סי' קכ"ט סעי' כ"ב).

יג) אסור לשתות יין אחר שעה עשירית בער"פ.

מדריך לכשרות

עריכת השולחן:

א) הצעת השלחן יהי׳ ע״י בעל הבית או ע״י בעלת הבית והבנות ולא ע״י אחרים אם אפשר.

ב) השלחן שעליו מסדרין הסדר יהי׳ של ד׳ רגלים רוקא (באר היטב הל׳ שבת סי׳ רס״ב וה״ה השלחן של הסדר).

ג) יש לדקדק להדליק עכ״פ ב׳ נרות גדולות שידלקו משך כל הסדר.

ד) ישים ב׳ מפות על השלחן (מטה אפרים סי׳ תרכ״ה סעיף ס׳).

ה) מפה של השלחן וכן המפה שבה מכסה המצה תהי׳ לבנה דוקא ולא ישנה למפה צבוע כמבקשי חדשות.

ו) (הג׳ מצות לא יניחו זה ע״ג זה בלא הפסק אלא יהי׳ הפסק מפה ביניהם). חדשים מקרוב באו ועשו כלי של כסף, ויש לכל מצה ומצה חלל בפני עצמה, אין לעורר נגר כלי זה הגם שיותר טוב מפה לבנה כפולה ג״פ. לפענ״ר צריך להטביל כלי הנ״ל, ומי שלא הטבילה עד עתה יטבלנו בלי שום ספק (באר משה כת״י על הגדה).

ז) כל המצות יהיו שלימות ואם נשבר אחת מהן אז המצה הנשברה תהי׳ המצה השני׳ (רמ״א סו״ס תע״ה ובחק יעקב שם).

ח) בנים שכבר נשאו או חתנים היושבים אצל השלחן לכולם יהיו ג׳ מצות עם אפיקומן, אבל בהשאר דברים יסמכו על הבעה״ב (בא״מ שם).

ט) הלוקח צנונות (רעטיך) הקטנים בשביל כרפס, יהי׳ נוהר לחתוך קצת מהראש או מהשורש כדי שלא יהיו שלימים ויהי׳ ספק אם לברך ברכה אחרונה אפילו על פחות מכזית משום ברי׳ (בא״מ שם).

ארבע כוסות:

א) יש לשתות עכ״פ רוב רביעית בבת אחת, וטוב מאוד לשתות כל הכוס. לא ישהה בשתיית רוב רביעית יותר מעשרה סעקונדען, ובדיעבד יוצא אם לא שהה יותר משתי מינוטין.

ב) שיעור הכוס היותר קטן הוא 3 ושליש אונס. שיעור היותר גדול הוא 6 ושני שלישים אונס, והוא חומרא. יש עוד ב׳ שיעורים של 4 וחצי ושיעור של 5 וחמש שישיות אונס.

ג) מי שבכחו לשתות עכ״פ רוב רביעית מהשיעור 3 ושליש אונס בבת אחת ישתה יין גמור ולא מיץ ענבים (גרעיפ דזוס).

ד) וכל שכן שטוב יותר לשתות שיעור רוב רביעית יין גמור 4 וחצי מלשתות ממיץ ענבים 5 וחמש שישיות או 6 ושני שלישי אונס.

ה) (אם מוכרח למזוג להמיץ, יהי׳ לא יותר משליש אחד מים וצריך שני שליש מיץ ענבים).

ו) איש חלוש או אשה חלושה שאינם יכולים לשתות רוב רביעית יין מהשיעור 3 ושליש, יותר טוב שישתו מיץ ענבים כדי לצאת ידי חובתם.

ז) צריכים לדקדק מאוד שלא להניח התינוקות לשתות היין ע״י קש נייר (שטרוי) כמנהג אמעריקא.

ח) בין כוס ראשון לכוס שני שרי לשתות קאפי חזק כדי שלא ישן. ומי שקשה לו להיות ער בשעת הסדר מצוה לשתות כדי שיהי' ער.

ט) כוס של אליהו ימזוג הבעה"ב בעצמו כי זה כבודו.

י) יש ששופכין קצת יין מכוס של אליהו לכל כוס וכוס מהמסובין.

יא) יש שממלאין כוס של אליהו בשעת הקידוש, ורוב העולם נהגו למלאו אחר ברהמ"ז.

קידוש:

א) בכוס קידוש צריך לכוון שהוא הכוס ראשון מארבע כוסות וצריך להיות נזהר בזה.

ב) נכון להרהר בתשובה לפני קידוש בליל המקודש, כי בקידוש אנו מעידין על מעשה בראשית ולהיות עדים כשרים צריכים מקודם לעשות תשובה (אלי' רבה סי' רס"ח סקי"ב הובא במשב"ר ש"ח).

ג) כל אחד בין איש ואשה מקדשין בעצמן על הכוס, כן המנהג ונכון.

ד) אשה המברכת שהחיינו על הנרות לא תברך שהחיינו בשעת קידוש, (ומותר לה לענות אמן על ברכת שהחיינו של בעלה).

ה) כשמברכין ברכת שהחיינו בקידוש, וכן האשה בהדלקת הנרות, יכוונו על כל מצוה ומצוה של הלילה.

מצות הגדה:

א) יש מנהג שרק אחד מהבנים שואל המה נשתנה, ויש מנהג שכל הבנים ואפילו הנכדים שואלים, ויש מנהג שגם הבעה"ב חוזר על המה נשתנה, וכל אחד יחזיק מנהג אבותיו.

ב) מחויב לתרגם ההגדה לנשים שהם גם כן חייבות בה, ואינם יוצאות במצות סיפור אם אינם מבינים.

ג) מצוה לפרש העשרה ניסים שנעשו לאבותינו על הים המפורשים היטב ברע"ב פ"ה ממס' אבות משנה ד' ועיי"ש בתפ"א.

ד) מצוה שיספר אדם חסדי ד' שנעשו עם אביו, זקנו ומשפחתו. אלו שהיו במחנות ההשמדה (קאנצענטראציע לאגערס) וניצלו משם יספרו חסדי ד' שעשה ד' עמהם.

ה) כמו שחייב אדם לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים כמו כן חייב לראות עצמו כאילו הי' מעובדי עבודה זרה, ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו, והלילה התחיל לעבוד השם במצות הנוהגות בזה הלילה. (דרשות חת"ס ח"ב דף רס"ח טור ד' ד"ה מה).

מצה:

א) קודם נטילת ידים יאמר „רחצה מוציא מצה", כדי שלא יפסיק בין נט"י לברכת המוציא באמירת „מוציא מצה". אם לא אמר קודם נט"י יאמר קודם ברכת המוציא ואינו הפסק.

ב) טוב להרהר הלשם יחוד של אכילת מצה בלבו, אבל מי שאמרו בפה ג"כ יפה עושה (בא"מ על הגדה).

ג) יזמין עוד מצה שמורה כדי שיהי' מזומנים להשלים לב' זיתים לכל אחד.

ד) הבעה"ב יאחז הג' מצות בידו ממש ולא ע"י הקערה, ויברך המוציא (לחם ויוציא את כל המסובין). ויבצע מהשלימה ומהפרוסה ויחלק לכל המסובין, וישלים להב' זיתים מהמצה המזומנת לפניו. (אחר שגמר לחלק יברך הבעה"ב עם המסובין ביחד בכוונה עצומה ובשמחה וחדות הנפש ברכת על אכילת מצה ויאכלו תיכף ומיד).

ה) העיקר הוא להכניס הב' זיתים לתוך פיו ביחד וילעוסם עד שיתהפכו לחומר רך, ומה שלעס יניחנו על צד אחד בפיו וכשגמר ללעוס כל הב' זיתים יבלע הב' זיתים ביחד. אם אי אפשר לו לעשות כן אז יבלע עכ"פ כזית בבת אחת ואח"כ הזית השני, ואם זה אי אפשר, אז יראה שעכ"פ לא ישהה יותר מב' מינוטין כדלקמן.

ו) עכ"פ יאכל בתוך ב' מינוטין ואם אי אפשר עכ"פ יבלע הב' כזיתים בתוך חמשה או ששה מינוטין ולא יותר. (כן ביארתי שיטת קמות"ז מרן הח"ס זי"ע עפ"י מנהגינו שהמצות הן דקות ואין מחזיקות יותר מב' זיתים ובדוחק ג' זיתים. ושיעור ט' מינוטין שבתשו' ח"ס ח"ו סי' ט"ז קצת זמן ארוך וטוב להחמיר).

ז) שיעורי כזית מצה לפי מצה שלנו הוא בערך (קשה מאוד להודיע בצימצום): סתם מצה שמורה (של יד) מחזיק ג' כזיתים קטנים או ב' גדולים ולא יותר. סתם מצה (של מאשין) אינו מחזיק יותר מב' כזיתים קטנים וכזית ושליש כזית גדולים. ולפי זה צריך להזמין עוד מצה שמורה כדי שיהי' לכל אחד ב' כזיתים בריות. שיעורים הללו נתתי עפ"י יסוד שקילאגראם אחד מחזיק ל"ג זיתים ופונר מחזיק לערך ט"ז כזיתים גדולים.

ח) אף מי שאינו יכול לאכול מצה או מרור יאמר בברכת אשר גאלנו „לאכול בו מצה ומרור" (ביארתי בבאר משה שם דלא כהחיי אדם כלל ק"ל אות י"ז האומר שלא יאמר).

מרור:

א) למרור מצוה מן המובחר סאלאט (שאלאטען), וצריך לבדקו ב' וג' פעמים ועכ"פ פעם אחת ע"י איש. ואם אפשר ליקח סאלאט הרבה, יאכל רק הלבן הקשה שבאמצע שהם נקיים מתולעים לגמרי ויוצא אליבא דכו"ע.

ב) מי שאינו יכול לבדוק הסאלאט, חלילה לו ליטלו, ויטול מרור (חריין), ואם אי אפשר לו לאכול מרור אז יקח אינדייוו, שהוא נקי מתולעים. ובשנים שהסאלאט מתולעת מאוד אז כמעט אי אפשר לבדקו וחלילה מליטול אפילו לבקי, ויטול אינדייוו.

שלחן עורך:

א) רבים נוהגים שלא לאכול דגים כל ימי הפסח, ומי שנוהג לאכול דגים יראה שיקנה דג חי.

אפיקומן:

א) לכתחילה יש לאכול ב' זיתים מצה ויצטרף מהמצה המוכן לזה.

ב) אם אי אפשר בשום אופן לאכול ב' כזיתים עכ"פ לא יפחות מכזית.

ג) ידקדק לאכול בהסיבה.

ד) נשים חייבות באפיקומן כאנשים.

הוראות לחג הפסח

מטעם הרבנים הגאונים הביד"צ שליט"א

אין להקל אפילו בשעת הדחק (כפסק רבינו הגר"א במעשה רב) באיסור וגזירת הקדמונים על כל מיני קטניות ושמני קטניות בפסח, וגם בטנים הם בכלל קטניות, כפסק רבני ירושלם הקדמונים.

בדבר הגעלה במים המוסקים בכח הדאמפ (קיטור) ולא ע"י עצים וכדומה, נתברר לנו שאפשר לטעות בהם לחשוב שמעלים אבעבועות מחמת שרותחים כבר, ואליבא דאמת אינם רותחים עדיין אלא שמבצבצים מחמת כח הדאמפ הדוחף ומבצבץ — ע"כ קבענו שירתיחו המים גם ע"י כח האש ובעת ההגעלה יפסיקו את כל הדאמפ לרגעים, וירתחו המים ע"י כח האש לחוד ואז כשיעלו המים אבעבועות היטב, יגעילו הכלים.

✶

רבים השואלים בדבר הכשרת תנורי הגז לחג הפסח הרי: אם אפשר לעשותן חדשים הם משובחים ואם אי אפשר להם במיוחדים לפסח ואחרי שיש מיני תנורים שונים וכל מין צריך בירור מיוחד, אולם ההוראה באופן כללי הוא כדלקמן:

לפרק כל החלקים שאפשר לפרק (לסגור קודם היטב המיכלים מטעמי בטיחות), ולנקות היטב היטב התנור וכל החלקים, החלקים שאפשר להגעיל יגעילו, הבוער היינו החלק שהאש (הגז) יוצא ממנו לרחצו היטב במים רותחין גם מבפנים עם חמרי נקוי, להגעילם ואלו שאפשר ללבנם ילבינו, המסגרות (רעמלאך) שעליהם מעמידים הסיר יש לקחת חדשים, או ללבן הישנים כדין, וכמו"כ יש להגעיל המגש שמתחת לתנור לערות על פלטת התנור מים רותחין מכלי ראשון.

✶

צריכים להגעיל קערות המטבח אם הוא של מתכת, ואם אפשר לשים בתוכו פח מיוחד לפסח בודאי טוב, ואם הקערה היא מחרס שא"א בהגעלה צריכים לנקותו היטב ולשים בתוכו פח מיוחד לפסח.

מאחר שבהקערה יש חשש שנשאר בתוך הנקב של יציאת המים משהו חמץ במקום שא"א לנקות, מהראוי אחרי נקיון ושפיכת כמות של מים לשפוך לתוכו נפט או כלור (אקונומיקה וכדו').

אלו שיש להם מים חמים מהברזים (קראנען) עליהם לפתוח הברז שיצאו מתוכו מים רותחין שהיד סולדת בו, (קודם זמן איסורו), כדי להגעיל מה שבתוכו, מטעם כבולעו כך פולטו, גם להגעיל ע"י עירוי מכלי ראשון את הברז מבחוץ, ההגעלה מבחוץ מהנכון גם הברזים של מים הקרים.

החרסינה במטבח, שמסביב לברזים ולשולחני השימוש ושע"י האש־הגז וכדו' מהראוי לערות עליהם מים רותחין מכלי ראשון.

✶

כלי אשפה, לבער האשפה שבתוכו שיש בהם חמץ, ואם אי אפשר ישפכו לתוכו דבר הפוסלו ופוגמו מאכילת כלב כגון נפט, ואם יכול להוציא הכלי חוץ מרשותו בודאי טוב, ואם כלי האשפה הוא שלו מהנכון להפקיר הכלי.

✶

כפי המבואר בשו"ת מנחת יצחק (ח"ג ס"א) מניות שיש לבעלים זכות הצבעה, ויש להחברות חמץ, צריכים למכור המניות לנכרי קודם הפסח, ובירושלים שמוכרים החמץ בשליחות ע"י הבד"צ כבר מוסכם בשטר ההרשאה והמכירה גם פרט זה.

✶

דיני הגעלה רבים הם! בשאלות יש לפנות לרבני מוצ"י עדתנו.
מהראוי להשתדל להקדים להגעיל את הטעון הכשרה בהקדם ולא להשאירם לערב החג ממש.

✶

והנה בזה עלינו החובה לעורר בשער בת רבים על גודל הנחיצות בהזהירות כהיום בכל הענינים השייכים לכשרות, כי בעוה"ר המכשולים רבו מאד וישנו משנה חובה להזהיר ולהזהר מפני החידושים הרבים והקושיים בעשיית עניני המזון המכיל תערובות חששות איסור רבים.
תיתי להם לראשי ועד הכשרות יכב"צ דעדתינו הק' העומדים על משמרת הקודש באמונה לברר וללבן ולהסדיר כל הענינים ולחזק בדקי גדרי הכשרות, אשר פרטיהם מובאים בחוברת "מדריך הכשרות" — היו"ל בעמל וביגיעה, והננו בברכה רבה לכל הזהיר והנזהר להתנהג בכל הידורי הכשרות האלו, ונזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים ביגוה"צ בב"א.
ביד"צ לכל מקהלות האשכנזים דפעיה"ק ת"ו.

נאם יצחק יעקב ווייס ראב"ד
נאם הקי' משה ארי' פריינד
נאם ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מוהרי"צ זצוק"ל דושינסקיא
נא' ישראל יעקב פישר
נא' בנימין ראבינאוויטץ

מדריך הכשרות

לאפרושי מאיסורא בפסח

יש להזהר מכל מיני מזון ומשקאות המכילים כהל (ספירט).

רובם ככולם של כל מיני מצרכי המזון ומיני המשקאות מיוצרים עם תמציות שונות.

רובם של מיני התמציות הם בחששות, (ויש גם חשש כשרות גם לימי השנה), בין שהתמציות הם מהארץ או מחו"ל,

קוואקר, תחליפי קפה, שביט, תחליף קפה נמס, ציקו, תה נמס, ופלים, ואבקות מרק, אבקת פלאפל, בורגול, ממרח חרדל, ממרח סלט, עמילן חטה, וכמו כן מיני המשקאות בירה, פפ, צוף הם חמץ גמור.

גרעינים (פופיטעס) ובטנים וכדו' קלויים עם מלח הם חמץ, כי המלח שעליהם מעורב עם קמח, (ומלבד איסור אכילתם מטעם קטניות, אפילו בלי מלח).

גם החנויות מוכרי הגרעינים שיש להם שלט השגחתנו בעניני תרו"מ, אין אצלם שום השגחה בנוגע לעניני חמץ.

שקדים קלויים עם מלח, מערבים קמח כדי שידבק.

תאנים מיובשים, מיבשים אותם עפ"י רוב עם קמח.

ריבה, חלבה, שוקולד, ממתקים, מרגרינה, שימורים וסרדינים, חומץ, תנוציות, אבקת אפי', קורנפלור, מיונז, מיצים, סירופים, גולדסן, פרדס, אף אלו שבהכשר הבד"צ לכל ימות השנה, **אסור להשתמש בהם בפסח.**

יש לחשוש על ירקות קפואים מפני העמילן שעליהם.

פירות יבשים אין להשתמש בהם בפסח.

צפורן (נעגאלאך), להרחה, שורים אותם בחו"ל בכהל (ספירט), ויש עליהם חשש חמץ.

גלוקוזה (באחרונה מצוי הרבה במיני משקאות ובממתקים) המקומי מיוצר גם מקטניות. הגלוקוזה ודקסטרוזה מחו"ל מיוצר גם מדגנים.

מלח לימון נמצא בשוק המיוצר גם מגלוקוזה המיובא מחו"ל.

אורז לילדים קטנים, (קטניות) להנזקקים לכך רק בשעת הדחק ובכלים מיוחדים, להזהר שיהי' מיוחד ונקי בהכשר לפסח ולא מהמלוטשים (גלעזירט), מפני החשש של גלוקוזה בעת הליטוש.

מדריך הכשרות

מדריך לכשרות

ידיעות ותזכורות לערב פסח

- נכון להדיח פיו בער״פ אחרי אכילת חמץ, ולנקר היטב השיניים.
- בעת ניקוי ובדיקת כיסי הבגדים יש גם לזכור לנקות הכפל (מאנז׳עט) שבסוף המכנסיים.
- במוצש״ק הגדול, לסרק ולנקות את השטריימיל מחשש פירורים.
- להפריש חלה מהמצות.
- לבדוק המצות מחשש כפולות.
- להפריש תרו״מ מהירקות וכו׳ הטעונים הפרשת תרו״מ, (החטים של המצות שמורה ושאר המצרכים שבהכשר הבד״צ הופרש מהם תרו״מ ע״י ב״כ הבד״צ).
- להוריד חותמות השעוה, הקפסולים הבורגים והתוים עם אותיות מעל פי בקבוקי היין.
- מפות חדשים של ניילון, פלסטיק, טערעלין אפשר להשתמש בהם בפסח, אבל לא במשומשים.
- לאור הוראות הגבד״צ בענין הזהירות בפחי האשפה, מיעצים להציבור לנקות הכלים בעוד מועד ולהכין שקי ניילון (לפי הגודל הנצרך) ולהכניס האשפה בער״פ לשקי הניילון ולהוציאם ולבערם מרשותו בקלות.
- לבדוק את המרור (חסא = שאלטין) מחשש תולעים.
- עצה לסלק החריפות מהמרור־חזרת (חריין) (לאלו שמשתמשים בחזרת־חריין), לשתות מעט מים חמים אחר זה פסחים דקט״ז ע״א). וכתב התפא״י שהוא הי׳ נוהג כן.

חמרי ניקוי הגם שאינם כשרים לכלים מותרים בפסח לכיבוס חיתולים ובגדי תינוקות.

✶

כל מיני טבעות, ובפרט משובצות יש לנקותם היטב כל חריץ בהם. (העונדות טבעות בימי הפסח מהראוי שיגעילו אותם, לכה״פ להזהר לא לענדם בזמן שהידים עוסקות בחמין).

...רוב אפיקו׳סות רח״ל מתנוצץ באדם ע״י אכילות נבילות וטריפות. ויען שאו״ח אופלים כזה ממילא מובן כי מצוותיהם שמקיימים רק מפני שהשכל שלהם מחייב אותם, אין להם שכר עליהם.
(תורת משה מהחת״ס, סו״פ קדושים)

רעסטוראנטן און קעיטערערס

עס איז שוין אסאך געשריבען געווארען אין אונזערע מדריכים וועגן די נאכגעלאזאנקייט פין כשרות ביי רעסטוראנטן און קעיטערערס. אונזער טומעל און התעוררת האט ב״ה נושא פירות געווען און דער ציבור איז אביסעל מער פארזיכטיג. און דערצו זענען מיר צופרידען אז אנדערע ארגאניזאציעס און אויך גדולי הרבנים שליט״א זענען ארויס מיט ״קול קורא״ס וועלכע רופען די מאסען נישט צי זיין גלייך–גילטיג וועגן כשרות ביי רעסטוראנטן און קעיטערערס.

עס איז נויטיג ארויס ציברענגען א קלארקייט אין דעם ענין כדי צוצוטרעטן צום פראקטישן פארוויקליכונג פון תיקונים.

די פראקטיק און נאכפארשונג האבען געוויזען אז דאס נאכגעלאזענקייט פון כשרות ביי רעסטוראנטן און קעיטערערס, אפילו ביי אייגענטומער שומרי תורה, איז צוטיילט אין עטליכע קאטאגאריעס:

1 – עס זענען פארהאנען בעלי בתים שותומ״צ וועלכע ווילען באמת סערווירן פאר די מאסען ״דאס כשרסטע״ וואס איז פארהאנען, און אויף דעם כשר׳סטן אופן ציגרייטן. **אבער זיי זענען נישט בהבנה;** נישט אין די פראדוקטן און רויי מאטריאלען און נישט אין הלכה׳דיגע זייט פון ציגרייטען (אדער טייל מאל אויך כשרן). זיי טוען נאך וואס דער אדער יענער קעיטערער מאכט. ער גייט נאך דעם אנדערן בלינדערהייט, עס פאלט איהם בכלל נישט איין אז עס איז פארהאנען כשרות פראבלעמען. דעריבער טרעפט זיך אז זיי פאלען אמאל דורך ביי כשרות.

2 – עס זענען פארהאנען אזעלכע אייגענטומער וועלכע ווייסען יא וועגן כשרות פראבלעמען און זענען אויך באקאנט אין די פראדוקטן, און אויך אין די הלכות, אבער, **זיי רעדען זיך איין אז זיי זענען גענוג קאמפעטענט אליין צי לעזן די פראבלעמען.** ביי אזעלכע קען אמאל אויסקומען אז דאס כשרות זאל פארקריפלט ווערן מבחינת דעת בעלי בתים היפך דעת תורה.

3 – עס זענען פארהאנען אזעלכע וואס דער נאכגעלאזענקייט אין כשרות קומט ווייל **ער קען נישט עומד בנסיון זיין.** ״ער מוז מאכען געלט״. איבערהויפט ווען ער זעט אז זיין קאנקורענט ניצט דעם אדער יענעם פראדוקט געפינט ער פארשידענע אויסרייד אויפן חשבון פון כשרות.

יעצט ווען מיר צוטרעטן צום פראקטישן חילוק לגבי השגחה. צום ערשט דארף מען ערקלערן אז מען קען נישט צוגלייכען די השגחה אויף א רעסטוראנט, קעיטערער צו אן השגחה אויף א פאבריק – ערצייגער (אפילו א גרויסע)

ביי א פאבריק איז דא און:

(1) איינגעפירטע סיסטעם פון אלע בעשטאנדט טיילן (אינגרידיענט),

(2) די פראצעדורען ווערן נישט געענדערט פון טאג צו טאג,

(3) דער ארבייטער ארבייט לויט זיין פארשריפט,

(4) ער טאהר נישט טוישען נאר מיט ערלויבעניש. עס איז א גאנצע איבערקערעניש אויב מען טוישט פלוצלונג,

(5) עס קומען אריין וואגאנען מיט סחורה אויף איין מאל, עס איז שווער צו באהאלטן אזוי פיהל סחורה,

(6) דער בעל הבית מישט נישט אריין פערזענליך נייע אינהאלטן און דער ארבייטער האט נישט קיין אינטערעסע צו טוישן דעריבער זענען פארהאנען אופנים, לויט יעדן פאבריק, ווי אזוי צו קאנטראלירען דעם פלאץ אפילו אהן השגחה תמידית

לעומת זה, ביי א רעסטוראנט, קעיטערער:

(1) זענען די רוי מאטריאלען אן א ספעציעלער סיסטעם,

(2) זיי ווערן נישט איינגעקויפט לויט אן אויסגערעכינטער מוסטער, מען קויפט לויט די געברויך און פארנוץ

(3) דער ארט פון דעם קאכען אדער ציגרייטן קען זיך טוישען זייער אפט,

(4) דער קעכער אדער בעל הבית קען טאן וואס ער וויל. אויף זיי אליין ווענד זיך אלעס.

פארשטענדליך אז ביי אזעלכע אינטערנעמונגען איז נישט פאסיג צו געבען א ״השגחה״ אן א שטענדיגע קאנטראל פון א ״משגיח תמידי״.

מיר ווילען דא ארויסברענגען פאקטען וועלכע פאסירען ביי אזעלכע אינטערנעמונגען וועלכע שטייען אונטער א ״שטרענגע השגחה״ אבער נישט תמידית. די בעלי השגחה האבען פארבאטן זייערע בעקעריעס צו נוצען פארשידענע אייז קריעם, וויפ און ענליכע פראדוקטן. מיר ווייסען בידועה ברורה אז א טייל שמוגעלן אריין די פארבאטענע סחורה אויף פארשידענע אופנים. קעיטערער אונטער די שטרענגע השגחה קויפען אייסעס (ices) און שאקאלאד קאוטעט קאפס coated cups (chocolate וועלכע ווערן ערצייגט אין פאבריקען זהן ריכטיגער השגחה. אין באופן כללי טוען אטייל אריין נעמען סחורה באהאלטענערהייט אהן די ידיעה פון בעל המכשיר

מיר לייגען פאר די פאלגענדע אויסגעארבייטער און פראקטישער פלאן.

א — די אייגענטומער וועלכע האבען דעם ״אייגענעם רצון״ צו האלטן כשרות און צו וויסען דעם אמת נאר זיי זענען נישט גענוג בהבנט, האבען זיי ״נאמנות״ און זיי דארפען נאר האבען אן אויפזעהר א ״מפקח״, ער זאלל זיי געבען אנווייזונג ווי אזוי זיך צו פירען. דאס ווערט אבער נישט באטראכט אלץ א השגחה ווייל השגחה ביי די סארט אינטערנעמונגען דארף זיין תמידת.

ב — ביי די צווייטע און דריטע קאטאגארי, וועלכע ווערן נאר ״ארויפגעצווינגען״ מיט השגחה איז דאס נישט ווערד, ווייל ווען עס קומט איהם אויס בעסער מאכט ער פארשידענע פעלשונגען און מאכינאציעס איבערצוקליגען די בעלי השגחה. די השגחה מוז זיין נאר מיט א משגיח תמידי.

מדריך לכשרות

ג – ביי א קעיטערער וועלכער קען נישט אדער וויל נישט א משגיח תמידי איז פארהאנען א צוגענגליכער פראקטישער פלאן (דאס איז שוין איינגעפירט פון לאנג ביי פיעל ליינער פון "מדריך לכשרות" און ביי טייל קהלות דא און אין א"י.)

יעדע קהלה דארף באשטימען א מענטש וועלכער זאלל דינען אלץ משגיח פאר די געברויכען פון די בני הקהלה. דער משגיח דארף זיין באקאנט; מיט דעם אופן פון קאכען, מיט די פארשידענע דינים וועלכע זענען שכיח, מיט כשר'ן, בישול עכום, א.ד.ג. ער דארף שטיין אין פארבינדונג מיט דעם רב פון די קהלה אדער אנדערע מומחים וועלכע קענען אים געבען אנווייזונג וואס מען מעג נוצען.

ווען א חבר פון די קהלה מאכט א שמחה דארף דער משגיח זיין דארט פון דעם אנפאנג פון צוגרייטען די סעודה ביז צום אויסטיילען די מאלצייט. אויב איינער פין די חברים מאכען א שמחה אהן די אויפזיכט פין זייער משגיח דארפען די בני הקהלה נישט טייל נעמען אין די סעודה.

די תקנה וואלט געדארפט זיין א חוב ביי יעדע קהלה אהן אויסנאם.

אזהרות הוועד

די אויל ריפיינערי C.F. Simonins סימאנינס אין Phila. Pa. אויף וועלכע מיר האבען געמאלדען אין מדריך נומ. ..!. אז עס איז כשר, האט לעצטענס אנגעפאנגען צו פאקען אויל פון אנדערע ריפיינעריעס, אונטער זייער אייגענעם נאמען. אטייל פון די געפאקטע אויל קומט פון נישט כשרע פאבריקען טראץ דעם וואס די ריפיינערי איז נאך אלץ אונטער די אוי. יו. (Ⓤ).

אין די קאמפעני F.F.V. אין Richmond Va.(וועלכע באקט געבעקס, קוקיס, וועהפערס, א.ד.ג.) איז נישט פארהאנען קיין געהעריגע השגחה. דער משגיח קומט נאר אריין צוויי מאל א וואך חאטש מען באקט אין זעלבען פלאץ מיט טריפה'נע פליישען, און פעטענס טאג טעגליך. די פירמא איז נישט אונטער די אוי. יו. (Ⓤ) השגחה. אבער די מאטריאל פון F.F.V. ווערן באניצט דורך פירמעס אונטער די אוי. יו. וו.צ.ב.ש. גאלד סיעל Seal ice cream Gold. די או. יו. פארפירט די מאסען מיט זייער סטעיטמענטס אז זיי באנוצען נישט דעם פראדוקט ווייל זיי זענען אליין איבערצייגט אז מען טאר דאס נישט נוצען.

דאס פלייש בשר בהמה וואס איז פעסטגעשטעלט געווארן דורכן „וועד הכשרות איז נאר דא צובאקומען ביי

Kollel Food Service
Glatt Kosher Butcher Store
4504 Ft. Hamilton P'kway

אלע אנדערע עווענטועלע שמועות זענען פארפירעריש.

טבילת כלים – די עלעקטרישע עפלייענסעס (Electrical Appliances) וועלכע זענען מחייב בטבילה קען מען אינגאנצען איינטונגען אין וואסער. דאס וואס די פאבריק שרייבט אז מען זאל נישט אריינלייגען די עלעקטערישע מאכאניזם אין וואסער איז נאר ווייל עס איז א סכנה דאס נוצען ווען עס איז נאך נאס. אבער אויב מען ווארט 42 שעה נאך דעם טובל'ן איז בכלל נישט פארהאנען קיין סכנה. די כלי ווערט בכלל נישט פארדארבען דורך די וואסער.

להתודע ולהגלות

לשאלת רבים הננו בזה להודיע בדבר מאכלי חלב, גבינה, וחמאה וזויער קרים הנמכרים בשם „מחמירים" ע"י מהדרין דעירי קאמפאני

שכבר אין עליהם ההכשר מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לכן אין עוד רשות להקאמפאני הנ"ל להשתמש בהקופסאות שנדפס עליהם ההכשר, כי ההכשר הוסר כבר בחודש ניסן תשל"ח הבעל"ט

קהל קהלות יעקב פאפא

אופן פון כשר'ן

קודם מוז מען פארשטיין ווי אזוי די ערצייגערס קאכן אויף זייערע פראדוקטן.

1־ ביי אלע (רוב) ערצייגערס קאכט מען נישט אויף געז אדער פייער.

2־ די עסענווארג ווערט געקאכט אין קעסלן אדער ביטלען וועלכע ווערן געהיצט דורך וואסער אנגעהיצט פון דאמף (סטיעם).

3־ פאלגענד איז דער סדר פין דעם הייצונג סיסטעם:

א־ דער בוילער קאכט אויף וואסער

ב־ וואס דאס ברענגט ארויס סטיעם

ג־ די קאכעדיגע דאמף גייט אריין אין א מיקסער־פאמפ ווי עס הייצט אהן די וואסער וועלכע גייט אריין אין סירקולאציע.

4־ די וואסער נעמט ארום אלע ביטלן, קעסלן א.ד.ג. די כלים האבען דאפעלטע ווענט וועלכע האלטן דאס וואסער דערין.

5־ די וואסער ווערט נישט אויף געקאכט דירעקט פון בוילער נאר דורך די דאמף (סטיעם) וועלכע קומט פון מיקסער. (אטייל ערטער קומט ארויס וואסער צוזאמען מיט די דאמף)

6־ די וואסער וועלכע סירקולירען אין די כלים בלייבען געוועגטליך אין סירקולאציע. דאס ווערט גערופען א פארמאכטע סירקולאציע (closed circulation). די וואסער ווערט נישט אויסגעליידיגט.

הלכדיגע ־ כשרות פראגע ־ אין די כלים וועלכע מען קאכט טריפה'נע מאכלים איז די וואסער, [מיט וועלכע מען הייצט די קעסלן] בולע פון די מאכלים אסורים אין עס ווערט אסור.

ווען מען קאכט פראדוקטן פאר כשר'ע געברויכען, איז **פולט** די וואסער, אַן איסור אין דעם כשרע'ן מאכל. דער פאקט אז מען כשר'ט די כלים אינווייניג העלפט נישט, ווייל די וואסער מיט וועלכע מען הייצט די כלים איז די זעלבע ווי די וואסער וועלכע האט געהייצט דעם איסור'דיגען מאכל.

דער בעל המכשיר דארף זוכען עצות ווי אזוי מונע צו זיין דעם פראבלעם וועלכע איז אקטועל ביי אסאך פראדוקטען.

Kusel ~~Dairy~~ Equipment Co.

WATERTOWN, WISCONSIN 53094

AREA CODE 414
261-4112

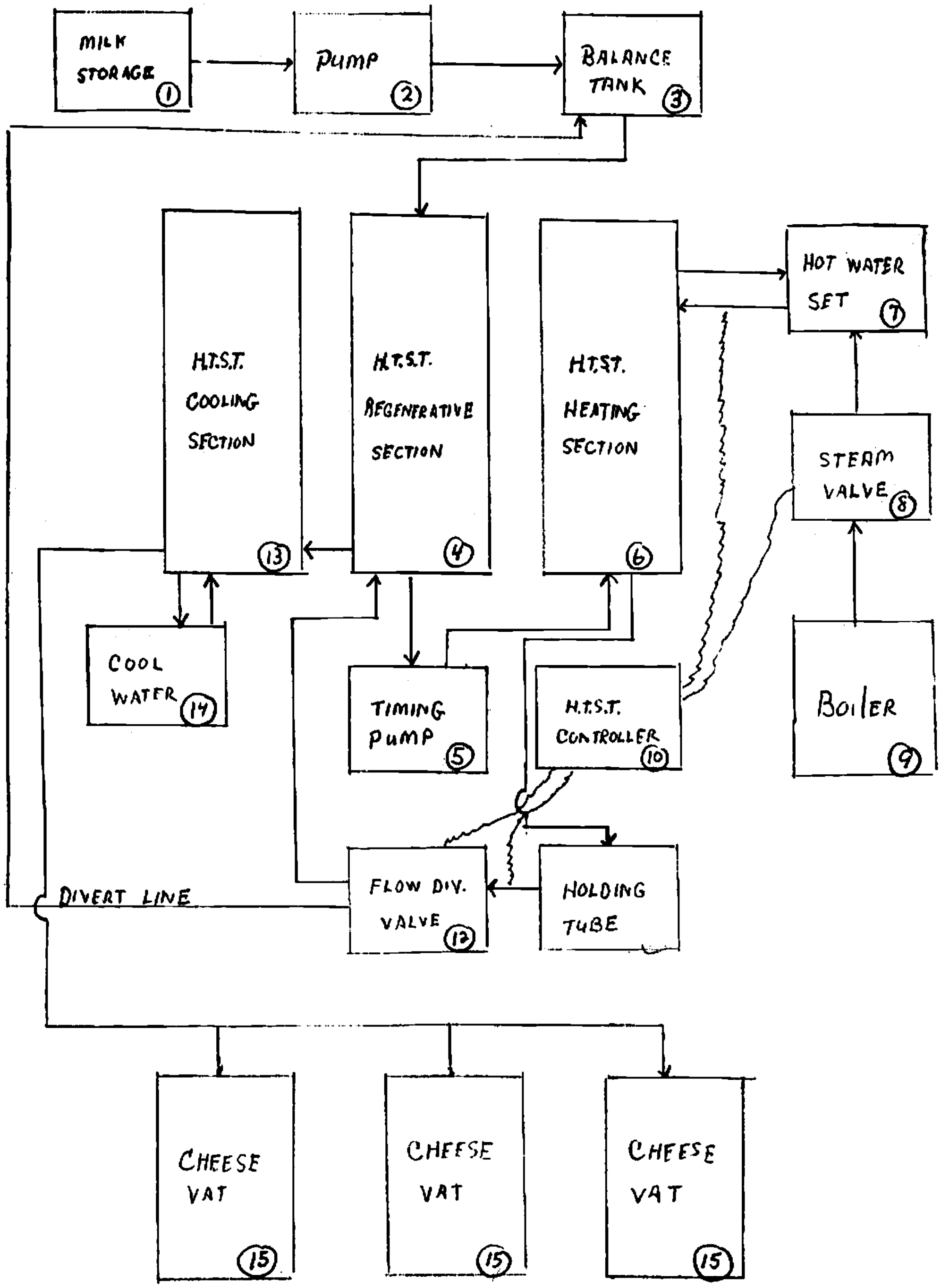

Vaad Hakashrus 2/7/78

The following temperatures are important:

STORED MILK	- APPROXIMATELY 40°F
PASTEURIZED MILK	- 162°F (held for 16 seconds)
MILK TO VAT	- 88°F
COOK THE CHEESE	- 102°F

(4) If a central system is standard, how does it work - see example.

Example (Pencil Schematic)

Milk is stored (1) at 38°F to 40°F. This milk is pumped (2) to the balance tank (3) where it is sucked through the regenerative section (4) of the H.T.S.T. by the timing pump (5) . A timing pump is used to guarantee that the system runs at the designed capacity. In the regenerative section, the cold milk is heated by the warm milk passing on the reverse side of the heat exchanger plates. Since regeneration cannot be 100%, the milk is pumped (5) through a heating section (6) . In this heating section, the milk is brought up to 162° by passing 170° hot water on the other side of the heat exchanger plates. The hot water set (7) has a pump which circulates the water. The controller (10) measures the temperature of the water and, when it begins to drop, the valve (8) opens and steam (9) is injected into the water. For milk to be legally pasteurized, it must be held (11) for 16 seconds. If the milk is not at the proper temperature, the flow diversion valve (12) activates and the milk is returned to the balance tank (3) . The 162° milk must be cooled, so it is passed through the regenerative section (4) and cooled by the cold milk on the other side of the heat exchanger plates. To finish cooling, the milk passes through a cooling section (13) , where it is lowered in temperature by the cool water (14) passing on the other side of the heat exchanger plates. The milk then passes to the cheese vat (15)

If you have any questions, whatsoever, please do not hesitate to call or write.

Yours truly,

KUSEL EQUIPMENT CO.

Gary R. Smith, President

GRS:rs
enc. - Bulletins
Schematic Drawing
Tools of Man folder

• Area Code 414
261-4112

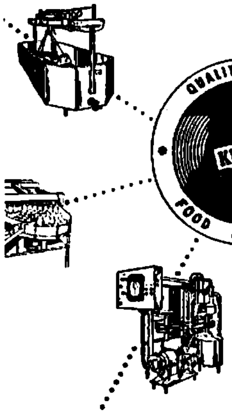

KUSEL
~~DAIRY~~ EQUIPMENT COMPANY
WATERTOWN • WISCONSIN 53094

February 7, 1978

Vaad Hakashrus

Brooklyn, New York 11204

This is in response to your recent letter concerning the application of our equipment in the heating system for food processing.

Let me begin by stating that our firm is a supplier for equipment to all sectors of the food industry - with special emphasis on milk and cheese processing. The enclosed literature gives you an idea of the type of equipment we manufacture.

In an effort to answer your questions fully, we will begin by responding to your four points and then detail a typical system.

(1) Which machines work with water and which with steam or both - when heating or cooling, the product passes on one side of the heat exchanger plates and the media on the other. The media is generally water and is either cooled by passing it through an ice bank or heated by injecting steam. In the case of regeneration, the media is the product itself. By using regeneration, BTU's are conserved. Please refer to example.

(2) Is the heating water or steam discharged or circulated - the hot water set is a totally enclosed system and all water is recirculated. Generally, all excess condensate is returned to the boiler.

(3) Is there a central heating system if when there are many pasteurizers - in making cheese, there is generally only one boiler and one H.T.S.T. (high temperature short time) pasteurizer. As a general rule, the capacity of the pasteurizer is designed to fill a cheese vat in one hour or less. It should be noted that steam is also required for heating in a cheese vat.

מדריך לכשרות

In the past decade, the world has seen a social upheaval where most values have become distorted. This is the "Me" generation selfish, arrogant, ruthless, a society of "What can I get for myself?...How much is in it for me?"..."my comforts, my luxuries, my pleasures." In its wake, values have become meaningless, priorities are distorted, and life itself has lost its primacy.

Slowly, this loss of values has begun to seep through to the very fibre of the Jewish world, where an ever-increasing number of people pursue more and more luxuries, exclusive clothes, lustrous opulent homes. Yeshivos go begging and Chesed - doing and caring for others,is becoming an archaic memory of past ideals.

Time and again, history has shown that when a nation falls into debauchery and sumptuous living it has passed its zenith and declines very rapidly.

AM YISROEL has always been a nation whose ideals and goals were set on a higher standard, and the "Me" as an ideal did not exist. To survive, we must take stock once more of where we are heading, where are our goals, what are the values that we wish to espouse.

We are reaching a crossroads from which we may, Chas Vesholom, never return. The Torah is based on the concept of VEAHAVTA LEREIACHA KAMOCHA and KOL YISROEL AREIVIM ZE LOZEH...People need our help, families go hungry, children sleep on floors, Yeshivos cannot pay their Rebbes, the sick need to be fed. **Dare we spend our time, money and energies seeking even better luxuries for ourselves?**

Let us re-evaluate our purpose in life and set standards of TORAH and CHESED, a helping hand for those in need.

* * * *

N'shei Ahavas Chesed News
5739 Shvat

כל בר־ישראל שיש לו מוח בקדקדו יחשוב איסורי המאכל כמאכלים הארסיים, או כמאכל שנתערב בו איזה דבר ארסי. כי הנה אם דבר זה יארע, היקל אדם על עצמו לאכול ממנו ? אם ישאר לו בו איזה בית־מיחוש, ואפילו חששא קטנה, ודאי שלא יקל, ואם יקל לא יהיה נחשב אלא לשוטה גמור — אף איסור המאכל כבר ביארנו שהוא ארס ממש ללב ונפש הישראלי, אם כן, מי איפוא יהיה המקיל במקום חששא של איסור, אם בעל שכל הוא ? !

(רבי משה־חיים לוצאטו ב"מסילת ישרים")

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקאנאדא

אזהרה חמורה ונחוצה

באסיפת וועדי הפועל — והמרכזי, שהתקיימה ביום ג' לסדר וישב העעל"ט, באולם האסיפות של התאחדות הרבנים, מס' 85 דיוויזיאן עוועניו, ברוקלין ניו יארק, לאחר משא ומתן ככוכד ראש בענינים העומדים על הפרק באנו לידי הסכם והחלטנו כדלהלן:

א. היות שיש חששות גדולים על המאכלות ומשקאות ותבלין (שפייזעם) וכו' שמערבים בהם דברים אסורים, **ע"כ צריכים כל הארעסטוראנטען** — הן של מאכלי בשר והן של חלב או פארווע — **להיות תחת השגחת רב מובהק ויר"ש**; גם אם הבעלים הם ת"ח ויר"ש.

ב. כמו כן צריכים השגחה מעולה גם האקעטערערס גם אם הם מוחזקים ליראי ה' כי גם אצלם ישנם כל החששות הנ"ל כמובן, ובפרט אותן האקעטערערס שעושין חתונות או שאר שמחות אצל האלם שמבשלים שם נבילות וטרפות, שצריכים לעשות הגעלה וליבון, וכיון שההגעלה והליבון מקושרים בהרבה קושיים מוכרח להיות ההגעלה ע"י בעל הוראה מובהק, כי מצויים שם הרבה שאלות.

ג. גם באנו לעורר שלא יקנו דגים הנקראים **פילעי**, רק אם המוכר דגים עושה אותם בעצמו או שהפילעי הוא בהשגחת רב מובהק כי היא בכלל ספק איסור דאורייתא.

ולהשומעים יונעם ותבוא עליהם ברכת טוב

וע"ז באעה"ח ג' לסדר וישב תשל"ט לפ"ק, פה ברוקלין ניו יארק חצ"ו

הק' יואל טייטלבוים נשיא	לוי יצחק גרינוואלד אב"ד צעהלים

יוסף גרינוואלד אב"ד פאפא	משה טייטלבוים אבד"ק סיגעט	מרדכי האגער האדמו"ר מוויזניץ
שמואל צבי הורוויץ אדמו"ר ספינקא	נפתלי הירצקא האניג אב"ד שארמאש	ישכר בער הלוי ראטענבערג אבד"ק וואידיסלב
עזריאל יהודא לעבאוויטש אב"ד דק' עדת יראים וויען	שמואל אברהם זעלטענרייך אב"ד שטשאקאווע	אלכסנדר אשר באב"ד אב"ד טארטיקאוו
ישראל אברהם שטיין אבד"ק פאלטישאן	משה צבי ארי' ביק רב דקהל בני משה	רפאל בלום אב"ד קאשוי
מנחם זאב שיק אבד"ק טאקאי	יהושע כ"ץ אב"ד סאמבאטהעלי	משה שטערן אב"ד דעברעצין
אברהם קליינמאן אבדק"ק מארגארעטען	משה יעקב בעק אבד"ק אפשא	משה שפיטץ אבד"ק ביסטריץ
רפאל זילבער אבד"ק פריימאן	שלמה יז"ט ליפא פאללאק אבדק"ק לאנדסבערג	גבריאל יודא אילאוויטש אבד"ק שאמשאן
נתן יוסף מייזעלס ר"מ ישיבת תורה ויראה	משה ארי' לעוו אבד"ק טעמעשוואר	אברהם לייטנער אבדק"ק מאנטעווידעא
שלום קרויז אבדק"ק אודווארי	שלום משה אונגאר אב"ד נייטרא	שלמה זלמן פרידמאן אבדק"ק טענקא
יוסף אלי' הכהן שטיינער דומ"ץ דק' עדת יראים	חיים יעקב הלוי ראזנער אבדק"ק טערצאל	ישראל חיים מנשה פרידמאן דומ"ץ דק' יטב לב,
יחזקאל ראטה דומ"ץ דק' יטב לב, ב"פ	שלום אליקים געציל בערקאוויטש דומ"ץ דק' יטב לב, קרית יואל	יחזקאל דוטנער אב"ד שאמקוט
צבי הירש מייזליש אבדק"ק שאפראן	משה זאב הלוי פאללאק אבדק"ק גראסווארדיין	

FILMS ON JEWISH RELIGIOUS OBSERVANCES

A short time ago a group of people met at the hospitable home of Jacques and Gila Schurre to view a 22 minute sound and color film "How to Kosher a Kitchen and Why!"

Present were several persons who had been associated with the making of the film, including Morris Anton, the director-producer.

"It all began three years ago," Mr. Anton, a mild mannered soft-spoken man in his forties, told me. "I was visiting Cleveland and was invited for Shabbos by the Nadvorner Rebbe, Rabbi Isaac Rosenbaum."

As soon as the Rebbetzin, Chana Rosenbaum, heard that Anton was a video tape editor for a television network, she said to him. "You are the man I have been looking for for years." She told him that long ago she had conceived the idea of producing a film about the laws of Kashruth. "You are a religious man and you know much about films — you have to do something to translate my idea into reality," she said.

Anton smiled. "It's a good idea," he said, "but ideas alone do not make a film, you need money, much money."

Yet he did not dismiss the idea entirely. It continued to occupy him long after he had returned to New York. Eventually he began to look for ways how to produce the film with as little expense as possible.

He asked friends to collaborate. There were Michael Isles, a sound engineer, and Martin Green, a film editor. Before long he had assembled a complete crew, most of whom were volunteers. They included James Bu from Burma; he was the chief cameraman.

Rebbetzin Chana Rosenbaum too, of course, was involved in the production.

The shooting was done in two locations, the Long Island home of the Scholnick family and at a Waldbaum supermarket. The home scenes feature Rabbi Solomon Kahane of the Thirty-fourth Street Synagogue discussing the laws of Kashruth and demonstrating the koshering of utensils. At the supermarket, Rabbi Abraham Lieberman is shown explaining which products need Kosher certification and why. Both rabbis were chosen by Anton and he could not have made a better choice. They have pleasant voices and their comments are precise and clear. Rabbi Meyer H. Leifer of the Emunath Israel congregation and the synagogue's choir provide some of the musical background.

"Where did you take the equipment from?" I asked Anton.

"No, I borrowed some here and some there," he answered with a smile. "People have been kind to me. It's unbelievable how little money we really spent."

The film was purchased by the Lubavitch Women's Organization. It was shown at last year's Torah Umesorah Convention and at various synagogues and educational institutions.

"Not long ago I received a phone call from a man who told me that his newly-married daughter had seen the film and as a result had decided to keep a Kosher home," Anton told me. "This is the real reward from my work."

"There are numerous short films of Jewish contents available to Jewish organizations, schools and synagogue groups. These are films about Israel, Jewish history, Jewish communities, Jewish personalities — but there is only one film which is designed to teach Jews the practices of their faith. It is the film produced by Anton. This film which is available from Alden Films Brooklyn, deserves to be known in much wider circles.

By TOVIA PRESCHEL

Reminders for Erev Yom Tov

- Remove vacuum cleaning bag before Zman Habiur.
- Brush your teeth before the end of Zman Achilas Chometz.
- Haircuts and nailcuts must be done before "chatzos" (midday).
- Close off, lock or tape all areas where the year-round Chometz'dika utensils are hidden.
- Be sure that all your new dishes or utensils are Toiveld. [There is no danger or damage in immersion of electrical appliances, provided they are not used for a period of 24-36 hours after the tvilla]

SMALL PLANTS

Bakeries, restaurants, caterers——All such small scale business must be under continuous supervision. Numerous deliveries are received by such establishments daily. Formulas and ingredients can be changed at the owner's or cook's discretion. Nothing but his conscience and or quest for profit dictates to the proprietor what comes into, and goes on in his establishment. He can buy anything from anywhere and even change labels without anyone being the wiser.

On the other hand, in a large scale operation, it is quite hard to conceal anything. Raw materials are delivered by the trailer load. Formulas and processes are preprescribed and are not subject to sudden change. In many large businesses, weekly inspections may give a fair idea of what goes on. The owner does not introduce sudden changes. The employees have no interest in changing the production.

We visited restaurants and bakeries which were under hashgacha, and found them using products which do not meet the Râv Hamachshir's specifications.

We have witnessed a delivery of cookies, under cover of night, to a bakery with a hechsher. These cookies are not accepted by many segments of the public and do not meet the standards of the mashgiach. Nevertheless, the baker sold them as if they were of his own baking. Another baker was observed as he removed the label from a shipment of cheese to conceal its origin from the mashgiach. It is essential for an owner-operated business to have a mashgiach Tmidi on the premises at all times. *(Reprint from Madrick # 14)*

PESACH'DIGE NOTES

There are some Rabbis who permit the use of oils and syrups from "Kitniyos" on Pesach, soya or its derivative Lecithin; corn oil and corn syrup. There are several companies who use Lecithin in Pesachiga products and list it in the ingredient as an Emulsifier without mentioning Lecithin. They use corn syrup and list it as Glucose.

Most Israeli candies and chocolates under the Hashgocho of the Chief Rabbinate or other local Rabbis all contain the above ingredients. Remember a Kosher L'Pesach label is never sufficient.

Most commercial pet food for fish or birds are Chometz "Be'en". Choose a substitute.

Some arts & craft projects involve Chometz "Be'en" (actual Chometz) e.g. painted macaroni, wheat flowers, painted grains.

Practical Approach: To remove baked on Chometz from pans or pots, place it over a flame or torch thereby transforming the Chometz to charcoal.

Any new plastic table cloth may be used. Supervision (Hashgocha) is not necessary.

Rings should be thoroughly cleaned with ammonia before Pesach.

Brown sugar has yeast.

Flour should be considered real Chometz according to the p'sak of The Debretziner Rov שליט"א. (Some refrain from selling Chometz Be'en).

Yeast - Fleischmann, Budweisser, Red Star are not made from Chometz Be'en -

Dishwashing detergents use alcohol.

Vinegar - even from cider may be Chometz.

Salt iodized could be Chometz.

Any item that has a sugar ingredient may be from corn syrup (Kitniyos).

Don't forget to clean your telephone receiver in the kitchen (unscrew mouthpiece).

Refrain from buying goodies or any food which are not an absolute necessity. **Remember "in Pesach Misht Men Zich Nisht"**. This applies to the baker, manufacturer, packer, etc.

מדריך לכשרות

ראס פאלגענרע איז א באקוועמליבע טשעק־ליסט וואס רערמאנט וואו מען זאל בורק חמץ זיין.

זעלבסט פארשטענדליך אז די ליסטע ערצייגט **נישט** אלע ערטער, עס איז נאר א רערמאנונג פון גיוועטליבע און נישט אזוי געוועטליבע ערטער וואו חמץ געפינט זיך און מען באדארף בורק חמץ צו זיין.

- [ ] קלאזועט
- [ ] שרייב טיש
- [ ] קאבינעט
- [ ] שיף לערער
- [ ] מערעצין שאנק
- [ ] מלבושים, קליירער
- [ ] קעשענעס, קאפס
- [ ] בעזליך און ארבייטס בריף־קייסעס
- [ ] רענצליך
- [ ] שאפינג־וועגעלע
- [ ] שפאצירונג עסען־קעסטעל, (פיקניק־באקס)
- [ ] קוקיס סלוי (קוקי רזאר)
- [ ] קינרער בעטעל (קריב)
- [ ] שפיל צימער, פלייי־רום, פעט הויז
- [ ] פייגעל נעסט
- [ ] אונטערען אויוועו
- [ ] אונטערען פריזירער
- [ ] אונטערען קאבינעט
- [ ] טאוסטער — ראס זאל מען קלינען
- [ ] קינרער שוהלע באטעל, בריף־קייס
  אדער סקול בערט — קלינען און באהאלטן
- [ ] ישיבה קעסטעל (סקול לאקער)
- [ ] פאלעצעס (שעלפס)
- [ ] ספרים שענק
- [ ] דזולערי
- [ ] רזולערי קעסטעל
- [ ] בראנפען שאנק
- [ ] טלית באטיל
- [ ] שטריימל, שטריימל־קעסטעל
- [ ] ציין־בראש. ראדף מען האבן א נייעם
  ציין־בראש פאר חוה״מ.
- [ ] קינרער בענקעל (הייטשער)
- [ ] פליי־פען
- [ ] וועגעלע (קעריטש)
- [ ] שפילצייג קאסטען (טוי־טשעסט)
- [ ] אלע שפיל־צייגען (טויס)
- [ ] קינרער וועגעלעך (וואגאנען)
- [ ] שפילצייג הייזער און אלע
  וואס קומט אריין רערין
- [ ] קאמער צימער (סטאריטש־רום)
- [ ] סעיף
- [ ] ·פריזער
- [ ] בייסמענט
- [ ] האל־וויי
- [ ] בוירעם
- [ ] יארר
- [ ] גארטען
- [ ] גאראג׳
- [ ] ארבעט רום (ווערק שאפ)
- [ ] קאר, טראק, גלאף קאמפאטמענט

- ( ) Cosmetics....Only KOSHER L'PESACH should be used; (Cosmetics are forbidden on Shabbos and Yom Tov)
- ( ) Bar (whiskey is CHOMETZ)
- ( ) Talis bag
- ( ) Suitcase, valise, travel bags
- *( ) Tooth brush (A new tooth brush is required for Chol Ha'moed; it
- ( ) Discard vacuum cleaner bag
- ( ) Vacuum floors
- ( ) Thoroughly wash, clean and vacuum shag rugs and carpets
- ( ) Wash "broom"
- ( ) Infant seat
- *( ) Cook books
- ( ) Sink trays
- ( ) Garbage pails
- ( ) Garbage cans
- ( ) Behind radiator
- ( ) Telephone (remove speaker cover)
- *( ) Shabbos 'Zimiros' books
- ( ) Storage bins
- *( ) Chalah utensils, vases, decanters used for chometz (e.g. whiskey)
- ( ) Country cottages
- ( ) Backs of chairs, seats
- ( ) Cover sink spout, handles
- ( ) Clean oven, range, grates
- ( ) Clean sink, refrigerator

* These items should be thoroughly cleaned and then "stored" away for the duration of Pesach.

[ ] אפיס
[ ] סטאר, געשעפט
[ ] פעקטערי
[ ] פארטש (טעראסע)
[ ] וייפען (זייפען און פערפיום זאלען נישט גענוצט ווערען)
[ ] קאסמעטיקס, כשר לפסח (נאר פאר חוה"מ,

[ ] בענטשערליך זאל מען אויסרייניקען (באהאלטען ביז נאך פסח)
[ ] ספרים וואס מען נוצט פסח זאל מען נישט לייגען אויפן עס־טיש
[ ] קליירער וואס הענגען אין שאנק

מוזען אדורך געקוקט ווערען
[ ] וועקיום קלינער. אויסרייניגן און אוועקווארפען דעם בעג
[ ] בעזעם (ברום). אויסוואשען אים
[ ] בענקלאך — צווישען די בענקלאך
[ ] רעדיעטער, אונטערן רעדיעטער,
איבערהויפט אין בתי מדרשים
[ ] ראגס וועקיומען, איבערויפט שעג
[ ] חלה בעקעלעך, קלינען און באהאלטען
[ ] ברויט־קאסטען, קלינען און באהאלטען

BEDIKAS CHOMETZ CHECKLIST

The following is a convenient checklist which itemizes many places and objects which require BEDIKA but are, at times, not so obvious and thus possibly overlooked.

( ) Under beds
( ) Clothes closets, chests
( ) Linen closets
( ) Desks
( ) Cabinets
( ) Drawers
*( ) Medicine chest
( ) Clothes (pockets, cuffs)
( ) Purses, pocketbooks, handbags
( ) Shopping cart
*( ) Picnic basket
*( ) Cookie jar, bread box, toaster, candy dish
( ) Crib
( ) High chair
( ) Playpen
( ) Carriage
( ) All toys
( ) Toy chest
( ) Childrens toy carriages and wagons
( ) Toy houses and their furniture
( ) Storage room
( ) Safe
( ) Laundry room
( ) Freezer
( ) Basement
( ) Hallways
( ) Attic
( ) Yard
( ) Garden
( ) Garage
( ) Workshop
( ) Den
( ) Office: Desk, drawers, lockers, closets etc.
( ) Factory: Store
( ) Automobile, Truck
( ) Beneath car seats: Remove car seats
( ) Auto glove compartment, under mats, trunk
( ) Pet house, bird cage (Animal food is probably CHOMETZ)
( ) Behind refigerator, sink, oven, kitchen cabinets
( ) Perfumes, hairsprays, deodorants
*( ) Briefcase, school bags, attache case
*( ) Lunch box
( ) School locker
( ) Kitchen utensils: Broiler, blender, mixer, can opener
( ) Shul locker or cubby
( ) Shelves
( ) Bookcases
( ) Breakfront
( ) Seforim closet and seforim
( ) Book closet and books
*( ) 'Bensherlach'
( ) Jewelery
( ) Jewelery box

5. One should swallow the two k'zaysim at once. At any rate, the 2 k'zaysim should be eaten within 2 minutes.

6. A hand matzoh contains 3 small k'zaysim or 2 large k'zaysin. One machine matzoh contains 2 small k'zaysim and no more.

7. One who cannot eat matzoh or morror should still recite the brocho, "Asher Gealanu...to eat matzoh and morror."

MORROR

1. The best morror to use is Romaine lettuce. It should be inspected at least 2 or 3 times for worms. If possible, it is best to eat only the white stalks in the middle, rather than the leaves.

2. People who are inexperienced in the inspection of lettuce should use horseradishes to fulfill their requirements. Endives may also be used.

SHULCHAN ORECH-SETTING THE TABLE

1. Many have acustom not to eat fish on Pesach. These that do eat fish should buy live fish.

AFIKOMEN

1. Two K'zaysim should preferably be eaten. Extra matzoh may be used in addition to the afikomen piece. At least one k'zayis must be eaten, but it is preferable to eat two k'zaysim.

2. Women are also required to fulfill this mitzvah.

3. The Afikomen should be eaten while reclining.

...כי האוכל מהשרצים נעשה נפשו עצמו שרץ... שצריכין ישראל להזהר לבל יכנסו לפיהם אפילו בהיסח הדעת... במעשה מזיד תעשה נפשו שקץ ובשוגג תטמא נפשו ותטמטם והוא או' ולא תטמאו ונטמתם בם, וצריך האדם ליזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוץ זה ומה גם בזמנים אלו שנזהם תאויר... שומר נפשו ישמור את הדבר.

אור החיים הק' פ' שמיני.

HAGADA

1. There is a custom that only one of the sons recites the "Ma Nishtana." According to another custom, all children even grandchildred ask. By some, the head of the household repeats the "Ma Nishtana." Everyone should follow the customs of his father.

2. The Hagadah should be translated to those who do not understand Hebrew in order to fulfill their obligation.

3. It is a mitzvah to elaborate on the ten miracles that occured to our forefathers at the crossing of the Red Sea.

4. It is a mitzvah to speak of Hashem's Graciousness to his father, grandfather and family. Those that were in concentration camps and were saved should speak about Hashem's Graciousness to them.

5. Just as each person must envision himself as if he had gone out of Egypt, so too must he see himself as previously having been an idolator and will begin to serve Hashem this night with all the mitzvos appropriate for this night.

MATZOH

1. One should say Rochtzo, Moitzee Matzoh before netilas yadaim so as not to interrupt the interval between "netilas yedaim" and "hamotzee."

2. It is best to have in mind the Leshem Yichud before eating the matzoh. Those that recite it out loud may do so.

3. One should prepare extra matzoh in order to distribute and complete the two (2) K'zaysim for all.

4. The person conducting the seder should pick all 3 matzohs in his hands (without the seder plate) and make the B'rocho Ha-Motzi. He then passes to each person, "2 k'zaysim" of matzoh. (A k'zayis is the size of an olive.) They all make the b'rocho "All Achilas Matzoh" and put the 2 k'zaysim of Matzoh into the mouth at once.

5. If one must add water to the grape juice there should not be more than one third water and at least two thirds grape juice.

6. A person who for reasons of health cannot drink wine may fulfill the obligation with grape juice.

7. Children should not be allowed to drink the wine through a straw.

8. It is permissible to drink coffee between the 1st and 2nd cups of wine, in order to stay awake for the entire seder.

9. The head of the household should himself take the honor of pouring the Kos Shel Eliyahu.

10. According to some minhagim, a little wine from the "Kos Shel Eliyahu" is poured into the cup of each participant at the seder.

11. There are those that fill the Kos Shel Eliyahu before Kiddush; however, most follow the custom of filling it after "benching".

KIDDUSH

1. One should be careful to bear in mind that kiddush is the first of the "Arba Kosos."

2. One should have pertinent thoughts before kiddush since during Kiddush we stand witness to the Creator, and proper witness must first undergo repentence.

3. Everyone, man or woman should say kiddush for himself.

4. If a woman makes a "shehechayanu" when lighting candles, she should not repeat it at kiddush. She may, however, answer "omain" to her husband's shehechayanu.

5. At the time of "shehechayanu" everyone should bear in mind all the mitzvahs of the seder night.

...ולמה לא תחוסו על נפשכם היקרה... ודבר זה ידוע, שאין דבר עבירה כמאכלות אסורות שמטמטם הלב הישראלי, ובעוה"ר ע"י"ז יצאו כמעט מן הדת כמה קהלות בארץ לועז...

שו"ת דברי חיים יו"ד ז'

PREPARING FOR THE SEDER

1. The head of the household, wife or children and not others, if possible should set the table for the Seder.

2. At ieast two candles should be lit that will burn the duration of the Seder.

3. Two tablecloths should be placed on the table.

4. Both the tablecloth and the matzo cover should be white and not colored.

5. The 3 matzos should not be placed directly on top of each other rather a cloth should be placed between them. The new matzo trays which have a separate compartment for each matzo may be used. It is preferable to use a white cloth covering the matzos. These matzo trays must be toiviled before use.

6. All 3 matzos should be whole. If one of them breaks the broken one should be used for the 2nd matzo.

7. Married sons and sons-in law each should have 3 matzos and afikomen. They may rely on the head of the household for the Kaara.

8. If using small radishes for Karpas, be sure to cut off a small piece from the top or from the root, thereby eliminating the question of an after brocho (even if it is less than a kezayes).

The "ARBO KOSOS"-four cups of wine at the Seder

1. One should drink more than half of the cup at one time. It is preferable to drink the entire cup. One should drink the entire cup in less than 10 seconds. If this is impossible, one's obligation is fulfilled if he drinks it within 2 minutes, (Bedeavid only).

2. The accepted amount for the seder cup should not be less than 3 and one third oz. A stricter shiur (amount) is 6 and two thirds oz. 4 and one half oz. and 5 and five sixth oz. are also established amounts according to various poskim.

3. If possible one should drink A cup of 3 and one third oz. of wine (grape juice).

4. It is better to drink a smaller shiur of wine than a larger one of grape juice.

IMPORTANT HALOCHOS FOR PESACH

According to Rabbi Moshe Stern-Debrecin

ERUV TAVSHILIN

This year, since the second day of Pesach occurs on Friday, the Eruv Tavshilin procedure must be followed on Wednesday, April 11, in order to be permitted to prepare food on Yom Tov (Friday) for the Shabbos.

EREV PESACH

1. A first-born son (bechor) is required to fast on Erev Pesach. Today the custom is to partake of a "seudas siyum mesechta" (feast of finishing a tractate) and the bechor does not fast.

2. Both a bechor of the father (who married a woman with children, but he himself had been childless) and a bechor of the mother (she had not had children, while the husband had children by a previous marriage) are required to fast.

3. A bechor born by cesarean section does not have to fast. However, it is recommended that he partake of a seudas siyum mesechta.

4. The bechorim of Kohanim and Leviim have to fast, too.

5. A bechor born after a miscarriage should certainly fast; however, one born after a child who died within 30 days does not have to fast.

6. A father fasts for his son (a bechor) until the child becomes thirteen. If the father is also a bechor, then the mother should fast. Being that today we rely on the seudas mitzvah, the boy should partake of the meal as this is the custom.

7. A pregnant woman, a woman who is within 30 days after childbirth, or a nursing mother don't have to fast for the son, a bechor, even it the father is a bechor and is fasting for himself.

8. For an infant born within 30 days of Pesach it is preferable that the father partake in a seudas mitzvah.

9. Likewise, it is preferable for a father to eat by a seudas mitzvah for a child born after midnight of erev Pesach.

10. It is forbidden to drink wine after the tenth hour from sunrise erev Pesach.

מדריך לכשרות

Are You Sure?
Are You Positive?
Think Before You Eat!

Get The Facts. Read The "Madrich Lakashrus. A Yiddish-English Kashrus Publication.

Vaad Hakashrus - A Non-Profit Public Service Organization.

MADRICH LAKASHRUS — "The Guide to Kashrus" Yiddish and English periodical published by the Vaad Hakashrus, 1474 — 44th St., Brooklyn, N.Y. 11219, a non-profit public service organization dedicated to strengthening of Kashrus through research and development,

Founded under the auspices of leading rabbonim headed by Rabbi Moshe Stern Shlita Rav of Cong. Khal Yesode Hatorah, Brooklyn (Debreciner Rav)

...שמעתיה משם הרב הקדוש מהר"י לוריא זצוק"ל, והוא, כי לפעמים יתהפך האדם וישתנה מטוב לרע בטבעו ומזגו, ולא ידע מאיזה סיבה, והוא עצמו יתמה איך נהפך בדעתו, ואמר (האריז"ל) כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם מאכל שיש בו מחלקי הרע... חשומר עצמו ממאכלות הרעות יתגבר בו החפץ בדברים הנוגעים לנפש.

(אור החיים פ' אחרי י"ח ג')

MADRICH LAKASHRUS

"THE GUIDE TO KASHRUS"

March-April '79 Issue No. 27 Vol. 5

ועד הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

27

If your label indicates that your subscription has expired, renew it now. Please don't wait for reminders.

בעזהי"ת

מדריך לכשרות

כולל ידיעות, דיונים ובירורים בעניני כשרות

סיון-תמוז ה'תשל"ט

קונטרס כ"ח כרך ח'

יוצא לאור ע"י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה.
התיעצות, הודעה, והצעה

מדריך לכשרות

התוכן

הערות הציבור	א״י פראדוקטען	פיש
ווארקע	אייזעס — אייז קרים	פיצא
זומערדיגע אזהרות	פלייש בענק	נאשערייען
אינהאלטען	דרינקס	תולעים
מיליכיגע אינהאלטן	מילך	מודעות

מדריך לכשרות — ירחון המקיף עניני כשרות

יו״ל ע״י וועד הכשרות, ברוקלין יצ״ו — ארגון מוקדש

לתיקון מצב הכשרות בהשתתפות רבנים ולומדי תורה שליט״א

נתיסדה בפיקוח הרה״ג המפורסם מוהר״ר משה שטערן שליט״א

גאב״ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב״ד דעברעצין)

די פעסטשטעלונגען און באריכטען

זענען געווידמעט נאר צו די שטענדיגע לייענערס.

מדריך לכשרות

הערות הציבור

לכבוד המערכת . . .

. . . ראיתי מדריך לכשרות קונטרס כ״ה מה שכתב אחד מעיר לונדון וז״ל: ענין הוואָדקע ששאלתם דברתי עם המומחים וכולם אמרו לי שבענגלאנד ופראנקרייך מערבים גם בוואדקע יין (נסך) כמדומה שבארצות הברית אינו כן שחוק המדינה אינו מרשה לערב יין בוואדקע, עכ״ל.

ומאוד אני מתפלא . . . גם באמעריקע מערבים יין נסך בהוואדקע (דברתי עם מומחים), שנית הנה ידוע שבארצות הברית . . . עד 3% פראצענט (ובזה החוק הוא הכל לפי המאכל כי הרבה רק 1% או 2% או ½%) אינו צריך להודיע בהמשקה או בהתבשיל מה הוא, א״כ האיך אפשר לסמוך בשום דבר, הן משקה הן מאכל, לאכול ולשתות בלי השגחה מרב מובהק ת״ח ויר״ש . . .

אלכסנדר אליעזר קנאפלער
ברוקלין

תשובת המערכת:

נכון מה שנדפס שאין לערב יין בוואדקע, זהו חוק המדינה וכדי לשנות צריכים רשיון מהממשלה. ובכל זאת בוודאי אפשר לחוש שישנו מי שכן מערב בלי התיעצות, הגם שאינו מסתבר שצריכים לדאוג על ספק זה.

מה שכתב שאין להודיע כמה אחוזים מהרכב המזון, אינו נוגע לענינו. ב„ברוינפאן״ אין מודיעים כלל את ההרכב על הבקבוק, וכן ישנם יותר משני מאות מאכלים שאין צריכים להודיע את ההרכב [אם נעשו לפי פקודת הממשלה הנקראת Standard Foods]; למשל אייז־קרים, קעטשאפ, מאיונעיז, שאקאלאר, וכדומה. רק אם מוסיפים דבר צריכים להודיע אותו השינוי (לא את כל ההרכב).

מה שרשם לדבר פשוט שמותר לכתחילה לשנות את ההרכב בלי אחריות הודעה, אינו מדוייק. החוק קובע מה מותר ומה אסור, ועד כמה, בכל מאכל ומאכל. היתר כללי לערב מה שרוצים עד 3% אחוזים — זהו אינו.

כל זה מדובר מבחינת Theory בבית חרושת שרוצה לייצר מזונותיו עפ״י שורת הדין בכל פרטותי׳. אבל גלוי וידוע לכל שבמציאות ישנם חורים וסדקים בכל חוקי המדינה („לופהאָלס״) ובכן אפשר לשנות מה שרוצים ויהיו זכאים אף לפי חוק הממשלה. וע״כ אין לסמוך על אינגרידיענטס רק לחומרא.

הננו מעתיקים (באנגלית) חדשות בענין „וואדקע״, שנוגע להעדותיו של כ״ת:

I think it is interesting for our readers to read the following article from the Beverage Ledger, Los Angeles, Calif.

VODKA MADE FROM GRAPES

Vodka made from Thompson seedless grapes is the newest twist in alcohol beverages.

Guild Wincreis & Distilleries made this announcement when they called a press conference in Sacramento to introduce Silverado California Vodka.

Robert M. Ivic, president of Guild Wineries & Distilleries of San Francisco, announced changing the dictionary definition of vodka and winning a 26-month struggle with the Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms.

"Webster's Third New International Dictionary (1971) calls vodka a colorless and unaged liquor of neutral spirits, distilled from a mash of rye or wheat. Silverado has brought grape to vodka," declared Ivie.

Ivie noted the tremendous growth of vodka's popularity in the nation.

"By 1955 it represented only 3.4 percent of the total distilled spirits marketed here. Last year 28.6 million cases of vodka were purchased by Americans, representing more than 20 percent of all the distilled spirits sold in the country.

"Yesterday you could buy it from Russia, Poland, England, Austria, Holland, Finland, Denmark or America, made from potatoes or grain. Now, vodka drinkers have the opportunity to enjoy it made from California grapes," Ivie said.

Ivie said that natural grape vodka is four times more costly to produce than traditional grain vodkas. He pointed out that Silverado possesses a singular richness and quality which could be achieved only by using a dry white wine which has been distilled twice, charcoal-filtered and blended with pure well water to bring it to 80 proof.

"It's vodka and not white brandy because it's distilled at 192 proof--2 percent more than the law requires—whereas brandy is distilled at 170 proof, and must be kept in barrels for two years. Silverado is a cleaner and more natural vodka, we feel, than has ever before been produced, and is available now throughout the greater Bay area for $6.39 for a quart; $5.45 for the 750 milliliter size or $1.59 for the 200 milliliter bottle," declared Ivie.

He said that they recommend that the bottles be kept in the freezer and served encased in ice because the product actually thickens when it's close to freezing, adding a smoothness that is quite unique.

One journalist at the tasting press conference said, "I'm a vodka drinker and I can tell you this is one helluva good vodka."

Ivie said it took 26 months of some pretty convincing discussion with BATF to get permission to label Silverado as "California" vodka. He said that the BATF is extremely reluctant to pass blessing on varietal labels, whereas we feel the California designation is very important in marketing the product.

"We have a goal of 30,000 to 40,000 cases in a market area that saw one million cases sold last year," concluded Ivie.

THE JEWISH HOMEMAKER

... ראיתי בקונטרס הנ"ל שהפירמא קירש קאמפאני כשר, ובאתי לשאול האיך אפשר להיות כשר בית־חרושת שמחלל שבת בפרהסיא. וגם אין לו הכשר תמידי מרב מובהק ת"ח ויר"ש. נא לפרסם מכתב זה וגם להשיב לי תיכף ומיד.

ידידכם אלכסנדר אליעזר קנאפלער
(ברוקלין)

מדריך לכשרות

תשובת המערכת:

1 — לא נדפס שקירש קאמפאני כשר. הם מייצרים סאדע תחת כמה שמות כגון Kirsch, No-cal, Hammer מינים שונים, וטעמים שונים, „הוועד" לא בירר רק מינים מצומצמים בשם המפורש קירש.

2 — תוצרותיהם לא נתבררו מבחינת הנאמנות של בעלי החרושת שאינו נוגע בכלל. נא לעיין במדריך כ"ז (רעסטעראנטס און קייטערערס עמוד 11), שביארנו החילוק בין בעל מסעדה או קייטערער, שהנאמנות תלוי' בו, ובין בעל חרושת גדול שאין הכשרות תלוי בו. נאמנותו של בעה"ב בבית חרושת ענקי אינו מעלה או מוריד את נקודת הכשרות.

3 — אין לחוש במאכל או משקה שלפנינו שנעשה בשבת ע"י מחללי שבת ועי"ז אסור באכילה. בדרך כלל בתי החרושת במדינתנו אינם עובדים בשבת והנ"מ הוא רק לשעה אחת של ערב שבת בימי החורף, שאז עובדים אע"פ שכבר נכנס שבת, ואף אם עובדים בשבת הוי רק מיעוט מתוצרותיהם.

4 — „קירש" עומד תחת השגחה של שני רבנים שליט"א, הדגשנו במדריך נומ. 13 [ששם כתבנו הפעסטשטעלונג מהביקור]: כשר בלי השגחה תמידית.

5 — אינו בנמצא כלל שום סאדע באמעריקע שיהי' תחת השגחה תמידית בשעת עשיית הפלייווער, וגם בהבאטלינג־פלענט. על כמה מההרכבים ממש א"א לסדר השגחה.

"Creamer" Bill Passes Both Houses

A bill to clarify the misleading label "non-dairy product" or "non-dairy creamer" on dairy substitutes that do contain milk or cream, written and sponsored by Assemblyman Howard L. Lasher (D-L Brooklyn), has passed both houses of the Legislature and now awaits signing by Governor Carey.

Assemblyman Lasher said, "At present, some producers of cream and milk substitutes are printing "non-dairy creamer" or "not a dairy product" on the label when, in fact, the product contains a milk derivative, and is therefore dairy according to Jewish Law. No provision of the law prevents them from doing this — in fact, the law in some states now prohibits the advertising of such products without the words 'not a dairy product' or 'non-dairy.' "

The problem is that sodium caseinate, commonly used in cream, is a phosphoprotein of milk. Although Jewish Law states that the product is dairy, New York State law considers it non-dairy.

Assemblyman Lasher further stated that sodium caseinate is produced when milk is curdled by rennet. "It is obvious that sodium caseinate is a dairy product and should be denoted as such."

"Many times, I have gone into homes where, after a meat meal, people would serve coffee with a 'non-dairy creamer' which contained sodium caseinate. I would then have to explain to these people that the creamer is dairy and set forth the reasons."

The bill provides that when a milk derivative is used, the words "derived from a milk byproduct" must be stated after the ingredient. The only exception is granted when the product is under Rabbinical supervision and is marked as being dairy together with the Rabbinical designation.

"This bill is most important to religious Jews who adhere to the Kosher Dietary Laws and are misled by the 'non-dairy' designation on the label."

However, Assemblyman Lasher also said that this bill will aid those people who are on dairy-free diets and must abstain from any milk or dairy derivative.

מדריך לכשרות

אזהרות הוועד

זומער איז א צייט ווען מענטשען פאָרען ארויס אין די בערג, פראווינצען, אדער אנדערע ערהוילונגס־ערטער. ווי באקאנט שטויסט מען זיך דארטן מיט געוויסע נסיונות וועלכע זענען מער אקטועל אין די פרעמד ווי אינדערהיים. דערצו איז די טבע זיך מקיל צו זיין ווען מען איז אין די פרעמד, און אויסער די יסודות פון קדושת הזמן און קדושת השכל ווערט אויך נאכגעלאזט די קדושת הגוף. ביי דעם יסוד שפילט „כשרות" איינע פון די גרעסטע און וויכטיגסטע ראלעס.

עס איז טרעפליך און נויטיק מעורר צו זיין עטליכע וויכטיגע פונקטן וועגן „כשרות".

איינקויפען:

אין דער פרעמד קען זיך דער איינקויפער נישט ערלויבען צו קויפען פון וועם ער וויל און פון וואס ער וויל. דער אויסוואָל פון סוחרים און / אדער מאכלים איז באגרעניצט צו א געוויסען מאס.

די טבע פון א מענטש איז, אז ער וויל נישט נאכלאזען פון זיין געוואוינהייט, און אוודאי נישט באגענוגען מיט ווינציגער און קלענערע אויסוואל פון מאכלים. אזוי ווי ער געפינט נישט שטענדיג דעם געוויסען פראדוקט פון דעם באשטימטען ערצייגער וועלכע ער איז מהדר צו קויפען אין שטאט, גיט ער זיך אַן עצה און איז זיך מתיר צו קויפען אן ענליכע פראדוקט פון א צווייטען ערצייגער, כאשט מעגליך עס האט נישט די זעלבע הידורים ווי די וועלכע ער קויפט שטענדיג.

דאס זעלבע איז מיט געפאקטע מאכלים פון גראסערי, מיט בעקעריי־פראדוקטען, פיש־פראדוקטען, און טייל מאל אויך פלייש־פראדוקטען. אזוי ווי דעליווערים זענען באגרעניצט פון די שטאטישע פלייש בענק צו יעדן יחיד אין זיין קוראָרט, טרעפט זיך אז דער קונה קויפט נישט זומער־צייט פון זעלבען בוטשער ווי ער איז מהדר צו קויפען א גאנץ יאר, און טיילווייז אויך נישט פון זעלבען שחיטה.

די דערמאנטע פראבלעם פאַרשאַרפט זיך דורך דעם וואס אין די בונגאָלו־קאלאניעס וואוינען צוזאמען אסאך משפחות שומרי תומ"צ און איינער מאכט נאך דעם צווייטען (אין דעם געביט) אפילו בלינדערהייט. „סוף כל סוף", טענה'ט דער שכן, „אויב עס איז גוט פאר חיים יעקל'ס און בעריל'ס משפחה, פארוואס זאל עס נישט זיין גענוג גוט פאר אונזער משפחה".

דער איינקויפער האט א דאפעלטע אחריות אין די בונגאלו־קאלאני. איינס פאר זיין קדושת הגוף און צווייטענס פאר דעם שכן'ס וועלכע וועט איהם נאכמאכען זיינע היתרים און קולא'ס.

„אָ־יו"

עס איז שוין געשריבען געווארען אַ פּאָר מאל וועגען די אומ־רעגולאציעס אין די „אָ־יו" השגחה. די מאסען טארען נישט זיין גלייכגילטיג, זיי דארפען איבען א דרוק עס זאל געטאן ווערן די תיקונים וועלכע פארלאנגען זיך פאר א ריכטיגע פארלעסליכע השגחה, אין איינקאלנג מיט די פארלאנגען פון „וועד הכשרות".

עס פארדרוסט און עס טוט וויי צו הערן אז עס ווערט נאך אלץ געגעסן פראדוקטען אונטער די אָ־יו אויף וועלכע עס פארלאנגט זיך ערנסטע השגחות, ומכש"כ גלאטע פליישען און **דעליקאטעסן אונטער זייערע השגחות.**

עס ליגט א חוב אויף יעדן וועלכער איז אינטערעסירט אז ריכטיגע כשרות זאל דאמינירען, צו טאן אלעס וואס נאר מעגליך, מען זאל מאכען די תיקונים.

א"י פראדוקטען

מען מוז זיין געווארענט נישט צו נוצען א"י פראדוקטען אהן קיין הכשר וועלכע איז אנגענומען אלץ פארלעסליך. אויסער די געוועגטליכע חששות וועלכע געפינען זיך אין פראדוקטן, קומט נאך צו די שאלה פון תרומות, מעשרות, ערלה וכו'.

סתם א הכשר פון רבנות בא"י קען נישט אלעמאל אנגענומען ווערן אלץ פארלעסליך.

אייזעס

אייזעס טאר נישט גענוצט ווערן אהן קיין הכשר, עס באשטייט נישט נאר פון וואסער און צוקער, עס ווערט אריינגעמישט אנדערע איינהאלטען וועלכע זענען נישט פארלעסליך אהן א הכשר. (די כשר'ע אייזעס ווערן אנדערשט געמאכט ווי די אהן א הכשר), ווי צ.ב.ש. אימאלסיפייער. אויך ווערט אייזעס אָפּט מאל אויפגעקאכט אין די זעלבע כלים וואו מילך אדער גרייפ־דזשוס (מיץ ענבים).

אייז־קרים

אלע מילכיגע אייז־קרים אין ניו־יארקער געגענט, אהן קיין אויסנאם, אפי' מיט דעם הכשר פון Ⓤ Ⓚ Ⓟ זענען נישט פון חלב ישראל, אויסער „ריעל" כשר אייז־קרים. די אייזעס און אייז־קרים וועלכע האבען נישט דעם נאמען פון רב המכשיר דערויף, זענען נישט די זעלבע ווי די מיט דעם הכשר, כאטש עס ווערט פארקויפט דורך דעם זעלבן מענטש און עס ווערט אפט מאל צוגעלייגט דורך דעם דרייווער אז עס איז די זעלבע.

מדריך לכשרות

מילך

אפילו די וועלכע נוצן נישט קיין סימילאק פאר זייערע קליינע קינדער צוליב די שאלה פון חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו, זענען זיך טיילווייז מתיר אין די קאנטרי דאס יא צו נוצען.

זענען מיר מודיע, אז ר' פידמא באשטעטיגט אז אייסאָמיל (Isomil) ערהאלט די זעלבע נערהאפטיגע קוואליטעטן ווי סימילאק (Similac), און אויף אייסאָמיל איז נישט פארהאנען די פראגע פון חלב סתם. פאשטענדליך, אז מען דארף זיך נישט אריינלאזען אין די שאלה פון חלב עכו"ם וועלכע געפינט זיך ביי סימילאק, אויב מען קען נוצען אַן ענליכע פראדוקט אָהן דעם חשש, ווי צ.ב.ש. אייסאָמיל, וועלכע איז פראדוצירט ביי די זעלבע פאבריק.

בוטשער סטארס (פלייש בענק)

עס זענען פארהאנען פלייש געשעפטן וועלכע נעמען אריין פארשידענע פליישען פון אַ פּאָר שלאכט־הייזער. זיי רעקלאמירען אז זיי פארקויפן גלאט פלייש פון די אדער יענע שחיטה וועלכע די קונדען זענען מהדר צו קויפען.

דער קונה קען נישט וויסען פון וואו עס קומט דער שטיקעל בהמה פלייש אדער געפערטלטע עוף. ער קען ווערן אפגענארט און מיינען אז ער קויפט פון די שחיטה אויף וועלכע ער איז שטענדיג מהדר.

פארלאנגט א קלאָרקייט פון אייער פלייש געשעפט וואס פאר א שחיטה ער נוצט. דערצו דארף מען זיין פארזיכטיג נאר צו קויפען פון א שחיטה וועלכע איז על צד היותר טוב.

ברויט — געבאקענע פראדוקטען

זומער זענען א טייל נישט פאָרזיכטיג אין קויפן געבאקענע פראדוקטען וועלכע מעגליך זענען פת פלטר אדער פת הנילושה בחָלב **כאטש עס האט א הכשר.**

אגב: עס ווערט פארקויפט ברויט אונטער די השגחה פון Ⓤ Ⓚ וועלכע זענען פת פלטר, עס ווערט אויך פארקויפט מילכיגע ברויט, פת הנילושה בחָלב מיט דעם כשרות צייכען Ⓤ Ⓚ.

קויפט נאר ביי א היימישען בעקערי א שומר תומ"צ, וועלכע איז אויך באקאנט מיט די כשרות פון די אינהאלט (מישונגען).

אפילו אויב די אינהאלטען זענען בסדר, דארף מען מאכען זיכער אז דער בעקער האט נאמנות לגבי נעמען חלה. דאס ווענדעט זיך נישט אלץ אין בעל הבית. ווייל מען באַקט ביינאכט און פארטאגס ווען דער בעה"ב איז נישט דארט.

דרינקס — געטראנקען

דרינקס ווערן אָפטמאָל אויפגעקאכט (פאסטויריזירט) אין די זעלבע כלים ווי מילך אדער גרעיפ־דזשוס (מיץ ענבים).

מילך

אין די פראווינץ ווערט פארקויפט זומער־צייט חלב ישראל וועלכע מען באנוצט זיך מיט א היתר, זיי כשר'ן די כלים וועלעכע זענען בן יומו פון סתם מילך, מיט א דבר הפוגם, ביטע פרעגט א שאלה ביי אייער מורה הוראה.

פיש — פיללעי

עפ"י שו"ע דארף יעדער פיש וועלעכע קומט אהן די הויט האבן א הכשר אדער א ריכטיגע צייכען אז עס איז א כשר'ע פיש.

פיללעי איז א פארמאט פון צוגרייטן פיש (נישט א מין פיש), עס האט נישט קיין הויט אדערביינער. אלע פיללעי דארפן א הכשר ווייל מען קען נישט פעסטשטעלן דעם מין פיש.

זומער איז שכיח אז מען קויפט פיש ביי נישט קיין שומרי תומ"צ זאל מען נישט קויפן נאר פיש מיט סימנים. מען דארף אויך זיין זיכער אז מיט דעם זעלבן מעסער שניידט מען נישט אויף קיין טריפה'נע פיש. דאס זעלבע מיט דעם מאָלען פון פיש.

פיש־פלייש דעליווערי

אויב מען שיקט אבגעשינדענע פיש אדער פלייש, אדער ווייך מיט א שיק־אינגל (דעליווערי־בוי) וועלעכער איז נישט באגלייבט עפ"י שו"ע מוז דאס עסענווארג זיין געזיגלט מיט א חותם בתוך חותם.

פיצא — פאַלאַפעל

א טייל פון די פיצא געשעפטן קויפן דאס ברויט, פיתה, געפרוירען און זענען נישט פארזיכטיג אויף פת ישראל, א טייל נוצען אויך נישט קיין חלב ישראל קעזען ווי צ.ב.ש. „מגדל" „טעם טוב" און שרייבן אז זיי נוצען נאר חלב ישראל, די דערמאנטע קעזען האבען א הכשר, אבער זענען נישט קיין חלב ישראל.

חוץ מזה, דארף מען זיין געווארענט פון צו גיין דארט וואו עס געפינען זיך תערובות ופריצות, כידוע. ווער עס האט א ריח פון יראת שמים טאר נישט אריינטרעטן אין אזא ארט.

מדריך לכשרות

נאשערייען

גערעדעט, אז רוב נאשערייען דארפן א ריכטיגען הכשר. זייט געווארענט פון צו נוצן פראדוקטען וועלכע זענען נישט מבורר געווארען אלס כשר. און איבעריג אונטער צו שטרייכען, אז נאשערייען אָן קיין שום השגחה — טאר מען נישט נוצען!

תולעים — ווערים

זומער, דארף מען איבערהויפט, זיין פארזיכטיג אין דעם פרט. די פאלגענדע פראדוקטן איז ראטזאם צו האלטען אין רעפריזשערעיטער (קוהל-אפאראט). אדער נישט צו האלטען אין א וואַרעם פלאץ.

פּאַפּריקע, לאקשן, פערפל און מעל, די ווארימקייט שאַפט ווערים אפילו אויב עס איז אינגאנצן פארמאכט די שאכטעל.

די פאלגענדע פרוכט און גרינצייג דארף מען בודק זיין פארן עסען:

קירשען (טשעריס).
ניסען (ווען מען זעט עפּעס א פאַרענדערונגביים עפענען, אין זומער צייט).
ספינאטש.
קאליפלאער.
לעטערס (סאלאט).
קרויט.
ברוסל ספראט.
שוועמלעך (מאשרום).
מאלינעס (רעסבעריס — פיל עסען עס נישט, ווייל מען קען דאס נישט בודק זיין).

א טייל האלטען אז מען דארף בודק זיין אויך גרינע ארבעסן, גרינע צוויבעל, טייטלען, פלוימען. פרעגט א שאלה.

פארזיכערט אייער געוויסן — פארבינדט אייך מיט אייערע פראגען מיטן „וועד הכשרות״, וועלכע איז די איינציגע אומבויגזאמע, מוטיגע און אומפּאַרטייאישע אָרגאַניזאציע וואס ברענגט פּאַרלעסליכע, גרונטליכע און נויטיגע ידיעות אין דעם געביט פון כשרות.

Computerized calenders available with daily "Zmanim"
according to various shitos — for any place
prepared by Hershel Edelstein
4 Albert Drive, Monsey, N.Y. 10952 (914) 425-3073

מדריך לכשרות

שימו לב

שפייז אינהאַלטן :

געוואוינט אייך צו ליינען, באטראכטן, און זיין פּאַרזיכטיג וועגן די שפייז־אינהאלטן (אינגרידיענטס) וועלכע ווערן געדרוקט אויף יעדע שפייז.

די אינהאלט אינפארמאציע ווערט געדרוקט לויט דעם באפעל פון די רעגירונג פאר אייער געברויך. ניצט אויס די פריווילעגיע.

הגם די אינהאלטן זענען ווייט פון זיין ריכטיג [צוליב געוויסע „לופהאלס" (Loopholes) אין די אמעריקאנער לעייבעלונג געזעצען. [זע מדריך נומ. 9, תמוז תשל"ה], און מען קען זיך בשום אופן נישט פארלאזען צו נוצען א פראדוקט אויף דעם סמך פון די אינגרידיענטס, אבער לחומרא קען מען זיך סומך זיין דערויף.

פראדוקטען מיט די פאלגענדע אינהאלטען זאלן נישט גענוצט ווערן נאר מיט א פארלעסליכע השגחה. א טייל פון די אינהאלטן זענען וודאי נישט כשר, אדער ספק נישט כשר. א טייל זענען בתערובות איסור און א טייל האבן פארצוייגטע חששות. מיר ברענגען נאר אראָפּ די אינגרידיענטס וועלכע ווערן מערסטענס גענוצט. פארשטענדליך אז עס זענען פארהאנען אסאך נישט כשר'ע (דבר שאין להם סוף) אינגרידיענטס וועלכע ווערן נישט דאָ אראפגעברענגט :

The following is a listing of commonly used ingredients which require supervision :

Calcium Stearate
Castoreum
Civet
Cognac
Diglyceride
Emulsifier (except Lechitin)
Esters
Ethyl Palargonate
Fatty Acid
Flavor
Gelatin
Glycerine
Glyceride
Glycerol
Gum Base
Lipid
Magnesium Stearate
Mono & Diglyceride
Monoester
Monostearate
Musk
Oil
Palargonic Acid
Pepper Cream
Pepsin
Polyglycerol
Polysorbate 60, 65, 80
Rennet
Shortening
Softeners
Sorbitan Monostearate
Span & Tween
Stabilizer
Stearic Acid
Stearate
Tristearin
Tumeric

מדריך לכשרות

די פאלגענדע אינהאלטען זענען מיליכיג נישט פון חלב ישראל:

CALCIUM LACTATE
CASEIN
CURD
LACTOSE
LACTIC ACID (in Dairy Products only)
WHEY

מארגארין:

רוב מארגארין, אפילו מיט א הכשר, זענען מילכיג. אויב עס איז נישט מילכיג דארף זיין אויפגעצייכענט אויף דעם פאפיר „פארווע״ לעבן דעם הכשר. אויב עס האט נאר א הכשר־צייכען אָהן פארווע, איז דאס מילכיג.

בונדלעך — געקענט:

די פירמעס וועלכע פאקען בונדלעך, פאקען אלגעמיין דעם פראדוקט געמישט מיט פלייש (דאס איז נוסח אמעריקע).

אפילו די וועלכע ווערן נישט געמישט מיט פלייש, ווערן צוגעגרייט און געקאָכט אין די זעלבע כלים. **די פאלגענדע מוזען האבן אן השגחה:**

Chick Peas, Beansprouts, Vegetarian Beans.

פרוכט און גרינצייג — געקענט:

אין די פאלגענדע פראדוקטען ווערט מעגליך ארייגעמישט פלייש, און / אדער מילך, קעז:

Fruit Soup, Vegetable Soup, Baby Food Jars, Fruit Fillings, Sauces, Ketchup, Chow Mein, Fruit Cans W/ Flavorings.

Silver-Connor Kosher Food Labeling Bill Passes Legislature

ALBANY, N.Y.-Assemblyman Sheldon Silver (D-Manhattan) and Senator Martin Connor (D-Brooklyn, Manhattan) announced that their bill to protect consumers of Kosher food products has passed both houses of the New York State Legislature. The bill will increase the types of markings of Kosher food products which must have special certification registered with the State Department of Agriculture and Markets.

Under current law, food processors who use the letters "K" or "KP" must register the name and address of the certifying rabbi or organization with the Department of Agriculture and Markets. Assemblyman Silver and Senator Connor's bill will add any food in packages which are marked "rabbinical supervision," "KM," or 'KOS" to identify products as Kosher or Kosher for Passover.

"Until now," Senator Connor explained, "food packers have been able to use these terms without any certifying requirement from an ordained rabbi."

"Consumers of Kosher food," Assemblyman Silver elaborated, "will soon be able to buy products carrying these markings with the knowledge that they are protected under the law."

The bill has been sent to the Governor, and is expected to be signed shortly. It will become law on January 1, 1980.

Answer :

The majority of margarines contain some form of milk (Cholov Acum). In addition they contain oils, fats, emulsifier, stabilizers, glycerides. Needless to say "strict supervision" is a necessity.

The pareve problem is a real confusion. There are some margarines which are pareve even though there is no mention of it on the product. To avoid "micsholim" stick to your rule.

The same yardstick should be used on so called "non dairy" creamers and imitation sour cream. They actually are dairy, but not a natural dairy product.

The kashrus organizations, OU, OK etc. claim that these problems are beyond their control, some companies would not print any lettering "dairy" or "pareve"; not to provoke the public. (A mere symbol is not so noticeable). They usually just note in their kashrus directories that this product is dairy.

The time is ripe for the organizations and / or supervisors to adapt a healthier attitude and comprehend the "michsholim" involved as a result of this so called labeling neglect.

A stronger stand and henceforth stricter measures are definitely needed. The directory product listing (as milichig) does not help the cunsumer in the store.

Note: some Mazola products do not carry the OU at all.

1.5&3 KEDEM® liter bottles are not מבושל, as many of our customers prefer. If you would rather have יין מבושל (as do hotels and caterers) then our smaller sized bottles in 750&187 ml. are just right.

מדריך לכשרות

Gentlemen :

. . . The Nova Scotia Food Products Co. sells non Kosher Fish. Obviously there is no kashrus endorsement on those "Novie Brand" products. The problem lies in the fact that the stores don't realize that some of their products are non Kosher and in return is being passed on to the customer as a Kosher product (especially smoked products in bulk form where there is no wrapper) . . .

Vera Weiss (Brooklyn)

P.S. Novie Brand Cream Herring is milichig (Cholov Acum)

Esteemed Vaad,

Please explain why pickles need a hechsher . . .

Mendel Hartstein (Manhattan)

Answer:

Essential oils such as tumeric or pepper cream are often added to the pickling brine. Since the oil is insoluble in other liquid it has to be blended with Polysorbate 80 which are processed from fatty acid (animal or vegetable). The glycerides are a basic ingredient used as an emulsifier.

These spices might possibly be added to prepared mustard, too. All products containig tumeric or pepper cream should not be used unless it is propery endorsed.

In addition, pickles contain vinegar which require supervision (it might be wine vinegar or at best made in the same utensils as wine vinegar).

Dear Editors:

. . . Important note to the readers of the Madrich. I have found out that not all *Mazola* margarine are pareve. There is no indication what so ever that it is milchig. It has the same OU symbol as the pareve type. I guess if there is no pareve symbol we have to assume it is not pareve. I learned the hard way after using a milchig margarine as pareve . . . Some diet margarines have an OU pareve on the outer master box but not on each tub of margarine.

M. Katz (Brooklyn)

מדריך לכשרות

Are You Sure?
Are You Positive?
Think Before You Eat!

Get The Facts. Read The "Madrich Lakashrus. A Yiddish-English Kashrus Publication.
Vaad Hakashrus - A Non-Profit Public Service Organization.

MADRICH LAKASHRUS — "The Guide to Kashrus" Yiddish and English periodical published by the Vaad Hakashrus, 1474 — 44th St., Brooklyn, N.Y. 11219, a non-profit public service organization dedicated to strengthening of Kashrus through research and development,

Founded under the auspices of leading rabbonim headed by Rabbi Moshe Stern Shlita Rav of Cong. Khal Yesode Hatorah, Brooklyn (Debreciner Rav)

...שמעתיה משם הרב הקדוש מהר"י לוריא זצוק"ל, והוא, כי לפעמים יתהפך האדם וישתנה מטוב לרע בטבעו ומזגו, ולא ידע מאיזה סיבה, והוא עצמו יתמה איך נהפך בדעתו, ואמר (האריז"ל) כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם מאכל שיש בו מחלקי הרע... חשומר עצמו ממאכלות הרעות יתגבר בו החפץ בדברים הנוגעים לנפש.

(אור החיים פ' אחרי י"ח ג')

MADRICH LAKASHRUS

"THE GUIDE TO KASHRUS"

May-June '79 Issue No. 28 Vol 5

ועד הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

28

If your label indicates that your subscription has expired, renew it now. Please don't wait for reminders.

בעזהי״ת

מדריך לכשרות

כולל ידיעות, דיונים ובירורים בעניני כשרות

חודש כסלו ה׳תש״מ, קונטרס ל׳, כרך ה׳

יוצא לאור ע״י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה, התיעצות, הודעה, והצעה

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

מעגליך אז דער „מדריך" איז א נייער גליון ביי אייך אין שטוב, אבער באמת ווערט דער מדריך שוין געדרוקט זייט תשל"ד לפ"ג. (מיר שיקען אייך פריערדיגע מדריכים כדי איהר זאלט באקאנט ווערן מיט דעם פאָרמאַט פון מדריך).

דער „מדריך" ווערט ארויסגעגעבן פאר אייערט וועגן און לטובת דעם ציבור וועלכער פארלאנגט דעם אמת וועגן כשרות.

דער „מדריך" ברענגט אייך די שווער־געפונענע פאַקטן וועלכע איהר קענט נישט אליין געוואויר ווערן, און אויך נישט געפינען אין קיין שום אנדערן ירחון, קונטרס, אדער בלאט.

שטעלט אויס דעם אבאנענטן פאָרם און ווערט היינט א חבר צום „וועד הכשרות". לטובתך, לטובת הציבור ולמען האמת והצדק.

אין אַמעריקע

1 יאָר	$ 6.00
2 יאָר	$ 11.00
3 יאָר	$ 16.00

ביי געלייגט איז די סומע פון ...... $

☐ 1 יאָר ☐ 2 יאָר ☐ 3 יאָר

נאָמען ....

אַדרעס ....

שטאַט .... לאַנד .... זיפּ נומער (פאסט געגענט)........

צייכענט אָן אויב דאָס איז א באנייאונג אָדער א נייע סובסקריפּשאָן.

☐ אלטער מעמבער
☐ נייער מעמבער

שימו לב

ניקור החלב

לעצטענס האט זיך געטומעלט וועגן די אמעריקאנער סיסטעם פון רייניגען די פעטענס (מנקר זיין).

בקיצור, עס האנדעלט זיך וועגן צוויי פלעצער אין די בהמה וואו מען איז נישט מנקר ווי עס באדארף צו זיין: 1) פעטענס ביי די רויטע פלייש (tender line); 2) ביי די plate צווישען צוויי פליישען.

באמת איז דאס א הלכה'דיגע פראגע וועלכע ווערט באהאנדעלט אין שו"ע יו"ד סי' ס"ד סעי' ז' וי"ב, עי' רמ"א צוויי מנהגים.

די אמאליגע מנהגים אין די שטעטלעך (לויט די הדרכה פון די גדולים ז"ל פאר די מלחמה), זענען געווען געטיילט.

אין אונגארן און גאליציע האט מען זיך געפירט נישט מנקר זיין אין טייל מקומות; אין רוסלאנד און די ליטא האט מען זיך געפירט לחומרא און מען האט מקפיד געווען מנקר צו זיין.

היינט צו טאג איז אויך געטיילט די מנהגים צווישען אמעריקא און ארץ ישראל. אין א"י איז מען מקפיד מנקר צו זיין, און אויך אין אמעריקע האט מען פאר די קריג ביי טייל ערטער מנקר געווען. אבער די בוטשערס וועלכע זענען געקומען דאָ אין לאַנד נאך די קריג, זענען נישט מנקר ביי די מקומות. [אפילו די וועלכע ווייסען יא ווי אזוי ריכטיג מנקר זיין (ליידער זענען פאראנען בוטשערס וועלכע זענען בכלל נישט גוט באקאנט אין ניקור)].

מיר דרוקען איבער די מודעה וועגן די פראגע פון ניקור החֵלב אין וועלכע עס ווערט ארויסגעברענגט להלכה ולמעשה זיך צו פירען אזוי ווי אין אונגארן און גאליציע. דער פסק איז אויך די שטעלונג פון „ועד הכשרות" עפ"י הוראת המפקח הגאב"ד מדעברעצין שליט"א.

טראץ דעם, ווילן מיר ארויסדרוקען אונזערע רעזערוואציע איבער דעם ענין.

היות די יוצאי ליטא און א"י און אויך טייל פון די אלטע איינוואוינער אין אמעריקע זענען מחמיר אין די הלכה, איז וויכטיג מודיע צו זיין וועלכער בוטשער פירט זיך נישט לויט די חומרא, כדי די וועלכע קומען פון פלעצער וואו מען פלעגט מחמיר זיין, זאלען קענען נזהר זיין.

עס ליגט אויך אן אחריות אויף די בוטשערס מודיע צו זיין זייער פיהרונג פאר דעם ברייטען ציבור.

„גענידעלטע" עופות

ווענן די פראגע פון גענידעלטע עופות, וואס איז לעצטענס נתעורר געווארן, זענען די פאַקטן ווי פאָלגענד:

א) די רעגירונג פארלאנגט אז יעדע לעבעדיגע עוף זאל ווערן געאונפט (inject) וועגן געזונדהייט־פארזיכערונג, קעגן קראנקהייטן.

ב) די נירעל ווערט אריינגעגעבן אין גענאק פון עוף, רוב מאל דורך א מאשין און טייל מאל דורך הענט.

ג) די הלכה׳דיגע פראבלעם איז, אז אפשר איז די נידעל געגאנגען טיפער ווי געוואונטשן און געלעכערט די סימנים פאר די שחיטה און מטריף געווען דעם עוף.

ד) דער ביד"צ פון ירושלים האט באשטעטיגט אז אין א"י איז די שאלה אן ערנסטע, ווייל די נידעל קען צוקומען ביז די סימנים, און מען זאל זיך נישט באנוצען מיט גענידעלטע עופות.

ה) דאָ אין אמעריקע האבן די רבנים שליט"א פעסטגעשטעלט אז מען דארף נישט חייש זיין, ווייל די נידעל קומט נישט צו ביז די סימנים.

ו) די רעגירונג אונטערזוכט די עופות נאך דעם ווי זיי ווערן בייאונפט צו מאכען זיכער אז עס איז „עפעקטיוו".

ז) אויב דער נידעל גייט נישט אריין אין פלייש נאר אין א הוילקייט, ווי צ.ב.ש די סימנים, פארלירט זי איהר קראַפט.

ח) אלע עופות אין אמעריקע, אָהן קיין אויסנאם באקומען די נידלען. עס איז כמעט נישט מעגליך מחמיר צו זיין.

די שטעלונג פון רבנישן ראַט פון דעם „וועד הכשרות" ובראשם הגאב"ד מדעברעצין שליט"א איז „פּאַרזיכטיקייט און וואַכזאַמקייט" אויף להבא.

ווייל, אויף דעם אופן ווי עס ווערט יעצט געטוהן איז גלייך צו די שאלה אין תשו׳ חת"ס יו"ד כ"א, ברית אברהם יו"ד כ"ב, באר יצחק יו"ד ד׳, וועלכע זענען מתיר אן ענליכע שאלה.

אבער, אזוי ווי די מאשינערי איז אן ענין חדש [„נייע ערפינדונג"], מוז דאס ווערן באטראכט מיט שבע חקירות ובדיקות [ווי באטאנט אין מדריך נומ. 20, עמ׳ כ"ג ל"א, אין צוזאמענהאנג מיט מאשין־מצות און מאסען שחיטה, און שחיטת „פען"].

אויף די מכשירים און משגיחים ליגט א חוב צו אונטערזוכן די דאזיגע מאשין פון צייט צו צייט, צו זיין זיכער אז עס איז נישט פארהאנען קיין ענדערונג און אז דער כשרות דערפון איז שטאנדהאפט.

הערת הציבור

. . . וכדאי לפרסם מה שענה לי טבח אחד כשהדגשתי שעל שלט של חנותו נדפס השם של רב שאינו גר בעירנו. שאלתי אותו „הלא המכשיר שלך אינו גד כאן מזמן רב, והאיך משגיח עליך״ ?

ענה לי : תאמין לי, שאינו פוחת עכשיו בביקורו מלשעבר, שגם כשגר כאן לא ביקר את חנותי אף פעם אחד, וממילא השגחתו בתוקפו אף כשאינו גד כאן, וממש אין שום נפקא מינה בסדר השגחתו והכשריו . . .

משה טויבער (ברוקלין)

תשובה:

לדאבון הציבוד, כהנה וכהנה מעשים בכל המקומות, עד כדי כך שבערך 80-90 אחוזים מההכשרים ממשיכים בסדר הנ״ל. וביותר נפוץ המכשול אצל מכשירים שמייסדים הכשדם על נאמנותו של בעל־הבית של בית החרושת, בעה״ב הסיטוני, הטבח, הבודק, וכדומה. הם חותמים שמם בלי שום יחס לעצם החפץ, הרכבם, אופן עשייתם, וסדר כשרותם.

לכבוד המערכת

. . . ומה שאמרתי שלא לכתוב אודות שחיטה . . . לפי שישנם אלו שיבואו לידי קלקול, וטענה בפיהם, היות וגם מה שאני אוכל עכשיו אינו בדור להיתר, א״כ יותר ניחא לקנות בשר בהשגחת האָ־יו, שלכל הפחות זול ביותר . . .

. . . העיד אותי מהקדמת הגה״צ מהרי״מ זצוק״ל בספרו חפץ חיים וז״ל :

„ויודע אני כי יוכל להיות שימצאו אנשים שרצונם ותשוקתם ליתן דופי בחבריהם והרגילו א״ע בעון המר הזה . . . ואנשים כאלו כאשר ימצאו בספרי זה איזה קולה ולא ידקדקו כלל בהפרטים הנצרכים לזה ויתירו עי״ז כמה דברים אשר לא עלתה על לבי, ולא יהי׳ ג״כ לבם נוקפם ע״ז כי יתלו בספר הזה, אך אמדתי לא אמנע טוב להולכים בתמים בשביל אנשים כאלו, כמו שאמרו חז״ל באופן כזה בב״ב דף פ״ט ע״ב, אמרה, ומהאי קרא אמרה כי ישרים דרכי ד׳ צדיקים ילכו בם וגו׳״ עכ״ל.

מי״ר (ברוקלין)

מעדנים

מעדנים פּראָדוקטן פון בעלגי׳ האבן נישט די זעלבע השגחה סטנדארט ווי די מעדנים־פּראָדוקטן פון ברוקלין. די צוויי פירמעס האבן אנדערע בעלי־בתים. די פאבריקן וואו די פּראָדוקטן ווערן ערצייגט זענען אנדערע. כאטש עס ווערט פארשפרייט און פארקויפט דורך די זעלבע מעדנים־פירמא אין ברוקלין. די השגחות זענען אנדערע. און די אינהאלטן נישט די זעלבע לגבי כשרות. די בעלגישע פּראָדוקטן זענען נישט אין איינקלאנג מיט די פאָרשריפטן פון חרדישן ציבור.

לכבוד . . .

צו איז פאראנען א השגחה תמידית אדער בכלל א חילוק אין אינהאלטן צווישן די „פאסט סיריעלס (Post Cereals) וועלכע האבן אן השגחה־צעטל פון . . . אדער צי אָן די צעטל.

. . . ווי אזוי ערלויבט מען צו נוצן צעטלעך וועלכע קענען ווערן געקלעפט דורך סיי ווער, עס מוז זיין געדרוקט אויף דעם שאכטל . . .

משה ווייס (ברוקלין)

תשובה:

א) די השגחה „סטיקערס" האבן באמת קיין שום תוקף. די זעלבע צעטלען ווערן געקלעפט אויף אלע מינים פון „פאסט", אויף דעם צעטל שטייט נישט געשריבן אויף וועלכע פראדוקט די השגחה איז געגעבן געווארן און אויך נישט אויף וועלכע פירמא. די זעלבע צעטל ווערט גענוצט אויך אויף על מאלינא (El Molino) פראדוקטן א.ד.ג. (אין ניו־יארק זענען די קלעפעדיגע הכשרים־צעטלעך געגן די געזעץ).

ב) די „פאסט סיריעלס) האבן נישט קיין השגחה תמידית. זע מדריך וועגן אונזער באזוך דארט. די „פאסט סיריעלס" מיט די השגחה־לייבעלס האבן נישט קיין שום הידור איבער די אנדערע אָן די לייבעלס.

דבר הפתיחה

מיר דרוקען איבער געוויסע ארטיקלען און באשרייבונגען וועגען שחיטות [פון פארגאנגענע מדריכים]. די באריכטען זענען בשעתם געשריבען געווארן נאך א סאך מיה און שוויס, במדה, במשקל, ובשיקול הדעת. די מדריכים האבן דעמאלט ארויסגעברענגט א גרויס איבעראשונג, טומעל, ספיקות, התחזקות, התעוררות, און דערצו אויך אן אויסערגעוועונטליכע התנגדות ביי א טייל פון חרדישן ציבור.

נאך די אלע וועלכע האבן געהאט פראגן און טענות, האט קיינער נישט געפונען קיין זאַץ אדער גערעדנק וועלעכער זאל זיין בכללות פאַלש. די בעלי דרשנים האבן נ׳שט געקענט איבערצייגען עטוואס וואס איז נישט מדוייק. די פראבלעמען זענען נישט באהאנדעלט געווארן און נישט פארענטפערט געווארען.

רבותי ! איהר דארפט וויסען אז די איינציגע מיטעל וואס איז געטוהן געווארן ביז היינט איבער די פראבלעמען פון מצב השחיטה איז געוועזן צו שטערן די מעוררים בכל מיני תחבולות. קיין כללות׳דיגע תקנות אדער ממש׳דיגע ענדערונגען זענען נאך נישט געטוהן געווארן.

דער „ביעור״ פון מדריך (ווי טייל האבען פארלאנגט) איז געגליכען צו א פרוי וועלכע רייניגט די הויז און שאַרט אונטער די שמוץ און שטויב אונטער די בעטען, עס זאל זיך נישט זעהן פאר די אויגן.

בפרטות האבען די שחיטה־באריכטען, באמת, זייער אסאך אויפגעטוהן לגבי בני תורה און אומפארטייאישע בעלי־בתים. פיל האבען געענדערט זייער מקור פון פלייש. דער ציבור איז מער אויף די וואַך וועגן די נקודות הכשרות וועלכע זענען ארויסגעברענגט געווארן. טייל האבן זיך אונטערגענומען אליין צו גיין צום שוחט און אלעס צוגרייטען על צד היותר טוב. באופן כללי, האַט יעדער צוגעשאקעלט „למיחש מיהו בעי״; דער „מדריך״ רעדט זאך פאָרט עפעס ערנסטע ווערטער.

הגם עס זענען געמאכט געווארן קליינע שינויים לטובה ביי די שלאכט־הייזער, אבער דאס איז נישט דער טרייסט. דאס זענען, ליידער, נאר „טריטמענטס״ אז די מחלה זאל זיך נישט פארשפרייטן. אבער דער „טומער״ (געוויקס) איז נאך אלץ נישט ארויסגעהיילט. ווי דאקטוירים זאגען טייל מאל „מיר טוען דאס בעסטע וואס איז מעגליך, קיין אנדערע האָפענונג איז נישט פארהאנען ל״ע״. א נאָרמאלער מענטש לאזט נישט נאָך; מען גיט נישט אויף אזוי לייכט. מען פאָרט אין אלע עקען, קיין מעקסיקא, ראטשעסטער א.ד.ג. צו טרעפען א רפואה פאר די עצם מחלה ל״ע, דערצו רייסט מען איין וועלטען. וואס מען איז נאר בכח, אז השי״ת זאל שיקען א ישועה.

טייערע ברידער, על אחת כמה וכמה ווען עס באריערט כבוד שמים, דערצו פאר א ציבור, **טאר מען נישט זיצען מיט פארלייגטע הענט, און זאגן „מען קען נישט העלפען"**. איבערהויפט אז די דאקטוירים שרייען „יש תקוה". אמת, עס איז א גרויסע און קאמפליצירטע אפעראציע, אבער די מומחים זאגען אז עס מוז געטוהן ווערן, „יהי' מה שיהי'". און, בעזרת השם, וועלן מיר בל"נ נישט שווייגען ביז עס וועלען נישט זיין קיין ערנסטע ריכטיגע תיקונים.

איהר דארפט וויסען אז עס איז שוין היינט ב"ה פארהאנען עטליכע עופות־מארקעטס וועלכע זענען נישט איינגעשטעלט אויף מאסען פראדוקציע און אפילו אויך איין שלאכט־הויז פון גסות, וועלכע איז אויף א קליינעם פארמאט [וואס מען האט געהאלטן פאר אוממעגליך דאס צו באווייזן].

דעריבער, אנשטאט זיך פארענטפערן מיט אויסריידן לייגט ריכטיגער אריין אייערע כוחות מתקן צו זיין. איהר קענט אויסניצען א דרוק אויף די שלאכט־הייזער. איהר קענט פארלאנגען פון אייער קהלה זיי זאלען אויך אויפשטעלן א קליינע שחיטה.

צו די קריטיקירערס און געגנערס דארף געזאגט ווערן: די זעלבע כוחות און תחבולות מיט וועלכע איהר פראבירט אונטערצוהאַקען דעם וועד, וואָלט איהר אריינגעלייגט צו פארלאנגען א תיקון ביי די שחיטה־הייזער, אדער נאך בעסער — ביי די קהלות, וואלט שוין לאַנג געווען א תיקון ממשי.

חשוב'ע ליינער: מוטשעט אייך נישט אויף נאַרישע תירוצים, טענה'ט נישט: „מי יראינו טוב", איך וויל זיך נישט ארייינמישען; איך וויל אז מען זאל מתקן זיין, אבער עס זאל זיין „שלום עלי נפשי"; איך קען גארנישט טוהן דערצו, וכדומה נאך ענליכע אויסריידען פארוואס איהר ענדערט נישט אייער מקור פון פלייש. פון דעם וועט קיין תיקון נישט ארויסקומען. מוטשעט אייך מתקן צו זיין, **טוהט עפעס קאנסטרוקטיוו**. ארגאניזירט אז אייער קהילה זאל גרינדן א שחיטה, אויסהאלטן א שוחט ובודק אָן קיין שום רווח פאר די קהילה. דער וועד איז גרייט צו העלפן למעשה מיט א פלאץ וואו צו שחט'ן און אויך שוחטים ובודקים לויט אייער געברויך. אראנזשירט מיט א בוטשער וועלכער וועט אויסארבעטן די פלייש, און איהר וועט דעמאלט ריכטיג קענען טענה'ן „שלום עלי נפשי".

כמאז ועד עתה, וועלן מיר איבער'חזר'ן אז מיר זענען גרייט מסביר צו זיין, און פעסטשטעלן פאר א פאראנטווארטליכן בי"ד אלעס וואס ווערט באריערט אין די באריכטען, אך ורק למען טובת הענין.

מיר האפען אז דאס איבער'חזר'ן פון די פרקי השחיטה מיט מילואים וועט ארויסברענגען א כבוד שמים און א תיקון. און נישט קיין אומזינסטיגן טומעל פון דרשנים.

„וועד הכשרות"

דבר המערכת

פארווארט

א) אויף דעם ערשטן בליק וועלן זיך אפשר א טייל לייענערס וואונדערן, „מען גייט באשרייבן דעם מצב השחיטה אין אמעריקע״? עס טראכט זיך אז אזא קיבוץ מיט יראים ושלמים ווי עס געפינט זיך אין ניו־יארק, מיט רבנים מובהקים שוחטים יראי ד׳, איז אפילו אין דער־היים אויך נישט געווען, בפרט אז עס רדייט זיך א שמועה אין די גאס אז דער מצב פון שחיטה האט זיך די לעצטע פאר יאהר א סאך פארבעסערט. לעת עתה איז שא־שטיל, אלעס זעהט אויס צו זיין על צד היותר טוב, ויאכלו ענוים וישבעו. צו וואס דארף מען טומלען און דערוועקען אלטע וואונדן.

ב) טאקע וועגען דעם מוזן מיר באמערקען און אויף וועקען דעם עולם. דער מצב איז גאר אן אנדערער ווי דער ציבור שטעלט זיך פאר. נישט נאר אז דער מצב האט זיך לגמרי נישט פארבעסערט נאר אדרבא, במשך הזמן ווערט אלץ ערגער און ערגער אין געביט פון שחיטות.

ג) פארגעסט נישט רבותי! אז דער רוקען ביין, דער יסוד, פון גאנץ כשרות איז די שחיטה, אלע מיני מבשולים פון כשרות, בכללות, ביי פראדוקטען קומען נישט אין פארגלייך צו די הארבקייט פון שחיטות וועלעכע קען ח״ו זיין נבילות וטריפות, במלוא המובן.

ד) עס איז שוין אין די לעצטע פאר יאהר געהערט געווארען פון דא און דארט דברי התעוררות און געשרייען אז מען זאל עפעס טאן געגען דעם אומפאראנטווארטליכקייט אויף דעם געביט , אבער, חוץ הבטחות איז קיין ממש׳דיגע זאכען נישט געטאן געווארען

ה) **אזוי ווי** פאר דעם ברייטן ציבור איז נישט באוואוסט וואס עס גייט פאר אין **עניני** שחיטה ביי די פלייש וואס מיר עסען, האבען מיר געשפירט א חוב אויספירלעך צו באשרייבן דעם מצב בפרטי פרטיות, וואס אזא באשרייבען האט זיך שוין פון לאנג פארלאנג, אבער עס איז נישט געטאן געווארען ביז היינט.

ו) דור הולך ודור בא. די יוראפייאישע אידען געדענקען נאך אביסעל ווי אזוי די שחיטה האט אינדער־היים אויסגעזעהן אבער דער יונגער דור ווייסט ממש גארנישט, ע״כ האבן מיר גענומען צייט און מיה (און מס״נ כידוע וד״ל) נאך צופארשטען די זאך.

ז) א וודאי דארף מען נישט באשולדיגען די רבנים וועלכע זענען באקאנט אין שחיטה און שרייען נישט, זיי האבן פשוט מורא. איבערהויפט ווען עס ווערט אויך גענוצט דער כח פון פראפעגאנדע דורך פארשידענע מענשען, ווערען זיי ווי געבונדען, זיי קענען נישט אויפמאכען קיין מויל.

ח) מען זעהט בעוה״ר ווי דער יונגער דור וואקסט מיט עזות און חציפות וואס קוקט אויס ווי א אום פארשטענדליכע זאך, נאר דער פרי חדש (יו״ד סי׳ פ״א) שרייבט אז מאכלות אסורות איז גורם צו עזות און חציפות, און הגם דער מוסד און די עלטערן מוטשען זיך צו געבען דעם בעסטען חינוך זעהט מען ווייניג פירות דערפון.

ט) מיר זענען נתעורר געווארען פון גדולים וטובים מיט די טענה פארוואס מיר פארשווייגען דאס הפקירות פון די שחיטה וואס דאס איז דער שורש פורה ראש ולענה אין אלע עניני כשרות, היתכן? ע״כ האבען מיר אנגעזעהן אז די טענה איז א גערעכטע.

י) אויך אין די לעצטע צייטען האבען זיך געמערט די פאר־שידענע אומגליקען דח״ל הן ברוחניות והן בגשמיות, תסמר שעדות ראש, הנסתדות לה׳ אלקינו וואס דער גורם דערצו קען זיין, אבער הנגלות לנו ולבנינו ארייצוטראכטען אז דאס אלעס קומט נאר פון מאכלות אסורות, אזוי ווי עס האבן שוין מעיד געווען גאונים וצדיקים

יא) מיר האפען אז דורך דעם ארטיקעל וועט ארויסקומען א קידוש השם אין א תיקון גדול בעניני שחיטה ופועל ה׳ בידינו תרצה עס זאל נתרבה ווערען ביי אונז די קדושה און טהרה און זאל נתרומם ווערען קרן התורה וישראל עד ביאת גואל צדק ומלכינו בראשנו במהרה דידן ברוב רחמיו וחסדיו אמן.

מדריך לכשרות — ירחון המקיף עניני כשרות

יו״ל ע״י וועד הכשרות, ברוקלין יצ״ו — ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות בהשתתפות רבנים ולומדי תורה שליט״א

נתיסדה בפיקוח הרה״ג המפורסם מוהר״ר משה שטערן שליט״א גאב״ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב״ד דעברעצין)

שימו לב

שחיטה פון גסות אין אמעריקע

מיר פאנגען אהן א סעריע פון באריכטען וועגען די פלייש אינדוסטריע אין אמעריקע. דער באריכט איז אן אלגע־מיינער איבערבליק וואס עס טוהט זיך אין דעם געביט, בכללות. דאס איז נאך נישט קיין דירקטער דין וחשבון אדער בעהאנדלונג פון א געוויסע שחיטה.

שחיטה אמאל

א) **שוחט:** אין אלע דורות ביז די לעצטע צייטען איז די אומנות פון שחיטה געווען א מלאכת שמים וועלכער איז געווען רעספעקטירט. מען האט זיך באצויגען דערצו מיט געוויסע געפילען, מיט אכטונג און וואכזאמקייט. עס איז געווען באטראכט אלס א איידעלע פאך וועלכער באשטייט פון יראת שמים, קענטניס אין הלכות שחיטה, מייסטערשאפט און ערפאהרונג (רבינו יונה בס׳ שערי תשובה).

דער שוחט איז באצאהלט געווארען פון די קהילה, און ער איז נישט געווען פארשקלאפט צום בעל הבית. מען האט נישט צוגעלאזט אז דער קצב זאל שטיין איבער דעם שוחט בשעת בדיקת הריאה און דערצו נאך צו איילען די ארבעט פון שוחט, ווייל די שחיטה איז געווען א לאנגזאמע (עיין בשו״ת שו״מ מהד״ק ח״ב סי׳ מ״ח ובטטו״ד סי׳ ק״ז ודע״ת ס״ק ע״א).

ב) **מעשה השחיטה:** מען פלעגט אראפלייגען די בהמה אויף דער ערד מיטן האלז ארויף. די העלפערס פלעגען אויך צובינדען די פיר פיס אז די בהמה זאל נישט קענען שטויסען. דער שוחט פלעגט שחט׳ען פון אויבען אראפ און נישט פון אונטען ארויף. דערנאך פלעגט ער פיהלען מיט די הענט און באטראכטען מיט די אויגען צו עס איז אדורך געשניטען געווארען רוב פון די סימנים (העברת יד).

עס איז פארהאנען א תקנה קדומה אז א שוחט ווי עהרליך ער זאל נישט זיין זאל נישט שחט׳ען אויב עס איז נישט דא נאך איינער וועלכער זאל בודק זיין און פארעכטען זיינע חלפים. דאס איז געטוהן געווארען אלס אן אנגענומענע תקנה.

דער שוחט האט געמוזט ברענגען דעם חלף צום רב לכה״פ איין מאהל אין חודש. חוץ וואס דער רב פלעגט אפט מאהל גיין צו די שחיטה באקוקען די חלפים וכו׳ (עיין שו״ת חת״ס חיו״ד סי׳ י״ג).

בדיקת פנים

דער שוחט ארער א צווייטער בודק פלעגט לאנגזאם ארייגלייגן זיין האנט אין די גוף פון די בהמה בודק צו זיין די לונגען. ער לייגט אריין זיין האנט צווישען

די לונגען אין די ווענט פון די בהמה. עס האט געמוזט געטאן ווערן געלאסען כדי צו פילען אויב עס איז נישט באהאפטען די לונג צום פעטען אדער צום וואנט (דופן) פון די בהמה, וועלכע דאס באווייזט אז עס איז פארהאנען א מעגליכע פראגע פון א סירכא, און אויך אנדערע שאלות וועלעכע דער שוחט זעהט אינעווייניג. צ.ב.ש. איינגעשרימפען די לונג (צמקה) וכו׳.

אויב דער בודק לייגט שנעל אריין זיין האנט, איז זייער מעגליך אז ער צושייד די לונג פון די בהמה דאס מיינט אז די סירכא ווערט צוריסען און ער פיהלט עס בכלל נישט, אויב עס איז נישט שטארק באהאפטען. עס טרעפט אפט אז עס איז זייער שוואך — ווייניג — בהאפטען און מיט א קליינעם שטופ אדער רוק ווערט די סירכא צושייד און אפגעריסען, דעריבער דארף מען בודק זיין מיט מתינות און ישוב הדעת, איינע פון די וויכטיגסטע קוואליפיקאציעס פונעם בודק איז אז ער זאל זיין א מומחה מרגיש צו זיין מיט די הענט (אויסער די ידיעת און בקיאות אין דיני בדיקת הריאה). די בדיקה ווערט אנגערופען בדיקת פנים, ווייל מען איז בודק די לונגען אינווייניג פון בהמה.

אויב דער בודק האט געפילט אז א סירכא פון לונג איז באהאפטען צום פעטען פון די בהמה האט ער געדארפט זיין פארזיכטיג נאכצולאזען די סירכא מיט פעטענס [ד.ה. ער טאהר נישט אפרייסען די סירכא ווייל ער דארף טרעפען די סירכא אינדרויסען, דעריבער האט ער געמוזט מיטרייסען אביסעל פעטען ארום די סירכא] אז כדי ווען ער וועט ארויסנעמען די לונג זאל זיך נישט אפרייסען די סירכא, אויב מען רייסט אראפ די סירכא און מען לאזט נישט נאך מיט קיין פעטענס איז מעגליך אז מען טרעפט נישט מעהר די סירכא און מען קען שוין נישט בודק זיין די לונג ממילא איז די בהמה עפ״י הלכה טריפה.

בשעת דער בודק לייגט אריין זיין האנט בודק צו זיין טאהר ער נישט טראכטען וועגען קיין שום אנדערע זאך ער מוז זיך קאנצענטרירען נאר אויף די הרגשה, צו פיהלען וואס עס טוהט זיך אינעווייניג אין די בהמה.

בדיקת חוץ

אין אלע ארטאדאקסישע מקומות האט מען שטענדיג געמאכט אן אויסענווייניגסטע בדיקה, אפילו אויב מען האט גארנישט געפילט ביי די בדיקת פנים, פלעגט מען די לונג אויפבלאזען און בודק זיין — בדיקת חוץ.

א) מען האט ארויסגענומען די לונגען פון בהמה און באקוקט, באטראכט, און מעיין געווען אין יעדען פרט פון לונג. בודק זיין די צאהל, און די צורה פון די אונות, באטראכטען צו די סירכא איז באהאפטען אדער עס הענגט. באטראכטען די בועות, און באטאפען אלע חלקים פון די לונג.

ב) נאך דעם פלעגט מען אויפבלאזען די לונג [זעהן צו עס איז נישט לעכעריג] און אראפנעמען די סירכא

אויף די פלעצער וואו די סירכא איז געווען האט מען געדארפט ארויף לייגען וואסער כדי צו זעהן אויב עס איז לעכעריג אדער נישט. אויב עס איז דא א לאך ווערט דארט אויף דעם פלאץ אבעבועות (בלעזלעך בלע״ז), די וואסער איז מבצבץ (עס שפרינגט).

אלעס איז געטאן געווארען מיט מתינות, ישוב הדעת און גרויס פארזיכטיקייט.

ג) די בודקים פלעגן זיין יראים ושלמים, חרדים לדבר ד׳. זיי פלעגן אויך באצאהלט ווערען פון די קהילה. אויב עס איז געווען א שאלה פלעגט מען פרעגען דעם מו״ץ, ראב״ד, אדער רב פון שטאט וועלכער איז געווען אחראי אויף די גאנצע שחיטה.

ד) מען האט נישט געראפט גיין זוכען אלע חלקים וועלכע באלאנגען צו דער בהמה, ווייל אן אנדערע בהמה איז נישט געעפענט געווארען ביז ווי לאנג מען האט נישט געענדיגט מיט די ערשטע בהמה. עס איז נישט געווען וויכטיג צו האלטען א גאנצען סיסטעם פון קאמפליצירטע נומערען אויף יעדען חלק פון בהמה.

שחיטה היינט אין אמעריקע

א) דער באריכט רעפלעקטירט נישט איבער די שחיטות וועלכע ווערען פארקויפט אלץ בשר כשר. עס איז איבערצייגט געווארען אז כמעט אלע דאזיגע שחיטות זענען נישט כשר. מיר בארירען נאר די גלאט כשר׳ע שחיטות.

ב) **בכללות** — עס איז בליע״ה דא א גרויסער קיבוץ פון אידען כ״י אויף איין פלאץ, און דערצו עסט מען פלייש טאג טעגליך. דעריבער האט מען אין אמעריקע אויסגעארבעט גאנץ אן אנערען סיסטעם פון שחיטה.

ג) נאך פאלגענדיג די אמעריקאנער סיסטעם פון מאסען פראדוקציע אויף אן עסעמבלי ליין, האבען די שלאכט הייזער פלאנירט אן ענליכע סיסטעם פאר זייער צוועק.

ד) עס איז פארשטענדליך אז מען טאהר ח״ו נישט פארגלייכען א פעקטארי וועלכער פאקט למשל פרוכט, פינף אדער צעהן טויזענט קענס א שעה, צו א שלאכט הויז. אין א געווענטליכע פאבריק מאכט דער בעל הבית דעם חשבון, דעם אופן, דעם שנעלקייט, פון די פראדוקציע. ער איז דער וועלכער טיילט איין די ארבעט לויט זיין וואונטש כדי די געשעפט זאל ברענגען ווי מער רווח.

ה) אבער ביי שחיטה וועלכע איז א רוחניות׳דיגע פרנסה וואלט אייגענטליך אלעס געברויכט געטאן ווערען לויט דעם וואונטש פון דעם רב וועלכע דארף זיין דער בעל הבית פון א רוחניות׳דיגע געשעפט, אדער לויט דעם וואונטש פון שוחט ובודק וועלכע שטעלען אין געפאר זייער נשמה אין דעם גאנצען כלל וועלכער געניסען פון די שחיטה, דורך זיין פאך.

ו)ליידער איז נישט צו גלויבען אז די שלאכט הייזער ארבעטען אויף דעם זעלבען אופן ווי סיי וועלכע פאבריק אין לאנד, די שוחטים און בודקים און אויך דער בעל המכשיר זענען משועבד צום בעל הבית פון פלייש פאבריק, דער בעל הבית טיילט איין די ארבעט, דעם אופן, און די שנעלקייט דערפון. מיט די שנעלקייט שפארט ער זיך איין געלט אויף יעדע בהמה אדער עוף. דער שוחט

וועלכער איז א פשוט'ער פועל האט מורא פאר זיין פאסטען, אויב ער וועט נישט ארבעטען לויט דעם וואונטש פון בעל הבית.

ז) אויב צוליב די שטאטע ארבעט פון איין שוחט וועט דער בעה"ב שאדען האבען פון דער רווח, איז פארשטענדליך אז ער וועט איהם נישט האלטען אפי' ער זאל זיין אן אומן יד, ירא ד', צוגעפאסט פאר זיין פאך.

ח) אפיציעל באקומט יעדער שוחט די זעלבע געהאלט, עס איז פארהאנען פלעצער אז אויב דער בעל הבית זעהט אז א געוויסער שוחט ארבעט שנעלער באקומט עהר צו, אין די זייט, מעהר ווי די אנדערע שוחטים, במשך הזמן געוואוינט זיך צו דער שוחט (צוליב די נגיעה פון געלד) צו שחט'ן אלץ מעהר און מעהר. מיט יעדען שוחט וועלכע דער בעל הבית שפארט זיך איין דורך זיין שנעלקייט ברענגט ער אראפ זיין פרייז פון אויסארבעטען אלע בהמות און עופות, (קוקט אין קומענדיגען נומבער ביי פראגעס און ענטפערס).

ט) אויף יעדער בהמה וועלכע ווערט גע'שחט'ען דורך דעם שוחט זענען פארהאנען צענדליגער גויים וועלכע ארבעטען דערויף דערנאך. דעריבער קען זיך דער שוחט נישט אפרועהן אפי' פאר איין מינוט, ער האלט אויף צענדליגער ארבייטער.

י) אין די רוה צייט וועלכע דער שוחט האט, דארף ער טאהן אלע פריוואטע זאכען. הכנות, דאווענען, עסען, שמועסן, זיך ארום וואשען פון די שמוץ און בלוט וכו'. און דערצו קומט נאך צו דאס שטעלען די חלפים וואס דאס פאדערט פיהל צייט און ישוב הדעת. וואס נאך דעם אלעם בלייבט כמעט נישט קיין צייט זיך אפצורוהען פון די שווערע ארבעט, ווען ער שטעלט זיך צו נאך אמאל שחט'ן איז ער נאך אלץ אויסגעמוטשעט.

יא) אזוי ווי עס איז נישט פארהאנען קיין סאך שטעל-פארטרעטערס פאר די פאך פון שחיטה, קומט אויס אפט מאהל אז דער שוחט קען נישט בלייבן אין דער היים וועגען סיי וועלכער סיבה, עס טרעפט זיך אפט אז דער שוחט האט א מיחוש און גייט אן מיטן שחט'ן געגען זיין ווילען.

יב) עס זענען פארהאנען פאלען ווען אפי' דער שוחט אדער בודק פילט אז ער איז מיד און האט נישט קיין ריכטיגע הרגשה אדער ער מוז ארויסגיין אין ביה"כ קען ער זיך נישט ערלויבען אפצושטעלען פון די שווערע ארבעט.

יג) די כוונה פון די נייע שחיטה סיסטעם איז אלץ ווי מעהר פראדוצירען, און מעהר פארדינען. דאס ווענד זיך אין ווייניגער שוחטים און משגיחים. יעדער שוחט טרעפט זיך אנדערע מעטאדען ווי אזוי דאס צו ערמעגליכען, סוף כל סוף איז דער שוחט נישט קיין מלאך, אייניגע זענען נישט בודק דעם חלף כסדר געוונג גוט, אייניגע מאכען נאר הובאה (ביי עופות), (ביטע קוקט אין קומענדיגען נומבער ביי עופות). מען פראבירט שטענדיג נאך צו לאזען עפעס איין זאך אז מען זאל קענען שנעלער אנגיין מיט די ארבעט.

יד) נאך א קורצע צייט וואס דער שוחט געוואוינט זיך צו די שנעלע ארבעט פארלירט ער דעם גאנצען הרגש אז ער איז עוסק בעבודת הקודש, ער פיהלט זיך

ווי א פשוט'ער ארבעטער וועלעכער ארבעט לויט דער פארלאנג פון בעל הבית. וועגען זהירות און די מעשה השחיטה איז נישטא אפי' קיין צייט צו טראכטען דערפון, און א וודאי נישט דאס אויסצופירן.

טו) דער רב המכשיר ווערט באצאהלט פון דעם בעל הבית און ער איז יידער אפהענגיג דערויף פאר די פרנסה פון זיין משפחה, עס איז נישט ביכולתו צו טוישען דעם גאנצען סיסטעם פון שחיטה. צופיל קען ער זיך נישט אקעגען שטעלען דעם בעל הבית ווייל ער קען פארלירען זיין פאסטען.

טז) אפילו די משגיחים וועלעכע ווערען באצאהלט פון אַ קהילה קענען אויך נישט אלץ אויפטאן, ווייל די קהילה איז אויך א שותף אין די שחיטה געשעפט.

שוחטים

א) די כשרות פון שחיטות איז אינגאנצען אפהענגיג אין דעם התנהגות פון שוחט אדער בודק, זיין ערליכקייט ברענגט די תוצאות פון כשרות, אויב ער איז נישט מדקדק כחוט השערה אויף יעדען שריט, איז ער ח"ו מאכיל דעם ציבור טריפות.

ב) אויסער דעם בודק אליין קען קיינער נישט וויסען אויב דער בודק האט מיט א קליינעם שטופ אראפגעריסען א סירכא, וכדומה, אלעס ווענט זיך אויף דעם שוחט ובודק, ווי עהרליך ער איז.

ג) דאס נאכגעלאזענקייט פון די היימישע גלאטע שחיטות האט געברענגט דערצו אז עס האט זיך אויפגעשטעלט היינט צו טאג א מאדערנע גלאטע שחיטה (נישט היימישע) וואס דארט געפינען זיך שוחטים וועלעכע זענען נחשד אויף חילול שבת, שוחטים וועלעכע באלאנגען צו נייט־קלאבס, שוחטים וועלכע שווימען בתערובות וכדומה, און זיי פארקויפען פאר טויזנטער אידען פלייש אלס גלאט כשר (קוקט אין קומענדיגען נומבער ביי פראגעס און ענטפערס.)

מעשה השחיטה ביי בהמות

א) קיין שום שחיטה אין אמעריקע איז נישט ווי אמאל — ליגענדיג אויף דער ערד. עס זענען פאראן צוויי ערליי אופנים ווי מען שחט דא אין לאנד.

1) שחיטה תלוי' — די בהמה הענגט אין די לופט מיט די פיס צוגעבונדען צו א קייט, א העלפער האפט אהן דעם קאפ פון בהמה און ציהט עס ארויף צום רוקען, דערנאך שחט דער שוחט מיט די שארפקייט ארויפצו.

2) מיט א פען — די בהמה גייט אריין אין א מאשין, דער מאשין טוהט אויטאמאטיש באפעסטיגען דעם גוף און דעם קאפ, דער קאפ ווערט אויף געהויבען דורך די מאשין, דער שוחט שחט פון אונטען ארויף.

ב) אפט מאהל טרעפט זיך אז דער שוחט גייט בכלל נישט אדורך מיט די האנט אויף די סימנים בודק זיין צו רוב פון די סימנים זענען דורך געשניטען, צוליב איילעניש, (עיין שמ"ח סי' כ"ה סי' א').

ג) דער שוחט מוז שחט'ן הויך ביים האלדז נאנט צום קאפ, ווייל אויב נישט מאכט ער שאדען דעם בעל הבית, וואס דאס איז גורם הגרמות (ד"ה ער שחט נישט אויפן ריכטיגען פלאץ).

ד) עס זענען פארהאנען פאלען ביי קעלבער און לעמער, אפי' ביי גאנץ גלאטע אז נאר איין שוחט שחט. דער שוחט האט נישט גענוג צייט געהעריג בודק צו זיין דעם חלף. פארשטייט זיך אז עס טרעפט זיך אז דער חלף ווערט פגום. [אמאהל ווען מען האט נאר גע'שחט'ען איין בהמה אויף אמאל געלאסענערהייט, איז געווען גענוג צייט בודק זיין דעם חלף און דאך האט דער שוחט נישט גע'שחט'ען נאר אויב עס איז געווען נאך איינער דערביי, דאס איז געווען אן אנגענומענע תקנה ביי אלע דורות].

ה) רוב היימישע שלאכט הייזער שחט'ן בערך זעכציג בהמות איין שעה. ביי די מאדערנערע שחיטות שחט מען פון 75 ביז 100 בהמות א שעה.

ו) אזוי ווי מען שחט אסאך בהמות א שעה און כש"כ וואו מען שחט זעכציג און מעהר, קומט אויס אז עס ווערט שטענדיג גע'שחט'ען איינס נאכען אנדערן. עס פאדערט זיך א קאנטראל צו וויסען וועלכע קאפ אדער אנדערע חלק באלאנגט צו וועלכע בהמה, ווייל אויב עס טרעפט זיך א טריפה דארף מען וויסען וועלכע חלקים גייען דערמיט מען זאל זיי נישט פארקויפען פאר כשר. צוליב דעם האבען די שלאכט הייזער איינגעפירט א סיסטעם פון נומערען.

ז) דער בלאמבירער מוז ארום גיין פון איין פלאץ צום צווייטען צו בלאמבירען די זייטלאך, די צונג, און לעבער. די חלקים ליגען נישט אויף איין פלאץ. עס מאכט זיך טעותים, ער קען בלאמבירען די צונג פון איין בהמה און די זייטעל פון אן אנדערע בהמה וועלכע איז מעגליך נישט כשר, מיט דעם חשבון אז עס איז דער זעלבער נומער.

שטעלען און בודק זיין חלפים

א) עס איז איינגעפירט ביי אלע שוחטים, דא אין אמעריקע (אהן קיין שום אויסנאם), אז נאך דעם ווי מען שחט א פאר בהמות, גייט מען איבער מיט דעם חלף אויף דעם שארף שטיין כדי דער חלף זאל זיין שארפער. דאס ווערט געטאן דורך רייבען דעם חלף א פאר מאהל ארויף און אראפ אויף דעם שארף שטיין.

עפ"י הלכה מוז מען בודק זיין דעם חלף נאך דעם ווי מען גייט איבער מיטן חלף אויף דעם שטיין. די בדיקה מוז זיין די זעלבע ווי ווען מען איז בודק פאר די שחיטה. עס פאדערט זיך זעקס בדיקות (צוויי בדיקות אויף אלע דריי זייטען). עס איז נישט גענוג בהולכה והובאה אליין, דער טעם דערפון איז ווייל עס איז מעגליך אז דער חלף ווערט ערגער דורך דעם שארפען אויף דעם שטיין (עיין בשמ"ח סי' י"ח ס' י"ד ובמ"א סקל"ג ובאהל יצחק סי' י"ג בזבחי תמים ד"ה ראיתי ושפתי זהב ס"ק ה').

לאמיר מאכען א שטיקעל חשבון: אויב עס ווערט געשאכטן צווישען אכציג און הונדערט בהמות א שעה דורך איין שוחט. שטייט לעבען איהם דער

אנדערער שוחט וועלכער איז איהם בודק די חלפים בהולכה והובאה און אויב עס פארלאנגט זיך פאררעכט ער די חלפים (אלגעמיין האט ער קיינמאל נישט מעהר ווי צוויי, דריי חלפים).

עפ״י הלכה מוז מען בודק זיין שטענדיג דעם חלף זייער לאנגזאם, מיט גרויס כוונה, מיט קאנצענטרירטע געדאנקען, מיט פיהל ישוב הדעת כדי צו קענען האבען אן הרגשה אויף א קליינע פגימה (עיין שמ״ח סי׳ ח״י סעיף ד׳).

יעצט טראכט אריין וואס עס דארף אלץ געטאהן ווערען אין די קורצע צייט פון ווייניגער ווי א מינוט: א) אפוואשען דעם חלף, ב) איבערגיין אויף דעם חלף שטייטליך בהולכה והובאה (ארויף און אראפ), ג) איבערגיין מיט דעם חלף אויף דעם שטיין, ד) מאכען א בדיקה אויף דעם חלף אויף אלע דריי זייטען [די שארפקייט אויף דעם שפיץ פון חלף, און די צוויי זייטען פון שארפקייט], ארויף און אראפ — סך הכל, זעקס בדיקות, ה) און דערצו אויך פאדרעכטען דעם חלף, אויב עס פארלאנגט זיך — דאס אלעס מוז געטאהן ווערען עפ״י הלכה מיט גרויס מתינות און ישוב הדעת.

שטעלט זיך די פראגע, ווי פיהל מתינות און ישוב הדעת איז מעגליך צו טוהן אזוי פיהל זאכען אין אזא קורצע צייט?

[אויב מען שחט נאר פופציג בהמות א שעה, פארדינט מען בסך־הכל נאר בערך צעהן סעקונדעס].

בדיקת פנים

א) נאך דער שחיטה שנייט מען אויף די בהמה כדי דער בודק זאל קענען אריינלייגן זיין האנד ארום די לונג. די בדיקה ווערט געמאכט ווען די בהמה ליגט אויף דער ערד.

עס זענען פאראנען פלעצער (ביי די מאדערנע גלאטע שחיטות) וואו די בדיה ווערט געמאכט ווען די בהמה פארט אויף א קייט. ביי די פלעצער פארט אויך דער בודק אויף א באוועגליכען טישעל. אויף אזא אופן איז זייער שווער צו מאכען א גרינדליכע בדיקה. פארענדיג איז שווער מרגיש צו זיין און אלעס באטראכטען.

ב) דער בודק לייגט שנעל אריין די האנט צו שפירען אויב עס איז באהאפטען די לונג דורך א סירכא צו די בהמה. די מתינות, ישוב הדעת אין הרגשה וועלכע פאדערט זיך פאר די בדיקה איז כמעט אוממעגליך אויסצופיהרען (עיין שמ״ח סי׳ ל״ט סעי׳ ב׳). עס טרעפט כסדר אז צוליב די שנעלקייט פון די האנט, וועלכע מוז באטאפען אלע זייטען פון לונג, רייסט זיך אראפ א קליינע סירכא וועלכע איז ווייניג באהאפטען און ער קען עס נישט מרגיש זיין, דער בודק האט אינגאנצען איין מינוט צייט בודק זיין יעדע בהמה.

ג) די פוסקים וועלכע רעדען פון די בדיקת פנים טועהן שטארק ווארענען אז די בודקים זאלען זיך נישט יאגען ביי די ארבעט, און זאלען נישט האבען קיין מורא פון קיינעם נאר זיין געלאסען מיט גרויס ישוב הדעת, מיר וועלען דא איבער זעצען זייער לשון:

דער תורת הזבח שרייבט, דער בודק זאל אכטונג געבען ער זאל נישט בודק זיין שנעל, ער דארף זיין א גרויסער ירא שמים פונקט ווי דער שוחט, און בשעת ער איז בודק זאל ער נישט מסיח דעת זיין פון באשעפער, און ער זאל גארנישט טראכטען קיין פרעמדע זאכען וואס געהערט נישט צו די בדיקה, און ער זאל נישט

רעדען מיט קיין שום מענטש דעמאלס, ער זאל שטיין מיט מורא און מיט פחד בשעת ווען ער איז בודק די לונג אז עס זאל איהם נישט אינטערעסירען קיין שום פרמעדע זאך, כי בנפשו דיבר וחטא הרבים תלוי בו (תורת זבח, דרכ"ת סי' ל"ט, מ"א).

ד) מיר קענען נישט אראפ לייגען די חסרונות פון יעדען שלאכט הויז באזונדער. וואס מיר שרייבען דא איז אן אלגעמיינע איבערבליק פון חסרונות וואס זענען שייך אויף רוב פלעצער. אויב אויף א געוויסען פלאץ זענען נישט דא אלע חסרונות וואס ווערט דא אויסגערעכענט, זענען אבער פאראנען אנדערע חסרונות וואס זענען דא נישט אויסגערעכענט. ביי די גרויסע שחיטה־פלעצער מוז די בדיקת פנים אנגיין זייער שנעל מכמה טעמים.

ה) אזוי ווי עס ווערט גע'שחט'ן בערך זעכציג בהמות א שעה פארשטייט זיך אז פאר דעם בודק קומט אויס צו באקוקען א יעדע בהמה נישט מעהר ווי איין איינציגע מינוט, און אפי' ווען מען זאל שחט'ן ווייניגער בלייבט נאך א האלבע מינוט.

ו) מיר וועלען אויסרעכענען וואס דער בודק דארף אלץ טאן אין די איין איינציגע מינוט, וועלען מיר פארשטיין וויפיל צייט עס בלייבט איבער צו באקוקען און באטראכטען די לונג, און דערצו וויפיל ישוב הדעת עס איז מעגליך אז עהר זאל האבען.

ז) ווען דער בודק קומט צו די בהמה קען עהר נאך נישט באלד ארייגלייגען זיינע הענט ווייל עס שטייען צוויי העלפערס וועלעכע דארפען שינדען די הויט פון בהמה, ווען די העלפערס האבען אפגעשונדען אביסעל פון בויך, הערשט דעמאלט קען דער שוחט ארייגלייגען זיינע הענט אינעווייניג.

ט) קודם מוז עהר באטאפען די בית הכוסות אויב עס איז נישט נסרך (באהאפטען) צום דופן (וואנט) פון טרפש.

ט) דערנאך מוז עהר מאכען דריי שניטען אין די וואנט פון דעם טרפש.

י) ער מוז אריינגיין מיט זיינע הענט איןביידע זייטען פון די בהמה.

יא) ער מוז באטאפען ארום און ארום די לונג, יעדע אונה און יעדע אומה מוז באטאפט ווערען. דאס הייסט אז פינף אונות און צוויי אומות וועלעכע געפינען זיך אויף די לונג מוז מען גוט באטאפען און באטראכטען, אויך די וורדא מוז מען בודק זיין.

יב) אלעס מוז געטאן ווערען מיט גרויס פארזיכטיקייט און געלאסענקייט (מתינות) אז עהר זאל ח"ו נישט אפרייסען א סירכא.

יג) בשעת דער בודק איז מרגיש און בודק די לונג ווערט די בהמה געשאקעלט פון פיהר אדער פינף העלפערס וועלעכע ארבעטען אויף די בהמה. איינער ארבייט ביים זייט פון קאפ ארום די קנה וואס איז איינס מיט די לונג. דער גוי שנייט מיט א מעסער ארום די פעטענס ביז ארום די אונות. וואס זייער א סאך מאהל ווערט מיט געשניטען סירכות. אויך דארף דער שוחט אכטונג געבען אז דער מעסער זאל עם נישט צושניידען די הענט, וואס דאס איז גורם א בילבול הדעת פאר דעם בודק. צוויי שינדען די הויט, צוויי שינדען די פיס פון בהמה. פארשטענדליך אז דאס שאקלען קען (ח"ו) גורם זיין אראפרייסען סירכות. (דאס טרעפט זיך נאר ביי א טייל פלעצער).

יד) עס שטייט א ארבייטער צו קאפענס פון די בהמה, זיין ארבייט איז אויף צו שניידען די בויך פון בהמה, מיט א גרויסען עלעקטרישען זעג. עהר יאגט זיך

ווייל די ארבעט מוז אנגיין. בשעת דער בודק דארף מצמצם זיין זיינע אלע כוונות צו באטראכטען וויפיל סירכות עס איז דא און וואו די סירכות ליגען, אויף וועלעכע שפיץ פון די אונא, טרעפט זייער אפט אז דער גוי פאנגט אן צו דרילען מיט דעם אטאמאטישען זעג, דער בודק מוז שנעל ענדיגען די בדיקה, ווייל ער האט מורא ער וועט געשעדיגט ווערען פון זעג (די העלפערס זענען גויים, זיי יאגען זיך זייער, און יאגען די בודקים).

טו) נאך די בדיקת פנים דארף דער בודק גיין א מהלך פון צוואנציג ביז פערציג פוס כדי אויף צו שרייבען אויף א טאוועל וואס עהר האט געפונען. ער שרייבט (וואס דאס נעמט צייט) ברמיזה וואס און ווי ער האט געפונען סירכות אין די בהמה, און צוליב יאגעניש קען ער נישט אויפשרייבען אלעס פינקטליך.

טז) למשל איינע פון די אונות ווערען אנגערופען מתפצלת (ווייל דאס צוטיילט זיך אויף מערערע טיילען) די אונא האט 6 עקען. יעצט אויב עס טרעפט זיך א סירכא אויף די אונא שרייבט דער בודק נישט מעהר ווי די צוויי אותיות „מפ׳״ וואס דאס מיינט מתפצלת, אבער ער שרייבט נישט אויף וועלעכע פון די 6 עקען פון די מתפצלת ער האט געטראפען די סירכא, וואס נאך דעם איז מעגליך אז דער בודק חוץ צוליב איילעניש זאל דאס נישט טרעפען.

יז) ווען דער בודק גייט צום טאוועל מוז ער אכטונג געבען, ווייל עס ווערט אדורך געפירט בהמות אויף דעם קייט, עס איז א סכנה דארט צו שטיין ווייל עס קען חלילה ארויף פאלען די בהמה אויף דעם מענטש. אסאך מאהל מוז דער בודק ווארטען עטליכע סעקונדעס ביז די בהמה ווערט אדורך געפירט, (ביי אזא מאסען שחיטה איז יעדע סעקונדע א גרויסער חשבון, ווייל ער האלט אויף צענדליגער ארבייטער).

יח) דאס אלעס מוז דער בודק דורך מאכען און טאן אין איין איינציגע מינוט. און דערצו מוז דאס געטאן ווערען מיט ישוב הדעת און מתינות.

גלאט און נישט גלאט

א) אין יעדער שלאכט הויז זענען דא צוויי־ערליי שחיטות, גלאט גערופענע און נישט גלאט, דאס וועלעכע דער גלאטער בודק וויל נישט נעמען נעמט איבער דער אנדערער בודק פון די נישט גלאטע.

ב) אויב דער בודק טרעפט א סירכא וועלעכע די בהמה איז נישט ראוי צו נוצען פאר די גלאטע שחיטה ווערט די בהמה איבערגעגעבען פאר דעם בודק פון די נישט גלאטע שחיטות וואס ווערט פארקויפט אלס כשר פאר מאדערנע אידען.

ג) ביי די מאדערנע גלאטע שחיטות שרייבט מען נישט אויפען טאוועל נאר מען שרייט מיטן מויל פאר דעם בודק חוץ. ביז דער בהמה קומט אהן צום בודק חוץ, פארגעסט ער וואס דער בודק פנים האט איהם געזאגט, ווייל אין צווישען האט ער בודק געווען עטליכע בהמות.

ד) עס זענען דא זייער ווייניג בהמות וועלעכע זענען אינגאנצען גלאט אזוי ווי די אמאהליגע גערופענע גלאטע פלייש, פון די היינטיגע גלאטע פליישען ווערען אראפגענומען רירין און קליינע סירכות. אבער עס איז נישט דא קיין ישוב הדעת, וועלעכע פאדערט זיך מבחין צו זיין צווישען זיי; און עס איז ממש אממעגליך צו זאגען אז די אלע בהמות וועלעכע ווערען פארקויפט פאר גלאט, זענען ריכטיג גלאט.

בדיקת חוץ

א) ווען די בהמה — מיט דעם נומבער וועלעכע דער בודק פנים האט אנגעצייכענט אז עס קען זיין גלאט — קומט אן צום בודק חוץ בלאזט ער אויף די לונג (מיט א מאשין) און איז בודק דורך מיעוך ומישמוש אין בדיקת פושרין. דארט וואו מען שחט ארום זעכציג (60) בהמות א שעה איז צום בעסטען פאל נאר דא צוויי־א־האלב מינוט צייט בודק צו זיין, עס פאדערט זיך געלאסענקייט און פארזיכטיקייט אראפצונעמען די רירין און סירכות, עס איז זייער שווער בודק צו זיין מיט פושרין אויף אזא שנעלע סיסטעם. אז מען טראכט אריין וויפיל ארבעט דער בודק חוץ דארף אריינלייגן אין די מינוטען איז ממש נישט צו גלויבען. אויפבלאזען, מיעוך ומישמוש, פושרין. און ועל כולם, באטראכטען מיט ישוב הדעת וואס עס איז, ווי אזוי צו באהאנדלען וכדומה.

ב) עס זענען פאראנען פלעצער וואו מען שחט מעהר ווי זעכציג א שעה בלייבט נישט איבער אפילו איין מינוט פאר בדיקת חוץ. די בדיקה מתונה וועלעכער ווערט דערמאנט אין הלכה איז אינגאנצען בטל געווארען אין די אמעריקאנער מאסען פראדוקציע. דער מכשול דערפון איז זעלבספארשטענדליך.

די נישט גלאטע נעמען אראפ אפילו גרויסע סירכות, עס איז בכלל נישט ווי אמאליגע נישט גלאטע ודו"ל. מי יתן, אז די היינטיגע גלאטע זאלען זיין אזוי ווי די אמאליגע סתם כשר.

בלאמבירען

א) אזוי ווי עס ווערען געשחט'ען בהמות איינס נאכן אנדערן, ארבעטען אלע ארבייטערס אויף פיהל בהמות מיט איין מאהל. בעפאהר מען טוהט פעסטשטעלען די כשרות פון די בהמה דורך דעם בודק חוץ, איז שוין פארטיילט געווארען די קעפ און די אנדערע חלקים פאר ארבייטער צו ארבייטען דערויף.

ב) עס מוז געפירט ווערען א פונקטליכער חשבון צו וויסען וועלעכע צונג געהער צו וועלעכען קאפ, און וועלעכער קאפ געהערט צו וועלעכע אברים. אז דער בודק חוץ שרייבט אויף דעם טאוועל אז די סירכא פון א געוויסע בהמה איז טריפה אדער עס איז נישט גלאט, מוז דער בלאמבירער נאכפארשטען נאך דעם קאפ און אירע חלקים כדי זיי אויך מטריף צו זיין.

ג) צוליב דעם טומל און שנעלקייט וועלעכער הערשט אין שלאכט הויז קען מען טרעפען א צונג אנגעצייכענט טריפה און אויף א זייטעל פון די זעלבע בהמה איז אנגעצייכענט כשר אדער גלאט כשר.

ד) דער בלאמבירער איז דער וועלעכער איז אחראי אז נאר די כשר'ע, אדער גלאטע בהמות זאלען ווערען פארזיגעלט מיט די בלאמבע. נאר נאכדעם ווי

דער בודק חוץ האט בודק געווען און געגעבען זיין אורטייל מעג דער בלאמבירער ארויף לייגן די בלאמבע.

אין א טייל מקומות (ביי מאדערנע גלאטע שחיטות) זענען גוים די בלאמבירערס. ביי דוב פון די חרד׳ישע גלאטע שחיטות זענען שומרי תומ״צ די וועלכע לייגען די בלאמבעס.

ה) עס איז בכלל נישט דא קיין שום קאנטראל אויף די בלאמבעס. דער רב המכשיר אדער זיין משגיח האט נישט קיין שום אחריות אויף די בלאמבעס. עס ווערט נישט געפירט קיין חשבון וויפיל עס איז דא, וויפיל עס איז אויף געניצט געווארען, וויפיל איז געבליבען. דער בעל הבית אליין באשטעלט די בלאמבעס, ער האלט דאס ביי זיך אין אפיס, הפקר. דער בלאמבירער (וועלכער דאדף הייסען דער משגיח און איז ליידער נאר א פשוט׳ער ארבייטער) נעמט וויפיל ער וויל און ווען ער וויל, עס פארשטייט זיך אז דער בעל הבית נעמט אויך וויפיל ער וויל. עס איז באקאנט אז בעלי בתים אליין לייגען בלאמבעס ווען זיי ווילען און אויף וואס זיי ווילען. עס איז אויך דא אסאך בוטשערס וועלכע האבן ביי זיך בלאמבעס.

ו) אויף א טייל ערטער ליגען די בלאמבעס הפקר אין שלאכט הויז. עס איז פריי פאר יעדען צו נעמען. עס דאכט זיך צו אז די בלאמבעס זענען בלויז פאר מראית עין און זיי זענען אין זייער א שוואכער מאס פון קאנטראל.

ז) ווען מען לאדענט אהן די טראק מיט די פלייש אוועקצופירען, איז קיינער נישט דארט בודק צו זיין אז נאר די געוויסע בלאמבירטע סחורה זאל ווערן אנגעלאדענט.

אין פריזער (קילער-צימער)

נאך דעם ווי די בהמה ווערט בלאמבירט לייגט מען עס אריין אין פריזער אויף 12 ביז 24 שעה. די בהמה ווערט קודם ארומגעוויקעלט מיט א גרויסען טיכעל, עס איז מעגליך אז די טוך ערהאלט א גרויסע פראצענט זאלץ וועלכע ברענגט צו די שאלה פון נמלח בלא הדחה, רוב גלאטע שחיטות זענען מדקדק אז די ווארע זאל נישט ערהאלטען זאלץ.

טראנספארטאציע

די פלייש קומט אהן צום גרויס הענדלער אדער בוטשער אום אויסגעזאלצען, דער בוטשער מאכט עס אליין כשר, רוב חרד׳ישע גלאטע פליישען דערגרייכען דעם בוטשער אין די דריי טעג.

עס זענען פארהאנען ביי מאדערנע גלאטע שחיטות וועלכע דאס טראנספארטאציע נעמט לענגער פון דריי טעג צוליב דאס ווייטקייט פון שלאכט הויז צום בוטשער אדער גרויס הענדלער, אדער צוליב אנדערע סיבות, און דעמאלט העלפט שוין נישט דאס אויסזאלצען (ש״ע יו״ד סי׳ ס״ט סעיף י״ב), און ליידער ווערט דאס אזוי פארקויפט.

האלסעילער (גרויס-הענדלער)

א) נישט אלע האלסעילער זענען שומרי תומ״צ. זיי האבען בכלל נישט קיין נאמנות.

ב) עס זענען פארהאנען האלסעילער שומרי תומ"צ וועלכע פארקויפען אויף טריפה'נע פלייש, ר"ל.

ג) עס זענען פארהאנען האלסעילער שומרי תומ"צ וועלכע האנדלען מיט גלאטע פלייש און אויך מיט נישט גלאטע וועלעכע רופן זיך „כשר". זיי טענה'ען אז די נישט גלאטע ווערט נאר פארקויפט פאר די וועלעכע זענען נישט מדקדק אויף גלאט. דער האלסעילער האט נישט קיין נאמנות דערויף. מיר האבען זיך איבערצייגט פון פיעל פאלען אז אפילו בוטשערס וועלעכע פארקויפען נאר גלאט, האבען באקומען פלייש אהן די גלאטע חתימות און פלאמבעס. עס ווערט פארטוישט ביים האלסעילער.

ד) אפילו די וועלעכע האנדלען נאר מיט גלאטע פליישען, פארקויפען (אלע אהן קיין שום אויסנאם) פארשידענע גלאטע פליישען. די איינקויפערס וועלעכע זענען מהדר אויף א געוויסע שחיטה אדער פון א געוויסע קהילה, ווייסען נישט אז די פלייש וועלעכע זיי באקומען איז מעגליך פון אן אנדער שחיטה, און נישט פון זייער געוואונטשענע שחיטה.

ה) מען האט שוין געכאפט א טייל האלסעילערס וועלעכע פארקויפען ממש טריפה פלייש אלס כשר. אזא סוחר האט מער נישט קיין שום נאמנות. דער פראבלעם איז, אז עס ווערט גארנישט געטאן דערצו (יו"ר סי' קי"ט סי' י"ט).

פלייש־געשעפט (בוטשער־סטאר)

א) עס איז פארהאנען בוטשער־סטארס וואס האבען נישט קיין השגחה. מען פארלאזט זיך אויף דעם בעה"ב וועלעכער הייסט א שומר תומ"צ.

ב) די וועלעכע האבען יא אן השגחה פון א רב האבען נישט קיין השגחה תמידית צו זעהן די סחורה ווען עס קומט אהן, און ווי אזוי מען מאכט כשר שטענדיק, און דער גאנצער גאנג אין געשעפט.

ג) די פאַר וועלעכע האבען יא אן השגחה תמידית ווערט דער משגיח באצאהלט פון בעה"ב און ממילא איז ער אינגאנצען אונטער זיין איינפלוס, צוליב פרנסה. (דער משגיח דארף ווערען באצאהלט פון די קהילה־קאַסע, און זיי זאלען זיין זיינע בעלי־בתים. די קהילה טאהר נישט זיין קיין שותף אין פלייש־געשעפט, ווי פארשטענדליך).

ד) אויב מען זעהט אויף דעם בוטשער־סטאר א טאוול פון אן השגחה פון וועלכען רב עס זאל זיין, מיינט דאס נאך נישט אז דער רב גיט א השגחה אויף די שחיטה. דער רב איז מסתמא קיין מאל נישט געווען ביי די שחיטה און ווייסט בכלל נישט ווי די שחיטה זעהט אויס דא אין אמעריקע, (זעה אין פראגעס און ענטפערס באריכות). די השגחה איז נאר אויף די מליחה, ניקור, וכדומה. רוב מאהל איז דאס נאר אן הודעה אז ער קען דעם בעה"ב, און אז דער בעה"ב פרעגט איהם די שאלות וועגען מליחה ניקור וכדומה. א באווייז האט איהר אז די השגחה איז נאר אויף דעם כשר־מאכען, פון דעם פאקט אז א גרויסע טייל פון די רבנים מכשירים אויף די סטאר'ס, עסען אליין נישט פון די פליישען וואס ווערען פאקויפט אין זייערע סטאר'ס, זיי לאזען פאר זיך שחט'ן עקסטרע [דאס אליין ווארפט אויף טונקעלע שאַטענס אויף די כשרות פון די שחיטה].

ה) אסאך מאהל ליפערט דער בוטשער פלייש פאר דעם קונה דורך א גוי. עס פאדערט זיך א חותם בתוך חותם, און עס איז נישט דא.

ו) עס טרעפט אז דער בעל הבית לאזט איבער דעם גוי אליין אין געשעפט. איבערהויפט ביינאכט נאך דעם ווי דער בעל הבית גייט אהיים און די סחורה איז נאך נישט געליפערט געווארען צו די קונים, גיט דער בעה״ב איבער דעם שליסעל צו דעם גוי וועלכער ליפערט (רעליוועריט).

אויך ברענגט מען אין אסאך געשעפטען דאס פלייש פארטאגס און די גוים האבען דאס שליסעל. זיי טראגען דאס אריין אין פרידזידער, וואס דארט ליגט פלייש אהן חותמות.

אויך קומט א סאך מאל פלייש צו געשעפטען אהן קיין גלאטע חותמות, און דארט וואו עס איז נישט דא קיין השגחה איז נישט דא ווער עס זאל זיך אומקוקען רערויף.

אויף די אלע אויבען־דערמאנטע פעלערס איז דא דער איסור פון בשר שנתעלם מן העין, (ד.ה. פלייש וואס דאס אויג פון א איד האט פארזעהן), וואס איז אסור עפ״י שו״ע סימן ס״ג.

די מעשה השחיטה פון לעמער (כבשים)

א) אויסער די אלע דערמאנטע פראבלעמען ביי די גסות שחיטה, איז ביי די לעמער פארהאנען נאך איין גרויסער פראבלעם וועלכע געפינט זיך ביי די עצם מעשה השחיטה. עס זענען פארהאנען זייער אסאך שומרי תומ״צ וועלכע זענען מדקדק נישט צו עסען קיין לעמער־פלייש (כאטש זיי עסען פון די גלאטע רינדערען שחיטה).

די פראבלעמען זענען ווי פאלגענד:

ב) די לעמער האבען זייער אסאך האר (וואל) אויף דער פלאץ פון בית השחיטה. דאס איז גורם אז דער חלף ווערט זייער שנעל פגום. דערצו ווערט שטענדיק פארפלאנטערט מאראסט, שטיינדלעך אין די האר. די האר ווערט פארקנופט וכדומה. דאס ברענגט דערצו אז עס איז פוגם דעם חלף בשעת די שחיטה.

ג) אויך דארף מען זיין געווארענט וועגען חלדה, אזוי ווי עס שטייט אין שו״ע, שמ״ח (סי׳ כ״ד סעיף ט׳־י״ב) אז מען דארף זיין געווארענט ווען מען שחט לעמער צוליעב די חלדה תחת צמר המסובך.

ד) דער חת״ס שרייבט, ,,עס איז באוואוסט אז עס איז דער סדר פון סכין עס זאל פגום ווערן פון דעם האלדז פון שאף וועלכע זענען פיהל מיט זאמט און ערד, אפילו ווען מען איז געווארינט אראפ צו נעמען די האר און אפוואשען דאס פלאץ״.

ה) צוליעב די אלע פראבלעמען איז שטענדיג געווען דער מנהג אפשערען די האר פון האלדז ביי די בית השחיטה און גוט אפוואשען דאס פלאץ פאר די שחיטה כדי עס זאל פארקומען ווייניגער פגימות, מיט דעם אלעם פלעגט זיך נאך אלץ מאכען פגימות (עיין בשו״ת דברי מלכיא׳ ח״ג סי׳ מ״א, ובבינת אדם שער רוח״ז סי׳ י״א).

ו) ביי די היינטיגע שחיטות שערט מען בכלל נישט אפ די האר פון די לעמער, מען מאכט נאר א שביל (ד.ה. מען צושייד די וואל). עס איז נישט ריכטיג אזוי צו טאן לכתחילה (שמ"ח סי' כ"ד סי' י"ב). אזוי ווי דער האלדז איז פוהל מיט מאראסט, מאכט זיך דורך דעם זייער אסאך פגימות, און עס איז נישט דא קיין צייט צובאקוקען און אודאי נישט מתקן זיין דעם חלף.

ז) אויסער די דערמאנטע פראבלעם, שטייט נאר איין שוחט ביי די שחיטה פון לעמער. די שחיטה איז א שווערע, צוליעב די פיהלע פגימות און אויך צוליעב די עצם מעשה השחיטה וועלכע איז שווערער פון גסות, אפילו צוויי שוחטים זענען אויך ווייניג צו די מלאכה.

מיר ווייסען פון א פאל וואו מען האט געוואלט איינפירען דא אין אמעריקע א כשר'ע שחיטה פון לעמער און דער שוחט האט נישט געוואלט שחט'ן אן דעם וואס דער רב זאל מיט-קומען אין שלאכט הויז און אליין באקוקען דעם חלף נאך יעדען לעמעל. נאך אגאנצען טאג שחיטה איז געבליבען אינגאנצען איין לעמעל, וואס דער רב האט געזאגט אז דער חלף איז גוט. פון דעם אליין קענט איהר שוין זעהן וויפיל שוחטים מיט חלפים מען וואלט געדארפט האבען פאר אונזער ניו-יארקער שחיטות. און ממילא פארשטייט זיך, ווי צווייפעל האפטיג עס איז די כשרות פון די לעמער דא אין ניו-יארק, וואס ווערט גע'שחט'ן טויזנטער וועכנטליך.

ח) עס איז דא זייער אסאך סירכות ביי די בדיקות (נישט ווי געוויסע סוחרים רעדען איין די קונים אז ביי לעמער איז פארהאנען ווייניגער סירכות).

די קעלבער שחיטה

אזוי ווי עס איז באוואוסט אז די קעלבער שחיטה איז מעהר מהודר צוליב די קליינע צאהל פון סירכות וועלכע געפינען זיך ביי זיי, ווילען מיר אויפמערקזאם מאכען דעם ציבור אז דאס איז נישט ריכטיג אין אמעריקע.

א) אין יורופ פלעגט מען שחט'ן קעלבער פון דריי-פיער וואכען, דעריבער האבען זיי נישט געהאט קיין שום סירכא. די גאר גלאטע בהמות זענען געווען קעלבער, אנשי מעשה פלעגען מהדר זיין נאר צו עסען קעלבער פלייש.

ב) דא אין אמעריקע שחט מען גרויסע קעלבער פון עטליכע חדשים, די קעלבער וועגען א פאר הונדערט פונט, און די קעלבער זענען נאך אסאך ערגער ווי די בהמות לגבי גלאט.

ג) ווי עס איז גוט באקאנט איז פארהאנען א גרעסערע פראצענט גלאטע ביי די בהמות ווי ביי די היינטיגע קעלבער.

ד) ביי די קעלבער איז אויך פארהאנען די פראבלעם אז נאר איין שוחט שחט און נישט צוויי ווי עס דארף זיין.

❁

ביים ענדיגען דעם דאזיגען ארטיקל ווילען מיר נאך אמאל דערמאנען די לייענערס אז מיר נעמען פולע אחריות אויף אלעס וואס מיר האבן דא געשריבען. מיר זענען גרייט צו איבער צייגען פאר יעדען ערנסטען מענטש וואס וויל וויסען דעם אמת די אלע אויבן-דערמאנטע טענות.

שמע בני

נעתק מספר טיול בפרדס אות ש׳ מהגאב״ד משאמלוי זצ״ל

דער גאון מהר״ש אבוהב זי״ע אין ספר הזכרונות (פרק ב׳ מהל׳ שחיטה) שרייבט, אויב עס וואלט מעגליך געווען פאר דעם פאלק צו עקזיסטירען אהן פלייש, וואלטען אונזערע חכמים שוין לאנג מבטל געווען דאס פאך פון שחיטה. איבערהויפט אין די היינטיגע צייטען ווען זייער אסאך מענטשען לאזען זיך אריין אין דער פאך. עס איז אויסערגעווענטליך גרינג צו צוקומען צו מכשולות, ר״ל, סיי פאר א יחיד און סיי פאר א רבים. דער שולד ליגט אויף די וועלעכע גיבען רשות צו שחט׳ען.

דער חתם סופר אין די שו״ת (או״ח סי׳ ר״ה) שרייבט אז דער מלך זקן וכסיל (מען מיינט דעם יצה״ר) זיצט אויף א שטוהל פון דריי פיס: א) פון חזנים וועלעכע פירען ארויס מחוץ למחנה די תפלות פון אידישע קינדער וכו׳, ב) פון שוחטים וועלכע זענען מאכיל נבילות וטריפות פאר אידישע קינדער, ג) פון סופרים וועלעכע שרייבען פסול׳ע תפילין און מזוזות. דאס איז שוין גענוג פאר דעם יצר הרע, מער דארף ער שוין נישט.

עס ווערט געברענגט אין מעשה רב אות צ׳ פון ווילנער גאון זצ״ל, אז עס איז בעסער צו עסען מילכיגע מאכלים אום שבת ווי צו עסען פון א בהמה וועלעכע איז געשחט׳ען געווארען אהן דעם וואס איינער איז געשטאנען איבער דעם שוחט.

דער דברי חיים אין די שו״ת (יו״ד חלק א׳ סי׳ ז׳) שרייבט אז ער האט גיזעהן אסאך יראי השם און לומדי תורה וועלעכע זענען פארדארבען גיווארען נאך דעם ווי זיי זענען געווארען שוחטים. דורך שוחטים וועלעכע זענען געווען קלים, זענען זייער אסאך קהלות אין דייטשלאנד ארויס פון אידישען דת, רח״ל (שו״ת דברי חיים שם).

אין תבואות שור שטייט אז דער שוחט מוז זיין א ירא שמים מרבים. דאס יראת שמים זאל זיך דערקענען אויף זיין פנים. אויב נישט ווערט ער אליין פארדארבען אלץ מער און מער, און ממילא פארדארבט ער אויך אנדערע וועלעכע עסען פון זיין שחיטה. זיי ווערען פיהל מיט טומאה ביז זיי ווערען אפיקורסים.

איך בין זיכער אז דאס וואס מען איז גוזר גזירות א קעגען די שחיטות, אין די היינטיגע ציטען, איז נאר ווייל מען האט זיך נישט אומגעקוקט ריכטיג אויף די שוחטים, אזוי ווי עס פארלאנגט זיך.

(„טיול בפרדס״ מערכת שחיטה פון שאמלויער רב זצ״ל)

שחיטה פון עופות אין אמעריקע

שוחט

א) אזוי ווי עס איז שוין היינט באקאנט איז דער הויפט אומגליק ביי די שחיטה — די מאסען פראדוקציע. עס ווערען גע'שחט'ען אין איין פלענט צענדליגע טויזנטער עופות וועכנטליך, און אין אנדערע פלענטס ווערען גע'שחט'ען קרוב צו הונדערט טויזנט עופות א וואך און מעהר, אויך איז פארהאנען א פלענט וואס רופט זיך גלאט כשר וואו מען שעכט 300 טויזנט עופות א וואך בערך, די שחיטה איז געשטעלט אויף פראדוקציע.

ב) די בעלי בתים פון די שלאכט הייזער אין טשיקען פלענטס זענען ביזנעס לייט, זייער איינציגע כוונה איז נאר צו פארדינען וואס מער געלט. בעצם איז דאס נישט קיין עוולה ווייל אזוי איז דאך דער דרך פון מסחר, נאר כדי צו פארדינען דאס געלט שטעלט מען אין געפאר די כשרות פון די שחיטה.

ג)למשל, עס זענען פארהאנען שוחטים וואס זעהן שוואך אן ברילען (אויגענ־גלעזער), אבער דאך קענען זיי זיך נישט ערלויבען צו שעכטן מיט ברילען. צוליב דעם גרויסען שטויב, שמוץ, און בלוט, וועלעכע הערשט ביי די שחיטה, ווערען די ברילען פול מיט שמוץ און בלוט, און פארשטעלען זייער געזיכט, די צייט ערלויבט נישט אז מען זאל קענען רייניגן די ברילען אין מיטען די פראדוקציע פון שחיטות, (עי' דרכי תשובה סי' יא).

ד) יעדער שוחט האט אונטער זיך בערך פופציג ארבייטער וועלעכע ארבייטען אויף זיינע געשאכטענע עופות. פארשטענדליך אז דער שוחט קען זיך נישט רוקען פון פלאץ, אפילו אויב עהר דארף ארויסגיין, אדער עהר פיהלט אז עהר מוז זיך אפרוהען א ביסעל פון די שווערע ארבעט, עהר קען זיך נישט ערלויבען דעם לוקסוס, ווייל עהר האלט צוריק פופציג מענטשען פון די ארבייט. (די ארבייטערס זענען עפענערס, זאלצערס, פאקערס, א.ד.ג).

ה) עס טרעפט זייער אפט אז דער שוחט שפירט אז עהר האט נישט קיין הרגשה בחדק זיין דעם חלף, צוליב די ווייטאג אין די הענט קען עהר נישט ריכטיג פיהלען, פונדעסטוועגען איז עהר געצוואונגען צו שעכטן די זעלבע צאהל ווי געוועהנטליך.

א טייל שוחטים שטרענגען זיך אן איבער זייערע כוחות צו שעכטן די באשטימטע צאהל עופות, אויב נישט קענען זיי פארלירען זייער פרנסה, זיי ווערען באטראכט פון בעל הבית ווי פוילע ארבייטערס.

ו) עס זענען פארהאנען זמנים ווען די שוחטים פארען עטליכע שעה'ן צום שעכטן פאר־טאגס. נאך דריי פיהר און א סאך פלעצער נאך זעקס שעה פאהרען

אויפן וועג מוז דער שוחט זיין גרייט צו שעכטן אפגעמוטשעטער־הייט ביז א פאהר מינוט, אפילו ער דרייווט אליין איז נישט רא קיין צייט צו רועהן, רי ארבעט מוז אנגיין (אפילו עס פעהלט איהם די נויטיגע הרגשה צום שעכטן).

מעשה השחיטה

א) אויף א טייל ערטער ווערט געשאכטען צווישען טויזענט און פופצען הונדערט עופות א שעה (בערך 20־25 עופות איין מינוט) דורך איין שוחט.

אויף אנדערע פלעצער ווערט געשאכטן פון זיבען הונדערט ביז ניין הונדערט א שעה (בערך צוועלעף ביז פופצן עופות איין מינוט) (און אויך איז רא וואו מען שעכט נאר 600 אין א שעה).

אויף רוב פלעצער גייט דער סדר ווי פאלגענר!

ב) די באקסעס מיט עופות פארען צום שוחט אוטאָמאַטיש מיט א עלעקטערישען שטרוים. איין גוי נעמט ארויס דעם עוף פון די באקס (קופּ) און דערלאנגט דאס צום צווייטען גוי וואס האלט דאס בשעת דער שוחט שעכט.

אויך איז פארהאנען פלעצער וואו רי עופות ווערען אויפגעהאנגען אויף א קייט (טשיין) וועלכע פארט אוטאָמאַטיש צום שוחט מיט א עלעקטערישען שטרוים, און פון דארט נעמט דאס דער גוי און האלט עס בשעת דער שוחט שעכט.

ג) נאכען שעכטן נעמט דאס א דריטער גוי און לייגט דאס ארויף אויף א האָק וואס איז מחובר צום עלֶעקטערישען קייט און עס פארט ווייטער ביז צום פליק־מאשין וואס נעמט אראפ די פעדערען און האקט אראפ רעם קאפ פון עוף.

די פאלגענדע זענען א טייל מכשולים וועלעכע זענען א תוצאה פון די שנעלע שחיטה:

א) יערען טאג טרעפט מען פעדערען אין וושט ביי א גרויסע צאָהל עופות, (די סיבה דערפון איז ווייל די עופות ווערען געברענגט פון דער ווייטענס, און צוליב הונגער בייסען זיי די פעדערען פון אנדערע עופות). אויב מען טרעפט נאך די שחיטה א פעדער וועלכע איז צושניטען איז די עוף א טריפה עפ״י הלכה, ווייל עס איז געווען א שהי׳ (פארזוימונג) אין מיטען רי מעשה השחיטה. די שוחטים מחמת איילעניש באמערקען נישט די פערערען. אויב ער וואלט געשאכטן לאנגזאם וואלט ער געפינען איבער הונדערט עופות וועלעכע זענען טריפה צוליב די פעדערען (שמ״ח סי׳ כ״ג סעי׳ ו׳, ואחרונים).

עס איז איבערגעצייגט געווארען אז אין א פלענט (שלאכט הויז) וואו מען שעכט נאנט צו טויזענט עופות א שעה דורך יעדער שוחט באזונדער, איז מען מטריף ס״ה 10 עופות בערך צוליב פעדערען אדער אנדערע שאלות, [ווי ווייטער

וועט דערמאנט ווערען]. דעם זעלבען צאָהל איז מען מטריף זיין אין א קליינעם מארקעט וואו מען שעכט בערך 500 ביז 600 עופות א טאג. דאס איז דאך א הימעל געשריי!

ב) אויך טרעפט זיך פיל מאָהל אז די עופות בייסען איינער דעם צווייטען און זיי צובלוטיגען זיך ביים קאפ און האלדז און ווען דאס טרוקענט זיך אויס ווערט דאס בלוט פארגליווערט, דאס ווערט אנגערופען [גרר יבש] מען טאר די עופות נישט נוצען אן קיין בדיקה, (עיין שמ״ח סי׳ כ״ג סעיף י״ג). פארשטייט זיך אז צוליב דעם יאגעניש קען דער שוחט דאס נישט באמערקען.

ג) עס פאסירט אפט אז דער עוף איז געלעכערט ביים האלדז, און ביים גענאק, און דער שוחט באמערקט דאס נישט צוליב איילעניש.

ד) פיהל מאל ווען דער גוי דערלאנגט דעם עוף צום שוחט און דער עוף גיט איהם א שטאך מיטן חרטום (שנאבעל בלע״ז) גיט דער גוי א גוטען זעץ אין קאפ פון דעם עוף, און דער עוף פייגערט און דער שוחט פון יאגעניש שעכט דאס, נישט באמערקנדיג אז ער שעכט א עוף וועלכער איז א מסוכנת, און עס פאדערט זיך פירכוס (יו״ד סי׳ י״ז) ווייל פיהל מאל איז דער קאפ פונעם עוף נאך ווארעם.

ה) עס זענען פאראנען הונדערטער עופות וועלכע פייגערן צוליב די גרויסע קעלט אין ווינטער, און צוליב די היץ אין זומער, און אויך צוליב רעגען, צוליב גרויס יאגעניש טרעפט אפט אז דער שוחט באמערקט נישט (ווייל ער האט נישט קיין צייט אונטערשיידען) און שעכט א עוף וועלכער איז א מסוכנות, און עס פאדערט זיך פירכוס (יו״ד סי׳ י״ז).

ו) ווען דער שוחט איז שוין מיד איז שייך צו מאכען א דרסה (ער דריקט מיטן חלף אויף די סימנים וואס מאכט דעם עוף פאר נבילה), קיינער ווייסט נישט דערפון אפילו נישט דער שוחט צוליב די שנעלקייט.

ז) ביי די גרויסע שחיטות פאלען ארויף אויפן חלף שמוץ, שטויב און פעדערען, און עס ווערט אויך אפגעשפריצט מיט בלוט, און צוליב גרויס איילעניש האט ער נישט קיין צייט כסדר צו וואשען דעם חלף. און לויט די פוסקים איז דאס א ערנסטע חשש פון חלדה (דעת קדושים סי׳ כ״ד ס״ק ט׳).

ח) אויב א שוחט איז בודק דעם חלף און טרעפט ח״ו א פגימה האט ער א נגיעה צוליבמורא אויסצוזאגען, ווייל ביז 5 מינוט איז שוין דורך געלאפען אויף דעם קייט א פאר הונדערט געשאכטענע עופות, און דורך זיין פגימה איז אלעס ספק נבילה, ווייל אלע עופות פון די שוחטים זענען אויסגעמישט. דער שוחט טרויט זיך נישט שאדען צו מאכען אזוי פיהל פאר דעם בעל הבית, ווייל ער וועט איהם אפזאגען די פרנסה, און דורך דעם איז ער מאכיל ספק נבילות לישראל רח״ל.

ט) עס זענען פאראנען שוחטים וועלכע צוליב יאגעניש באמערקען זיי נישט און שעכטן די עופות בשעת זיי ווארפען זיך — (חשש דרסא).

י) א טייל שוחטים שעכטן נאר בהובאה אליין, ווייל זיי איילען זיך, הגם בדיעבד איז מותר בהולכה אדער בהובאה אליין, אבער דאס איז נאר בדיעבד אויב עס האט זיך אַזוי געמאכט, אבער א ודאי טאָהר מען נישט אזוי שעכטן בקביעות.

יא) די שוחטים האבן נישט קיין צייט בודק זיין דעם חלף מיט יישוב הדעת. עפ"י הלכה דארף מען כסדר דעם חלף בודק זיין מיט יישוב הדעת כדי מען זאל קענען האבען אן הרגשה אויף יעדע קליינע פגימה (עיין שמ"ח סי' ח"י סעיף ז'), עס איז זייער שווער דאס צו טאָהן ביי די גרויסע שחיטות. דורך דעם קומט ארויס ערנסטע מכשולים רח"ל.

יב) עס איז דא זייער א סאך שאלות ביי'די בני מעיים (קישקעלעך), צומת הגידין, שבירת עצמות.

יג) עס איז דא ווייניג משגיחים צו באקוקען די אלע שאלות וועלכע טרעפען זיך. די אויגען ווערען מיד פאר די פאָר משגיחים צו קוקען אויף א פאָר טויזנט עופות אין איין שעה.

עד היכן הדברים מגיעים

מובא ביערות דבש שיוחנן כהן גדול נעשה צדוקי אחר שמוש בכהונה שמונים שנה, מחמת שנכשל בשוגג במאכל איסור.

שומו שמים !!

איש קדוש שנכנס בק"ק, מקום השראת השכינה ולא ניזק פ' שנים, כל התפלות של כלל ישראל וכפרתן נתקבלו על ידו, אעפ"כ כיון שנכשל, רק בשוגג, פ"א בימי זקנתו נעשה צדוקי.

ק"ו ב"ב של ק"ו כמה צריכין להתרחק מכל מיני מאכלים שונים שהיתרם אינו ברור. בפרט בדורינו שנתגבר הטעכניק עד למאוד, ובכל מאכל מעורבים דברים שונים ומשונים שפעמים קשה מאוד לבררם, ועלולים להכשל בהם.

ובכן, דוק ובדוק מה שנכנס לפיך.

יעדער שומר תורה ומצוות שטרעבט צו עסען נאר פארלעסליכע, ריכטיג פעסטגעשטעלטע כשר'ע מאכלים. די ציהל פון „ווער הכשרות" איז דאס צו פארמעגליכען. דעריבער שטיצט אייער און אונזער ארבעט. פארשאפט נייע מעמבערס! שיקט ארייו אייער דמי־חבר אין די צייט! טוהט נישט פארנאכלעסיגען אייער צאהלונג!

דורך דעם וועט איהר שטארקען די ארבעט און די עקזיסטענץ פון מדריך לכשרות

פראגעס און ענטפערס
וועגן שחיטות אין אמעריקע

פראגע?

פארוואס טאקע איז אזוי שווער אויסצופירען אז מען זאל שעכטן וויניגער עופות און גסות אין א שעה?

ענטפער!

קודם וועלען מיר ענטפערען ביי עופות.

א) יעדער שוחט פארדינט בערך $350 א וואך, דער שוחט האט 3 העלפערס, יעדער פון די העלפערס פארדינט לכל הפחות $150.00 א וואך, קומט אויס אז א שוחט מיט זיינע העלפערס קאסטען א ערך פון $800 א וואך.

ב) אויב א טשיקען פלענט האט איינגעפירט צו שעכטן למשל 1000 עופות א שעה, און ער האט 6 שוחטים, קאסט איהם שחיטה געלט בערך $3,450 א וואך (דער שוחט מיט די העלפערס).

אויב מען זאל אבער נאר שעכטן 500 א שעה [וואס דאס איז אויך נישט אזא קליינע צאָהל] וואלט ער געדארפט נעמען נאך א סעט פון 6 שוחטים מיט 9 העלפערס, קומט אויס אז די שחיטה געלט שטייגט אויף דאפעלט. דאס איז ביי עופות.

ג) יעצט ביי די גסות, למשל אז דער בעל הבית האט 4 שוחטים ובודקים מיט א בלאמבירער, און צאהלט יעדען עקסטרע $250 בערך, ס"ה $1,250, און זיי שעכטן אפ דורך די וואך ארום 1000 בהמות כנ"ל, קומט אויס אז עס קאסט $1.25 א בהמה צו שעכטן. יעצט אויב מען זאל שעכטן אין א קלענערען פארנעם, אזוי ווי עס דארף צו זיין, למשל א פלאץ וואס מען שעכט 300 בהמות א וואך, וואלט זיך געפאדערט לכל הפחות 3 שוחטים ובודקים פאר בלויז די 300 בהמות אליין, קאסט די שחיטה $750 א וואך, וואס דאס קומט אויס $2.50 פאר א בהמה, דאפעלט ווי ביי די גרויסע שחיטות ביי א וואך אליין מאכט דאס אויס א הון רב. יעצט פארוואס זאל דער בעה"ב האבען אינטערעס אריינצונעמען נאך שוחטים. און וועגען דעם שטעלט מען אין געפאר דאס גאנצע כשרות פון שחיטה, און וועגען דעם האלט מען נישט קיין שטאטען שוחט אויף זיין פאסטען.

דאס אלעס איז נאר וועגען ביזנעס פון א פאר סוחרים. דער אמת איז אז דער ביזנעס קען גרינג דערהייבען די עקסטרא הוצאות, עס איז נאר נישט דא ווער עס זאל זיי צווינגען דערויף.

פראגע?

פארוואס איז נישט איינגעפאלען פאר א קצב אין די אמאליגע גרעסערע שטעט אין יוראפ איינצופיהרען א מאסען שחיטה צו פארגרעסערען די רווחים?

ענטפער!

א) דער עולם איז נישט געווען געוואוינט צו עסען קיין סאך פלייש, מען איז נישט געווען להוט דערנאך אזוי ווי דא אין אמעריקע, עס זענען נישט געווען אזוי פיהל רעסטעראנטען נישט קיין הונדערטער האטעלען, קעיטערערס וועלכע מען זאל מוזען פארפיגען מיט מיליאנען פונט פון פלייש.

ב) די שחיטה איז געלעגען אין די הענט פון די קהילה, דער רב האט אלעס געפירט מיט תקיפות וביד חזקה. [און דער רב האט נישט באקומען קיין שום באצאלט פון די שחיטה, ער האט נאר באקומען א באשטימטע געהאלט פון קהל, פאר זיין רבנות, וואס פאר דעם האט דער רב געהאט דעם אחריות אויף אלע עניני אידישקייט פון די שטאט, למשל שאלות פאסקענען, מקוה, און שחיטות אויך. קיינע שינוים זענען נישט געטאָהן געווארען אָהן זיין הסכמה.

ג) די משגיחים זענען געצאהלט געווארען דורך די קהילה און זענען בכלל נישט געווען באאיינפלוסט פון קצב, עס וואלט געווען אוממעגליך איינצופירען א שנעלע שחיטה וועלכע קען זיך נאר אויף האלטען דורך גרויסע מכשולים.

ד) אמאליגע שוחטים זענען געווען ריכטיגע יראי השם וועלכע האבען געציטערט פאר א נדנוד חטא, די מינדסטע פארראכט אויף א שוחט אז ער איז נישט קיין אמת׳ער עהרליכער איד האט גורם געווען א טומעל אין שטאט, אפט מאהל איז די איבערקערעניש גאר געווען נאר אויף א קלייניקייט אויף וועלכע דער שוחט האט נישט מהדר געווען ווי צב״ש אז ער האט ארויסגענומען א ספר פון ביהמ״ר (נאך צוקוקען א שווערע שאלה) אן רשות פון די גבאים (עי׳ שו״ת דברי חיים), אז א שוחט האט גערערט ביי חזרת הש״ץ, אז ער האט גערעדט אויף איינעם א שלעכט ווארט אא״וו (וע״ע הרבה מעשיות כאלו בשו״ת חת״ס חו״מ קע״ו, דע״ת סי׳ ב׳, שו״ת יד אלעזר פ״ה, שו״ת מהרי״א יו״ד סי׳ ו׳, תשובת בית הלל פ״ו, פ״ז). די שוחטים וואלטען קיינמאהל נישט מסכים געווען צו שעכטן אויף אזא אופן ווי מען שעכט דא אין לאנד.

ה) דער קצב וואלט נישט געקענט אויספיהרען קיין שנעלע שחיטה נאר דורך פארשידענע ביזנעס טאקטיקס, טערארר, און א דרוק אויף די קהילה, רבנים, משגיחים וכדומה, וואס פארשטענדליך איז נישט געווען מעגליך אין יוראפ, (אזא הנהגה איז נאר מעגליך אין אמעריקע).

ו) אין לאנדאן האט מען געוואלט איינפירען מאסען שחיטות נוסח אמעריקע, האבען אפילו די סתם שוחטים, נישט נאר די גלאטע, נישט געוואלט הערען דערפון. און היינט צו טאג איז נאך דא אין לאנדאן און אויך אין אנטווערפאן א שחיטה סיסטעם וואס מיר דא אין אמעריקע מעגען זיך שעמען פאר זיי.

פראגע?

די סוחרים רעדען איין דעם עולם אז די שחיטה איז אין אמעריקע א סאך בעסער פון אמאל אין יוראפ, מיט די פאלגענדע טענה: אינדער־היים אויב מען האט טריפה געמאכט פאר דעם קצב א פאר בהמות, איז דער קצב געבליבען כמעט אן פרנסה [א חוץ וואס דורך דעם איז אויסגעקומען אז עס איז נישט געווען קיין פלייש אין שטעטל]. דא אין אמעריקע קען מען טריפה מאכען וויפיל מען וויל, און דער קצב האט נישט קיין היזק, ווייל דאס ווערט פארקויפט פאר טריפה, דורך די סתם סוחרים, און קיינער האט נישט קיין שאדען. איז דאס טאקע אמת?

ענטפער!

א) מיר זענען איבערגעצייגט אז די טענה איז אינגאנצען פאלש! ווייל פונקט ווי אין דער היים האט זיך געווענדעט די פרנסה פונעם קצב אין זיין בהמה, אזוי ווענדעט זיך די גאנצע ביזנעס פון שלאכט הויז אין דעם אז עס איז דא מעהר בהמות וואס ווערען כשר.

ב) מיר וועלען דאס מסביר זיין: די בהמות וואס ווערען געשאכטן אין די ניו־יארק ניו־דשוערסי געגענד ווערען געהאדעוועט אין די מיד־וועסט [א מהלך פון א פאר הונדער און אפשר 1000 מייל ווייט] און פון דארט ברענגט מען דאס אהער צו שעכטן, יעצט אויב א בהמה ווערט דא טריפה האט דער בעל הבית פון שלאכט הויז שאדען נישט נאר פון ריווח נאר אפי' פון קרן, ווייל צו פארקויפען דאס אלס טריפה איז א סאך ביליגער ראס צו הרג'ענען אין די מיד־וועסט.

עס לוינט זיך בכלל נישט צו ברענגען דאס אהער לעבעדיגערהייט. טייל פון די הוצאות זענען געווענליך איבעריג, ווי פאלגענר: (1) טראנספארטיישן! אין א טראק וואו מען קען אריינלייגען למשל 40 לעבעדיגע בהמות קען מען אריינלייגען לכל הפחות 4 מאל אזוי פיהל גע'הרג'עטע. (2) פארלוסט פון וואג דורך דעם וועג. (3) געבען צו עסען פאר די בהמות. (4) ארבייט [לעיבאר], ווי באוואוסט איז ארבייטער דא א סאך טייערער ווי אין די מיט־וועסט. (5) טעקסעס, בנין אויסהאלטונג, אד"ג.

ג) דער פאקט ווייזט אז אין די לעצטע 25 יאהר האבען זיך צוגעמאכט העכער 100 גוי'אישע שלאכט־הייזער אין די נ.י. ניו־דשוערסי. געגענד און ווי באוואוסט איז דאס געברויך פון פלייש נישט קלענער געווארען, וואס דאס איז מעיד אז עס לוינט נישט צו הרג'ענען בהמות פאר טריפה אין די געגענד. די פאר וועלעכע זענען געבליבען, שעכטען כמעט אלע אויף כשר.

ד) דעריבער איז דער בעה"ב שטארק פאר אינטרעסירט ווי מער זאל זיין כשר, און נאך מעהר אז עס זאל זיין גלאט כשר, ווייל די פארדינסטען אויף גלאט כשר איז א סאך מעהר ווי סתם כשר.

פראגע?

עס זענען פארהאנען עהרליכע רבנים וועלעכע גיבען השגחות אויף די פארשידענע שחיטות. ווי אזוי איז מעגליך אז עס זענען פארהאנען אזוי פיהל טענות אז די שחיטות זענען נישט אין ארדענונג?

ענטפער!

א) די רבנים בעלי המכשירים שטייען נישט טאג טעגליך ביי די שחיטה צו זעהן ווי אזוי עס גייט צו. פון צייט צו צייט ווען די רבנים גייען ארויס צום שלאכט־הויז ווערט די ארבעט געטוהן אויף גאר אן אנדערן סיסטעם ווי אלגעמיין. מען שחט, מען איז בודק א.א.וו. אויף א שטייטערען אויפן. למשל אויב מען איז שטענדיג בודק פיהר לונגען אין פינף מינוט, איז מען יעצט (ווען דער רב איז דארט) נאר בודק איין לונג, און די איבריגע לאזט מען איבער פאר די בשר כשר שחיטה (נישט גלאטע). מען גיט זיך באזונדער אפ מיט די רבנים, מען ווייזט זיי אלעס (אויסער בדיקת פנים וואס נאר דער רבש"ע ווייסט וואס דער בודק טוהט). ממילא זעהט דער רב אז עס איז דא גענוג צייט (גאנצע פינף מינוט פאר איין דיאה) אויף אלעמען. עס זענען פארהאנען נאך פארשידענע אופנים ווי אזוי אויסצובאהאלטען דעם טוג טעגליכן סיסטעם פון די רבנים (כמובן מאליו).

[אגב, איז כדי צו איללאסטרירען מיט די פאלגענדע פאקט. מען האט ארויסגעשיקט א דעלעגאציע פון דריי רבנים צו א שטארק חרדישע שחיטה נאכדעם ווי עס איז געווארען א טומעל אז עס ווערט געשחטען צוועלף הונדערט עופות אין איין שעה, דורך איין שוחט. די רבנים זענען צוריק געקומען שטארק צופרידען פון די שחיטה. זיי האבען געמאלדען אז בשעת זיי זענען דארט געווען האט מען נאר געשחטען פיהר הונדערט עופות א שעה.

עס האט זיך דערנאך אויפגעוויזען דורך אן ארבעטער וועלעכער האט געענטפערט אויף די פראגע: ,,היתכן מען האט נאר געשחטען 400 עופות ווען די רבנים זענען דארט געווען"? — אז די סיבה דערפון איז געווען ווייל עס איז געווען סוף טאג און מען האט שוין נישט געהאט קיין סאך עופות. אויף די פראגע צי מען האט מודיע געווען די רבנים אז אלגעמיין שחט מען מעהר ווי די צאהל, האט ער מודה געווען אז — ניין.

א דוגמא, ווי סיי שוחטים, צוליעב זייער פאסטען, און סיי די בעה"ב צוליעב זייער געשעפט נארען אפ די רבנים בעלי המכשירים].

ג) מיר האבען זיך איבערצייגט אויף א עופות שחיטה וואס עטליכע רבנים האבען געזאגט אז מען קען נישט שעכטן דארט מעהר ווי 600 עופות אין א שעה, איין שוחט, אז באמת שעכט מען דארט היינט צו טאג נאהנט צו 1000 עופות אין איין שעה. ממילא יעצט נאך דעם לייענען די שורות, ווען איהר וועט הערען אז רבנים זענען געפארען און געקומען און זאגען אז מען האט געמאכט תיקונים זאלט איהר וויסען וויפיל עס איז ווערט. איבערהויפט אז דאס גאנצע איז נאר ווייל עס טויג צו די ביזנעס.

ד) די רבנים נעמען געלט פאר זייער השגחה, [נישט אלס א חלק פון זייער רבנות, נאר א עקסטערע געהאלט פאר זאגן אז דאס איז כשר], און ממילא האבען זיי נגיעות און וואו עס איז דא נגיעות דערזעהט מען נישט אלעס.

ה) עס ווערט געברענגט, אז כדי צו וויסען פונקטליך וואס עס טוהט זיך אין שלאכט־הויז, מוז מען דארט זיין לכל הפחות דריי חדשים רצופים, טאג טעגליך. אפילו עס דאכט זיך פאר די לייענערס אז עס איז צופיהל איבער־געטריבען, איז אבער יעדער מודה אז פון ארויס־פאהרען צום שלאכט הויז איין מאהל א יאהר (צי אפילו א חודש) אויף א שעה־צווי, אדער אפילו צוויי מאהל א יאהר (צי א חודש), איז נישט גענוג צו באמערקען אלעס וואס גייט פאָר אין שלאכט־הויז.

ו) די פאלגענדע מעשה ווארפט א ליכט אויף דעם היינטיגען מצב אין שחיטה:

אין די באקאנטע שטאט בארדיטשוב (א שטאט פון יראים ושלמים, צוואנציג טויזענט אידישע נפשות), איז אויפגענומען געווארען א שוחט לויט די אנווייזונג פון איינעם פון די גרעסטע צדיקים בדורו (אנגענומען ביי אלע שיכטען פאר א קדוש עליון). דער ראב״ד ר׳ משולם נתן זצ״ל האט באלד געשריגען אז דער שוחט איז מאכיל טריפות. האט מען איהם (ר׳ משולם נתן) נישט געלאזט מעהר גיין צום שלאכט־הויז.

מען האט גענומען אנדערע דיינים אז זיי זאלען באקוקען ווי אזוי דער שוחט שעכט. זיבען רבנים פון אנדערע שטעט און די אנדערע דיינים פון בארדיטשוב האבען געזאגט אז אלעס איז אין בעסטען ארדענונג, מען דארף בכלל נישט חושש זיין אויף גארנישט לגבי דעם שוחט.

סוף הדבר, מען האט געברענגט ר׳ שלמה קלוגער זצ״ל קיין בארדיטשוב. מיט דריי מאהל צוקוקען צו די שחיטה האט ער גע׳אסר׳ט דעם שוחט. ער האט געשריגען אז דער שוחט איז מאכיל טריפות. [די צוויי גדולים וועלעכע האבען איהם מתיר געווען האבען שפעטער געבעטען מחילה פון דער מהרש״ק] (עי׳ היטב בטוב טעם ודעת חלק א׳).

שטעלט אייך פאָר, דער שוחט האט יאהרען לאנג מאכיל געווען טריפות, און זיבען רבנים מובהקים האבען גארנישט געזעהן. דאס באווייזט אז מען קען זיין אן עהרליכער רב ודיין, ת״ח ומורה הוראה און דאך נישט פארשטיין דעם מהלך (סיסטעם) פון שחיטה ובדיקה. ומכש״כ היינט אז דער סיסטעם איז א סאך מעהר קאמפליצירט איז אודאי מעגליך אז דער ענין זאל נישט זיין קלאהר ווי עס פאדערט זיך דערפאר.

ז) צוריק צו די פראגע: מען דארף פרעגען די קשיא פונקט פארקערט. היתכן אז עס זענען פארהאנען אזוי פיהל חרדישע רבנים ומורה הוראות וועלעכע עסען בכלל נישט דאס פלייש פון די מאסען שחיטות דא אין אמעריקע (אין יוראפ האבען אלע רבנים געגעסען פלייש געשאכטען אין שלאכט־הויז). טייל פון די

רבנים האבען געמאלדען נאך דעם ווי זיי האבען באזוכט די שלאכט־הויז אז אריב אלע רבנים וואלטען געווען פאר א באזוך אין שלאכט־הויז וואלטען זיי אויך נישט געגעסן קיין פלייש. א טייל וועלכע זענען נישט געווען אין שלאכט־הויז זאגען אויך פאר יעדען ווער עס פרעגט זיי פריוואט, אז עס איז בעסער אויב מען עסט נישט די פליישען. און א טייל זאגען בפירוש אז מען טאהר נישט עסען.

ח) אפילו די רבנים בעלי מכשירים וועלכע גיבען השגחות אויף פלייש־געשעפטען, איז דא א גרויסער טייל פון זיי וועלכע עסען נישט פון דעם פלייש.

ט) דאס אלעס דארף מעורר זיין דעם המון אז עפעס איז נישט אין ארדענונג. א סאך שוחטים מפורסמים, נישט קיין בטלנים נאר מפורסמים אין זייער פאך פון שחיטה, האבען אויפגעהערט צו שחטן ווען זיי זענען געקומען אויף אמעריקע, צוליעב די טענה אז עס טויג נישט ווייל מען יאגט צו פיהל.

פראגע?

ווי אזוי איז מעגליך אז די שחיטה איז נישט אין ארדענונג? אסאך פון די שוחטים הייסען דאך עהרליכע אידען?

ענטפער!

די שוחטים ארבעטען לויט דעם באפעהל פון בעה"ב. ער טיילט איין די ארבייט. די שוחטים זענען משועבד צו איהם צוליב פרנסה. אויב דער וואונטש פון בעה"ב ווערט נישט אויסגעפירט, האט ער מורא צו פארלירען זיין פרנסה. איז שוין פארשטענדליך אז אלע עוולות פון די שחיטה מוז מען אוועק־קוקען און אויך פארענטפערען.

עס איז גוט באקאנט אז ווען די שוחטים זענען געקומען אויף אמעריקע האבען זיי זיך באקלאגט אז מען יאגט זייער ביים שחטען. צוליב זייער פארצווייפלונג האבען זיי אפילו געוואלט אויפהערען צו שחטען. אבער אזוי ווי עס האט זיך נישט געפונען דעמאלטסדיגע צייטען אנדערע פאסיגע פרנסות צו וועלכע זיי האבען געטויגט, האבען זיי ווייטער גע'שחט'ען און זיך שטענדיג באקלאגט. מיט די צייט זענען זיי געווארען צוגעוואוינט צו די שנעלע שחיטה און רעדען זיך מעהר נישט אפ. אדרבא, אויב מען שחט אמאל שטייט, זאגען זיי אז מען שפילט זיך ארום.

עס איז וויכטיג צו דערמאנען דעם פאקט, אז די מכשירים האבען געענטפערט אויף די פראגע „וויפיהל עופות מעג א שוחט שחטען א שעה" ? דער תירוץ איז, אז יעדער שוחט מעג שחטן וויפיהל ער קען.

מיט דעם ווערט ארויסגעברענגט דער צווייפעלהאפט פון די גרויסע שחיטה־פלענטס. אין יעדען שלאכט־הויז איז דא בערך זעקס, אכט, און א טייל פלעצער אפילו צוועלף שוחטים, אויב איינער אדער צוויי שוחטים זאגען אז זיי קענען שחטן טויזענט אדער צוועלף הונדערט עופות א שעה, שטעלט דער בעה"ב איין דעם סיסטעם די שנעלקייט פון קייט, די ארבייטער, וכדומה, אז אלע שוחטים זאלען אזויפיהל שחטן. אזוי מוז געטאן ווערען לויט דעם דעת פון בעה"ב.

פאר דעם בעה"ב איז נישט קיין חילוק צווישען א יונגען שוחט פון דרייסיג יאהר אדער אן עלטערן שוחט פון פופציג יאהר. עס איז נישט קיין חילוק צווישען א שוחט וועלעכער איז בטבע א זריז (פלינקער) ביז איינעם וועלעכער איז בטבע א מתון (שטאטער). עס איז אויך נישט קיין חילוק פאר דעם בעה"ב, צי עס איז אכט אזייגער אין דער פרי ווען די האנט און די קאפ זענען נאך אויסגערוהט, ביז דריי אזייגער נאך מיטאג ווען מען איז שוין אויסגעמוטשעט. שטענדיג מוז ארויסקומען די מאס ארבעט וועלעכע איז צוגעגרייט לויט דעם לויף פון דעם סיסטעם.

סך־הכל: דער שוחט שחט וויפיהל דער בעה"ב וויל, און ניט וויפיהל דער שוחט וויל אדער ער קען.

פארשטייט זיך אז דער שוחט וועלעכער זיין גאנצע פרנסה איז אפהענגיג אין דער שחיטה, וועט אודאי נישט מודה זיין (עכ"פ ברבים) אז עס טויג נישט. אבער ליידער איז דאס דער אמת.

פראגע?

איז דא מער חשש אויף צונגען, לעבער, סוויט־ברעסט ווי אויף אנדערע חלקים פלייש?

ענטפער!

א בהמה האט איין צונג, איין לעבער און איין סוויט־ברעסט (בערך 1 פונט), דאס ווערט פארקויפט און געשיקט איבער גאנץ אמעריקע צו בוטשערס, קעיטערערס, האומס, רעסטוראנטען וכו', וואס עס איז נישט במציאות לויט וויפיל בהמות עס ווערט געשאכטען אויף **גלאט כשר.**

פראגע?

פארוואס שווייגען די רבנים וועלעכע עסען נישט פון די שחיטות, זיי ווייסען דאך יא וואס עס גייט פאָר?

ענטפער!

דער ענטפער איז איינפאך: א) זיי האבען מורא אז עס קען שאדען מאכען זייערע פרנסות.

ב) צוליבן דרוק פון פארשידענע קרייזען.

ג) צוליב טעראָר פון בעה"ב, שותפים וכו', כידוע.

פראגע?

איז מעגליך מתקן צו זיין די אלע מכשולים און קילקולים? וואס איז די תקנה?

ענטפער!

א) די תקנה קען נאר זיין אז מען וועט איינפירען א געלאסענע און קליינע שחיטה, מיט תקנות און הידורים, און יעדע קהילה זאל האבען א אייגענע שחיטה

אין בוטשער סטאר כו׳, מיטן שטרענגען אויפזיכט פון דעם רב, וואס דער רב, שוחט, משגיח, מנקר, זאלען ווערען געצאלט בלויז פון קהל אלעס אזוי ווי עס איז געווען אינדער־היים אין יוראפ.

ב) די עצם שפאלטונג פון די שחיטה אויף קלענערע חלקים וועט ארויס העלפען דעם מצב הכשרות פון שחיטה, עס וועט זיך ענדיגען די מאנאפאל, עס וועט ווערען א ריכטיגע שחיטה מתונה, און בעיקר וועט זיך אויפהערען די הפקירות, עס וועט זיין א קאנטראל אויף די שחיטות.

ג) עס איז וויכטיג צו באטאנען, אז אין די לעצטע דרייסיג יאהר האט זיך יעדע קהילה אויף געאַרבעט אין אלע אינזיכטען הן ברוחניות והן בגשמיות. קהילות האבן אן אייגענעם שוהל, מקוה, ישיבה, ת״ת, קעמפ, מיידעל שוהל, כולל, צדקה וחסד מוסדות. עס איז ב״ה נשתנה לטובה, אבער דוקא אין געביט פון שחיטה וועלכע איז וויכטיגער פון אלעס איז אינגאנצען נאכגעלאזט געווארען. די אלע מוסדות ווערען אויסגהאלטען מיט שווערע געפלאגטע געלטער דורך היימישע אידען שומרי תומ״צ, פארוואס זאל מען נישט קענען סובסידייזען (שטיצען) א אייגענעם כשר׳ע שחיטה.

חודש טבת־שבט ה׳תשל״ז קונטרס טז

אזהרות הוועד

פלייש געשעפטען (בוטשער־סטארס)

...מיר טוהן נאך אמאל ווארענען די אזהרה פון מדריך נומ . פיער (דף קט״ו), וועגען פלייש־געשעפטען . אפילו ווען די פלייש געשעפט האט אן השגחה, איז דאס נישט אויף די שחיטה ובדיקה פון די פלייש . די השגחה פאנגט זיך אן בלויז פון ווען די פלייש קומט אריין אין געשעפט (אויף ניקור, מליחה וכדומה)

...עס זענען פארהאנען פלייש־געשעפטען וועלכע נעמען אריין פארשידענע פליישען פון א פאר שלאכט־הייזער . כדי צו ציהען קונים רעקלאמירען זיי אז זיי פארקויפען גלאט פלייש פון די אדער יענע שחיטה, וועלכע איז אנגענומען ביי די קונרען קרייז

...דאס איז אבער נישט ריכטיג, ווייל דער קונה קען נישט וויסען פון וועלכע שחיטה עס קומט דער שטיקעל פלייש אדער געפערטעלטע עוף . דער קונה ווערט אפגענארט און מיינט אז ער קויפט פלייש פון די שחיטה אויף וועלכע ער איז שטענדיג מהדר . זייט פארזיכטיג און פארלאנגט א קלאהרקייט פון אייער פלייש־געשעפט

פראגעס און ענטפערס
וועגן שחיטות אין אמעריקע

מיר האבן ערהאלטן פיל בריוון וועגן די שחיטה באריכטן. ווי פארשטענדליך זענען טייל בריוון דברי חיזוק, א טייל קריטיק, א טייל פראגען, א טייל הערות און א טייל אויך זידעל־רייד.

מיר ברייגנען נאר אראפ א טייל מוסטערן און נאר אויסצוגן דערפון וועלכע זענען נויטיגע הערות אדער נוצליכע פראגעס וועלעכע ברענגען א קלארקייט אין אונזער ארבעט.

א) ... למה לא הזכרתם בכלל שאלת ריסוק אברים אצל העופות. כמעט בכל בתי המשחטות הגדולים זורקים את קופסאות העופות מהמשאית ארצה... כן הוא גם במקצת המשחטות החרדים ביותר... שמעתי שאצל שחיטות וויינלאנד מסודר באופן שלא יהי' אפשרות לזרוק את קופסאות העופות, ושאלה זו לא שייך אצלם...

אברהם נתן ווייס (ברוקלין)

ב) ... עושים רעש מתערובות אנשים ונשים, ושלא יסעו רק בבאסעס שישנו מקומות מיוחדים לאנשים, ונשים לחוד, ואין איש שם על לב שהבודקים שצריכים להיות יראים ושלמים עובדים ביחד עם נשים נכריות, ממש זה ליד זה. ובזמן הקיץ הולכים בפריצות כזאת שממש אי אפשר גם לאיש פשוט לעבוד שם, ובפרט לבודק... בודאי שא"א בענין אחר, שהאבק והחום מכריחים את הנכריות לעבוד באופן זה, מ"מ צריכין לעשות איזה תיקונים בענין זה. לחשוב מחשבות... נחיצות הענין א"א להשיגו, רק מי שעובד שם...

י. ב. ד.

ג) ... מובא בדרכי תשובה הל' מליחה סי' ס"ט סעי' י' (אות קס"ה) עי' בקונטרס בעל הסמ"ע ז"ל שכ' שיש לזהר לכתחלה שישרו וימלחו הבשר ע"י ישראל דוקא ולא ע"י שפחותיהן העכו"ם עיי"ש והביאו הבית לחם יהודה ס"ק מ"ו...

... בכל שחיטה שביקרתי ראיתי שהעכו"ם מולחים את העופות... חוץ מתקנה הנ"ל הלא אינם נאמנים בדבר... אין להם השגחה עליהם כדבעי, אף שיש משגיחים על המליחה, אינו כלום...

בתקנות ועד הארצות מאת בעל הסמ"ע זצ"ל לא נכתב לכתחילה ולא נכתב טעם לתקנה זו, וז"ל הנשים יהי' נזהרים שישרו וימלחו הבשר בעצמן או משרתת ישראלית ולא שפחותיהן הגויות כלל, נדפס בסוף ספר כל בו (דפוס שולזינגער).

י. ש. ר.

ד) ... פארוואס האט אויסגעפעלט צו מאכן א טומעל ? אויב עס טויג נישט פראבירט מען שטילערהייט צו פארעכטן ? ... עס איז אינטרעסאנט צו זעהן דעם שדי חמד מערכת חמץ ומצה ווי ער רעדט אדום ועגן נייע סיסטעמען אין די עסן אינדוסטרי ... דאס ווייזט ווי אזוי אמאליגע גאונים וצדיקים זי"ע האבן באטראכט דעם געפאר וועלעכע איז נוגע אויך צו כשרות דא אין לאנד .. עי' סי' י' אות ג' ד"ה ולפי, ד"ה והנה בענין, און אויך סימן י"ג אות י"ב ד"ה ולפי הנראה ... דאס זעלבע ממש ביי דעם ענין ... אפילו מען מאכט תקנות טויג נאך אלץ נישט די עצם זאך, צוליב דעם שורש „מאסען פראדוקציע" ...

הק' צבי ג-טליב (בני ברק)

המערכת

לתועלת הרבים ברענגען מיר אראפ די מראי מקומות אביסל מער באריכות, און אויך ווילן מיר ציטירן פון דעם ספר ויוא' משה, מהגה"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א מאמר שלש שבועות אות קמ"ג וואו כ"ק מרן שליט"א איז מאריך וועגן דעם שדי חמד:

1) מערכת חמץ ומצה סימן י' אות ג' ד"ה ולפי. ונראה דלקבוע הלכה לדורות לעשות באופן שיש חשש איסור, אלא שנבא לעשות תיקונים להסיר החשש הנז"ל, אין לעשות כן, כי אחר שיתפשט ההיתר על ידי תיקונים, ההיתר יתפשט לגמרי ומעט מעט לא יזכרו ולא יפקדו אין גם אחד מן התיקונים הצריכים כלל וכו' יעו"ש עוד.

2) שם ד"ה והנה בענין זה כתב לי'. הנה ידוע דמרגלא בפומא דרבנן קשישאי שהחדש אסור מן התורה „בכל מקום" ולכן כל דבר הנעשה לדון בדבר החדש יש להתבונן בשבע עינים ובשבע חקירות לבל יהרס ח"ו מזה גדר התורה. עכל"ק.

3) סימן י"ג אות י"ב ד"ה ולפי הנראה (לענין מאשין מצות). וכבר כתבתי למעלה בסי' י' אות ג'

דבענינים כוללים המסורים ביד כל אדם שההיתר בהם מפוקפק אם לא על ידי (תיקונים) התיקונים יתבטלו ויתפשט ההיתר לגמרי בלי שום תיקון, הנך רואה שבדברי הגאון שם ארי' לא הוזכר „שום תיקון" רק כתב סתם שגדולי אשכנז עושים כן וכל השומע ורואה דברים האלו יבין בלבבו שעשיית המצות במאשין הותר מכללא „בלי שום תיקון" כלל. עכל"ק.

ה) איך וויל מעורר זיין, דאס הגאונים מארי דארעא קדישא, דער ביד"צ דעדה החרדית שליט"א אין ווען עמענס שפיץ עס שטייט דער רב ואב"ד הגה"ק מאור עינינו אדמו"ר מסאטמאר שליט"א שרייבט אויך מיט פארביטערניש וועגן די מאסען פראדוקציע סיסטעמען. בייגעלייגט וועט איהר געפינען א קאפיע פון זייערע ווערטער אין מדריך הכשרות, תשל"ז.

מרדכי פעדערמאן (קאנאדע)

ו) . . . חילול כבוד הרבנים איז נישט קיין איסור ? . . . מען דארף נישט חושש זיין אויף שוחטים יראים ושלמים . . . א סאך זענען געווען ביי די שחיטות לעצטענס, און זאגען אז אלעס איז אין בעסטען ארדענונג . . .

אשר געלבמאן (קווינס)

ז) היתכן שהרה"ג המפורסם . . . מדעברעצין שליט"א כתב במדריך מספר י"ד שאין לו אחריות אישית על מאמרי השחיטה . . . למה לא כותבים מי הם המערכת ?

אברהם פריעדמאן (אנגלי')

ח) . . . דורך דעם טומעל האבן א טייל אנגעפאנגען צו קויפען פלייש פון די אוי. יו. שחיטות . . . וואס טויגן זיכער נישט.

גדלי' שטרן (ספרינג וואלי)

ט) . . . צריכים לדבר קודם עם המכשירים. למה יגרעו מפאשקעס, מעדנים, ווילמארק, אוי. יו. ועוד, שלא כתבתם קודם שדברתם עם הרבנים המשגיחים ? . . .

חי"ל ר"ב (ברוקלין)

תשובות המערכת :

. . . פארוואס האט אויסגעפעלט צו מאכען א טומעל ?

א) דער באריכט פון שחיטות איז געווען אויסדריקליך פון כלל'דיגען כאראקטער (זעה דבר המערכת און מדריך), ווי אויך געמאלדען אין אנפאנג פון באריכט, אז דאס איז נישט קיין דירעקטער דין וחשבון פון א געוויסע שחיטה. עס באריכט **אלע** גלאטע שחיטות, כדי דער ציבור זאל האבן א באגריף וואס עס טוט זיך אין די פלייש אינדוסטריע, וואס צו פרעגן, אויף וואס מהדר צו זיין, אויף וואס צו קוקן, וואס צו פארמיידען, וכדומה. עס איז שוין די העכסטע צייט אז דער ציבור זאל האבן א שטיקעל ידיעה וואס, און ווי אזוי, עס גייט צו, אויך ביי די פלייש אינדסוטריע. אבער, דער בארכיט צילט נישט צו באריהן קיין געוויסע פירמא, השגחה, אדער רב.

. . . חילול כבוד הרבנים איז נישט קיין איסור ?

ב) ווי דערמאנט האט דער „שימו לב" באריכט נישט אנגעגריפן אדער גרינגעשעצט געוויסע שחיטות און א וודאי נישט קיין רבנים שליט"א אדרבא מיר שטרעבן אז עס זאל דערהויבן ווערן דער כבוד הרבנים, דורך דעם וואס זיי ווערן באקאנט אין פעלד פון כשרות און פירן דאס אויס מיט ווירדע.

אויב עס טרעפט זיך רבנים וועלכע האבן געשפירט א פחיתת הכבוד ח"ו בכבוד הרבנות דורך אונזער ארטיקל בעטן מיר ברבים מחילה וסליחה מכבוד הרבנים הגאונים שליט"א, ומאתם הסליחה, הגם מיר האבן קיינעם נישט געמיינט, נאר דעם עצם הענין אליין.

. . . מען דארף נישט חושש זיין אויף שוחטים יראים ושלמים.

ג) ווי מיר האבן פריער געשריבען האט דער באריכט ארומגענומען **אלע** גלאט כשר'ע שחיטות, אויך די אויף וועלכע מען קען נישט זאגען אז די

שוחטים זענען יראים ושלמים (יראי ד׳ מרבים) און דאך רופט זיך די שחיטה „גלאט״.

אבער, אויך ביי די היימישע שחיטות וואו די שוחטים ובודקים זענען טאקע יא יראי ד׳, ווערט דורך אונזער באריכט נישט באריירט זייער כבוד, ח״ו.

מיר ווילן מעתיק זיין דעם לשון פון שו״ת שואל ומשיב מהדורא א׳ חלק ב׳ סי׳ י״ד:

> . . . כי כפי הנשמע השו״ב **יראים ושלמים** הם
> אתנו אך מבלי משים על לב נפרצו מעט להקל ולא
> עמדו על משמרתם חזק וכאשר ידעו כי יש משגיח
> עליהם תכבד העבודה עליהם וישובו לאומנתם בשלום.

דער גרויסער גאון זצ״ל רופט אהן די שוחטים יראים ושלמים. מיר פארשטייען וואס דאס מיינט אן עדות פון אזא גאון אז זיי זענען יראים ושלמים, דאך גיט ער צו אז אהן קיין פארשטארקונג פון השגחה קען געמאלט זיין ביי זיי א נאכגעלאזנקייט. איבערהויפט ביי די היינטיגע שחיטות, וואו דער שוחט, אפילו דער ערליכסטער, קען אויך נישט טוישען דעם סיסטעם פון מאסען פראדוקציע, ער קען נאר זיין פארזיכטיג פאר זיך, און טייל-ווייז אויך מתקן זיין תקנות (שינוי לטובה), אבער דעם גרונד פון פראבלעם קען ער נישט מתקן זיין, אפילו עס איז כנגד רצונו.

לייענט וואס דער ביד״צ אין ירושלים עיה״ק שרייבן וועגן מאסען פראדוקציע: זיי ווילען נישט האבן קיין שום שייכות דערצו (עי׳ להלן). זייער שחיטה און די תקנות דארפן דינען אלץ א מוסטער פאר די אמעריקאנער שחיטה.

~~~~~~

. . . אסאך זענען געוועזן ביי די שחיטות לעצטענס, און זאגען אז אלעס איז אין בעסטען ארדענונג?

ד) עס איז פארשטענדליך אז פון געגענווארט איז קיינמאל נישט קיין באווייז אויף דעם פארגאנגענהייט, און אויך נישט אלץ אויף דעם צוקונפט.

עס דערפרייט אונזער הארץ צו הערן אז ביי די אדער יענע שחיטה איז שוין איינגעפירט געווארן א שטיקעל ארדענונג. נאך מער זענען מיר צופרידען אז ביי טייל שחיטות איז נישט געוועזן איינגעפירט „מאסען פראדוקציע״ און איז אלעמאל געוועזן אין בעסטען ארדענונג. אויף דעם שטרעבן מיר און דאס איז אונזער ציל.
~~~~~~

מיר זענען אבער איבערצייגט אז אונזער באריכט האט בייגעטראגן צו מער וואכזאמקייט. ווי עס איז באקאנט, האט מען לײדער, בעוה״ר (נאך דעם ווי אונזער ארטיקל איז געשריבן געווארן) — געמוזט אראפנעמען די השגחה פון איינע פון די היימישע גלאט כשר׳ע (האלסעילערס) גרויס־הענדלערס, כאטשע עס איז נישט געווען דאס ערשטע מאל וואס עס איז דארט געפונען געווארן א מכשול (וואס דעם פראבלעם האבן מיר געמאלדן אין אונזער באריכט).

דעריבער, מוז עפענטליך ערקלערט ווערן אז עס איז נאך אלץ אין ארט אויסצוהערן פונקטליך די שחיטה פראבלעמען אזוי ווי אונזער מפקח שליט״א האט פערלאנגט פון גדולי הרבנים שליט״א, מונדליכע און דאקומענטירטע באווייזן זענען נאך אלץ נישט ארויסגעברענגט געווארן צוליב כבוד אלקים הסתר דבר. אונזער מפקח הרה״ג שליט״א האט באטאנט בהסכם הרבנים שליט״א (ווי אויך, איז באוואוסט אז ביי די אסיפת וועד הפועל פון התאחדות הרבנים וואס איז אפגעהאלטן געווארן בימי הספירה, איז פארגעשלאגן געווארן דורך הרה״ג משאמקיט שליט״א און געשטיצט געווארן דורך הרה״ג הצ׳ המפורסם אב״ד דק״ק פאפא שליט״א ועוד רבנים גאונים שליט״א) — **אז יעצט** (דורך דעם אויפברויז פון דעת הקהל) איז דער ריכטיגער שעת הכושר מתקן צו זיין די שחיטה אויף צוקונפטיגע דורות, אוועקשטעלן יסודות וועלכע וועלן פארשטארקן און באווארענען אז די פראבלעמען זאלן נישט פארקומען, דאס קען נאר געטאן ווערן דורך צוזאמען רעדן זיך פנים אל פנים מיט די רבנים שליט״א.

. . . היתכן שהמפקח שליט״א כתב במדריך מספר י״ד שאין לו אחריות אישית על מאמרי השחיטה ?

ה) אונזער מפקח שליט״א שרייבט קלאר ארויס זיין טעם. ער האט זיך נישט באפאסט אין דעם ענין פון שחיטות צוליב די פיל צייט וועלכע פארלאנגט זיך דערצו, עס איז צייטליך ערקלערט געווארן פאר מען האט בכלל געשריבן וועגן דעם ענין.

. . . למה לא כותבים מי הם המערכת ?

ו) דער וועד הכשרות איז אוועקגעשטעלט מיט א פעסטן גרונד פון אומפארטייאישקייט. עס האט זיך ארויסגעוויזן במשך הזמן צו קענען האלטן ב״ה אין די זעלבע ליניע, לשם ולתפארת. אזוי ווי די רבנים שליט״א, און פערזענליכקייטן וועלכע נעמען א טייל אין מערכת זענען פארבונדן מיט

פארשידענע קהילות און מוסדות, איבער דעם, דורך פארעפנטליכן די נעמען וואלט דאס נישט ווילענריג צוגעברענגט צו פארטייאישע גערענקען ביי די ליינערס.

אויך זענען שטענדיג פארהאנען די וועלעכע ווילען פון יעדן באריכט מאכען א פאליטישען געראנגל, אבער נישט וויסענדיג ווער עס האט געשריבען דעם געוויסן באריכט, ווייזט זיך אלץ אויס אז עס איז בלויז געשריבען געווארן לתועלת הענין און אלע מעגליכע נגיעות זענען באזייטיגט געווארן.

צווייטענס, ווי באקאנט ברענגט אזא מין ארבעט [פון אונטערזוכונגען, פאדערונגען, און ארויסקומען אָפען מיט רעם אמת] — נישט קיין כבור, נאר דאס פארקערטע, די מיטארבייטער זענען געפאסט אויף פיזישע דרויאונגען, פארדאמונגען וכדומה. ליידער ענדיגט זיך נישט די פרשה דערמיט, מען נוצט אויך אויס, רבנישע, קהלישע דרוק אויף די מיטארבייטער, פון הויכע פענצטער, דרויט מען מיט גוטן, און פארקערט אויך, די סארט דרוק איז זייער שווער צוריקווייזן.

משנים קדמוניות, האט יעדער רב סיי וועלעכער געקענט אויסדריקען זיין פערזענליכע מיינונג אויף דעם ערגסטן פאל האט ער מורא געהאט אז מען וועט עס נישט מקבל זיין אדער מעגליך זיך אויסלאכען דערפון, אויף דעם אופן האט יעדער געקענט עפענטליך, מיט זיין אייגענעם נאמען שרייבען זיינע פאדערונגען וכרומה.

אין די היינטיגע אומשטענדן מוז א טייל מאל ארויסגעזאגט ווערן דער דעת תורה בהסתר. וד״ל.

אויף די פראגע „מי הם המערכת״? שרייבט רער מפקח הגה״צ שליט״א הנחתי מלאכה זו לאלה המומחים בדבר ועוסקים בזה תמיד . . . שהם בעלי אחריות גדולים לעצמם ונאמנים ובר סמכים בכל מעשיהם ודבריהם. ובאמת ממש רנו ודייקו על כל אות ואות שנכתב כדי שיצא רבר מתוקן ומדויק מתחת ידם . . . אָפט מאהל האט דער מפקח שליט״א געשריבען און גע׳דרש׳נט ברבים, אז ער איז מעיד שכל כוונתם לשם שמים, ודי בזה.

. . . א טייל האבען אנגעפאנגען צו קויפען פלייש פון די או. יו.

ז) דאס איז די איינציגע ווייטאגליכער פונקט פון אלע פראגען. מיר קענען נישט גלויבען אז נאך אונזערע באריכטען אין די לעצטע פינעף מדריכים ובפרט וועגען שחיטות (נומ. 14) אונטער די או. יו. זאל זיך טרעפען גאר

אזעלעכע וועלעכע זאלען אנפאנגען צו עסען די שחיטה. אויב עס איז ריכטיג, מוז דאס נאר זיין יחידים וועלעכע זענען פאר דעם אויך נישט נזהר געווען פון אוי. יו. פראדוקטען.

אדרבא, ווי עס ווערט איבערגעגעבן האבען זייער פיל אויפגעהערט צו עסען אינגאנצען פון מאסען פראדוקציע שלאכט־הייזער. א טייל שחט'ן פאר זייער געברויך ביי ספעציעלע פלעצער און מאכען זיך אליין כשר.

~~~~~

. . . צריכים לדבר קודם עם המכשירים, למה יגרעו . . .

ח) ווי געמאלדען פריער, האט אונזער גאנג, צו ערקלערן די אלגעמיינע פראבלעמען פאר דעם ציבור (זעה דבר המערכת אין מדריך) — קיין שום שייכות צו פעסטשטעלונג פון א געוויסע באשטימטע פירמא אדער שלאכט־הויז. ווען מען באשרייבט א געוויסע פראבלעם מיט א נאמען פון א פירמא אדער השגחה, איז דאס נאר, נאך דעם ווי מען האט שוין פראבירט מתקן צו זיין שטילערהייט און עס האט נישט געהאלפן. אונזער שחיטה באריכטען זענען געווען פון אלגעמיינעם כאראקטער ווי געמאלדען. עס איז נישט קיין סתירה פון מודיע זיין דעם ציבור נוצליכע ידיעות, און פארהאנדלען מיט יעדען געוויסען מכשיר באזונדער.

באמת, איז די שחיטה פראבלעם א פראגע וועלעכער אפילו מען זאל רעדען מיט אלע פארשידענע השגחות, משגיחים, שוחטים ובודקים, ארגאניזאציעס [ווי דער וועד הכשרות האט שוין געטאהן במשך די לעצטע פאר יאהרן] — וועט נאך אלץ נישט מתוקן ווערן כהוגן.

דער רב המכשיר קען מתקן זיין שינוים וועלעכע וועלן זיין לטובה, אבער ער איז נישט בכח צו ענדערן דעם גאנצען מהלך און סיסטעם פון שחיטה.

די הויפט סיבה וועלעכע איז מסבב אלע פראבלעמען איז די שחיטה געשטאלט פון מאסען פראדוקציע. דער מכשיר קען נישט איינטיילן פאר דעם בעה"ב אז מען זאל שחט'ן מיט צוויי הונדערט עופות ווייניגער א שעה. ער קען נאר מתקן זיין דעם מצב כמו שהוא אז עס זאל זיין כשר, אבער דאס איז נאך אלץ ווייט פון די נקודה של תכלית הכשרות, צד היותר טוב, למהדרין, לית טב מיני', וכדומה (לשונות וועלעכע ווערן באנוצט דורך פלייש פראפאגאנדע).

די איינציגע תקנה, ווי געמאלדען אין מדריך נומ. 16 איז אז די קהילות זאלן אויפשטעלן אן אייגענעם שחיטה הויז אויף א קליינעם געשטעל מיט
~~~~~

הידורים ותקנות, אויף דעם זעלבען אופן ווי יעדער איז געווען געוואוינט אין די שטעטלעך אין פרידען צייטן.

מיר האפען אז די דאזיגע ערקלערונג וועט ברענגען פארשטענדעניש צווישען אונזערע לייגער, און זיין א באגנוגענדער ענטפער אויף די פילע הונדערטער בריוון וועלכע מיר האבן ערהאלטען. והי׳ בזה שלום על ישראל אמן.

חודש תמוז־מנ״א ה׳תשל״ז קונטרס כ׳

המזון בהלכה

. . . אודות מה שכתבתם במדריכים הקודמים, שאתם משתוקקים לברר אמיתת דבריכם בעניני השחיטות בפני הרבנים שליט״א, ורק באופן זה יתוקן הדבר . . . כמדומה שכהיום אחרי שהרבנים שליט״א הכריזו בפומבי שלדעתם הענין מסודר היטב וגם הם נהנים מאותו הבשר, אין לסמוך אל מה שיתוועדו עכשיו לדון בדבר, שהרי נוגעים בדבר, ובודאי יצדיקו דבריהם ולא יסוגו אחור, מפני הבושה.

. . . עי׳ מה שכתב המהרלב״ח בקונטרס הסמיכה, שחכמי ירושלים לא רצו להחזיר את ענין הסמיכה וחכמי צפת כבר החליטו להחזירו. וכתב שם המהרלב״ח [שצידד עם חכמי ירושלים] שאף אם יאמרו [חכמי צפת] שיתוועדו עכשיו יחד לדון בדבר, זה לא מועיל, דכיון שכבר עשו מעשה עפ״י הוראתם הוי נוגעים בדבר, דכסופא להו מילתא למיהדר, **ומחמת אותה הנגיעה עושה נטיית הדעת לטעות בהאמת.**

. . . נחוץ למאוד להעתיק מה שמאריך בזה מרן הגאון הצדיק רשכבה״ג שליט״א בספרו ויואל משה, מאמר שלש שבועות, אות קע״ג . . .

המערכת:

לא אלמן ישראל, עוד ישנם רבנים גאונים שליט״א שלא אכלו מכל אלו השחיטות, ונאמנים לברר את הענין בלי נגיעות.

המזון בהלכה

. . . אחרי שנתעוררו רבים בענין השחיטה שבארצה״ב, ראיתי שנכונים הדברים ומצות לתקן. אחרי שבקרתי בבתי מטבחים שונים וביניהם גם מאלו ששוחטים שם עבור: קהלת עדת ישורן, ליובאוויטש, וויינשטאק־מיעל־מאַרט והנקראת צעהלימער שחיטה — ראיתי שישנה נקודה נחוצה למאוד שאין איש שם על לב, ולא שמעתי ערעור בנידון זה.

ישנו חשש שהסירכות מתנתקים עוד קודם הבדיקה. תהליך הבדיקה „בפען" (ארגז מהודק בעלעקטריק ששם עומדת הבהמה בשעת השחיטה ותתפסת במאשין שלא יתנענע בעת השחיטה) הוא שאחר השחיטה נתפסת הבהמה בשתי רגלי׳ ובכח החזק של הזרם האלעקטרי נמשכת כעשרה אמות למעלה ונשארת תלוי׳ למעלה, בשעת ההמשכה מתנענעת הבהמה לצדדים, כמו כדור.

הרי מבואר בפוסקים שהבדיקה צריכה להיות בעודה שוכבת על הארץ, כי ע״י נענוע והמשכה קודם הבדיקה מנתקים הסירכות. הפוסקים מזכירים איסורם בבני אדם המושכים, אף שאין כוחם חזק כ״כ לנענע הבהמה, ומכ״ש בנידן דידן שהמאשין יותר חזק מכחם של מאה אנשים בודאי לא נתברר להיתר עם הבדיקה שאחרי כן, שאפשר שנעתק הסירכה.

. . . עי׳ פרי תבואה לבעל בית אפרים זצ״ל סי׳ ל״ט אות קכ״ה . . . עי׳ דמשק אליעזר בחולין דף צ״ט ע״א אודות קהלת פינסק, רדב״ז ח״ב סי׳ תש״ה, פר״ח סי׳ ל״ט ס״ק ה׳, זבחי צדק סי׳ ל״ט אות כ״ח, כף החיים סי׳ לט ס״ק ל״ב לבושי מרדכי, חו״מ סי׳ ט׳.

כבר הצעתי שאלה זו אל גדולי הוראה שבזמנינו, רובם לא פסיקא לי׳ מילתא דידן בדבר מבורר. הרבה אסרו, ויש שהניחו בספק, וישנם גם מקילים בדבר.

בבקשה להעתיק שתי תשובות שרצוני לפרסם. בתשובה אחת בולט בפירוש להתיר ובתשובה שני׳ במיוחד לאיסור.

שמואל שווארצמאן

ב"ה.

כ' הוו"ח וי"א מוהר"ר וכו' שמוא' שווארצמן יחי'

שלו' וברכה !

במענה על מכתבך, שבו אתה כותב . . . שלפי דעתך יש בזה חשש טריפות ח"ו, ובנית יסודך על ספר פרי תבואה מהגאון המפורסם רא"ז מרגליות זצ"ל, ע"כ כשראית בבית המטבחיים שתולין הבהמה תיכף אחר שחיטה ע"י מאשין הנהוג עתה בפה, נהיית מרעיד דהלא הוא ספק טריפה ח"ו שמא הי' שם סירכות וניתקו ע"י הנענוע, אשאלך ומדוע לא חששת על הבשר שנשחטו בפה טרם הי' המאשין, הלא פה בכל המטבחיים שוחטים הבהמה כשהיא תלוי', ובאמת בכל ערי רוסיא הגדולים ששוחטים שם שחיטה מושכבת על הארץ, אבל אין קושרים שם הרגלים, הבהמה מפרכסת שם מאד עד אשר נשמטת מזוית זו לזוית אחרת, האם כל קדושי ארץ הגאונים והצדיקים מדור שלפנינו נ"ע האם אכלו בשר שיש עליהם איזה חשש טריפה ?

אבל באמת כי דייקת שפיר לשון הפר"ת ובפרט במקורו מספר דמשק אליעזר תראה שלא זו הדרך כמו שאתה מבין שאסרו משום שהקצבים בעת משיכת הבהמה למעלה „הי' מנענעים הראי' ומנתקים הסירכות" ומשו"ה אסרו למשוך הבהמה ולתלות אותה, וביאר בספר זכור לאברהם שלכאורה אם החשש שהקצבים מנענעים, הלא אפי' כשהבהמה מושכבת יכולים ג"כ לנענע ולנתק הסירכות, ומבאר כשהבהמה תלוי' אז אינו יכול הבודק לעשות בדיקת פנים עד אשר יסירו מהבהמה הכרס ובני מעיים והושט, אז בנקל להושיט היד דרך בית השחיטה ולאחוז הקנה ולנענע בחוזק ואז באמת יוכל להנתק הסירכות, וגם כשהיא תלוי' אז בית השחיטה מפורעת ומרווחת ויכול בקל הקצב להושיט ידו דרך בית השחיטה אפי' עד הראי' ולנתק הסירכות אבל כשהיא מושכבת אינו יכול להושיט ידו כמובן והחוש מסייעו, ומעתה מובן ג"כ תשו' הרדב"ז, כי הוא סובר אפי' נניח שהטבח הושיט ידו ואחז בהקנה ונענע אינו מוציא מחזקת כשרות הבהמה וכו'. ומעתה מובן שבניד"ד אין מקום להחשש הזה כי הקצב אינו בנמצא אפי' קרוב לבית המטבחיים והבהמה אינה שלו והוא קונה בשר כשר ולא הבהמה . . .

ובזה אסיים ואומר שלו' תקבל החוה"ש מאדה"ש,

כברכת ידידו הדו"ש

זלמן שמעון דווארקין

עש"ק בהעלותך תשל"ז לפ"ק.

אחדשה"ט וש"ת באהבה, יקרתו גם השני קבלתי, ואני תמה לכ' שלא קבל תשובה ואני השבתי במועדו בקצור. ודעתי העני' שבנדון שהציע מעל' יש נענוע גדול עד כדי חשש של נתוק הסירכות כיון שכ' כ' שהבהמה פורחת כמו כדור, ומי בקי בנענוע להכריע שכזאת אינו בספק נתוק הסירכות וכבר כתב בפרי

תבואה סי' ל"ט ס' קנ"ה שאין לבדוק רק בעודה שוכבת על הארץ, ובנ"ד גם אם יבדקו בעודה שוכבת מה מועיל זה כיון שפעולת הנענוע שלפני זה עשתה את שלה, ובענין הנענוע שלפני הבדיקה שהוזכרה בדברי הגאונים מסקנת הפוסקים חי' ל"ט סו"ס יו"ד שאין אנו בקיאין, אע"פ שעושה בשימת לב ע"מ לבדוק כהלכה, מכ"ש בנ"ד, וע"ש בטו"ז ס"ק ט"ו כ' בשם מהרש"ל דאפי' להמתידין נענוע צריך לחתוך הכבד קודם, והיינו כמש"כ בד"ת שם ס"ק שנ"ח כי כבדת הכבד יכולה להשפיע על נתוק שלא כדין, ומכ"ש בנ"ד, ע"כ. . .

והואיל הדברים פשוטים אין מקבלים אריכות.

הריני דוש"ת בידידות מצפה לרחמי ה'

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר
אב"ד ור"מ
[illegible]אירה, בני־ברק

ב"ה, יום [illegible]

אחדשה"ט ושת"ה באהבה, יקרת' [illegible] קבלתי - [illegible]
[illegible] - ודעתי העני' בנדון שהב"ע [illegible] נענוע
גדול עד כדי חשש של נתוק הסירכות [illegible]
[illegible] בנענוע [illegible] בספק נתוק הסירכות
ובקי' כ' בפרי תבואה סי' ל"ט ס' קנ"ה שאין לבדוק רק בעודה שוכבת על הארץ,
ובנ"ד גם אם יבדקו בעודה שוכבת מה מועיל זה כיון שפעולת הנענוע שלפני
זה עשתה את שלה, ובענין הנענוע שלפני הבדיקה שהוזכרה בדברי הגאונים
מסקנת הפוסקים חי' ל"ט סו"ס יו"ד שאין אנו בקיאין, אע"פ שעושה בשימת לב ע"מ
לבדוק כהלכה, מכ"ש בנ"ד, וע"ש בטו"ז ס"ק ט"ו כ' בשם מהרש"ל דאפי' להמתידין
נענוע צריך לחתוך הכבד קודם, והיינו כמש"כ בד"ת שם ס"ק שנ"ח כי כבדת
הכבד יכולה להשפיע על נתוק שלא כדין, ומכ"ש בנ"ד, ע"כ [illegible]
[illegible]
[illegible] - הריני דוש"ת בידידות, והואיל הדברים פשוטים אין מקבלים אריכות
מצפה לרחמי ה'
שמואל הלוי ואזנר

חודש כסלו־טבת ה'תשל"ח
קונטרס כ"ב

שמע בני

אין שנת תשל״ג איז, ווי באוואוסט, געוועזן א טומעל וועגן שחיטות, היתכן ?! מען שעכט אזוי פיהל עופות א שעה ! דער ברייטער ציבור האט גענוצט א דרוק, און אויך די רבנים גאונים שליט״א האבען געהאלטען אז מען זאל נישט שחט׳ן מער ווי א געוויסע מאָס עופות א שעה.

הרה״ג משאקאווע שליט״א האט באגרינדעט זיינע טעמים אין א באזונדערן בריוו, וועלכע מיר דרוקען דאָ איבער :

ב"ה ב׳ כסלו תשל"א

לכבוד הנהלת התאחדות הרבנים, הי"ו
בנוא-יארק

שלו׳ וברכה !

הנה ברצוני לעורר אודות ענין שצריכין להציעו לפני וועד ההנהלה ולפני הנהלה וועד הכשרות,

היות כאשר הייתי בוויינלאנד להשגיח אודות נתינת חותמות של התאחדות הרבנים על עופות, וראיתי השחיטה ההולכת על הליין, אשר כל פעולות בהעופות מתחילה ועד סוף מסובכים ומקושרים לאחרים, ופעולה אחת דוחפת ודוחקת האחרת, הנני רואה נחיצות להגביל על סדר מספר עופות הנשחטים ע"י שו"ב במשך שעה אחת, כי בלא סדרים אצים ומסהרים הפעולות על השו"בים כדי למהר מעשהרווחיון כזה אינו מעלה הן בשחיטה והן בבדיקת הסכין, ובפרט בהרבה שוב"ים, ישנם שוב"ים זריזים ומאומנים לשחוט הרבה בזריזות, וזה יוכל לגרום ח"ו מכשול בהשוב"ים שאינם מאומנים לזה, והסבה והפועלים אשר ראו אומנות השו"ב הזה ממהרים על כל השוב"ים להחיש מעשיהם ולגמור הפעולו במוקדם, כדי להרויח ממון או הרווחת הזמן, ומה יוכל לעשות השו"ב הגה אשר הוא תלוי בכבודו ופרנסתו בהם, ומוכרח לעשות בזריזות ובחטיפה, וכבר לפני התגלל לפני שו"בלפני איזה שנים אודות המצב הזה, ואני אעתיק את הנימוקים שלי והמראה מקומות לזה:

לשון השמ"ח סי׳ י"ח ס"ו שיבדוק מתון מתון וכו׳ ולכן אין למנות ע"ז כ"א יראי ד׳ ביותר והחרדים על דבר ד׳ ואינם נבהלים ונחפזים בדעתם וכו׳, ומה לי אם הוא נחפז מטבעו, או הוא נחפז ע"י אחרים,

בכדי התעוררות של המטה אפרים בסי׳ תר"ת ס"ו שמעורר במוסר בשחיטת הכפרות "שהרצים יצאו רחופים ועו׳ ומקול המונם ראשו נמלא עד שאין לו כוונה לשחיטו רק על דרך הרגל ומות יצאו מכשולים רבים ואין האשמה על השוחט רק על הפוחזים עליו וכו׳- ומה נאמר באם יש לו פוחזים מכל רוח מהבע"ב ומהפועלים החצופים וכו׳

ידוע התקנת של חכמי וצדיקי הדור ז"ל המובא בדרכ"ת סי׳ ל"ח סק"ו אודות שלא יעמוד בעל השור על שורו בעת בדיקת הריאה, שגש חשש גדול שהבעל השור הוא ארון שלו ונותן לו המיחו, ומפילא השו"ב שהוא רך הלבב יוכל לבוא לידי מכשול, ולכן אפי׳ יאמר שו"ב אחר שלו אינו מזיק, והוא עושה כדת, לא יועיל וכו׳, וכ"ש דבר הנוגע לשחיטה ולבדיקת הסכין חסוד הענין ביותר —

ע"כ הצעתי 1.) מקודם לכל לפרסם מכתבי בחוץ שיוכל להביא רק היזק ולא תועלת. 2.) שהועד הכשרות ישאלו לכל שו"ב ביחוד חוו"ד בזה, ולהסכים שלא יבוא לו עיכוב ע"י תשובתו בזה וד"ל 3.) לעשות העתקה ממכתבי ולשלות מקודם להרבנים המכשירים שליט"א, אשר המה ראשונים לגלות חוו"ד בזה. 4.) בוועד הכשרות אגלה יותר נימוקים בזה, - אך יען שנוגע הענין לענין רציני לכן הנני ממהר במכתבי זה.

שמואל אברהם בעלעצקי
שמואל אברהם זעלעצקי

טראָץ דעם וואס הרה"ג משאקאווע שליט"א האט געבעטן מען זאל נישט מפרסם זיין דעם בריוו. זענען מיר געצווינגען געווארען דאס דא איבערדרוקען צוליב צוויי טעמים:

א) געוויסע קוועלן ווילן איינרעדן א טייל פון די מאסען אז אונזערע באריכטען וועגן שחיטות זענען נישט ריכטיג באגרינדעט.

ב) טייל שטעלען פאר די פראגע. פארוואס מען האט נישט גערעדט מיט די רבנים וועגן די פראבלעמען (זעה מדריך נומ. 20 עמוד בט).

אין דעם בריוו ווערן ארויסגעברענגט **אלע** אונזערע טענות בקיצור. מיט עטליכע שורות ווערט דערמאנט דער שורש פון פראבלעם וועלכער איז מסבב אלע אנדערע פונקטען.

צווייטענס: איז דען נישט גענוג די ווענדונג צו רבנים. אז א חבר פון וועד הפועל של התאחה"ר, הרה"ג משאקאווע שליט"א האט פארגעלייגט זיינע טענות, און דערצו געבעטן צו באטראכטען דעם ענין ערנסט און מתקן זיין כדבעי, און עס איז דעמאלט גארנישט געטאן געווארען.

ערשט אין שנת תשל"ג ווען עס איז עפענטליך ענטשטאנען דער באקאנטער שטורם. דערצו האט א באוואוסטער מורה הוראה פון בארא פארק (וואס האט אויך א טייל גענומען אין די ווייטער געמאלדענע אסיפה) גע'דרש'נט ברבים און פארלאנגט תיקונים. דורך דעם האבן די בני ישיבות וועלבע פאלגען אויס זיינע פסקים, אויסגעאיבט א דרוק. נאר דענסמאל האט מען זיך גענומען צו באהאנדלען וועגן תיקונים. נאר די גאס האט געקענט משפיע זיין לטובה!

אלס א דירעקטער רעזולטאט פון דעם שטורם איז פארעפנטליך געווארן די פאלגענדע מודעה אין צייטונג.

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקנדא

מודעה נחוצה

היות שבשבועות האחרונות יצא קול רינון על העופות הי' נשחטים בבית המטבחיים (טשיקען מארקעט) של הפירמא **ווינלענד כשר פאולטרי "בווינלאנד, יע"א,**

ששוחטים שם מאלף עד חמשה עשר מאות עופות בשעה אחת, ע"י שו"ב אחד.

דין גרמא שביום ג' פ' וארא העל"ט שלחנו משלחת חשובה מארבעה חברי התאחדות הרבנים, הרבנים הגאונים — מססעטקאווא, מטארנאש, כמאקאי, מבאמיר, שליט"א, כדי לחקור דין והשבון בפרטיות ממצב הכשרות על המארקעט הנ"ל.

וביום ג' פ' בא כ"ח לחדש טבת העל"ט נתקיימה אסיפה מחברי ועד ההנהלה — והכשרות שע"י התאחדות הרבנים, באולם האסיפות שלנו, אשר בה נוכחו הרבנים הגאונים שליט"א: מסארנאש מפאפא, מסיגעט, הרה"ג ר' משה צבי ארי' ביק — מיאודיסלאוו, מבאמיר, מכאקאי, מבארטיקאוו, מסאבאטאהעלי, והרה"ג ר' נתן יוסף מייזעלס.

הרה"ג מססעטשקאווא שליט"א נתן דין וחשבון פרטי — בכתב על כל מצב הכשרות של המארקעט, ואחריו מילא את דברו הרה"ג מבאמיר שליט"א בעל פה.

אחרי שנשאו ונתנו הרבנים הנ' שליט"א בכל פרט ופרט,

נתברר שאין שום ממש בקול רינון הנ"ל חיו,

והוא שקר מוחלט,

כי אין במציאות ששו"ב אחד ישחוט שם בשעה אחת יותר משש מאות עופות. *

והודעה עה"פ שהשוחטים הנה מובהקים ויראי ה', כמו כן המשגיחים. ונוסף על הבעלי בתים מבית המטבחיים של עופות (טשיקען מארקעט) "ווינלענד כשר פאולטרי" הנם שומרי תורה ומצות, וחוץ מהמשגיחים התמידיים מבקרים את המארקעט מזמן לזמן רבנים מובהקים, הנשלחים ע"י ועד הכשרות של התאחדות הרבנים, והכל הוא ב"ה על צד היותר טוב.

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקאנאדא

Friday, January 25, 1974

*) זעה פאכטשטעלונגען אויף די רינון שחיטות עופות ווינלאנד.

א טייל פון די רבנים וועלכע האבען טייל גענומען (ווי אויך ווי באוואוסט אנדערע רבנים שליט"א) האלטן אז מען זאל נישט שחט'ן מער פון זעקס הונדערט עופות אין איין שעה דורך איין שוחט. גלייכצייטיג זענען דא רבנים גאונים שליט"א וועלכע האלטען אז א מאסען פראדוקציע פון זעקס הונדערט עופות א שעה איז אויך צופיל [זעה בריוו פון ביד"צ מירושלים עיה"ק, אין מדור „המתרחש בעולם הכשרות", מודעה].

אין מדריך נומ. 20 (עמוד כז) האבען מיר באטאנט זייער א וויכטיגען פונקט. מיר ווילען עס דא נאך אמאל איבערחזר'ן: „יעצט איז דער ריכטיגער שעת הכושר מתקן צו זיין די שחיטה אויף צוקונפטיגע דורות. אוועקשטעלן יסודות וועלכע וועלן פארשטארקען און **באווארענען אז די פראבלעמען זאלען נישט פארקומען**".

מיר ווילען באגרינדען אונזערע רייד דורך פארעפענטליכען א וויכטיגען פרט וועלכע איז דן אויפן כלל. באטש מיר האלטען זיך צוריק צו ברייגנען אלע פרטים וועלכע זענען אונז באקאנט אויף פארשידענע שחיטות (אויף וועלכע מיר האבען א באזונדערן חיבור וואס צוליב כבוד אלקים הסתר דבר האבען מיר פארלייפיג דאס נישט פארעפענטליכט געמאכט), איז דאך וויכטיג צו ווארפען א ליכט אויף די ענדערונגען וועלכע ברענגען ארויס א באגריף אויף די שחיטה פראבלעמען.

עס איז לעצטענס דערוואוסט געווארן אז ביי די אויבען-דערמאנטע שחיטה שעכט מען שוין צווישען זיבען און אכט הונדערט עופות א שעה דורך איין שוחט (אזוי האט אויך באשטעטיגט א חשוב'ער מיטגליד פון וועד הנהלה פון התאחדה"ר).

שטעלט זיך די פראגע, וועלכע איז וויטאגליך, און פאדערט אן ענטפער:

1) היתכן אז מען האט נישט מודיע געווען דעם ענדערונג פאר אלע אינטערעסירטע רבנים שליט"א וועלכע האבען זיך באטייליגט אין די אויבען-דערמאנטע אסיפה?

2) פארוואס האט מען נישט געפילט פאר א חוב מפרסם צו זיין דעם אריינגעטרעטענעם ענדערונג פאר דעם ציבור וועלכער פאלגט נאך זייערע רבנים וועלכע האלטען אז מען זאל נישט שחט'ן מעד ווי זעקס הונדערט עופות א שעה.

דעם ענטפער אויף אט-די קשיא האבען מיר שוין אפט מאל מבאר געווען באריכות (מדריך 15, 16, 20):

די עניני שחיטות ווערן מאניפולירט אויף אזא אופן, אז טייל מאל קען דערויף נישט העלפען נישט דער שוחט און נישט דער רב המכשיר.

די איינציגע עצה איז ווי געמאלדען אין מדריך נומ. 20.

לעולם יראה אדם להוכיח את חביריו על דבר שעושה לא טוב כי אם ישמע לו וייטיב את מעשיו אז כל המצוות שיעשה, הם על ידו, ויטול שכר כמו העושה בעצמו. (הגר"א, אבן שלמה פרק ו' סי' ו').

הערות הועד

שחיטת ,,פען״

אין די לעצטע פאר מדריכים זענן געדרוקט געווארן עטליכע בריוועו וועלכע האבן באריגט שחיטה פונקטן וועלכע זענען נישט באטאנט געווארן דורך דעם וועד׳ס שחיטה באריכטן. אויף די פאדערונג פון די חשוב׳ע לייגער, ווערט דא געברענגט אן ערקלערונג צו באהאנדלען די פראגע פון שחיטת גסות דורך די סיסטעם פון א ,,פען״.

אזוי ווי עס איז קעגען אונזער פרינציפ צו פסק׳ענען שאלות, ווערט דא נישט געברענגט די הלכה׳ישע שטעלונג פון אונזער רבניש׳ן דאט אין דעם ענין. עס ווערט נאר אראפגעבדענגט די פאקטישע זייטן פון דעם פראבלעם.

א – ווי דערמאנט אין מדריך נומי 15 איז אין אמעריקע פארהאנען צוויי אופנים פון מעשה השחיטה ביי בהמות. איין אופן איז דורך אויפהענגען אין דער לופט די בהמה מיט די פוס אויף א קייט. איינס אדער צוויי העלפער האלטן די בהמה בשעת די שחיטה און איינער ציעט די קאפ צום רוקען זייט. די סארט געוופענע, ,,שחיטה תלוי״ איז געווען איינגעפירט זייער לאנגע יאהרן דא אין לאנד. (אויך אין א טייל פלעצער אין די יוראפייאישע שטעט פלעגט ווערן באנוצט דער סיסטעם ביי קעלבער).

ב – די צווייטע אופן השחיטה וועלכע איז ערשט איינגעפירט געווארן די לעצטע פאר יאהרן, איז שחיטת ,,פען״. די בהמה ווערט אריינגעפירט אין א קאסטן. דער גוף אין דער קאפ פון בהמה ווערט אויטאמאטיש באפעסטיגט. מיט א דרוק אויף א קנעפל הייבט זיך אן אייזען וועלכע שטופט און הייבט אויף דעם קאפ כדי דער שוחט זאלל קענען שחטן.

ג – נאך די שחיטה ווערט די בהמה ארויסגעשלעפט מיט זייער א שטארקען עלעקטרישען כח, מיט די פוס, ארויף אין דער לופטן.

ד – די שחיטת ,,פען״ האלטן די שוחטים פאר א מעלה, ווייל די בהמה איז גוט באפעסטיגט און שאקעלט זיך נישט בשעת די שחיטה, (מען דארף נישט האלטן די בהמה מיט מענטשליכע כחות) [ווי עס קען זיך פאסירן ביי שחיטה תלוי״ אויב מען האלט נישט גענוג פעסט די בהמה].

ה – דאס וואלט געווען ריכטיג ווען די שחיטה גייט אויף א געלאסענעם אופן. אבער ביי א שנעלע שחיטה גייט אלעס אזוי גיך אז עס טרעפט זיך אז דער ארבייטער דרוקט דעם קנעפל צו הייבן די קאפ פון בהמה דורך די מאשין בשעת די שחיטה. ווייל דער ארבייטער האט א ,,רימאָט קאנטראל״ (דערווייטערטע באזונדערע קאנטראל – Remote Control) דער שוחט ווייסט נישט ווען דער גוי–ארבייטער וועט דרוקן דעם קנעפל אויפצוהייבן אדער נודערן דעם קאפ פון בהמה.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארן אז ביי די מאסען גלאטע שחיטות קומט פאר די ערמאנטע ערנסטע פראבלעם. און עס איז א פאקט אז דער שוחט איז דאס מכשיר. עס איז גענוג ערנסט די פראבלעם, און כמובן זייער וויכטיג אז עס דארף **גענומען ווערן א שטעלונג לגבי דעם מכשול וועלכע איז א תוצאה פון מאסן פראדוקציע.**

ו – די נאכטייל וועלכע מיר האבן דערמאנט ביי שחיטה תלוי׳, אז עס איז מעגליך אז די בהמה שאקעלט זיך בשעת די שחיטה איז מער אקטועל ביי א שנעלע שחיטה. ווייל, נאך דעם ווי מען הענגט אויף די בהמה אין די לופט מיט די פוס קעמפט די בהמה מיט א רעבעלישע ווידער שטאנד. און נאך א פאר מינוט הענגענדיג מיט די קאפ פון אונטן, וואקעלדיג, ווערט אפגעשוואכט דער כח פון די בהמה. און גיט זיך אונטער בלייבענדיג געלאסן. דאן העלפט שוין דאס וואס די ארבייטער האלטן אן די בהמה בשעת מען שחט.

ז– די ריכטיגע פראבלעם פון שחיטת „פען״ איז נישט באופן ספק ושמא (אפשר וועט דער גוי עס רירן בשעת די שחיטה און מען וועט עס מכשיר זיין) נאר א ווירקליכע זיכערע שאלה. די שאלה מאכט זיך דורך דעם וואס די בהמה ווערט ארויף געווארפן מיט א שטארקן עלעקטרישן כח נאך די שחיטה. די בהמה ווערט געטרייסעלט אין עס קען זיך אראפ רייסען די סירכות באפאר די בדיקה.

די פוסקים אסרן אזא בדיקה וועלכע איז געמאכט געווארן נאך דעם ווי מען האט געשלעפט די בהמה נאכן שחטן. דער איסור איז געזאגט געווארן אפילו מען שלעפט מיט מענטשליכע כחות וועלכע קומען בכלל נישט אין פארמעסט מיט די עלעקטרישן כח, ומכ״ש ביי דעם אופן ווי דער כח איז אויסערגעווענטליך שטארק און עס שאקעלט ווי א באל. (זה מדריך 22 עמוד 4).

עס איז פעסטגעשטעלט געווארן אז פיעל רבנים שליט״א אסרן די שחיטה „פען״ צוליב די פעולה. דער היתר פון די מקילים איז נאך נישט מבורר.

ח – עס קען מעגליך זיין אז די פעולה, איז אויך דער סיבה אויף די באוואוסטע רעטעניש, פארוואס ביי שחיטה „פען״ ווערן מער בהמות גלאט. העכער 40%, און לעומת זה ביי אנדערע אופני השחיטה איז נאר גלאט לערך 25-30%.

די פראגען אין הערוה מוזן גוט באטראכט ווערן באפאר מען ערלויבט זיך צו עסען פון דעם סאדט נייע אויפגעקומענע גלאטע שלאכט הייזער.

חודש סיון תמוז ה׳ תשל״ח   קונטרס כ״ה

---

* * *

ראוי לאדם להסתכל במה שאוכל ועי״ז ינצל מכמה תולעים, ומעיד אני עלי שכמה וכמה פעמים ניצלתי עי״ז ב״ה. (חכמת אדם, הלכות תולעים, כלל ל״ח סי׳ כ׳).

דרינגענדע אזהרה

לעצטענס האט זיך (צוליב פארשירענע סיבות) פאַרמאַכט די באקאנטע „קראס בראדערס" (Cross Bros) גלאטע שחיטה, וועלכע איז געווען אונטער די אָ־יו השגחה. פילע יאהרן האט די דערמאנטע שחיטה באזאָרגט צענדליגער גלאטע האטעלן, רעסטוראנטן, און פלייש־בענק וועלכע שטייען אונטער די אָ־יו השגחה. (זע מדריך נומ. 14 פרטים וועגן די שחיטה).

די איבערגעבליבענע גסות־שחיטה וועלכע ווערט באשטעטיגט דורך די אָ־יו צו באנוצען אין זייערע אונטערנעמונגען קענען נישט צושטעלן גענוג גלאט פלייש פאר זייער געברויך [ווייל אויך די שענדליכע „סאנפלוער שחיטה", וועלכע איז אויך געווען אונטער די אָ־יו השגחה, האבן זיי געמוזט געגן זייער ווילען צושפארן צוליב דעם פערזענליכן דרוק פון הרב סאלאווייציגפון באסטאן].

אז די קוועלע פון גלאטע פלייש האט זיך אפגעשטעלט, בלית ברירה, מוזען זיך די אָ־יו „גלאט" האטעלן און רעסטוראנטס ווענדען צו די סתם „בשר כשר". זיי קענען נישט און ווילן נישט פארמאכן זייער געשעפט צוליב אן ענגשאפט אין גלאט פלייש.

רבותי! זייט נזהר! אפילו די וועלכע האבן נישט געקענט עומד בנסיון זיין און האבן גענוצט „אָ־יו גלאט" פלייש אדער זייערע האטעלן ביז היינט, זאלן וויסן אז דער מצב האט זיך אינגאנצען געטוישט לגריעותא און עס איז שוין בכלל נישט דאָ אויף וואס זיך סומך זיין. די אזוי גערופענע „אָ־יו גלאט" ערטער, קויפן שוין היינט צו טאג פון בשר כשר, וועלכע קענען זיין נבילות וטריפות ממש.

מען מוז אויך באטאנען די אומפאראנטווארטליכקייט פון די אומפאר־לעסליכן אָ־יו ארגאניזאציע. וויסענדיג פון די דערמאנטע שחיטה פאַרשפאַרונג און דערצו די מעגליכע תוצאות דערפון, האבן זיי נאך אלץ נישט מכריז געווען אדער איבערגעגעבן פאר די ברייטע מאסען דורך די פרעסע וועגן דעם ענין. דאס איז א המשכה פון זייער אלגעמיינער סדר. זע מדריך נומ. 14.

אנא! חוסו נא על נפשכם!!!

גלייכצייטיק איז וויכטיק מעורר צו זיין אז אפילו ביי די ערטער וואו די פראדוקציע פון גסות שחיטה איז געווארן ווינציגער, איז נאך אלץ נישט געווארן א פארבעסערונג לגבי כשרות.

די ענדערונג אין סדר איז געווען צוליב א טעכנישע סיבה און נישט וועגן א כשרות־פונקט.

די רגילות פון די שטענדיקע בודקים צו מאכן שנעלע בדיקות, איז מונע פון אויסנוצען די געלעגנהייט און מאכן א פאָרשריט לגבי כשרות. דאס איז לײדער טראץ דעם וואס מען שעכט אביסל ווינציגער.

הערות, מענין לענין באותו ענין

„זאל כאטש נישט זיין ווינציגער ווי גענידלטע עופות"

ווען עס האט זיך געמאכט דער טומעל וועגן די מנהגים פון ניקור, און שפעטער וועגן די גענידלטע עופות, האט מען געזעצט א בי"ד מיט חשוב'ע רבנים מברר צו זיין די פראגע און מען האט געמאכט א טראַסק; מען האט אפילו געשיקט צוויי שליחים אויף קהל'ס חשבון, קיין ארץ ישראל, דורכרעדן דעם ענין מיט דעם ביד"צ דעדה החרדית, ווייל זיי האבן גע'אסר'ט די עופות. מען האט אויסגעהערט א דין-וחשבון פון פאַך-לייט, ווי אזוי, וואס, און ווען, א.ד.ג. און מען האט מודיע געווען ברבים די תוצאה פון די אויספאָרשונג.

פרעגט זיך די פראגע: אויב אויף א קליינעם פרט פון שחיטה האט מען געהאלטן פאר א חוב מברר צו זיין, על אחת כמה וכמה ווען עס האנדלט זיך בנוגע די אינערליכע פונקטן פון שחיטה, דארף מען זיכער מברר זיין מיט אן אויספירליכן אונטערזוכונג.

דער פראבלעם איז דער יסוד ושורש אויף וועלכע יראי השם קלאָגן אויף די היינטיקע שחיטה אין אמעריקע, ה"ה „מאַסן פראדוקציע" [וואס דאס האט אויך די עדה החרדית גע'אסר'ט ווי געמאלדן אין „מדריך" נומ. 20].

פיל מען האט מען שוין תובע געווען א דין תורה און / אדער א בירור מתוך חקירה ודרישה. ווען עס האט שוין אויסגעזען אז אט-אט וועט מען אנהויבן מברר צו זיין צום בית-דין, האט זיך געמאכט א שטארקער ווידערשטאַנד פון דעם אזוי גערופענעם צד שכנגדו. דער תירוץ אויף די פראגע, איז זעלבסטפארשטענדליך, אויף פרטים וועלכע מען האט געוואוסט אז די תוצאות פון א דין-וחשבון פאר א בית-דין, וועט נישט כאפען קיין נפקא-מינה צו אסר'ן אדער ענדערן דעם סיסטעם. איבערהויפט אז מען האט שוין געוואוסט דעם פסק למפרע, האט מען אוודאי געקענט ביישטיין און געהאט אן אינטערעס אז מען זאל מודיע זיין אז אלעס איז בסדר.

אבער אויף א דין-וחשבון וועלכער וועט מברר זיין איבערראשונגע קאנסעקוועצן און מעגליך וועט מען מוזען מאכן גרויסע ענדערונגען, צו דעם איז קיינער נישט גרייט.

כמאז ועד עתה מוז מבורר ווערן דער דעת-תורה האמיתי ווי אזוי מתקן צו זיין די שחיטה אז עס זאל נישט זיין ארומגענומען מיט שאלות, חששות, דחוקים, אומאויסמיידליכע פראבלעמען, און תירוצים; עס זאל זיין אוועקגעשטעלט אויף א סדר נכון, בטוב טעם ודעת, אויף וועלכע די חרדים לדבר ד' זאלן נישט קענען האבן קיין האַרץ-רייסענדיגע טענות. און בעיקר מען זאל קענען עסן די פלייש מיט א רואיג געוויסן; דער „יאכלו ענוים וישבעו" זאל זיין אויף אן אמת, נישט נאר אויף פאפיר.

אויב דער ענין וועט ח"ו נישט מתוקן ווערן, וועט דאס בלייבן א מכשול לדורות, חס מלהזכיר. מיר דארפן זיין גרייט, בכל כוחינו, מתקן זיין באיזה אופן שיהי', און מיר זענען זיכער אז איר, די חשוב'ע לייגער, וועלן צוהעלפן, למען כבוד שמים, ולטובתכם.

„נייע פאַרב אויף פאַרפוילטע האָלץ״

אזוי ווי עס וועלן בעזהי״ת ארויסטרעטן עטליכע קהילות אוועקצושטעלן אייגענע שחיטות כדי מתקן צו זיין די מאסן־שחיטה וועלכע זענען „ביזנעס אריאנטירט״, ליגט א חוב מעורר צו זיין א וויכטיקע נקודה.

ווען מען וויל איינשטעלן א נייע שחיטה לטובת הציבור און נישט להנאת ממון, מוז דאס זיין מיט א סדר נכון אז מען זאל קענען אויספירן די שחיטה ובדיקה מיט מתינות און ישוב הדעת ווי עס פארלאנגט זיך עפ״י שו״ע לגבי בדיקת הסכין ובדיקת הריאה. דאס קען דערגרייכט ווערן דורך א שחיטה פון בערך זיבן ביז צען בהמות א שעה צו צוויי שוחטים, און 200־300 עופות צו איין שוחט.

אוודאי וועלן זיך די אזוי־גערופענע „עקספיריענטע״ שוחטים ובודקים אויסלאַכן, זיי זענען געוואוינט צו „מאסן פראדוקציע״. זיי זענען, נעבעך, אינגאנצן אפגעוואוינט פון אזא זאך ווי מתינות, ישוב הדעת, הרגשה א.ד.ג. זייער הרגל האט זיי זייער דערוויטערט פון אזעלכע וויכטיקע קוואליפיקאציעס. לפי שיטתם זענען די פונקטן צום העסטן נאר א חומרא אדער איידעלע השגות, אבער אז מתינות זאל זיין א נחיצות, לאזט זיי דאס האַרץ נישט פארשטיין, ווייל, אם כן, האבן זיי אלע יארן געארבייט שלא עפ״י הלכה.

דעריבער ווען א נייע שחיטה וועט אויפנעמען א שוחט ובודק וועלכער איז געוואוינט צום אלטן איינגעגעסענעם סדר, „לא הועילו חכמים בתקנתם״. דעמאלט איז שוין בעסער נישט אנצופאנגען, ווייל דער ציבור וועט מיינען אז די נייע שחיטה איז בעסער.

די תקנה איז, אז דער שוחט ובודק זאל נאכאמאל דורכגיין דעם גאנצן סדר פון ווערן א „נייער״ שוחט. ער דארף זיך געוואוינען צו ריכטיקע הרגשה דורך מתינות. ער דארף מקבל זיין דבדי חברות און מעד נישט ארבייטן ביי מאַסן בדיקות אפילו אלס א צייטווייליקער פארטרעטער, ווייל דעמאלט געוואוינט ער זיך אָפּ פון ריכטיקע הרגשה. מען דארף דעם שוחט נאכאמאל געבן הודעה.

„חרדישע שוחטים״ ? ביי היימישע שוחטים (נישט נאר ביי די O.U., אָ־יוּ) זענען אויך פאראנען אזעלכע וועלכע זענען נישט נאר ווייט פון זיין א ירא שמים **מרבים**, נאר בכלל א שוואכער ירא שמים. איינער שפילט גאנצע נעכט, ארומגענומען מיט אום־מאַראלישע געזעלשאפט, אויף א צווייטן העדט מען א קלא דלא פסק, וד״ל.

ביי די חרדישע שחיטה פון עופות האט מען לעצטענס געהאלטן ביים מעביר זיין א שוחט, צוליב זיין אויסערגעוויינליכע שנעלקייט פון שחיטה. ער האט ממש טעראָריזירט די אנדערע שוחטים.

ב"ה וואס עס האבן זיך געפונען לעצטנס שוחטים וועלכע האבן אויפגעגעבן זייער פאָסטן, ווייל זיי האבן איינגעזען אז די טענות געגן שנעלע בדיקות זענען ריכטיקע און האבן נישט געוואלט נעמען אחריות דערויף.

„היינטיקע זיכערקייט"

ביי די גסות שחיטה (חרדישע) האט מען לעצטענס נישט געקענט שחט'ן אין געווענליכן שלאכט־הויז, זענען די שוחטים געפאָרן א גאנצע נאכט און דערנאך גע'שחט'ן ביי א פלאץ וואו מען שחט 90 בהמות א שעה. ווי אזוי זענען געווען: **בדיקת הסכין**? ... **הרגשות**? ... **בדיקת הריאה**? ...: **חשש דרסה צוליב מידקייט**? ... **און דערצו מיט א קלאר געוויסן!**

דער טור שרייבט אין יו"ד סי' קפ"ג „משרבו הגליות ותכפו הצרות ונתמעטו הלבבות, חשו שמא יבאו לטעות". דאס איז געווען בימיו. אבער בזמנינו, קען מען אויף זיין א גאנץ נאכט, ארבעטן א שווער ארבעט מיט אויסערגעוויינליכע שנעלקייט, אויספירן מלאכות וועלכע פארלאנגען גרויס דקדוק, און טראץ דעם „**נתרבו** הלבבות, ולי׳ חשו שמא יבאו לטעות".

„נישט נוגע צו אונזער שחיטה"

ווען מען האט באשריבען די פראבלעמען פון אומפאראנטווארטליכע האָלסיילער ביי די גלאטע שחיטות, האבן מיר באטאנט אז טייל פון זיי קענען מעגליך טוישען פלאָמבעס. דאס איז געווען באגרינדעט דורך פאקטן וועלכע האבן פאסירט עטליכע מאל.

איין האָלסיילער האט מען שוין צוויי מאל געכאפט מיט די עוולה פון טוישען פלאמבעס. נאטירלעך אז בפרטות האט מען זיי געמיינט (ביי אנדערע האט מען שוין אויך געכאפט אבער זיי זענען נישט געווען נחשד אויף אזא גרויסע מאס).

ווען דער מו"צ וועלכער איז געווען בעל אחראי אויף דעם געוויסן האָלסיילער [אונטער די השגחה פון זייער קהילה] האט דורכגעקוקט די שחיטה־באריכטן פון מדריך, האט ער נישט ארויסגעוויזן גרויס זאָרג איבער די פארצווייגטע פראָגעס פון היינטיקן סדר השחיטה, כאטש זיי אליין האבן געוואוסט אז דער האָלסיילער איז נחשד. מיט א קורצע צייט שפעטער האט מען דעם האָלסיילער נאכאמאל געטראפן מאכן דעם זעלבן פעלשונג מיט פלאמבעס, האט מען שוין בלית ברירה געמוזט אראפנעמען די השגחה.

ענדערונגען

א טייל פון די פאקטן וועלכע זענען באשריבן געווארן אין פריערדיגע מדריכים האבן זיך היינט צו טאג געענדערט. די שינויים זענען געמאכט געווארן דורך די איינריכטונג פון די בעלי־בתים צוליב זייער אייגענער געשעפטליכער אינטערעס, אדער ווייל מען האט נישט געקענט אנדערש אויסשטעלן דעם סדר השחיטה ובדיקה. גלייכצייטיק האט זיך אויך געענדערט דער כשרות־סטאנדארט צו א געוויסע מאָס לטובה.

וויסן דארף מען, אז ביים ערשטן געלעגנהייט וועט פאר די שלאכט הייזער וועט בעסער אויסקומען צו טוישן צום אלטן סדר, אדער שחט׳ן א גרעסערע צאָל, וועלן זיי דאס ענדערן און זיך נישט רעכענען מיט די כשרות־פונקטן וועלכע ווערן נשתנה לגריעותא צוליב דעם טויש, ווייל דער ערשטער טויש לטיבותא איז אויך נישט געווען מיט א כוונה צו כשרות.

IMPORTANT NOTICE

The Termination of the Cross Brothers OU Glatt shechita has brought about a catastrophic vacuum at the OU glatt level. Dozens of hotels, restaurants, butchers under the "OU Glatt" banner can not obtain glatt meats. The other existing source of glatt meats can not meet the demand to accomadate even the smallest fraction of OU glatt hotels, restaurants etc.

Due to lack of supply, the so called "glatt" enterprises have been forced to switch to non glatt meats. Meanwhile the OU kashrus administration has not taken the initiative to notify the public by any means about the closing of their largest shechita and the consequence that had arisen. (The Subsequent Dilemma see Madrich # 22).

very careful with barley, oats and cereals which are not fresh. Water and vinegar, unless known to be pure, require straining. There are certain fish which have worms attached to their skin and heads at certain periods during the year, and one must learn how to inspect them.

GENERAL RULES CONCERNING "TREIFA"

1. *If, on opening a chicken, one finds a nail or needle or something similar in one of the inner organs; or a perforation even without a nail; or finds the appearance of an internal organ changed because of some blow or wound; or finds blisters on the intestines; or finds the gall-bladder missing — then in each of these cases one must consult a competent Rabbi.*

2. *Similarly if one finds a leg or wing broken, a Rabbi should be consulted.*

Reprinted from the English translation of "ish ubeiso" by A. Kitov. Translation by Rabbi Nathan Bullman. Published and copy righted by Shengold Publishers, N.Y.C..

This is to advise the public that I am no longer certifying the Kashruth of

Muench Meat Packing Co.
of Trenton, N.J.

Signed:
Rabbi Meir Stimler

IMPORTANT NOTICE
ONLY those peanut chews produced by
Goldenberg Candy Company
which bear our (K) seal of Kashruth on the label
are endorsed by O.K. LABORATORIES
O.K. Laboratories

THE IMMERSION OF UTENSILS

1. *Metal or glass utensils made by a non-Jew, even when bought from a Jewish store, require ritual immersion in a Mikveh or in a river, or the sea, before being used.*

2. *Utensils used by a non-Jew or Jew who did not observe kashruth require "kashering" at the direction of a competent Rabbi.*

3. *New utensils made by a Jew never need ritual immersion, even if made by a Jew who does not observe kashruth.*

4. *On immersing utensils which require immersion, one first says the blessing, "Blessed art Thou, o Lord, our God, King of the Universe, who hath sanctified us with His commandments and commanded us concerning the immersion of utensils."*

5. *Earthenware pots or china-ware which are covered with lead require immersion, but no blessing is said before immersing them.*

6. *One is not allowed to immerse utensils on Sabbaths or holidays.*

THE PROHIBITION OF WORMS AND INSECTS

1. *There are four species of locusts which the Torah permits for food. But all other worms or insects, such as ants, bees, flies, and the like, are forbidden.*

2. *For this reason any foodstuff or drink which might contain worms, must first be carefully inspected for worms or worms' eggs. All worms or worms' eggs must be removed; and if it is not possible to remove them all, then the whole food or drink is forbidden.*

3. *Worms and insects are often to be found in figs, dry dates, plums, apricots and apples, and nuts. Oranges and grape fruits have worms at the end of the season. Flour which is not fresh needs careful sifting. Lettuce and cabbage require careful inspection. Lentils, beans and peas require inspection — every one which has a hole should be removed. Old Matzah requires inspection. One must be*

meal. A division must be made in the meal by saying grace after the milk portion, rearranging the table, and setting it a second time for the meat.

12. *Two friends or acquaintances may not sit at the same table if one of them eats milk food and the other meat-food, unless there is some division between the two of them, for example, two different table-cloths.*

13. *If pots and pans, normally used for meat dishes, have accidentally been used for milk foods (or vice-versa), then the food cooked or fried in them is completely forbidden, and the utensil cannot be used for any cooking or frying until "kashered" as directed by a competent Rabbi. However the utensil may in the meantime be used for storing cold and dry fruits and vegetables.*

14. *If cold milk falls into a boiling pot of meat-soup, or cold meat falls into a boiling pot of milk, or boiling meat falls into cold milk, or hot milk falls on cold meat, or both the meat and the milk are boiling — then in each of these cases a competent Rabbi must be consulted.*

15. *If a drop of milk, whether hot or cold, falls on the outside of a pot of boiling meat, or falls on its lid, or similarly, if a drop of meat soup or gravy falls on the side or lid of a pot of hot milk, then too a competent Rabbi must be consulted.*

16. *If a milk spoon or fork was accidentally put into hot meat, whether in the pot or on the plate, or if a meat spoon or fork was accidentally put into hot milk, or the wrong lid was put on the pot, if the food is warm then a competent Rabbi must be consulted. If everything was cold then one need only wash off the spoon or fork.*

17. *But if a meat knife was put into milk or vice-versa, then even when the food-stuff was cold, one must consult a competent Rabbi.*

18. *Fish may be cooked in either meat or milk pots. But one may not mix meat with fish or cook them together.*

19. *China-ware cannot be "kashered" and if made "treif," all china-ware is rendered unusable.*

dish and make it forbidden. Similarly a pot used to cook meat may not be used to cook any milk-dish.

3. *For this reason every Jewish household should have two sets of table-ware and kitchen-ware, one set for milk products and the other for meat-products. It is also desirable to have a set of dishes used neither for meat-nor milk-products, for then what is cooked in these dishes may be served either with milk or with meat.*

4. *The soap, straw, or steel-wool used to wash one set of dishes should not be used for the other, and these should be kept apart.*

5. *Glass-ware not used for cooking does not absorb the taste of the food; thus if glass utensils are smooth and easily washable they can be used for both meat and milk-dishes.*

6. *It is customary to mark the milk-set of dishes and pots and to leave the meat-set unmarked.*

7. *It is forbidden to eat meat and milk one after the other. If one drinks milk, or cream or sour-milk, or eats light cheese or other milk foods, one may eat meat immediately after rinsing out one's mouth and washing one's hands, for milk foods do not leave traces in the mouth and their taste passes quickly.*

8. *But if one eats meat or meat-foods, then one must wait six hours before eating milk foods, because of the particles of meat in one's teeth and the taste in one's mouth. Others wait only three or four hours. In this respect everyone should follow the customs of his parents.*

9. *If one eats hard cheese or yellow cheese, one must wait, before eating meat foods, the same period of time that one normally waits between meat and milk. For the taste of hard or yellow cheese remains in the mouth for as long a period of time as the taste of meat.*

10. *It is permitted to eat milk foods immediately after eating food cooked in pots usually used for meat, but in which there was no meat at all.*

11. *Although it is allowed to eat meat immediately after all milk foods except hard or yellow cheese, one is not permitted to eat milk and meat as part of one and the same*

But if the meat was soaked in water during the three days, one is permitted to salt and cook it even after the three day period.

3. *The teats of an animal may not be salted, but must be cut open cross-wise and then broiled over the fire.*

4. *The milt of an animal is salted just like ordinary meat, except that before soaking and salting, the skin, which is forbidden because of its fat, should be removed. It is also necessary to remove the sinews by drawing the main sinew out together with the three accompanying threads. Care should be taken not to tear any of the threads, for if a portion is left inside the milt, it must be cut out with a knife.*

BLOOD IN EGGS

1. *If a spot of blood is found in an egg, whether on the white or the yellow, the whole egg is forbidden.*

2. *If two eggs are boiled together and a spot of blood is found in one of them, then both eggs and the pot become forbidden. But if three eggs are boiled together and a spot of blood is found in one of them, the remaining two are permitted.*

3. *Boiled eggs may be eaten without having been inspected for a blood-spot. Nor is one obliged to inspect any egg which one is about to use, for most eggs have no blood in them. Nevertheless if the egg is opened before use, it is customary to see whether there is a blood-spot or not, if there is sufficient light.*

THE MIXING OF MEAT AND MILK

1. *The mixing of meat and milk is forbidden by the Torah. Not only the eating of milk and meat together, but even cooking them together is forbidden. If cooked together, whether on purpose or by accident, the product is forbidden for any use. One may not sell it to a non-Jew or give it to him as a present; nor may one derive any benefit from it, or make any use of it. It must simply be destroyed.*

2. *A pot or utensil which has absorbed a taste of milk and meat together is also forbidden. Thus a pot which has been used to cook milk, butter, cheese, or the like or in which milk has stood for twenty-four hours, may not be used for a meat-dish. For the milk-taste in the pot will enter the meat-*

3. *The heart should be cut open first, and its blood removed before soaking and salting.*

4. *The lung should also be cut open before salting and the large veins should be opened.*

5. *Eggs found inside a hen, even if completely formed, should be soaked and salted as if they were meat. However they should be left with the salt on by themselves and not together with the meat.*

THE KASHERING OF LIVER

1. *The liver of an animal or fowl contains blood in large quantities and salting is therefore insufficient to prepare it for cooking. To prepare it for cooking or eating, the liver should be grilled over a fire or on red-hot coals.*

2. *Before grilling, the liver should be cut or perforated, and washed well in water. Thereafter it should be placed on the fire and sprinkled with salt while broiling. If salted before being placed on the fire, care should be taken not to leave it with its salt on it — it should immediately be put on the fire.*

3. *One is not allowed to grill the liver while it is wrapped in paper or something similar. The liver has to be directly on the fire, which draws the blood from it while it broils.*

4. *It is forbidden to salt the liver and leave it lying in its salt for a long time. It is all the more forbidden to leave a salted liver lying alongside salted meat. If this is done, a competent Rabbi should be consulted.*

5. *If the liver has been properly broiled, it may be cooked in a pot together with other meat.*

6. *One should not broil liver together with meat or fowl.*

VARIOUS LAWS CONCERNING SALTING

1. *Meat that has not yet been salted should not be put in a place where there might be some salt lying around. For salting makes the meat kosher for cooking only if properly done.*

2. *Meat left unsalted for three days may no longer be salted and cooked, and may only be eaten after being broiled.*

easily on to the ground, and not be contained at any point. In salting a chicken, hollow parts should be left with the hollow downwards so that the blood may flow freely.

17. *After the meat has been left with the salt on it for the appointed time, the salt should be shaken off the meat and completely removed, and thereafter the meat should be washed thoroughly three times. Before the salt has been washed off, it is forbidden to place this meat into an empty pot.*

18. *In salting a fowl, care should be taken to remove the head before soaking and salting. If salting took place without removal of the head, the matter should be referred to a competent Rabbi.*

19. *The head of an animal or fowl should be cut open before soaking, and the brain should be first removed. The skin surrounding the brain should be torn and the brain soaked and salted on its own. If this has not been done, the matter should be referred to a competent Rabbi.*

20. *The head may be salted even though its hair is not removed.*

21. *It is customary to pass a small fire over the flesh of the fowl, after the feathers have been plucked, in order to burn off the thin hairs which remain. One should be careful to leave the fowl over the fire only a very short time, so that the fowl itself is not heated before being salted. Immediately after taking the fowl out of the fire it should be moved here and there in the wind in order to cool the skin.*

22. *One should break the wing of the fowl slightly, so that the blood can flow out at the time of salting.*

SALTING OF BONES, FEET AND HEART

1. *The bones attached to the meat are salted together with the meat; but once they have been separated from the meat they should be salted separately, and not be placed next to the meat with salt on.*

2. *The hooves should be removed from animals' feet before soaking and salting. The feet may be salted with the hair still attached.*

7. *Meat which has been left soaking in water for twenty-four hours is forbidden and can no longer be "kashered." The pot in which the meat has been soaked is also forbidden.*

8. *If liver has been left soaking in water for twenty-four hours, then the case should be referred to a competent rabbi.*

9. *Frozen meat must first be warmed a little so as to unfreeze all the meat before soaking, but the meat should not be warmed in an oven or stove.*

10. *The pot habitually used for soaking meat is not used for any other food. But a pot used only once for this purpose can be washed out thoroughly and used for normal purposes.*

11. *After soaking the meat in water for half an hour, it should be removed and placed upon a special board or utensil, which is set aside for salting meat. In order to prevent the salt from being dissolved immediately, during salting, by the water on its surface, the meat should be set aside for a little while to enable the water to drip off.*

12. *The salt used for salting should not be fine like flour for then it will dissolve immediately and not serve to draw the blood out of the meat. It should also not be too rough, for then it will fall off the meat. It should thus be of medium size.*

13. *Sprinkle the salt on all the pieces of meat from all sides in order that no place should remain unsalted. When salting a fowl, it should first be opened in such a way as to enable the inside to be salted thoroughly as well.*

14. *When salting meat at night care should be taken to leave no spot unsalted. A bright light should therefore be used.*

15. *The meat should be left with the salt on it for a whole hour. On the eve of Sabbath, if one is pressed for time, twenty four minutes is sufficient (or even eighteen minutes, according to some authorities). Similarly, when pressed for time, one may shorten the period of soaking in water before salting, provided that one washes the meat and rubs it well with water before soaking.*

16. *The board on which the meat is left with the salt on it, should be placed at a slant so that the blood can flow*

But our imitation of other peoples, though it be meant as flattery, never has led them to love us the more. Their hatred of us is complex and deep-rooted, rooted in the historic destiny of the human race. We cannot rely on their mercy, and we must not separate from our tradition in a vain attempt to win their favor through our disunity.

The Torah, in warning us against eating forbidden foods, implies three dire consequences: "Neither shall ye make yourselves unclean with them, that ye should be defiled thereby" (Leviticus 11). Forbidden foods defile those that consume them. They cause us to lose the capacity to distinguish between good and evil. And, in the end, they lead to the loss of Jewish identity.

CONCERNING THE PROHIBITION OF BLOOD

1. *Only the blood of animals, beasts and foul is forbidden. The blood of fish and locusts is permitted.*

2. *Blood absorbed into the flesh of animals, beasts and foul, which does not flow out of the flesh is permitted, but if the blood can flow out of the flesh, then it is forbidden.*

3. *For this reason one may not cook meat unless one first removes all the blood which is likely to flow out of the meat during cooking. This blood should be removed by sprinkling the meat with salt. The following is the procedure of salting:*

4. *Wash the meat well with water in order to remove all the blood on its surface, and then soak the meat in water for half-an-hour. Care should be taken that the meat be thoroughly submerged in the water and that the water covers the meat from all sides.*

5. *The wound on the neck where the foul has been slaughtered, and similarly any spot on the surface of the meat where the blood has hardened, should be thoroughly rubbed before soaking in order to remove the blood completely. And if there is a spot where the blood has collected in the flesh because of a blow or a wound then this spot should be cut and the blood removed before soaking. Removing the blood with water is not sufficient in this case.*

6. *Water which is very cold is unsuitable for soaking meat. It should be slightly warm before soaking.*

ONE TABLE FOR ALL ISRAEL

The Torah speaks of the distinctiveness of Israel, as reflected in the many practices that set us apart from other peoples. The difference between our table and theirs is one of the greatest importance. Throughout the generations our people have been so convinced of the importance of kashruth that even the poorest and hungriest have disdained the most lavish meals where the food was not kosher. Shall we now allow separation between Jewish parents and children, between brothers and brothers, at our tables by some of us not practicing kashruth while others do?

Scripture says: "For I am the Lord that brought you up out of the land of Egypt, to be your God; ye shall therefore be holy, for I am holy." (Leviticus 11.) On this the sages commented: "God said, 'I brought you up out of the land of Egypt only on condition that you accept the yoke of My commandments. For whosoever acknowledges that yoke also acknowledges the exodus from Egypt, and whosoever rejects that yoke, rejects the exodus from Egypt. 'To be your God' — whether you consent or not. 'For I am holy' — as I am holy and separate, so shall you be holy and separate.'" (Sifra Shemini 110.)

Liberation from the oppression of other peoples and rejection of the yoke of God's commandments are two ends of the same rope. No one can hold both ends at the same time; it is one or the other. The Jew who rejects the yoke of God's commandments erects a barrier between himself and his Jewish brethren. He tries to lose the outward mark of his Jewish identity, denying, so to speak, that his ancestors ever really left Egypt to become a Chosen People, one destined to live apart. But we have been chosen, willy-nilly, by the act of Exodus. We are separated from the peoples of the earth by our destiny.

The Jewish people as a community cannot separate themselves from God, however great their transgression. For the Holy One, blessed be He, will never repudiate His covenant with us — and we certainly cannot. In the words of Scripture: "As the mountains are round about Jerusalem, so the Lord is round about His people from this time and for ever" (Psalms 125). "Ye are the children of the Lord your God" (Deuteronomy 14). We are surrounded by God, we cannot escape Him. We are God's children, and can never be divorced from our Father in Heaven. Though we sin, He is patient: He metes out punishment, then renews His covenant.

בס"ד

N'shei Ahavas Chesed News

CHESHVON, 5740 OCTOBER 1979

Never since the days of World War II has the Frum American Jew been called upon with such urgency to help a fellow Jew. The "Tinok Shenishboh" of Russia, the persecuted of Iran, the destitute and sick of Eretz Yisroel, and even those needy, forgotten souls who may be our neighbors are crying for our help.

Whereas, forty years ago the call for help came at a time of the severe Depression, today we are in the midst of an unprecendented period of affluence. Today it is easier to give the dollar, but we tend to he too complacent to extend ourselves...our hearts or our minds to become more fully involved with people.

The need for furniture, warm clothes, blankets and other items for getting the newcomers settled must be met. But this is only one facet of the overall problem. Other urgent needs are not being met. Estranged families need befriending...the unlearned must be taught the rudiments of Yiddishkeit...newcomers need jobs...the sick must be tended...the homebound visited...car rides must be found to bring patients for treatment...and the elderly in Nursing Homes and the chronically sick must be fed, or go hungry. In a community that has the greatest resources of both money and Yiddish manpower, these much-needed voluntary services go begging.

This is an appeal for your greater involvement in the human needs of the sick, the needy and the newcomer. ENLIST NOW. Become an active member of N.A.C. We need you!

Please fill in the list below and send it in the enclosed envelope.

Yes, I am interested in helping.

BIKUR CHOLIM

I can drive and I have my own car. I can be called upon every day☐ once a week☐ occasionally☐.

I would like to visit the sick at home☐, in the hospital☐ feed patients☐ 7:30 A.M.☐ 11:30 A.M.☐ 4:30 P.M.☐

HACHNOSAS ORCHIM

I would like to visit and become involved with and invite the newcomer (Russian, Iranian, Israeli)____________.

CLOTHING

I can help pack and assort clothing________________.

NAME____________________
ADDRESS____________________
PHONE____________________

So, if the kitchens of our observant elite can not be taken for granted, how much less so the dining rooms of our "modern orthodox"?

In this age of time-saving devices and packaged foods, we know that husbands are still more than ever overwhelmed and pressed for time to find their livelihood. They may not have enough time to go on kitchen inspection tours. Perhaps they should make the time.

We have found among many of our young - and not so young - homemakers a sad lack of informaton regarding kashrus.

Priorities are in the soul. But we feel that it is of extreme importance that we teach kashrus to our wives and daughters ... so their daughters and sons will be Jews inside and outside the home and inside and outside the heart forever and ever.

(General idea & excerpts reprinted from the "Homemaker Editorial comments" June '79)

A discriminate public demands — and we must provide — precise & informative accounts of our kashrus observations.

Join orthodox Jewery . . . subscribe today to the "MADRICH".

Are we certain that our Yiddishe Tochter neighbor is kashrus pure?

How many Torah-Jews have taken an interest in the cupboard? They rely implicity in their balleboste: she knows what she may buy and what she may serve him. He has faith in her and does not question her preeminence in this area. ("Ich mish zich nit.") His function is to see that the proper brocho is made!

Would that there were no room for doubt and fear. our girls learn from their mothers, baking cooking. How much and what they have learned we can not say, but we are certain that they have learned everything there is to know. Their mothers, our wives, got their instruction from Grandma, and who can deny that the older generation were indeed careful unto the very minutiae! But... they got their training, at best, in days of very limited commodities and ingredients: homeground spices, milk from a cow in the backyard, no vitamins, no extracts, no additives, no gelatin, no polysyllabic chemicals. Life around the stove was simple and warm. Grandma knew how to kosher meat and open a chicken; she knew, when something did not look or smell right, that she had to take a chicken to the Rov to ask a "shyla". Kitchens are different today. Now there is frozen meat and eviscerated chicken. No one has "shylos" to ask because all problems are handled — we hope — at the source by the resident mashgiach, but there are countless new questions that arise in our chemical age when maids do the cooking and feed the baby; when broiling liver atop a burner created a cleaning mess; when there are electric ovens and dishwashers for milchig and fleishig; and there are refigerators that must be opened on Shabbos. Add and keep adding the changes technocracy has wrought. Do our wives know all the answers? Do our daughters know many of them? Who has taught them?

Yet husbands — our close friends even — are living in a paradise which takes for granted that their wives are completely versed in the science of kashrus. And let us not deny it: Kashrus is a science and it is an art.

We feel that three OU regulatory officers is frustratingly inadequate to oversee the hundreds of OU hashgochos, to secure any kind of dependable kashrus standards, to maintain the confidence of a discerning public or to gain a respected reputation for credibility among producers and consumers. The area of Glatt shechita is specious and deceptive; its glaze belies its decay. In the interest of Torah, of humanity and of propriety, we implore the OU to analyze the entire shechita dilemma and to harness it into control. But if our beseeching requests of the OU for rectifications and stricter standards are destined to be of naught, suffice it then our words of caution, addressed to a nation which is ultimately to render a reckoning, to beware of the words "Glatt Kosher" and to sacrifice comfort and convenience for genuine and authentic kashrus. The temporal relinquishment bears an eternal reward. The choice between reliable Glatt and unreliable Glatt is the consumer's to make, and may those who sincerely endeavor to be righteous be guided in the right path.

"AVOID ACCIDENTS"

writted by M. Kohn

Don't be forced to explain "My grocer didn't carry the brand we usually use, so I bought this one."

"I checked the ingredient and it seemed all right."

"This? I only got it for the kinderlach, not for general use."

"Everybody else uses this product."

"It can't be too serious, sof-kol-sof it has, at least, some sort of hashgocha."

These common excuses are not of help after finding out that the product you are using is not kosher. If you are not sure, avoid using it.

Check The Cupboard

How many of our readers can vouch for their kitchen?

Does the fact that the master of the house is a Ben-Torah, automatically make his kitchen kosher?

The Shochet

Those who demand Glatt kosher simultaneously demand that the shochet be a Heaven-fearing and uncompromising Jew from within and without. Someone might erroneously postulate that the shechita is ultimately kosher even if the shochet is not as scrupulous as others might expect him to be (mumar ochel nevelos) but the mistake in this theory is that: according to the Shulchan Aruch the mumar is not to be relied upon for bedikas sakin (inspection of the knife) or anything that requires special precautions.:in addition his shechita cannot be considered Glatt kosher but only minimally kosher at best,: and the Orthodox community relies on the universally-accepted psak halacho of the "Tvuos Shor" in "Simla Chadosho" that a shochet must be a Yirei Shomayim Marabim more Heaven-fearing that the average "Frum" person.

Following is a response from the Divrei Malchiel (Vol. 6):

"On the subject of a shochet being permitted to attend the theater, I wonder... Is it not 'osur' for all Jews to attend, as it is described in Avoda Zora 18:72 as being a Moshav Leitzim; and all the Sifrei Mussar speak at length about the subject. However, due to the low liness of the people, it has been accepted as permissible by the unlearned. However, as a shochet is supposed to be a Ben Torah, a Yiray Shomayim, he should never do this. And if he does frequent the theater, he should be removed from his position as a shochet. This is a sign that he is not a Yiray Shomayim with all his heart."

If the public were apprised of the identity of certain OU shochtim, who fall far short of being Yiray Shomayim, it would shun their shechita entirely as these shochtim:
... are suspected of Chilul Shabbos
... swim in mixed pools
... are members in immoral night clubs (playboy)
... shave during the Sfira days
... spend spare time and even Shabbos Kodesh viewing television

S. Shapiro

Short Review of the OU Shechita

In previous articles we presented a review of the general findings of our investigation into OU practices and endorsements. But a discriminate public demands and we must provide at least a short precise account in English of our observation of the OU shechita scene. In accommodating our readers' request, however, we wish to limit our discussion to only the apparent problems surrounding *Glatt* shechita.

There are obvious distinctions between general food hashgochos and shechita hashgochos: the former can be regulated to conform to acceptable kashrus standards while the latter requires that each and every animal be painstakingly viewed as a factory in itself; the former involves one given mashgiach who must possess sufficient knowledge to act as a supervisor at a given plant while the latter encompasses shochtim, bodkim, mashgichim, etc. who must each have maximum expertise in his field of endeavor; prohibitions involving the former are not as halachically catastrophic as those involving the latter: and the burden of responsibility of the rav hamachshir for shechita must embody not only his mind but his whole heart and soul.

Prior to the conception of OU Glatt in America, there were two categories of shechita:
1) Bossor kosher, which proved to be undeserving of its designation; and
2) Glatt kosher, which evolved with the mass immigration of European Jews.

Hotels, which were bestowed en masse with OU "Glatt" endorsements, were reluctant to accept the high prices of popular "chasidishe" Glatt kosher meat, and thus the OU was constrained to develop its own Glatt shechita.

Kosher Food Law Violators

The following cases were settled during the months of June, 1979 to August, 1979 through the civil penalty procedure by the New York State Department of Agriculture and Markets for alleged violations of the labeling law which forbids kosher food misrepresentation.

Payment of a penalty by the person and/or principal listed does not constitute an admission to a violation of the law.

1. Supermarkets General Corp., Pathmark of Whitestone, 31-06 Farrington St., Queens, N.Y. 11354. A violation was charged on February 27, 1979 for allegedly not complying with proper posting of signs separating kosher from non kosher foods. Civil penalty $200.

2. Gate of Lions Supper Club Inc., 4435 Austin Blvd., Island Park, N.Y. 11558. Gate of Lions Supper Club Inc., represented as a kosher restaurant. A violation was charged on July 12, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher meat. Civil penalty $400.

3. Waldbaum 85 Inc., 905 Atlantic Avenue, Baldwin, N.Y. 11510. A violation was charged on April 2, 1979 for allegedly not complying with the labeling laws pertaining to proper identification of Kosher for Passover products. Civil penalty $200.

4. Supermarkets General Corp., Pathmark of Woodmere, 253-01 Rockaway Tpke., Rosedale, N.Y. 11422. A violation was charged on April 3, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating kosher from non kosher products. Civil penalty $300.

5. Waldbaum 18 Inc., 429 Hicksville Road, Jericho, N.Y. 11753. A violation was charged on April 4, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty $200.

6. Wave Crest Kosher Meats Inc., 237 Beach 20th Street, Queens, N.Y. 11691. A violation was charged on April 4,1979 for alleged improper preparation of kosher meat pertaining to the soaking and salting of kosher meat. Civil penalty $200.

7. Shoprite of Sheepshead Bay, Inc., 3100 Ocean Avenue, Brooklyn N.Y. 11235. A violation was charged on April 10, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty $200.

8. Sloans Holding Corp., Sloans Supermarkets, 280 Henry St., New York, N.Y. 10002. A violation was charged on April 10, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating non kosher from kosher foods. Civil penalty $200.

9. Waldbaums Inc., 175-35 Hillside Avenue, Queens, N.Y. 11432, A violation was charged on April 11, 1979 for allegedly not complying with the labeling laws pertaining to proper identification of Kosher for Passover products. Civil penalty $300.

10. Tabatchnick's of Great Neck Inc., 493 Middle Neck Road, Great Neck, N.Y. 11023, represented as a food establishment. A violation was charged on April 26, 1979 for allegedly offering for sale non kosher meat as kosher. Civil penalty $400.

11. Merrick Packing Corp. of Bay Terrace, 23-06 Bell Blvd., Queens, N.Y. 11360, represented as a kosher butcher. A violation was charged on May 1, 1979 for alleged infraction pertaining to the unlawful possession of loose kosher identification labels; such labels in possession of anyone but manufacturer is illegal. Civil penalty $200.

12. King Kullen Grocery Co. Inc., Tulip Avenue and New Hyde Park Road, Franklin Square, N.Y. 11010. A violation was charged on May 9, 1979 for allegedly not complying with proper posting of sighs separating non kosher from kosher products Civil penalty $200.

13. The Grand Union Co., 382 McDonald Avenue, Brooklyn, N.Y. 11218. A violation was charged on May 14, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating non kosher from kosher foods. Civil penalty $200.

14. Supermarkets General Corp., Pathmark of Whitestne, 31-06 Farrington Street, Queens, N.Y. 11354. A violation was charged on May 23, 1979 for alleged infraction pertaining to the unlawful possession of loose kosher identification labels; such labels in possession of anyone but manufacturer is illegal. Civil penalty $200.

15. Abe R. Goldin & Co., Inc., 150 West End Avenue, New York, N.Y. 10023. A violation was charged on June 15, 1979 for allegedly offering for sale non kosher food as kosher. Civil penalty $500.

16. S & H Meats Inc., 2820 Surf Avenue, Brooklyn, N.Y. 11224. represented as a kosher butcher. A Violation was charged on June 22, 1979 for alleged improper preparation of kosher meat pertaining to the soaking and salting of kosher meat. Civil penalty $200.

The following cases were referred to the Attorney General's Office to recover the amount of civil penalty levied:

1. B & V Supermarket Corp., 4714 13th Avenue, Brooklyn, N.Y. 11219. A violation was charged on April 4, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products, and for alleged harassment of inspectors, interfering with their governmental duties. Civil penalty $600.

2. 49th Street Farm Food Inc., 142 West 49th Street, New York, N.Y. 10019. A violation was charged on April 17, 1979 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher for Passover for Passover food on Passover. Civil penalty $600.

3. Shoprite of North Bellmore Inc., 2450 Jerusalem Avenue, North Bellmore, N.Y. 11710. A violation was charged on May 10, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating kosher from non kosher foods. Civil penalty $200.

The following cases were settled by the Attorney General's Office:

1. Tabatchnick's of Great Neck Inc., 493 Middle Neck Road, Great Neck, N.Y. 10023. Tabatchnick's represented as a kosher food establishment. A violation was charged on October 10, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell non kosher foods as kosher. Civil penalty $200.

2. AAA Deli of Richmond Inc., Deli King, 2845 Richmond Avenue, Staten Island, N.Y. 10314. A violation was charged on October 19, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell non kosher food as kosher. Civil penalty $200.

3. The Great Atlantic & Pacific Tea Co. Inc., 1686 Merrick Road, Merrick, N.Y. 11566. A violation was charged on June 6, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty $200.

J. P.

Violators of The Kosher Law

The following cases were settled during the months of March, 1979 to May, 1979 through the civil penalty procedure by the New York State Department of Agriculture & Markets for alleged violations of the labeling which forbids kosher food misrepresentation.

Payment of a penalty by the person and/or principal listed does not constitute admission to a violation of the law.

1. La Mer Caterers Inc., 1060 Ocean Parkway, Brooklyn N.Y. 11230 represented as a kosher caterer. A violation was charged on December 15, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher meat. Civil penalty paid $200.

2. Mali Associates Inc. d/b/a Mali Home for Adults, 75 East Broadway, Long Beach, N.Y. 11561 represented as a kosher home for adults. A violation was charged on June 16, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher food. Civil penalty paid $250.

3. Great Atlantic & Pacific Tea Co. Inc., 1211 Madison Avenue, New York, N.Y. 10028. A violation was charged on February 14, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods, Civil penalty paid $200.

4. Waldbaum Inc., Waldbaum #76, 155-15 Aguilar Avenue Flushing, N.Y. 11367. A violation was charged on February 15, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

5. Chicago Market Enterprises Inc., Chicago Market, 621 East Adams St., Syracuse, N.Y. 13201. A violation was charged on December 22, 1978 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

6. Peters Groceries Inc., 620 Nottingham Road, Syracuse, N.Y. 13224. A violation was charged on December 21, 1978 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

7. Supermarkets General Corp., Pathmark of Inwood, 410 W. 207th St., New York, N.Y. 10034. A violation was charged on September 11, 1978 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $300.

8. Waldbaum 81 Inc., 711 East Jericho Tpke, Huntington Station, N.Y. 11746. A violation was charged on April 9, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty paid $200

9. Waldbaum 97 Inc. Rt. 25A & Johnsland Ave., San Remo, N.Y. 11754. A violation was charged on April 9, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products.Civil penalty paid $200.

10. Supermarkets General Corp., Pathmark of Forest Ave., 1520 Forest Ave., Staten Island, N.Y. 10302. A violation was charged on February 27, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

11. Waldbaum Inc., 2052 Mott Avenue, Queens, N.Y. 11691. A violation was charged on April 6, 1979 for allegedly not complying with the proper Kosher for Passover identification: such identification shall be affixed on the outside of individual container. Civil penalty paid $200.

12. Waldbaum Inc., Walbaum #56, 5102 13th Ave., Brooklyn N.Y. 11219. A violation was charged on April 2, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty paid $300.

13. Waldbaum 55 Inc., 1-1 Park Plaza, Old Brookville, N.Y. 11545. A violation was charged on April 5, 1979 for allegedly not complying with the proper Kosher for Passover identification; such identification shall be affixed on the outside of individual container. Civil penalty paid $200.

The following cases were referred to the Attorney General's Office to recover the amount of civil penalty levied:

1. Dav Von Perlstein Caterers Inc., 3159 Winton Road So., Rochester, N.Y. 14618. A violation was charged September 19, 1978 for the alleged infraction of cooking meat with dairy ingredients.

2. King George International Ltd., 107-26 Continental Ave., Queens, N.Y. 11375. A violation was charged May 29, 1979 for allegedly offering for sale non kosher meat products as kosher.

3. Supermarkets General Corp., Pathmark of Albany Ave., 1525 Albany Ave., Brooklyn, N.Y. 11210. A violation was charged on February 6, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods.

4. Marquis Caterers Inc., 3618 Nostrand Ave., Brooklyn, N.Y. 11229. A violation was charged on March 8, 1979 for allegedly cooking meat meals with milk ingredients.

The following cases were settled by the Attorney General's Office:

1. Ferber Harold & Lenore. Kaplans of Binghamton, 4700 Vestal Plaza, Binghamton, N.Y. 13903.represented as a kosher restaurant. A violation was charged on December 20, 1978 for the possession and presumptive intent to serve non kosher food as kosher. Settled by Attorney General's Office on May 16, 1979. Penalty paid $400.

2. Oceanside Kosher Meat Market Inc., 18 Atlantic Ave., Oceanside, N.Y. 11572 represented as a kosher butcher. A violation was charged on April 13, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell "non kosher slaughtered" fowl as kosher. Settled by Attorney General's Office on May 31, 1979. Penalty paid $2000.

J. P.

ARE YOU REALLY INFORMED ON THE SUBJECT OF KASHRUS?

* DON'T BE DEFRAUDED BY KASHRUS SYMBOLS AND CLAIMS!
* LEARN THE TRUTH ABOUT SO-CALLED HALACHIC PRONOUNCEMENTS!
* BE SURE THAT THE FOOD PRODUCT YOU EAT IS ENDORSED BY AN UNDENIABLY RELIABLE PERSON OR GROUP!
* KEEP INFORMED OF CURRENT INVESTIGATIONS AND RESEARCH INTO THE RELIABILITY OF FOOD PRODUCTS AND PLANTS! LEARN WHICH PRODUCTS YOU MAY AND WHICH YOU MAY NOT RELY UPON!
* READ AND PARTICIPATE IN READERS' REPORTS OF THEIR REACTIONS AND EXPERIENCES!
* READ WHY YOU SHOULD NOT ACCEPT ANYTHING LESS THAN ULTIMATE KASHRUS!
* BECOME ENLIGHTENED AND LEARN THE METHODS OF TODAY'S MASS FOOD PRODUCTION AND HOW KASHRUS IS ADVERSELY AFFECTED!
* READ EDUCATIONAL AND INFORMATIVE REPORTS!
* READ AND PARTICIPATE IN HALACHIC QUESTIONS AND EXPLANATIONS.

HOW TO BECOME INFORMED:

SUBSCRIBE TO MADRISH LAKASHRUS, a bi-monthly Yiddish-and-English publication, a courageous and dedicated service to a public which demands to know the truth. Complete and mail this coupon today:

....

VAAD HAKASHRUS
1474-44th Street
Brooklyn, New York 11219

Enclosed is my check for $6 for a one-year membership and subcription to Madrich Lakashrus.

Name ....
Address ....
City, State, Zip ....

Support the Vaad Hakashrus, which is a non-profit public service organization dedicated to the strengthening of kashrus through research and investigation. Contributions and subscriptions are tax deductible.

MADRICH LAKASHRUS – "The Guide to Kashrus" Yiddish and English periodical published by the Vaad Hakashrus, 1474 – 44th St., Brooklyn, N.Y. 11219, a non-profit public service organization dedicated to strengthening of Kashrus through research and development,

Founded under the auspices of leading rabbonim headed by Rabbi Moshe Stern Shlita Rav of Cong. Khal Yesode Hatorah, Brooklyn (Debreciner Rav)

If this is your first issue of the MADRICH, consider it complimentary. (This might be a back issue, selected at random to familiarize new readers with the Madrich).

The "MADRICH" is printed expressly for the interested public who demand the truth and can't dig out the facts themself.

The "MADRICH" is a practical resource you can use and rely on for kashrus information. It delivers the hard-learnd truth you can't get anywhere else.

Please start your subscription today.

MADRICH LAKASHRUS

"THE GUIDE TO KASHRUS"

NOVEMBER '79 Issue No. 30, Vol. 5

ועד הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

M.MARKOWITZ
1424-50 STREET
B.KLYN N.Y. 11219

If your label indicates that your subscription has expired, renew it now. Please don't wait for reminders.